

بغداد ولايت جليله‌سنه مخصوص سالنامه‌در

يكرمنجى دفعه‌در

سنهٔ هجريه ١٣٢٤

روميه ١٣٢١ — ٣٢٢

مطبعهٔ ولايتده طبع اولنمشدر

مقدمه

سایهٔ ترقیات پیرایهٔ حضرت خلافتپناه اعظمیده بغداد ولایت جلیله سنه مخصوص اولان اشبو سالنامه نك یكرمنجی دفعه اولمق اوزره بو كره ده ولایت مطبعه سنده طبع وتمثیلنه موفقیت حاصل اولمشدر .

بو موفقیتی وسیله عد ایدرك حامیٔ علم وعرفان شهریار معدلت عنوان ولی نعمت بی منت اعظم متبوع مشروع مفخم پادشاهمز افندمز حضرتلرینك تزاید عمر وعافیت وتعالیٔ شان وشوكت حضرت ملوكانه لری ادعیهٔ مفروضه سنی باكمال صمیمیت رفع اجابتگاه احدیته تزیین لسان صداقت وعبودیت ایدر ومطبعه مزك حروفات وآلات وادوات طبعیه وتمثیلیه سنك تجدید وتكمیلیله حصول انتظامی خصوصنده علو همت وعنایات ترقی پرورانه لرینه نائلیتله مباهی اولدیغمز والیٔ عالیٔ ولایت عطوفتلو مجید بك افندی حضرتلرینك دخی آمال قدسیت اشتمال جناب جهانبانی دائرهٔ فاخره سنده ترقیات نافعه وحسنه یه توالیٔ موفقیتلرینی الطاف سبحانیه دن تمنی ایله عرض محمدت ایلرز .

تقويم اوقات وشهور

١٣٢٤ سنهٔ هجريه

شهـور			ایام	طلوع		ظهر		عصر		عشا		امساك		محرم الحرام سنه ١٣٢٤
عربیه	رومیه	افرنجیه		دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	ایام مشهوره ومخصوصه
١	١٢	٢٥	پازار	٤٨	١٢	٢٤	٦	٣٥	٩	٢٠	١	٥٨	١٠	
٢	١٣	٢٦	پازارایرتسی	٤٦		٢٢		٣٥		٢٠		٥٦		
٣	١٤	٢٧	صالی	٤٤		٢١		٣٥		٢٠		٥٤		
٤	١٥	٢٨	چهارشنبه	٤٢		٢٠		٣٥		٢٠		٥٢		
٥	١٦	١	پنجشنبه	٤٠		١٩		٣٤		٢٠		٤٩		مارت افرنجی ١٩٠٦
٦	١٧	٢	جمعه	٣٨		١٨		٣٤		٢٠		٤٧		
٧	١٨	٣	جمعهایرتسی	٣٥		١٧		٣٤		٢٠		٤٤		
٨	١٩	٤	پازار	٣٢		١٦		٣٤		٢٠		٤٢		
٩	٢٠	٥	پازارایرتسی	٢٩		١٥		٣٣		٢٠		٤٠		
١٠	٢١	٦	صالی	٢٦		١٣		٣٣		٢٠		٣٧		یوم عاشورا
١١	٢٢	٧	چهارشنبه	٢٣		١٢		٣٣		٢٠		٣٤		

١٢	٢٣	٨	پنجشنبه	٢٠	١٢	١٠	٦	٣٣	٩	٢٠	١	٣٢	١٠	
١٣	٢٤	٩	جمعه	١٨		٩		٣٣		٢٠		٣٠		
١٤	٢٥	١٠	جمعه ایرتسی	١٥		٨		٣٣		٢٠		٢٩		اول برد عجوز
١٥	٢٦	١١	پازار	١٣		٦		٣٣		٢٠		٢٧		
١٦	٢٧	١٢	پازارایرتسی	١١		٥		٣٢		٢٠		٢٥		
١٧	٢٨	١٣	صالی	٩		٤		٣٢		٢٠		٢٢		
١٨	١	١٤	چهارشنبه	٦		٣		٣٢		٢٠		٢٠		مارت رومی ١٣٢٢
١٩	٢	١٥	پنجشنبه	٤		٢		٣١		٢٠		١٨		
٢٠	٣	١٦	جمعه	٢		١		٣١		٢٠		١٦		
٢١	٤	١٧	جمعه ایرتسی	٠	١٢	٠	٦	٣٠		٢٠		١٣		آخر برد عجوز
٢٢	٥	١٨	پازار	٥٨	١١	٥٩	٥	٣٠		٢٠		١٠		
٢٣	٦	١٩	پازارایرتسی	٥٧		٥٨		٢٩		٢٠		٨		
٢٤	٧	٢٠	صالی	٥٦		٥٨		٢٩		٢٠		٦		
٢٥	٨	٢١	چهارشنبه	٥٤		٥٧		٢٨		٢٠		٤		

شهور			ایام	طلوع		ظهر		عصر		عشا		امساك		بقیهٔ محرم الحرام
عربیه	رومیه	افرنجیه		دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	ایام مشهوره ومخصوصه
٢٦	٩	٢٢	پنجشنبه	٥٢	١١	٥٦	٥	٢٨	٩	٢٠	١	٢	١٠	تحویل شمس بحمل ونوروز
٢٧	١٠	٢٣	جمعه	٥٠		٥٥		٢٧		٢١		٠	١٠	سلطانی
٢٨	١١	٢٤	جمعه ایرتسی	٤٨		٥٤		٢٦		٢١		٥٨	٩	
٢٩	١٢	٢٥	پازار	٤٦		٥٣		٢٥		٢١		٥٦		
٣٠	١٣	٢٦	پازارایرتسی	٤٤		٥٢		٢٥		٢١		٥٤		
١	١٤	٢٧	صالی	٤٢		٥١		٢٤		٢٢		٥٤		صفر الخیر
٢	١٥	٢٨	چهارشنبه	٤٠		٥٠		٢٣		٢٢		٥١		
٣	١٦	٢٩	پنجشنبه	٣٧		٤٨		٢٢		٢٢		٤٩		
٤	١٧	٣٠	جمعه	٣٥		٤٧		٢٢		٢٢		٤٦		
٥	١٨	٣١	جمعه ایرتسی	٣٢		٤٦		٢١		٢٣		٤٤		
٦	١٩	١	پازار	٣٠		٤٥		٢١		٢٣		٤٢		نیسان افرنجی

٧	٢٠	٢	پازارایرتسی	٢٨	١١	٤٤	٥	٢٠	٩	٢٣	١	٤٠	٩	
٨	٢١	٣	صالی	٢٧		٤٤		٢٠		٢٣		٣٨		
٩	٢٢	٤	چهارشنبه	٢٦		٤٣		١٩		٢٣		٣٥		
١٠	٢٣	٥	پنجشنبه	٢٥		٤٢		١٩		٢٣		٣٣		
١١	٢٤	٦	جمعه	٢٣		٤١		١٨		٢٣		٣١		
١٢	٢٥	٧	جمعه‌ایرتسی	٢٢		٤١		١٨		٢٣		٢٩		
١٣	٢٦	٨	پازار	٢٠		٤٠		١٧		٢٤		٢٧		
١٤	٢٧	٩	پازارایرتسی	١٨		٣٩		١٧		٢٤		٢٥		
١٥	٢٨	١٠	صالی	١٦		٣٨		١٦		٢٤		٢٣		
١٦	٢٩	١١	چهارشنبه	١٤		٣٧		١٦		٢٤		٢١		
١٧	٣٠	١٢	پنجشنبه	١٢		٣٦		١٥		٢٤		١٩		
١٨	٣١	١٣	جمعه	١٠		٣٥		١٤		٢٥		١٦		
١٩	١	١٤	جمعه‌ایرتسی	٨		٣٤		١٣		٢٥		١٣		نیسان رومی
٢٠	٢	١٥	پازار	٦		٣٤		١٣		٢٥		١١		

شهور			ایام	طلوع		ظهر		عصر		عشا		امساك		بقیهٔ صفر الخیر
عربی	رومی	افرنجی		دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	ایام مشهوره ومخصوصه
٢١	٣	١٦	پازارایرتسی	٥	١١	٣٣	٥	١٢	٩	٢٦	١	١٠	٩	
٢٢	٤	١٧	صالی	٣		٣٢		١١		٢٦		٨		
٢٣	٥	١٨	چهارشنبه	٢		٣١		١٠		٢٦		٦		
٢٤	٦	١٩	پنجشنبه	٠	١١	٣٠		٩		٢٦		٤		
٢٥	٧	٢٠	جمعه	٥٩	١٠	٣٠		٨		٢٦		٢		
٢٦	٨	٢١	جمعه ایرتسی	٥٨		٢٩		٧		٢٦		٠	٩	
٢٧	٩	٢٢	پازار	٥٦		٢٨		٦		٢٧		٥٨	٨	
٢٨	١٠	٢٣	پازارایرتسی	٥٤		٢٧		٥		٢٧		٥٥		تحویل شمس بثور
٢٩	١١	٢٤	صالی	٥٢		٢٦		٤		٢٧		٥٣		اول ستهٔ ثور
١	١٢	٢٥	چهارشنبه	٥٠		٢٥		٣		٢٧		٤٩		ربیع الاول
٢	١٣	٢٦	پنجشنبه	٤٨		٢٤		٣		٢٨		٤٦		

٣	١٤	٢٧	جمعه	٤٦	١٠	٢٣	٥	٢	٩	٢٨	٦	٤٤	٨	
٤	١٥	٢٨	جمعه ایرتسی	٤٤		٢٢		٢		٢٨		٤١		
٥	١٦	٢٩	پازار	٤٣		٢١		١		٢٩		٣٩		آخر ستهٔ ثور
٦	١٧	٣٠	پازار ایرتسی	٤١		٢٠		١		٢٩		٣٧		
٧	١٨	١	صالی	٣٨		١٩		٠	٩	٢٩		٣٤		مایس افرنجی
٨	١٩	٢	چهارشنبه	٣٦		١٨		٥٩	٨	٢٩		٣٢		
٩	٢٠	٣	پنجشنبه	٣٤		١٧		٥٩		٢٩		٣٠		
١٠	٢١	٤	جمعه	٣٢		١٦		٥٩		٣٠		٢٨		
١١	٢٢	٥	جمعه ایرتسی	٣١		١٦		٥٨		٣٠		٢٦		
١٢	٢٣	٦	پازار	٣٠		١٥		٥٨		٣٠		٢٣		مولد النبی علیه السلام و روز خضر
١٣	٢٤	٧	پازار ایرتسی	٢٩		١٤		٥٨		٣٠		٢١		
١٤	٢٥	٨	صالی	٢٧		١٤		٥٧		٣١		١٩		
١٥	٢٦	٩	چهارشنبه	٢٤		١٣		٥٧		٣١		١٧		
١٦	٢٧	١٠	پنجشنبه	٢٢		١٣		٥٧		٣١		١٥		

شهور			ایام	طلوع		ظهر		عصر		عشا		امساك		بقیهٔ ربیع الاول
عربی	رومی	افرنجی		دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	ایام مشهوره ومخصوصه
١٧	٢٨	١١	جمعه	٢١	١٠	١٢	٥	٥٧	٨	٣١	١	١٤	٨	
١٨	٢٩	١٢	جمعه ایرتسی	٢١		١١		٥٧		٣٢		١٢		
١٩	٣٠	١٣	پازار	٢٠		١٠		٥٦		٣٢		١٠		
٢٠	١	١٤	پازار ایرتسی	١٨		٩		٥٦		٣٢		٨		مایس رومی
٢١	٢	١٥	صالی	١٥		٨		٥٥		٣٢		٦		
٢٢	٣	١٦	چهارشنبه	١٣		٧		٥٤		٣٣		٤		
٢٣	٤	١٧	پنجشنبه	١١		٧		٥٣		٣٣		٢		
٢٤	٥	١٨	جمعه	١٠		٦		٥٣		٣٣		٠	٨	
٢٥	٦	١٩	جمعه ایرتسی	٩		٥		٥٢		٣٤		٥٨	٧	
٢٦	٧	٢٠	پازار	٨		٥		٥١		٣٤		٥٧		
٢٧	٨	٢١	پازار ایرتسی	٦		٤		٥١		٣٤		٥٦		

٢٨	٩	٢٢	صالی	٥	١٠	٣	٥	٥٠	٨	٣٥	١	٥٤	٧	
٢٩	١٠	٢٣	چهارشنبه	٤		٢		٤٩		٣٥		٥٣		تحویل شمس بجوزا
٣٠	١١	٢٤	پنجشنبه	٣		٢		٤٨		٣٦		٥١		
١	١٢	٢٥	جمعه	٢		١		٤٨		٣٦		٥١		ربیع الثانی
٢	١٣	٢٦	جمعه ایرتسی	٢		١		٤٧		٣٦		٥٠		
٣	١٤	٢٧	پازار	١		٠	٥	٤٦		٣١		٤٨		
٤	١٥	٢٨	پازارایرتسی	٠	١٠	٠	٥	٤٦		٣١		٤٧		
٥	١٦	٢٩	صالی	٥٩	٩	٥٩		٤٥		٣٧		٤٥		
٦	١٧	٣٠	چهارشنبه	٥٨		٥٩		٤٤		٣٧		٤٣		اول ریاح بوارح
٧	١٨	٣١	پنجشنبه	٥٧		٥٨		٤٣		٣٧		٤٢		
٨	١٩	١	جمعه	٥٦		٥٧		٤٢		٣٧		٤١		حزیران افرنجی
٩	٢٠	٢	جمعه ایرتسی	٥٤		٥٧		٤٢		٣٧		٤٠		
١٠	٢١	٣	پازار	٥٣		٥٦		٤١		٣٧		٣٨		
١١	٢٢	٤	پازارایرتسی	٥١		٥٦		٤١		٣٨		٣٧		

شهور			ایام	طلوع		ظهر		عصر		عشا		امساك		بقيهٔ ربیع الثانی
[illegible]	[illegible]	[illegible]		دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	ایام مشهوره ومخصوصه
۱۲	۲۳	٥	صالی	٥١	٩	٥٦	٥	٤١	٨	٣٨	١	٣٧	٧	
۱۳	۲٤	٦	چهارشنبه	٥٠		٥٥		٤١		٣٨		٣٦		
۱٤	۲٥	٧	پنجشنبه	٥٠		٥٥		٤١		٣٨		٣٥		
۱٥	۲٦	٨	جمعه	٤٩		٥٥		٤٠		٣٩		٣٤		
۱٦	۲٧	٩	جمعه ایرتسی	٤٨		٥٤		٤٠		٣٩		٣٣		
۱٧	۲٨	١٠	پازار	٤٧		٥٤		٣٩		٣٩		٣٢		
۱٨	۲٩	١١	پازارایرتسی	٤٦		٥٣		٣٩		٤٠		٣١		
۱٩	٣٠	١٢	صالی	٤٦		٥٣		٣٩		٤٠		٣١		
٢٠	٣١	١٣	چهارشنبه	٤٥		٥٣		٣٨		٤٠		٣٠		
٢١	١	١٤	پنجشنبه	٤٥		٥٣		٣٨		٤٠		٢٩		حزیران رومی
٢٢	٢	١٥	جمعه	٤٤		٥٢		٣٨		٤١		٢٩		

٢٣	٣	١٦	جمعه ایرتسی	٤٤	٩	٥٢	٥	٣٨	٨	٤١	١	٢٨	٧
٢٤	٤	١٧	پازار	٤٣		٥٢		٣٨		٤١		٢٧	
٢٥	٥	١٨	پازارایرتسی	٤٣		٥١		٣٧		٤١		٢٧	
٢٦	٦	١٩	صالی	٤٢		٥١		٣٧		٤١		٢٧	
٢٧	٧	٢٠	چهارشنبه	٤٢		٥١		٣٦		٤١		١٧	
٢٨	٨	٢١	پنجشنبه	٤١		٥١		٣٦		٤١		٢٧	
٢٩	٩	٢٢	جمعه	٤١		٥٠		٣٦		٤١		٢٦	١
١	١٠	٢٣	جمعه ایرتسی	٤٠		٥٠	٤	٣٦		٤١		٢٦	
٢	١١	٢٤	پازار	٤٠		٥٠		٣٦		٤١		٢٦	
٣	١٢	٢٥	پازارایرتسی	٤٠		٥٠		٣٦		٤١		٢٦	
٤	١٣	٢٦	صالی	٤٠		٥٠		٣٦		٤١		٢٦	
٥	١٤	٢٧	چهارشنبه	٤١		٥٠		٣٧		٤١		٢٧	
٦	١٥	٢٨	پنجشنبه	٤١		٥١		٣٧		٤١		٢٧	
٧	١٦	٢٩	جمعه	٤٢		٥١		٣٧		٤١		٢٧	

جمادی الاولی وتحویل شمس
بسرطان
اول فصل صیف

شهور			ایام	طلوع		ظهر		عصر		عشا		امساك		بقیهٔ جمادی الاولی
عربی	رومی	افرنجی		دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	ایام مشهوره ومخصوصه
٨	١٧	٣٠	جمعه ایرتسی	٤٣	٩	٥٢	٤	٣٧	٨	٤١	١	٢٧	٧	اول باد سموم
٩	١٨	١	پازار	٤٣		٥٢		٣٧		٤٠		٢٨		تموز افرنجی
١٠	١٩	٢	پازار ایرتسی	٤٤		٥٢		٣٨		٤٠		٢٨		
١١	٢٠	٣	صالی	٤٥		٥٣		٣٨		٤٠		٢٨		
١٢	٢١	٤	چهارشنبه	٤٥		٥٣		٣٨		٤٠		٢٩		
١٣	٢٢	٥	پنجشنبه	٤٥		٥٣		٣٨		٤٠		٣٠		
١٤	٢٣	٦	جمعه	٤٦		٥٣		٣٩		٤٠		٣١		
١٥	٢٤	٧	جمعه ایرتسی	٤٧		٥٤		٣٩		٣٩		٣٢		
١٦	٢٥	٨	پازار	٤٨		٥٤		٣٩		٣٩		٣٣		
١٧	٢٦	٩	پازار ایرتسی	٤٩		٥٥		٤٠		٣٨		٣٤		
١٨	٢٧	١٠	صالی	٥٠		٥٥		٤٠		٣٨		٣٥		

١٩	٢٨	١١	چهارشنبه	٥١	٩	٥٦	٤	٤١	٨	٣٨	١	٣٦	٧	
٢٠	٢٩	١٢	پنجشنبه	٥١		٥٦		٤١		٣٨		٣٧		
٢١	٣٠	١٣	جمعه	٥٢		٥٦		٤٢		٣٧		٣٨		
٢٢	١	١٤	جمعه ایرتسی	٥٢		٥٦		٤٢		٣٧		٣٩		تموز رومی
٢٣	٢	١٥	پازار	٥٣		٥٧		٤٣		٣٧		٤٠		
٢٤	٣	١٦	پازارایرتسی	٥٤		٥٧		٤٣		٣٧		٤١		
٢٥	٤	١٧	صالی	٥٥		٥٧		٤٤		٣٧		٤٢		
٢٦	٥	١٨	چهارشنبه	٥٦		٥٨		٤٤		٣٧		٤٣		
٢٧	٦	١٩	پنجشنبه	٥٨		٥٩		٤٥		٣٦		٤٤		
٢٨	٧	٢٠	جمعه	٥٩		٥٩		٤٦		٣٦		٤٦		
٢٩	٨	٢١	جمعه ایرتسی	٠	١٠	٠	٥	٤٦		٣٦		٤٧		
٣٠	٩	٢٢	پازار	١		١		٤٧		٣٦		٤٩		
١	١٠	٢٣	پازارایرتسی	٣		٢		٤٧		٣٦		٥٠		جمادی الاخره
٢	١١	٢٤	صالی	٤		٢		٤٨		٣٦		٥٢		تحویل شمس باسد

شهور			ایام	طلوع		ظهر		عصر		عشا		امساك		بقية جمادى الاخره
[illegible]	رومی	افرنجی		دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	ایام مشهوره ومخصوصه
٣	١٢	٢٥	چهارشنبه	٦	١٠	٣	٥	٤٨	٨	٣٥	١	٥٤	٧	
٤	١٣	٢٦	پنجشنبه	٨		٤		٤٩		٣٥		٥٦		
٥	١٤	٢٧	جمعه	٩		٥		٤٩		٣٤		٥٩		
٦	١٥	٢٨	جمعه ايرتسى	١٠		٥		٥٠		٣٤		١	٨	
٧	١٦	٢٩	پازار	١٢		٦		٥٠		٣٣		٣		
٨	١٧	٣٠	پازارايرتسى	١٣		٧		٥١		٣٣		٥		اول ايام باحور.
٩	١٨	٣١	صالى	١٥		٨		٥٢		٣٣		٨		
١٠	١٩	١	چهارشنبه	١٦		٨		٥٣		٣٢		٩		اغستوس افرنجى
١١	٢٠	٢	پنجشنبه	١٧		٩		٥٤		٣٢		١٠		
١٢	٢١	٣	جمعه	١٩		١٠		٥٥		٣٢		١٢		
١٣	٢٢	٤	جمعه ايرتسى	٢٠		١٠		٥٦		٣١		١٤		

۱٤	۲۳	٥	پازار	۲۲	۱۰	۱۱	٥	٥۷	۸	۳۱	۱	۱٦	۸	
۱٥	۲٤	٦	پازارایرتسی	۲٤		۱۲		٥۷		۳۱		۱۸		
۱٦	۲٥	۷	صالی	۲٦		۱۳		٥۸		۳۱		۲۰		آخر ایام باحور
۱۷	۲٦	۸	چهارشنبه	۲۷		۱٤		٥۸		۳۰		۲۱		
۱۸	۲۷	۹	پنجشنبه	۲۸		۱٤		٥۸		۳۰		۲۲		
۱۹	۲۸	۱۰	جمعه	۳۰		۱٥		٥۹		۳۰		۲٤		
۲۰	۲۹	۱۱	جمعه‌ایرتسی	۳۲		۱٦		۰	۹	۳۰		۲٦		
۲۱	۳۰	۱۲	پازار	۳۳		۱۷		۱		۱۹		۲۸		
۲۲	۳۱	۱۳	پازارایرتسی	۳٤		۱۷		۱		۲۹		۳۰		
۲۳	۱	۱٤	صالی	۳٥		۱۸		۲		۲۹		۳۲		اغستوس رومی
۲٤	۲	۱٥	چهارشنبه	۳٦		۱۸		۲		۲۹		۳٤		
۲٥	۳	۱٦	پنجشنبه	۳۸		۱۹		۳		۲۹		۳٦		
۲٦	٤	۱۷	جمعه	٤۰		۲۰		۳		۲۸		۳۸		
۲۷	٥	۱۸	جمعه‌ایرتسی	٤۱		۲۱		۳		۲۸		٤۰		

شهور			ایام	طلوع		ظهر		عصر		عشا		امساك		بقیهٔ جمادی الاخره
عربی	رومی	افرنجی		دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	ایام مشهوره ومخصوصه
٢٨	٦	١٩	پازار	٤٣	١٠	٢٢	٥	٤	٩	٢٨	١	٤٢	٨	
٢٩	٧	٢٠	پازارایرتسی	٤٥		٢٣		٤		٢٧		٤٣		
١	٨	٢١	صالی	٤٧		٢٤		٥		٢٧		٤٥		رجب الفرد
٢	٩	٢٢	چهارشنبه	٤٩		٢٥		٥		٢٧		٤٧		تحویل شمس بسنبله
٣	١٠	٢٣	پنجشنبه	٥١		٢٦		٦		٢٧		٥٠		
٤	١١	٢٤	جمعه	٥٢		٢٦		٧		٢٦		٥٢		لیلهٔ رغائب
٥	١٢	٢٥	جمعهایرتسی	٥٤		٢٧		٨		٢٦		٥٥		
٦	١٣	٢٦	پازار	٥٦		٢٨		٩		٢٦		٥٨		
٧	١٤	٢٧	پازارایرتسی	٥٨		٢٩		١٠		٢٦		٠	٩	
٨	١٥	٢٨	صالی	٠	١١	٣٠		١١		٢٦		٢		
٩	١٦	٢٩	چهارشنبه	٢		٣١		١٢		٢٦		٤		

١٠	١٧	٣٠	پنجشنبه	٤	١١	٣٢	٥	١٣	٩	٢٥	١	٦	٩	
١١	١٨	٣١	جمعه	٦		٣٣		١٣		٢٥		٨		
١٢	١٩	١	جمعه ايرتسى	٨		٣٤		١٤		٢٥		١١		جلوس همايون سنه ١٢٩٣ و
١٣	٢٠	٢	پازار	١١		٣٥		١٥		٢٥		١٣		ايلول افرنجى
١٤	٢١	٣	پازارايرتسى	١٤		٣٦		١٦		٢٤		١٥		
١٥	٢٢	٤	صالى	١٦		٣٧		١٦		٢٤		١٧		
١٦	٢٣	٥	چهارشنبه	١٨		٣٨		١٧		٢٤		١٩		آخر باد سموم
١٧	٢٤	٦	پنجشنبه	٢٠		٣٩		١٧		٢٤		٢٢		
١٨	٢٥	٧	جمعه	٢٢		٤٠		١٨		٢٣		٢٤		
١٩	٢٦	٨	جمعه ايرتسى	٢٤		٤١		١٨		٢٣		٢٦		
٢٠	٢٧	٩	پازار	٢٦		٤٢		١٩		٢٣		٢٨		
٢١	٢٨	١٠	پازارايرتسى	٢٨		٤٣		١٩		٢٣		٣١		
٢٢	٢٩	١١	صالى	٣٠		٤٤		١٩		٢٣		٣٣		
٢٣	٣٠	١٢	چهارشنبه	٣٢		٤٥		٢٠		٢٣		٣٦		

شهور			ایام	طلوع		ظهر		عصر		عشا		امساك		بقیهٔ رجب الفرد
عربی	رومی	افرنجی		دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	ایام مشهوره ومخصوصه
٢٤	٣١	١٣	پنجشنبه	٣٤	١١	٤٦	٥	٢٠	٩	٢٣	١	٣٨	٩	
٢٥	١	١٤	جمعه	٣٦		٤٧		٢٠		٢٣		٤٠		ایلول رومی
٢٦	٢	١٥	جمعه ایرتسی	٣٦		٤٨		٢١		٢٣		٤١		لیلهٔ معراج النبی علیه السلام
٢٧	٣	١٦	بازار	٣٨		٤٩		٢١		٢٣		٤٣		
٢٨	٤	١٧	بازار ایرتسی	٤٠		٥٠		٢٢		٢٢		٤٥		
٢٩	٥	١٨	صالی	٤٢		٥١		٢٢		٢٢		٤٧		شکستن کرما
٣٠	٦	١٩	چهارشنبه	٤٤		٥٢		٢٣		٢٢		٥٠		
١	٧	٢٠	پنجشنبه	٤٦		٥٣		٢٤		٢٢		٥٢		شعبان المعظم
٢	٨	٢١	جمعه	٤٨		٥٤		٢٥		٢٢		٥٥		تحویل شمس بمیزان
٣	٩	٢٢	جمعه ایرتسی	٥٠		٥٥		٢٥		٢٢		٥٨		
٤	١٠	٢٣	بازار	٥٢		٥٦		٢٦		٢٢		٠	١٠	

٥	١١	٢٤	پازارایرتسی	٥٤	١١	٥٧	٥	٢٦	٩	٢٢	١	٢	١٠	
٦	١٢	٢٥	صالی	٥٦		٥٨		٢٧		٢١		٤		
٧	١٣	٢٦	چهارشنبه	٥٨		٥٩		٢٨		٢١		٦		
٨	١٤	٢٧	پنجشنبه	٠	١٢	٠	٦	٢٩		٢١		٨		
٩	١٥	٢٨	جمعه	٢		١		٣٠		٢١		١٠		
١٠	١٦	٢٩	جمعه‌ایرتسی	٤		٢		٣١		٢١		١٢		
١١	١٧	٣٠	پازار	٦		٣		٣٢		٢١		١٤		
١٢	١٨	١	پازارایرتسی	٨		٤		٣٢		٢١		١٦		تشرین اول افرنجی
١٣	١٩	٢	صالی	١٠		٥		٣٣		٢١		١٨		
١٤	٢٠	٣	چهارشنبه	١٢		٦		٣٣		٢١		٢٠		
١٥	٢١	٤	پنجشنبه	١٤		٧		٣٣		٢١		٢٢		لیلهٔ برات
١٦	٢٢	٥	جمعه	١٦		٨		٣٣		٢١		٢٤		ولادت همایون سنه ١٢٥٨
١٧	٢٣	٦	جمعه‌ایرتسی	١٨		٩		٣٤		٢١		٢٦		
١٨	٢٤	٧	پازار	٢٠		١٠		٣٤		٢١		٢٨		

شهور			ایام	طلوع		ظهر		عصر		عشا		امساك		بقیهٔ شعبان المعظم
[illegible]	[illegible]	[illegible]		دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	ایام مشهوره ومخصوصه
١٩	٢٥	٨	بازار ایرتسی	٢١	١٢	١١	٦	٣٤	٩	٢٢	١	٣٠	١٠	
٢٠	٢٦	٩	صالی	٢٣		١٢		٣٤		٢٢		٣٢		
٢١	٢٧	١٠	چهارشنبه	٢٥		١٣		٣٥		٢٢		٣٤		
٢٢	٢٨	١١	پنجشنبه	٢٧		١٤		٣٥		٢٢		٣٦		
٢٣	٢٩	١٢	جمعه	٢٩		١٥		٣٥		٢٢		٣٨		
٢٤	٣٠	١٣	جمعه ایرتسی	٣١		١٦		٣٥		٢٢		٤٠		
٢٥	١	١٤	بازار	٣٢		١٦		٣٦		٢٢		٤٢		تشرین اول رومی
٢٦	٢	١٥	بازار ایرتسی	٣٤		١٧		٣٦		٢٢		٤٤		
٢٧	٣	١٦	صالی	٣٦		١٨		٣٧		٢٢		٤٥		
٢٨	٤	١٧	چهارشنبه	٣٨		١٩		٣٧		٢٢		٤٧		
٢٩	٥	١٨	پنجشنبه	٤٠		٢٠		٣٨		٢٢		٤٩		

١	٦	١٩	جمعه	٤٢	١٢	٢١	٦	٣٨	٩	٢٢	١	٥١	١١	رمضان المبارك
٢	٧	٢٠	جمعه ایرتسی	٤٤		٢٢		٣٨		٢٢		٥٣		
٣	٨	٢١	پازار	٤٦		٢٣		٣٩		٢٢		٥٥		
٤	٩	٢٢	پازارایرتسی	٤٨		٢٤		٣٩		٢٢		٥٧		
٥	١٠	٢٣	صالی	٥٠		٢٥		٣٩		٢٢		٠	١١	تحویل شمس بعقرب
٦	١١	٢٤	چهارشنبه	٥٢		٢٦		٤٠		٢٢		٢		
٧	١٢	٢٥	پنجشنبه	٥٤		٢٧		٤٠		٢٢		٤		
٨	١٣	٢٦	جمعه	٥٦		٢٨		٤٠		٢٣		٦		برودت میاه
٩	١٤	٢٧	جمعه ایرتسی	٥٧		٢٩		٤٠		٢٣		٨		
١٠	١٥	٢٨	پازار	٥٩		٣٠		٤١		٢٣		١٠		
١١	١٦	٢٩	پازارایرتسی	٠	١	٣٠		٤١		٢٣		١٢		
١٢	١٧	٣٠	صالی	٢		٣١		٤١		٢٣		١٤		
١٣	١٨	٣١	چهارشنبه	٤		٣٢		٤٢		٢٣		١٦		
١٤	١٩	١	پنجشنبه	٦		٣٣		٤٢		٢٤		١٨		تشرین ثانی افرنجی

شهور			ایام	طلوع		ظهر		عصر		عشا		امساک		بقیهٔ رمضان المبارك
عربی	رومی	افرنجی		دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	ایام مشهوره ومخصوصه
١٥	٢٠	٢	جمعه	٨	١	٣٤	٦	٤٢	٩	٢٤	١	٢٠	١١	
١٦	٢١	٣	جمعه ایرتسی	١٠		٣٥		٤٣		٢٤		٢٢		
١٧	٢٢	٤	پازار	١٢		٣٦		٤٣		٢٤		٢٤		
١٨	٢٣	٥	پازار ایرتسی	١٤		٣٧		٤٣		٢٤		٢٦		
١٩	٢٤	٦	صالی	١٦		٣٨		٤٣		٢٤		٢٨		
٢٠	٢٥	٧	چهارشنبه	١٧		٣٩		٤٣		٢٤		٢٩		
٢١	٢٦	٨	پنجشنبه	١٨		٣٩		٤٣		٢٤		٣٠		روز قاسم
٢٢	٢٧	٩	جمعه	٢٠		٤٠		٤٤		٢٥		٣١		نزول شبنم
٢٣	٢٨	١٠	جمعه ایرتسی	٢٢		٤١		٤٤		٢٥		٣٢		
٢٤	٢٩	١١	پازار	٢٣		٤٢		٤٤		٢٥		٣٣		
٢٥	٣٠	١٢	پازار ایرتسی	٢٥		٤٣		٤٤		٢٥		٣٤		

٢٦	٣١	١١٣	صالی	٢٦	١	٤٣	٦	٤٥	٩	٢٥	١	٣٥	١١	
٢٧	١	١١٤	چهارشنبه	٢٨		٤٤		٤٥		٢٥		٣٦		ليلهٔ قدر وتشرين ثانی رومی
٢٨	٢	١١٥	پنجشنبه	٣٠		٤٥		٤٥		٢٥		٣٧		
٢٩	٣	١١٦	جمعه	٣١		٤٦		٤٥		٢٥		٣٨		
٣٠	٤	١١٧	جمعه ایرتسی	٣٢		٤٦		٤٥		٢٥		٣٩		
١	٥	١١٨	بازار	٣٣		٤٧		٤٥		٢٥		٤٠		شوال المکرم وعید فطر
٢	٦	١٩	بازارایرتسی	٣٤		٤٧		٤٥		٢٥		٤١		صلوة عيد
٣	٧	٢٠	صالی	٣٥		٤٨		٤٥		٢٦		٤٣		ساعت ٢ دقيقه ٥
٤	٨	٢١	چهارشنبه	٣٦		٤٨		٤٥		٢٦		٤٤		
٥	٩	٢٢	پنجشنبه	٣٧		٤٩		٤٥		٢٦		٤٥		
٦	١٠	٢٣	جمعه	٣٨		٤٩		٤٦		٢٦		٤٦		
٧	١١	٢٤	جمعه ایرتسی	٤٠		٥٠		٤٦		٢٦		٤٧		تحويل شمس بقوس
٨	١٢	٢٥	بازار	٤٢		٥١		٤٦		٢٦		٤٨		
٩	١٣	٢٦	بازارایرتسی	٤٤		٥٢		٤٦		٢٦		٥٠		

شهور			ایام	طلوع		ظهر		عصر		عشا		امساك		بقیهٔ شوال المکرم
ع. ب.	ر. م.	ا. ف.		دقی.	ساع.	دقی.	ساع.	دقی.	ساع.	دقی.	ساع.	دقی.	ساع.	ایام مشهوره ومخصوصه
١٠	١٤	٢٧	صالی	٤٥	١	٥٣	٦	٤٦	٩	٢٦	١	٥١	١١	
١١	١٥	٢٨	چهارشنبه	٤٦		٥٣		٤٦		٢٦		٥٢		
١٢	١٦	٢٩	پنجشنبه	٤٨		٥٤		٤٧		٢٧		٥٣		
١٣	١٧	٣٠	جمعه	٤٩		٥٥		٤٧		٢٧		٥٤		
١٤	١٨	١	جمعه ایرتسی	٥٠		٥٦		٤٧		٢٧		٥٥		کانون اول افرنجی
١٥	١٩	٢	بازار	٥١		٥٦		٤٧		٢٧		٥٦		
١٦	٢٠	٣	بازار ایرتسی	٥٢		٥٧		٤٧		٢٧		٥٧		
١٧	٢١	٤	صالی	٥٣		٥٧		٤٧		٢٧		٥٨		
١٨	٢٢	٥	چهارشنبه	٥٤		٥٧		٤٧		٢٧		٥٩		
١٩	٢٣	٦	پنجشنبه	٥٤		٥٨		٤٧		٢٧		٥٩		
٢٠	٢٤	٧	جمعه	٥٥		٥٨		٤٧		٢٧		٠	١٢	

٢١	٢٥	٨	جمعه ایرتسی	٥٦	١	٥٨	٦	٤٧	٩	٢٨	١	١	١٢	
٢٢	٢٦	٩	پازار	٥٦		٥٩		٤٧		٢٨		١		
٢٣	٢٧	١٠	پازارایرتسی	٥٧		٥٩		٤٧		٢٨		٢		
٢٤	٢٨	١١	صالی	٥٨		٥٩		٤٧		٢٨		٣		
٢٥	٢٩	١٢	چهارشنبه	٥٩		٠	٧	٤٧		٢٨		٣		
٢٦	٣٠	١٣	پنجشنبه	٥٩		٠	٧	٤٧		٢٨		٤		
٢٧	١	١٤	جمعه	٠	٢	٠	٧	٤٧		٢٨		٤		کانون اول رومی
٢٨	٢	١٥	جمعه ایرتسی	٠	٢	٠	٧	٤٧		٢٨		٤		
٢٩	٣	١٦	پازار	١	٢	١	٧	٤٧		٢٨		٤		
١	٤	١٧	پازارایرتسی	١		١		٤٧		٢٨		٤		ذی القعده
٢	٥	١٨	صالی	١		١		٤٧		٢٨		٤		
٣	٦	١٩	چهارشنبه	١		١		٤٧		٢٨		٤		اول شب یلدا
٤	٧	٢٠	پنجشنبه	١		١		٤٧		٢٨		٤		
٥	٨	٢١	جمعه	١		١		٤٧		٢٨		٤		

شهور			ایام	طلوع		ظهر		عصر		عشا		امساك		بقیهٔ ذی القعده
عربی	رومی	افرنجی		دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	ایام مشهوره ومخصوصه
٦	٩	٢٢	جمعه ایرتسی	١	٢	١	٧	٤٧	٩	٢٨	١	٤	١٢	
٧	١٠	٢٣	بازار	١		١		٤٧		٢٨		٤		تحویل شمس بجدی
٨	١١	٢٤	بازارایرتسی	١		١		٤٧		٢٨		٤		
٩	١٢	٢٥	صالی	١		١		٤٧		٢٨		٤		
١٠	١٣	٢٦	چهارشنبه	١		١		٤٧		٢٨		٤		
١١	١٤	٢٧	پنجشنبه	١		١		٤٧		٢٨		٤		آخرشب یلدا
١٢	١٥	٢٨	جمعه	١		١		٤٧		٢٨		٤		
١٣	١٦	٢٩	جمعه ایرتسی	١		١		٤٧		٢٨		٤		
١٤	١٧	٣٠	بازار	٠	٢	٠	٧	٤٧		٢٨		٤		
١٥	١٨	٣١	بازارایرتسی	٠	٢	٠	٧	٤٧		٢٨		٤		
١٦	١٩	١	صالی	٠	٢	٠	٧	٤٧		٢٨		٣		کانون ثانی افرنجی

كانون ثانى رومى

١٧	٢٠	٢	چهارشنبه	٥٩	١	٠	٧	٤٧	٩	٢٨	١	٣	١٢
١٨	٢١	٣	پنجشنبه	٥٩		٠	٧	٤٧		٢٨		٣	
١٩	٢٢	٤	جمعه	٥٨		٥٩	٦	٤٧		٢٨		٣	
٢٠	٢٣	٥	جمعه ایرتسی	٥٨		٥٩		٤٧		٢٨		٢	
٢١	٢٤	٦	پازار	٥٧		٥٩		٤٧		٢٨		٢	
٢٢	٢٥	٧	پازارایرتسی	٥٧		٥٩		٤٧		٢٨		٢	
٢٣	٢٦	٨	صالی	٥٦		٥٨		٤٧		٢٨		١	
٢٤	٢٧	٩	چهارشنبه	٥٥		٥٨		٤٧		٢٨		٠	١٢
٢٥	٢٨	١٠	پنجشنبه	٥٤		٥٧		٤٧		٢٨		٥٩	١١
٢٦	٢٩	١١	جمعه	٥٤		٥٧		٤٦		٢٧		٥٨	
٢٧	٣٠	١٢	جمعه ایرتسی	٥٣		٥٧		٤٦		٢٧		٥٧	
٢٨	٣١	١٣	پازار	٥٢		٥٦		٤٦		٢٧		٥٧	
٢٩	١	١٤	پازارایرتسی	٥١		٥٦		٤٦		٢٧		٥٦	
٣٠	٢	١٥	صالی	٥٠		٥٥		٤٦		٢٧		٥٥	

شهور			ایام	طلوع		ظهر		عصر		عشا		امساك		ذی الحجه
عربی	رومی	افرنجی		دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	ایام مشهوره ومخصوصه
١	٣	١٦	چهارشنبه	٤٩	١	٥٥	٦	٤٦	٩	٢٧	١	٥٤	١١	
٢	٤	١٧	پنجشنبه	٤٨		٥٤		٤٦		٢٧		٥٣		
٣	٥	١٨	جمعه	٤٧		٥٤		٤٦		٢٧		٥٢		
٤	٦	١٩	جمعه ایرتسی	٤٦		٥٣		٤٦		٢٧		٥١		
٥	٧	٢٠	پازار	٤٤		٥٢		٤٦		٢٧		٥٠		
٦	٨	٢١	پازارایرتسی	٤٣		٥٢		٤٦		٢٧		٤٩		
٧	٩	٢٢	صالی	٤١		٥١		٤٥		٢٦		٤٧		تحویل شمس بدلو
٨	١٠	٢٣	چهارشنبه	٤٠		٥٠		٤٥		٢٦		٤٦		
٩	١١	٢٤	پنجشنبه	٣٩		٥٠		٤٥		٢٦		٤٥		یوم عرفه
١٠	١٢	٢٥	جمعه	٣٨		٤٩		٤٥		٢٦		٤٤		عید اضحی صلوة عید
١١	١٣	٢٦	جمعه ایرتسی	٣٧		٤٩		٤٥		٢٦		٤٢		ساعت ٢ دقیقه ١٢

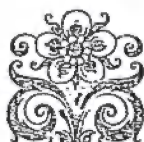
١٢	١٤	٢٧	پازار	٣٦	١	٤٨	٦	٤٥	٩	٢٦	١	٤١	١١	
١٣	١٥	٢٨	پازارایرتسی	٣٥		٤٨		٤٥		٢٦		٤٠		
١٤	١٦	٢٩	صالی	٣٣		٤٧		٤٥		٢٦		٣٩		
١٥	١٧	٣٠	چهارشنبه	٣١		٤٦		٤٥		٢٦		٣٨		
١٦	١٨	٣١	پنجشنبه	٢٩		٤٥		٤٥		٢٦		٣٦		آخر اربعین
١٧	١٩	١	جمعه	٢٧		٤٤		٤٥		٢٦		٣٤		شباط افرنجی
١٨	٢٠	٢	جمعه ایرتسی	٢٦		٤٣		٤٥		٢٦		٣٢		
١٩	٢١	٣	پازار	٢٤		٤٢		٤٤		٢٥		٣١		
٢٠	٢٢	٤	پازارایرتسی	٢٣		٤٢		٤٤		٢٥		٣٠		
٢١	٢٣	٥	صالی	٢١		٤١		٤٤		٢٥		٢٩		
٢٢	٢٤	٦	چهارشنبه	٢٠		٤٠		٤٤		٢٥		٢٨		
٢٣	٢٥	٧	پنجشنبه	١٩		٤٠		٤٤		٢٥		٢٦		
٢٤	٢٦	٨	جمعه	١٨		٣٩		٤٣		٢٥		٢٤		
٢٥	٢٧	٩	جمعه ایرتسی	١٦		٣٨		٤٣		٢٤		٢٢		

شهور			ايام	طلوع		ظهر		عصر		عشا		امساك		بقية ذى الحجه
عربى	رومى	افرنجى		دقيقه	ساعت	دقيقه	ساعت	دقيقه	ساعت	دقيقه	ساعت	دقيقه	ساعت	ايام مشهوره ومخصوصه
٢٦	٢٨	١٠	بازار	١٤	١	٣٧	٦	٤٣	٩	٢٤	١	٢١	١١	
٢٧	٢٩	١١	بازارايرتسى	١٢		٣٦		٤٣		٢٤		١٩		
٢٨	٣٠	١٢	صالى	١٠		٣٥		٤٣		٢٤		١٧		
٢٩	٣١	١٣	چهارشنبه	٨		٣٤		٤٣		٢٤		١٥		

﴿ شهور عربیه‌نك وجه تسمیه‌سی ﴾

محرم	ازمنهٔ سابقه‌ده عربلر درت آیدن عبارت اولان اشهر حرمك اوچنجیسی بوآی اولمق اوزره (محرم) تسمیه ایتمشلردر .
صفر	وقتیله ظهور ایدن بر (وبا) علتی عربستان خلقنك یوزلرینی بو آیده صاراردوب صولدیردیغی ایچون (صفر) نامی ویرلمشدر.
ربیع الاول	حین تسمیه‌سی بهار موسمنه تصادف ایتمسیله (ربیع الاول) دینلدی .
ربیع الاخر	بونك ده حین تسمیه‌سی بهاره مصادف اولدیغندن ربیع الاوله ثانی اولمق اوزره (ربیع الاخر) دینلدی .
جمادی الاولی	حین تسمیه‌سی عربستانده انجماد وقوعنه یعنی یاغمورسزلقدن قایناقلرك قورودیغی زمانه مصادف اولمسنه مبنی (جمادی‌الاولی) دینلدی .
جمادی الاخره	بونك ده حین تسمیه‌سی عربستانده انجماد وقوعنه مصادف اولدیغندن جمادی الاولی‌یه ثانی اولمق اوزره (جمادی الاخره) دینلدی .
رجب	اشهر حرمك دردنجیسیدر قوم عربك بوآیه حرمتلری زیاده اولدیغندن قورقویه بناءً حرمت ایتمك معناسنه اولان (رجب) نامنی ویرمشلردر .
شعبان	وقتیله عربلرك شعبه شعبه اوله‌رق غوغا ایتدكلری بر آی اولدیغندن (شعبان) دینمشدر .
رمضان	عربلرك اسماء شهوری وضع ایتدكلرنده موسم صیفك اك

	صیجاق وقتنه تصادف ایلدیکندن ناشی اومعنایه دلالت ایتمك اوزره (رمضان) نامی ویرلدی .
شوال	دوه‌لرك قویروقلرینی یوقاری‌یه قالدیرددرق کبه لکارینی بو آیده اعلان ایتدکارندن اکا نسبتله (شوال) تسمیه قلندی .
ذی القعده	اشهر حرمك برنجیسیدر قوم عربك ترك مقاتله ایله اختیار قعـود ایتدکاری برآی اولدیغندن (ذی القعـده) اسمی ویرلدی .
ذی الحجه	اشهر حرمك ایکنجیسیدر حین تسمیه‌سی حج شریف موسمنه مصادف اولدیغندن (ذی الحجه) دینلمشدر .

عربى آيلرينك غرەسنك هانكى كونه مصادف اولديغى بيلمك ايستنلنجه آى جدولنده اولان رقمى سنه جدولنده اولان رقمه ضم ايله يوميه جدولنده اولان رقمه نظر اولنمليدر .

٥ ١٣٠٩	٣ ١٣١٠	٧ ١٣١١	٤ ١٣١٢	٢ ١٣١٣	٦ ١٣١٤	٤ ١٣١٥	١ ١٣١٦	٥ ١٣١٧	سنه
٣ ١٣١٨	٧ ١٣١٩	٤ ١٣٢٠	٢ ١٣٢١	٦ ١٣٢٢	٤ ١٣٢٣	١ ١٣٢٤	٥ ١٣٢٥	٣ ١٣٢٦	«
٧ ١٣٢٧	٤ ١٣٢٨	٢ ١٣٢٩	٦ ١٣٣٠	٤ ١٣٣١	١ ١٣٣٢	٥ ١٣٣٣	٣ ١٣٣٤	٧ ١٣٣٥	«
٤ ١٣٣٦	٢ ١٣٣٧	٦ ١٣٣٨	٤ ١٣٣٩	١ ١٣٤٠	٥ ١٣٤١	٣ ١٣٤٢	٧ ١٣٤٣	٤ ١٣٤٤	«

٧ محرم	٢ صفر	٣ ربيع الاول	٥ ربيع الاخر	٦ جمادى الاولى	١ جمادى الاخره
٢ رجب	٤ شعبان	٥ رمضان	٧ شوال	١ ذى القعده	٣ ذى الحجه

پازار	پازار ايرتسى	صالى	چهارشنبه	پنجشنبه	جمعه	جمعه ايرتسى
(١) (٨)	(٢) (٩)	(٣) (١٠)	(٤) (١١)	(٥) (١٢)	(٦) (١٣)	(٧) (١٤)

مثال : (١٣٢٤) سنەسى صفرينك غرەسنى بيلمك ايستديكمزده سنه جدولنده محرر (١٣٢٤) رقمى حذاسنده كى (١) رقمى جدول شهورده (صفر) لك حذاسنده بولنان (٢) رقمنه علاوه ايدرك ايكيسنك حاصلى اولان (٣) رقمى ايام جدولنده آراديغمزده (صالى) نك آلتنده بولور واو كون اولديغنى اكلارز . (شهور عربيەنك غرەلرنده بعضاً يالكز بر كون قدر فرق كوريلور .)

رومی آیلرینك ابتداسنك هانكی كونه مصادف اولدیغی بیلنمك ایستنلنجه كذلك آی جدولنده اولان رقمی سنه جدولنده كی رقمه ضم ایله یومیه جدولنه نظر اولنملیدر .

٤ ١٣٠٩	٥ ١٣١٠	٦ ١٣١١	١ ١٣١٢	٢ ١٣١٣	٣ ١٣١٤	٤ ١٣١٥	٦ ١٣١٦	٧ ١٣١٧	سنه
١ ١٣١٨	٢ ١٣١٩	٤ ١٣٢٠	٥ ١٣٢١	٦ ١٣٢٢	٧ ١٣٢٣	٢ ١٣٢٤	٣ ١٣٢٥	٤ ١٣٢٦	«
٥ ١٣٢٧	٧ ١٣٢٨	١ ١٣٢٩	٢ ١٣٣٠	٣ ١٣٣١	٥ ١٣٣٢	٦ ١٣٣٣	٧ ١٣٣٤	١ ١٣٣٥	«
٣ ١٣٣٦	٤ ١٣٣٧	٥ ١٣٣٨	٦ ١٣٣٩	١ ١٣٤٠	٢ ١٣٤١	٣ ١٣٤٢	٤ ١٣٤٣	١ ١٣٤٤	«
٥ مارت	١ نیسان		٣ مایس		٦ حزیران		١ تموز	٤ اغستوس	
٧ ایلول	٢ تشرین اول		٥ تشرین ثانی		٧ كانون اول		٣ كانون ثانی	٦ شباط	
بازار ایرتسی	صالی		چهارشنبه		پنجشنبه		جمعه	جمعه ایرتسی	بازار
(٢) (٩)	(٣)	(١٠)	(٤)	(١١)	(٥)	(١٢)	(٦) (١٣)	(٧) (١٤)	(٨) (١٥)

مثال: (١٣٢٢) سنه‌سی نیسانك ابتداسی هانكی كونه مصادف اولدیغی بیلنمك ایستنلنجه سنه جدولنده (١٣٢٢) رقمی حذاسنده بولنان (٦) عددینی جدول شهورده (نیسان) حذاسنده كی (١) عددینه علاوه ایدرك ایكیسنك حاصلی اولان (٧) رقمنی ایام جدولنده آرادیغمزده (جمعه ایرتسی) نك آلتنده بولور واو كون اولدیغنی اكلارز .

بعض وقايع مشهوره

(هجرت شرفنقبتدن مقدم)

سنين

٦٢١٢ خلقت حضرت آدم عليه السلام
٣٩٧٤ طوفان حضرت نوح عليه السلام
٣٥٤٨ مصرك ابتداى معموريتى
٢٥٧٠ ولادت حضرت ابراهيم عليه السلام
٢٤٧٠ ختان حضرت اسماعيل عليه السلام
٢٣١٧ حضرت يعقوب عليه السلامك مصره تشريفلرى
٢٢٩١ مصرده يدى سنه ممتد اولان قحط وغلا
٢١٧٦ فرعونك مصرده اطفال ذكورى اتلافى
٢١٦٦ لاتين قراللغنك تشكلى
٢١٦٥ آتنه قراللغنك تشكلى
٢٠٧٥ حضرت موسى عليه السلامك مصردن خروج بيوردقلرى
١٦٣٨ حضرت داود عليه السلامك

سنين

سوريه ده پادشاهلغى
١٥٩٨ حضرت سليمان عليه السلامك پادشاهلغى
١٣٣٧ روما شهرينك بناسى
١١٥٥ بخت النصرك سوريه ايله قدس شريفى تخريبى
١١١٠ ايران شاهلغنك كيانيان طبقه‌سنه انتقالى
٩١٦ اسكندرك مصرى ايرانلولردن استردادى
٩١٥ اسكندرك ايرانى استيلاسيله دارانك مقتوليتى
٦١٢ مصرك رومايه التحاقى
٥٨٥ ميلاد حضرت عيسى عليه السلام
٥١٧ رومادە پاپا نصبي
٤٨٤ جام ايجادى
٣٦٨ طبقهٔ ساسانيانك ظهورى
٢٣٤ آيا صوفيه‌نك بناسى

رومی آیلرینك ابتداسنك هانکی کونه مصادف اولدیغی بیلنمك ایستنانجه کذلك آی جدولنده اولان رقمی سنه جدولنده کی رقمه ضم ایله یومیه جدولنه نظر اولنملیدر .

٤ ١٣٠٩	٥ ١٣١٠	٦ ١٣١١	١ ١٣١٢	٢ ١٣١٣	٣ ١٣١٤	٤ ١٣١٥	٦ ١٣١٦	٧ ١٣١٧	سنه
١ ١٣١٨	٢ ١٣١٩	٤ ١٣٢٠	٥ ١٣٢١	٦ ١٣٢٢	٧ ١٣٢٣	٢ ١٣٢٤	٣ ١٣٢٥	٤ ١٣٢٦	«
٥ ١٣٢٧	٧ ١٣٢٨	١ ١٣٢٩	٢ ١٣٣٠	٣ ١٣٣١	٥ ١٣٣٢	٦ ١٣٣٣	٧ ١٣٣٤	١ ١٣٣٥	«
٣ ١٣٣٦	٤ ١٣٣٧	٥ ١٣٣٨	٦ ١٣٣٩	١ ١٣٤٠	٢ ١٣٤١	٣ ١٣٤٢	٤ ١٣٤٣	١ ١٣٤٤	«

٥ مارت	١ نیسان	٣ مایس	٦ حزیران	١ تموز	٤ اغستوس	
٧ ایلول	٢ تشرین اول	٥ تشرین ثانی	٧ کانون اول	٣ کانون ثانی	٦ شباط	
بازار ایرتسی	صالی	چهارشنبه	پنجشنبه	جمعه	جمعه ایرتسی	بازار
(٢) (٩)	(٣) (١٠)	(٤) (١١)	(٥) (١٢)	(٦) (١٣)	(٧) (١٤)	(٨) (١٥)

مثال: (١٣٢٢) سنه‌سی نیسانك ابتداسی هانکی کونه مصادف اولدیغی بیلنمك ایستنانجه سنه جدولنده (١٣٢٢) رقمی حذاسنده بولنان (٦) عددینی جدول شهورده (نیسان) حذاسنده کی (١) عددینه علاوه ایدرك ایکیسنك حاصلی اولان (٧) رقمنی ایام جدولنده آرادیغمزده (جمعه ایرتسی) نك آلتنده بولور واو کون اولدیغنی اکلارز .

بعض وقایع مشهوره

(هجرت شریفهنڭ قبلندن مقدم)

سنین	
٦٢١٢	خلقت حضرت آدم علیه السلام
٣٩٧٤	طوفان حضرت نوح علیه السلام
٣٥٤٨	مصرڭ ابتدای معموریتی
٢٥٧٠	ولادت حضرت ابراهیم علیه السلام
٢٤٧٠	ختان حضرت اسماعیل علیه السلام
٢٣١٧	حضرت یعقوب علیه السلامڭ مصره تشریفلری
٢٢٩١	مصرده یدی سنه ممتد اولان قحط وغلا
٢١٧٦	فرعونڭ مصرده اطفال ذکوری اتلافی
٢١٦٦	لاتین قراللغنڭ تشکلی
٢١٦٥	آتنه قراللغنڭ تشکلی
٢٠٧٥	حضرت موسی علیه السلامڭ مصردن خروج بیوردقلری
١٦٣٨	حضرت داود علیه السلامڭ سوریه‌ده پادشاهلغی
١٠٩٨	حضرت سلیمان علیه السلامڭ پادشاهلغی
١٣٣٧	روما شهرینڭ بناسی
١١٥٥	بخت النصرڭ سوریه ایله قدس شریفی تخریبی
١١١٠	ایران شاهلغنڭ کیانیان طبقه‌سنه انتقالی
٩١٦	اسکندرڭ مصری ایرانلولردن استردادی
٩١٥	اسکندرڭ ایرانی استیلاسیله دارانڭ مقتولیتی
٦١٢	مصرڭ رومایه التحاقی
٥٨٥	میلاد حضرت عیسی علیه السلام
٥١٧	رومادە پاپا نصبی
٤٨٤	جام ایجادی
٣٦٨	طبقهٔ ساسانیانڭ ظهوری
٢٣٤	آیا صوفیه‌نڭ بناسی

سنين		سنين	
٢٠١	صو ترازوسنك ايجادى	٢٥	استوچيا قراللغنك تشكلى
١٦٣	فرانسه قراللغنك تشكلى	١٤	انكلتره » »
٤٠	توى قلمى ايجادى	١١	اسپانيا » »
٣٣	له قراللغنك تشكلى		

(هجرت جليله‌دن مؤخر)

سنين		سنين	
١	غزاى كبراى بدر	٢٧	فتح جزيرهٔ قبرس
١٠	حج وداع	٣٥	خلافت جليلهٔ حضرت على (رضى الله عنه)
١٠	فتح جليل مكهٔ مكرمه	٣٦	اهل اسلام جانبندن استانبولك ابتدا كى محاصره‌سى
١٠	» بلاد خيبر	٤٩	غلطه‌ده عرب جامع شريفنك اولكى بناسى
١٠	خلافت جليلهٔ حضرت ابوبكر (رضى الله عنه)	٦٠	وقعهٔ دلسوز كربلا
١٣	خلافت جليلهٔ حضرت عمر (رضى الله عنه)	٧٥	ضرب سكهٔ اسلاميه
١٤	بناى بصره	٨٠	ولادت حضرت امام اعظم (رضى الله عنه)
١٤	فتح شام	٨٢	سچليا جزيره‌سيله مسينا بوغازينك فتحى
١٩	» قيصريه	٩٢	اسلامك اندلسه عبورى
٢٠	» مصر		
٢٤	خلافت جليلهٔ حضرت عثمان (رضى الله عنه)		

سنين	
٩٥	غلطه‌ده عرب جامع شریفنك ایكنجی بناسی
١٢٠	كاغد ایجادی
١٢١	عربلر بیننده علم كیمیانك شیوعی
١٥٠	انتقال حضرت امام اعظم (رضی الله عنه)
١٨٣	دانیمارقه قراللغنك تشكلی
٣٦٢	روسیه دولتنك "
٤٥٥	مجار قراللغنك "
٤٨٠	ولادت جلیلهٔ حضرت عبدالقادر (قدس سره)
٥١٦	ساعت ایجادی
٥٦١	انتقال حضرت عبدالقادر (قدس سره)
٦٠٤	مولد شریف قرائتنك ابتداسی
	ولادت جلیلهٔ حضرت مولانا (قدس سره العالی)
٦٧٢	انتقال حضرت مولانا (قدس سره العالی)
٦٧٩	كوزلك ایجادی
٦٨٧	كمی پوصله‌سی ایجادی

سنين	
٦٨٨	ظهور دولت ابدمدت عثمانیه
٦٩٩	مبدأ استقلال وقرائت خطبهٔ شریفه
٧٢٦	فتح بروسه وتولد حضرت خداوندكار غازی
٧٢٨	ضرب سكهٔ همایون عثمانیه
٧٢٨	دولت علیه‌ده موظف عسكر تنظیمی
٧٥٨	شهزاده سلیمان پاشا حضرتلرینك بحرا روم ایلی‌یه كچوب كلیبولی‌یی وحوالیسنی فتحلری
٧٦٢	طوپ ایجادی
٧٦٣	فتح ادرنه
٧٩١	انتقال حضرت شاه بهاءالدین نقشبند (قدس سره)
٧٩٢	خداوندكار غازی حضرتلرینك قوصووه‌ده مظفریت وشهادتی
٧٩٦	فتح سلانیك ویكیشهر
٧٩٧	یلدیرم بایزیدخان حضرتلرینك نیكبولی غالبیتی
٧٩٨	اناطولی حصارینی انشا بیور-

سنین

دوقلری

٧٩٨ بروسه‌ده جامع کبیره وضع اساس بیوردقلری

٨٠٤ وقعهٔ تیمور

٨٣٣ بروسه‌ده امیر سلطان حضرتلرینك انتقالی (قدس سره)

٨٣٥ فتح یانیه

٨٤٨ سلطان مراد خان ثانی حضرتلرینك وارنه غالبیتی

٨٥١ صنعت طباعت ایجادی

٨٥٢ قوصوه مظفریت ثانیه‌سی

٨٥٦ فاتح حضرتلرینك روم ایلی حصارینی بنا بیوردقلری

٨٥٧ قره‌دن کمیلر امرارله استانبولی فتح بیوردقلری

٨٥٨ اسکی سرایك بناسی

٨٦٢ آمریقانك کشفی

٨٦٨ اتمام جامع حضرت فاتح

٨٧٥ سرای جدیدك اتمامی

٨٨٠ منکلی کرای خانك دولت عثمانیه‌یه مطاوعتی

سنین

٨٩٢ کمال رئیسك دونتما ایله اسپانیایه عزیمتی

٩٠٣ بنای جامع سلطان بایزید خان ثانی

٩٠٣ امیدبرونی طریقنك کشفی

٩٢٠ سلطان سلیم اول حضرتلرینك چالدیران وقعهٔ مشهوره‌سی

٩٢٢ سلطان سلیم اول حضرتلرینك مصری فتح بیوردقلری

٩٢٢ امانت جلیله ایله شرفیاب اولدقلری

٩٢٢ جیب ساعتی ایجادی

٩٢٢ فتح حلب وشام

٩٢٣ درسعادتده ترسانه بناسی

٩٣٥ ویانه‌نك برنجی محاصره‌سی

٩٣٧ جان برد غزالینك وفاتی

٩٤٧ ایمپراطور قارلوسك هزیمتی

٩٦١ بحر محیط شرقی‌یه سیدی رئیسك برنجی سفری

٩٦٥ سلیمانیه جامع شریفنك اتمامی

٩٧٩ قلنج علی پاشانك قپودان دریا نصبی

سنين

٩٨٥ اندلسك تخليه‌سی

٩٨٧ تقی الدين رصدينك انشاسی
وحساب اصول اعشاری

١٠٠٥ سلطان محمد خان ثالث حضرتلر-
ينك اكری قلعه‌سنی فتح
وغلبه‌سی

١٠١٢ ممالك اسلاميه‌ده دخان استعمالی

١٠٥٠ انفيه‌نك استانبولده استعمالی

١٠٥١ اوروپاده غزته ايجادی

١٠٩٤ ويانه‌نك ايكنجی محاصره‌سی

١١٣٥ اسكدارده دارالطباعه تأسيسی

١١٦٧ چيچك آشيسی اختراعی

١١٩٩ بالون ايجادی

١٢٠٦ تلغراف ايجادی

١٢١٣ سلطان سليم ثالث حضرتلرينك
مصری فتح واستخلاصی

مصراع :

« سليم ثالث اولدی ملك مصره فاتح ثانی »

١٢١٥ طاش باصمه‌سی ايجادی

١٢٢٢ واپور ايجادی

١٢٢٢ سلطان محمود خان ثانی حضر-
تلرينك حرمين محترمينی وها-
بيلردن تخليه‌يه همت جليله‌لری

١٢٣٣ اوروپا مصالحهٔ عموميه‌سی

١٢٤٠ شمندوفر ايجادی

١٢٤١ وقعهٔ خيريه وتأسيس عساكر
نظاميه

١٢٤٢ درسعادتده مكتب طبيه
تأسيسی

١٢٥٣ جسر عتيقك انشاسی

١٢٥٤ قرانتنه نظامنك وضعی

١٢٥٥ تنظيمات خيريه

١٢٥٩ سلطان عبدالمجيد خان حضر-
تلرينك صحيح العيار مسكوكات
ضربنه همتلری

١٢٦٥ ايا صوفيه جامع شريفنی اعمار
بيوردقلری

١٢٦٩ خرقهٔ سعادت دائرهٔ عليه‌سنی
مجدداً انشايه موفقيتلری

١٢٧٧ ابنيهٔ مقدسهٔ حرم سعادته
موفقيتلری

١٢٧٧ بروسه جامع كبيرينی تجديد

سنین

بیوردقلری

١٢٧٨ طورپیل ایجادی

١٢٨١ تشکیل ولایات مبدئی

١٢٨١ پروسیالیلرك اوستریاایله دانیمارقه محاربه‌سی

١٢٨٣ منافع عمومیه صندوقلری تأسیسی

١٢٨٣ ایکنه‌لی تفنك ایجادی

١٢٨٦ سویش جدوالنك کشادی

١٢٨٧ پروسیا وفرانسه دولتلرینك محاربه‌سی

١٢٨٧ آلمانیا ایمپراطورلغنك اعلانی

١٢٨٧ ایتالیادولتنك رومایی استیلاسی

١٢٨٨ درسعادتده تراموای احداثی

١٢٨٩ توتونك تحت انحصاره ادخالی

١٢٨٩ ترسانهٔ عامره‌ده حوض ساجك استعمالی

١٢٩٠ غلطه‌ده تونل کشادی

١٢٩٠ ازمید تیمور یولنك انشاسی

١٢٩٣ قانون اساسی وضعی

١٢٩٣ مکتب ملکیهٔ شاهانه‌نك رسم کشادی

سنین

١٢٩٣ روسیه محاربهٔ اخیره‌سی

١٢٩٥ براین قونغره‌سی

١٢٩٦ سجل احوال تأسیسی

١٢٩٧ درسعادتده موزه‌نك رسم کشادی

١٣٠٥ زراعت بانقه‌لرینك تشکیلی

١٣١٢ درسعادت ریختملرینك وضع اساسی

١٣١٣ درسعادتده دارالعجزه‌نك رسم کشادی

١٣١٥ دولت علیه‌نك یونان ایله وقوع بولان محاربه ومظفریتی

١٣١٦ حمیدیه اطفال خسته‌خانه‌سنك رسم کشادی

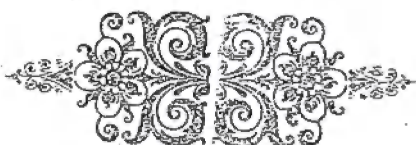
١٣١٦ دار الفنون شاهانه‌نك رسم کشادی

١٣١٨ حجاز تلغراف خطنك رسم کشادی

١٣١٨ حمیدیه حجاز تیمور یولنك وضع اساسی

١٣١٩ دارالخیر مکتب عالیسنك رسم

سنین	
	کشادی
۱۳۲۰	حمیدیه حجاز تیمور یولنك معان قسمنك رسم کشادی
۱۳۲۰	بغداد تیمور یولنك قونیه ـ ارکلی ـ بلغورلی قسمنك رسم کشادی
۱۳۲۰	دلسز واعمالر مکتبنك وضع اساسی

خلفای راشدین

حضرت ابی بکر الصدیق (رضی الله عنه) حجرهٔ سعادت حضرت نبویده مدفوندرلر .

ابتدای خلافت	مدت خلافت		مدت عمر
سنهٔ هجریه	سنه	شهر	سنه
١١	٢	٣	٦٣

حضرت عمر الفاروق (رضی الله عنه) حجرهٔ سعادت حضرت نبویده مدفوندرلر .

ابتدای خلافت	مدت خلافت		مدت عمر
١٣ سنه	١١ سنه	٦ شهر	٦٥ سنه

حضرت عثمان ذی النورین (رضی الله عنه) مدینهٔ منوره ده جنینة البقیعده مدفوندرلر .

ابتدای خلافت	مدت خلافت		مدت عمر
٢٤ سنه	١٢ سنه		٨٨ سنه

حضرت علی المرتضی (رضی الله عنه) نجفده مدفون اولدقلری مشهور اولدیغی کبی فرزند عالیلری حضرت حسنك بعد ایام مکانلرینی جنینة البقیعه نقل ایلدیکی دخی مرویدر .

ابتدای خلافت	مدت خلافت		مدت عمر
٣٥ سنه	٥ سنه		٦٣ سنه

حضرت حسن المجتبی (رضی الله عنه) مدینهٔ منوره ده جنینة البقیعده مدفوندرلر .

ابتدای خلافت	مدت خلافت		مدت عمر
٤٠ سنه		٦ شهر	٤١ سنه

مدت عهد خلفاء راشدین ٣ شهر ٣٠ سنه

﴿ ملوك بنی امیه ﴾

	اسامی	ابتدای حکومت	تاریخ وفات	مدت حکومت		مدت عمر
				آی	سنه	
١	معاویه بن ابی سفیان	٤١	٦٠	٠	١٩	٧٥
٢	یزید اول بن معاویه	٦٠	٦٤	٠	٤	٣٦
٣	معاویهٔ ثانی بن یزید اول	٦٤	٦٤	٣	٠	٢١
٤	مروان بن الحکم	٦٤	٦٥	٠	١	٦٢
٥	عبدالملك بن مروان	٦٥	٨٦	٠	٢١	٦٠
٦	ولید اول بن عبدالملك	٨٦	٩٦	٠	١٠	٤٦
٧	سلیمان بن عبدالملك	٩٦	٩٩	٠	٣	٤٦
٨	عمر بن عبدالعزیز بن مروان	٩٩	١٠١	٠	٢	٣٩
٩	یزید ثانی بن عبدالملك	١٠١	١٠٥	٠	٤	٤٠
١٠	هشام بن عبدالملك	١٠٥	١٢٥	٠	٢٠	٥٣
١١	ولید ثانی بن یزید ثانی	١٢٥	١٢٦	٠	١	٤٠
١٢	یزید ثالث بن ولید اول	١٢٦	١٢٧	٥	٠	٤٠
١٣	ابراهیم بن ولید اول	١٢٧	١٢٧	٢	٠	٣٨
١٤	مروان ثانی بن محمد بن مروان اول	١٢٧	١٣٢	٠	٥	٦٢

﴿ مدت حکومت بنی امیه ﴾

شهر	سنه
١٠	٩٠

﴿خلفای عباسیه﴾

	اسامی	ابتدای حکومت	تاریخ وفات	مدت حکومت		مدت عمر
				آی	سنه	
۱	ابو العباس عبدالله السفاح بن محمد بن عبدالله	۱۳۲	۱۳۶	۸	٤	۳۲
۲	ابو جعفر المنصور بن محمد	۱۳٦	۱۵۸	۰	۲۲	٦۳
۳	محمد المهدی بن منصور	۱۵۸	۱٦۹	۲	۱۰	٤۲
٤	موسی الهادی بن مهدی	۱٦۹	۱۷۰	۱	۱	۲۵
۵	هارون الرشید بن مهدی	۱۷۰	۱۹۳	۳	۲۳	٤۵
٦	محمد الامین بن هارون الرشید	۱۹۳	۱۹۸	۸	٤	۲۹
۷	عبدالله المأمون بن هارون الرشید	۱۹۸	۲۱۸	٦	۲۰	٤۸
۸	محمد المعتصم بالله بن هارون الرشید	۲۱۸	۲۲۷	۸	۸	٤۸
۹	واثق بالله بن معتصم	۲۲۷	۲۳۲	۹	۵	۳٦
۱۰	متوکل علی الله بن معتصم	۲۳۲	۲٤۷	۹	۱٤	٤۱
۱۱	منتصر بالله بن متوکل	۲٤۷	۲٤۸	٦	۰	۲٤
۱۲	مستعین بالله بن معتصم	۲٤۸	۲۵۲	۹	۳	۳۱
۱۳	معتز بالله بن متوکل	۲۵۲	۲۵۵	۷	۳	۲۳
۱٤	مهتدی بالله بن واثق	۲۵۵	۲۵٦	۰	۱	۳۹
۱۵	معتمد علی الله بن متوکل	۲۵٦	۲۷۹	۰	۲۳	۵۰
۱٦	معتضد بالله بن موفق بن متوکل	۲۷۹	۲۸۹	۱۰	۹	٤٦

﴿ خلفای عباسیه ﴾

	اسامی	ابتدای حکومت	تاریخ وفات	مدت حکومت آی	مدت حکومت سنه	مدت عمر
۱۷	مکتفی بالله بن معتضد	۲۸۹	۲۹۵	۷	٦	۳۱
۱۸	مقتدر بالله بن معتضد	۲۹۵	۳۲۰	۰	۳۵	٤۸
۱۹	قاهر بالله بن معتضد	۳۲۰	۳۲۲	۱۰	۱	٥۲
۲۰	راضی بالله بن مقتدر	۳۲۲	۳۲۹	۱۰	٦	۳۲
۲۱	متقی بالله بن مقتدر	۳۲۹	۳۳۳	۱۱	۳	٦۰
۲۲	مستکفی بالله بن مکتفی	۳۳۳	۳۳٤	٤	۱	٤٦
۲۳	مطیع لله بن مقتدر	۳۳٤	۳٦۳	٥	۲۹	٦٤
۲٤	طایع بالله بن مطیع	۳٦۳	۳۸۱	۹	۱۷	٦۹
۲٥	قادر بالله بن اسحق بن مقتدر	۳۸۱	٤۲۲	۲	٤۱	۸٦
۲٦	قائم بامرالله بن قادر	٤۲۲	٤٦۷	۸	٤٤	۷٦
۲۷	مقتدی بالله بن محمد بن قائم	٤٦۷	٤۸۷	٥	۱۹	۳۹
۲۸	مستظهر بالله بن مقتدی	٤۸۷	٥۱۲	۰	۲٦	٤٤
۲۹	مسترشد بالله بن مستظهر	٥۱۲	٥۲۹	٦	۱۷	٤۳
۳۰	راشد بالله بن مسترشد	٥۲۹	٥۳۰	۰	۱	٤۳
۳۱	مقتفی لامرالله بن مستظهر	٥۳۰	٥٥٥	۳	۲٤	٦٦
۳۲	مستنجد بالله بن مقتفی	٥٥٥	٥٦٦	۱	۱۱	٤۸
۳۳	مستضی بنور الله بن مستنجد	٥٦٦	٥۷٥	۸	۹	۳۹

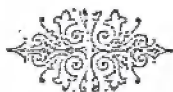
﴿ خلفای عباسیه ﴾

	اسامی	ابتدای حکومت	تاریخ وفات	مدت حکومت آی	مدت حکومت سنه	مدت عمر
٣٤	ناصر لدین الله بن مستضی	٥٧٥	٦٢٢	٠	٤٧	٦٩
٣٥	ظاهر بامر الله بن ناصر	٦٢٢	٦٢٣	٩	٠	٥٢
٣٦	مستنصر بالله بن ظاهر	٦٢٣	٦٤٠	٠	١٧	٥١
٣٧	مستعصم بالله بن مستنصر	٦٤٠	٦٥٦	١١	١٦	٤٧

﴿ مدت عهد خلفای عباسیه ﴾

سنه

٥٢٤

﴿ سلاطين عظام شوكت اتسام عثمانيه حضراتنك تاريخ ولادت ﴾
﴿ وجلوس همايون ومدت عمر وسلطنتلريله مراقد متبركه‌لرى ﴾

(١)

﴿ مؤسس بنيان سلطنت غازى سلطان عثمان خان عالى منقبت ﴾
﴿ حضرتلرى ﴾

ارطغرل غازى حضرتلرينك صلبندن ٦٥٦ سنهٔ هجريه‌سنده تولد ايله ٦٩٩ سنه‌سى جمادى الاوليسنك دردنجى كونى بالاستقلال جالس تخت سلطنت اولوب ٧٢٦ سنه‌سى شهر رمضاننك يكرمى برنجى كونى ارتحاللرى وقوع بولمشدر . مدفن شريفلرى بروسه‌ده حصار ايچنده عثمانيه ميدانى قربنده‌در .

(٢)

﴿ بروسه فاتحى غازى سلطان اورخان حضرتلرى ﴾

سلطان عثمان حضرتلرينك مخدوم معالى موسوملريدر ٦٨٠ سنه‌سنده تولد ايدرك ٧٢٦ سنه‌سى شهر رمضاننده جالس سرير سلطنت اولمشلر و ٧٦١ سنه‌سنده ارتحاللرى وقوعيله پدر معظملرى جوارنده ديكر تربهٔ مخصوصه‌يه دفن اولنمشلردر .

(٣)

﴿ خداوندكار غازى شهرتيله مشهور سلطان مراد خان اول حضرتلرى ﴾

سلطان اورخان حضرتلرى صلبلرندن ٧٢٦ سنه‌سنده تولد و ٧٦١ ده پدر جنت مقرلرى مقامنه جلوس بيورمشلردر ٧٩١ سنه‌سى شهر رمضان شريفى اوائلنده قوصوه محاربهٔ مشهوره سنده شهيداً ارتحال بيورملريله نعش مغفرت

نقشلری بروسه‌یه نقل ایله چکرکه نام محلده کی جامع شریف وعمارت عامره‌لری قارشوسنده کائن تربهٔ محترمه‌یه دفن اولنمشلردر. محل شهادتلرنده دخی بشقه‌جه تربهٔ منیفه‌لری واردر. مبرات عدیده‌لرندن بروسه‌ده سرای همایون محلی قارشوسنده وعثمانیه میدانی قربنده شهادت جامعی نامیله برمعبد وسیع انشا بیورمشلردر.

(٤)

﴿ غازی سلطان یلدیرم بایزید خان حضرتلری ﴾

سلطان مرادخان اول حضرتلرینك مخدوم بسالت موسوملریدر ٧٦١ سنه‌سنده قدمنهادهٔ مهد شهود اولوب ٧٩١ سنه‌سنده جالس تخت عثمانی و ٨٠٥ سنه‌سی شعبانك اون بشنجی کونی تارك دارفانی اولمشلردر. مدفن شریفلری بروسه‌ده مشهورجامع کبیر پر نورلرینك غیری اولان وشهرك جانب شرقیسنه مصادف بولنان دیکر جامع شریفلریله مدرسه وصو کرلری وسائر آثار لطیفه‌لری جوارنده‌در.

(٥)

﴿ چلبی سلطان محمد خان غازی حضرتلری ﴾

سلطان یلدیرم بایزید خان حضرتلری صلبندن ٧٨١ سنه‌سنده تولدایلمشلردر ٨١٦ سنه‌سنده جلوس همایونلری و ٨٢٤ سنه‌سنده ارتحاللری وقوع بولمشدر. بروسه‌ده غایت مصنع جامع شریفلری پیشکاهنده وسلطانیه نامیله مشتهر مدرسهٔ شریفه وعمارت معموره‌لری جوارنده کائن یشیل تربهٔ رفیعه‌یه دفن اولنمشلردر.

(٦)

﴿ غازی سلطان مراد خان ثانی حضرتلری ﴾

چلبی سلطان محمد خان حضرتلرینك مخدوم مفخملریدر ٨٠٦ سنه‌سنده تولد

و ٨٢٤ سنه‌سنده جلوس ایله ٨٥٥ سنه‌سی محرمنك بشنجی کونی ادرنه‌ده عازم کلشن سرای رحمت اولوب بروسه‌ده کی مرادیه سمتنده کائن جامع شریفلری اتصالنده قبه‌سنك اوزری آچیق تربهٔ مخصوصه‌لرینه نقل ودفن اولنمشلردر . اشبو تربهٔ مبارکه حریمنده سلطان جم حضرتلرینك غایت مزین تربه‌لریله دیکر شهزادکان ذیشان حضراتنك‌ده متعدد ومکلف تربهٔ شریفه ویانده مدرسه وعمارات عامره‌لری واردر .

(٧)

﴿ ابوالفتح والمغازی سلطان محمد خان ثانی حضرتلری ﴾

سلطان مراد خان ثانی حضرتلرینك مخدوم سعادت موسوملریدر. استانبول وطربزون ونیجه بلاد عظیمه فتحنه موفقیتلری جهتیله ابوالفتح عنوان جلیله اشتهار بولمشلردر ٨٣٣ سنه‌سی رجبنك یدنجی کونی قدمنهادهٔ عالم وجود و٨٥٥ سنه‌سی محرمنده جالس تخت معالی نمود اولدیلر و٨٨٦ سنه‌سی ربیع الاولنك دردنجی کونی غزایه عزیمت اثناسنده ککبوزه مرحله‌سی جوارنده ارتحال بیوردیلر . تربهٔ علیالری استانبولده جامع جسیم ومنورلری پیشکاهنده وسائر آثار جلیله‌لری جوارنده‌در .

(٨)

﴿ غازی سلطان بایزید خان ثانی حضرتلری ﴾

ابوالفتح سلطان محمد خان حضرتلری صلبندن ٨٥١ سنه‌سنده تولد ایله ٨٨٦ سنه‌سنده جلوس و ٩١٨ سنه‌سی ربیع الآخرینك اوننجی کونی ارتحال بیوردیلر. مدفن شریفلری استانبولده باب سرعسکری میدانده کی جامع شریفلری پیشکاهنده‌در .

(۹)

﴿ فاتح مصر سلطان سليم خان اول حضرتلری ﴾

سلطان بايزيد خان ثانی حضرتلرينك مخدوم عالی كهرلريدر ۸۷۵ سنه‌سنده تولد ايله ۹۱۸ سنه سنده جالس تخت عالی بخت عثمانی و ۹۲۶ سنه‌سی شوالنك طقوزنجی كونی عازم كلشن سرای جاودانی اولديلر وآز وقتده چوق آثار جليله‌يه موفق بيورلديلر . تربهٔ مباركه‌لری استانبولده واقع جامع شريفلری پيشكاهنده‌در .

(۱۰)

﴿ غازی سلطان سليمان خان اول حضرتلری ﴾

قانونی عنوانيله مشهوردر . ياوز سلطان سليم خان قديم حضرتلرينك مخدوم مفخملريدر ۹۰۰ سنه‌سنده ولادت سنيه‌لری و ۹۲۶ سنه‌سنده جلوس همايونلری وقرق سكز سنه سلطنتدن صكره سكتوارغزاسنده خسته‌لنه‌رق ۹۷٤ سنه‌سی صفرينك يكرمنجی كونی ارتحاللری وقوعه كلمشدر . باب فتوی جوارنده جسيم ومتين جامع شريف بی نظيرلری پيشكاهنده واقع تربهٔ مخصوصه‌لرينه دفن اولنمشلردر . ادرنه‌ده كی اسكی جامع شريفده اولديغی مثللو تربهٔ مذكوره قپوسنك اوستنده دخی حجر اسود اسعدك برجزئی بولنديغی مشهور وأثری مشهود اولمغله پيشكاهندن امالهٔ انظار زيارتله كسب شرف اولنمقده‌در .

(۱۱)

﴿ غازی سلطان سليم خان ثانی حضرتلری ﴾

سلطان سليمان خان اول حضرتلری صلبندن ۹۳۰ سنه‌سی رجبنك آلتنجی كونی تولد و ۹۷٤ سنه‌سنده جلوس بيورمشلر و ۹۸۳ سنه‌سی شعبانك يكرمی

يدنجی کونی ارتحال ایلمشلردر . مدفن شریفلری آیا صوفیه جامعی حریمندهدر . مبرات مکمله‌لرندن ادرنه‌ده مشهور وبیهمتا جامع شریفلری وآیا صوفیه‌نك جسیم مناره‌لریله درون وبیرونده وقونیه وبلاد سائره‌ده آثار خیریه‌لری واردر .

(١٢)

﴿ غازی سلطان مراد خان ثالث حضرتلری ﴾

٩٥٣ سنه‌سی جمادی الاولیسنك بشنجی کونی سلطان سلیم خان ثانی حضرتلری صلبندن تولد ایله ٩٨٣ سنه سنده جلوس بیورمشلردر ١٠٠٣ سنه‌سی جمادی الاولیسنك سکزنجی کونی ارتحال ایتملریله آیا صوفیه حریمنده پدر افخملری تربهٔ شریفه‌سی اتصالنده کائن تربهٔ مخصوصه‌لرینه دفن اولنمشلردر .

(١٣)

﴿ اکری فاتحی غازی سلطان محمد خان ثالث حضرتلری ﴾

سلطان مراد خان ثالث حضرتلرینك مخدوم مفخملریدر ٩٧٤ سنه‌سی ذی القعده‌سنك یدنجی کونی تولد و ١٠٠٣ سنه‌سی جمادی الاولیسنده جلوس و ١٠١٢ سنه‌سی رجبنك اون ایکنجی کونی رحلت ایلمشلردر . مدفن شریفلری آیا صوفیه پیشکاهنده اسکی دارالفنون قارشوسنده کی کوشه‌ده تربهٔ مزینه درونده‌در .

(١٤)

﴿ غازی سلطان احمد خان اول حضرتلری ﴾

سلطان محمدخان ثالث حضرتلری صلبندن ٩٩٨ سنه‌سی جمادی الاخره‌سنك اون ایکنجی کونی تولد ایله ١٠١٢ سنه‌سی رجبنده جالس تخت عثمانی اولمشلر

و ١٠٢٦ سنه‌سی ذی القعده‌سنك یكرمی ایكنجی كونی ارتحال ایلمشلردر . استانبولده آت میداننده كی آلتی مناره‌لی جامع شریفلری جوارنده واقع تربهٔ مخصوصه‌ده مدفوندرلر . اون دردنجی پادشاه عالیجاه اولوب اون درت یاشلرنده جلوس ایله اون درت سنه مقام معلای سلطنته رونقساز اولمشلردر .

(١٥)

﴿ سلطان مصطفی خان اول حضرتلری ﴾

سلطان محمد خان ثالث حضرتلری صلبندن ١٠٠١ سنه‌سنده تولد ایله ١٠٢٦ سنه‌سی ذی‌القعده‌سنك یكرمی ایكنجی كونی برادرلری سلطان احمد خان حضرتلری مقامنه جالس اولوب ١٠٢٨ سنه‌سی ربیع الاولی غره‌سنده فراغت ایلمشلردر .

(١٦)

﴿ سلطان عثمان خان ثانی حضرتلری ﴾

سلطان احمد خان اول حضرتلرینك مخدوم كبیر مكارم موسوملریدر ١٠١٣ سنه‌سنده تولد ایله ١٠٢٨ سنه‌سی ربیع الاولنده جلوس ایتمشلر و ١٠٣١ سنه‌سی رجبنك طقوزنجی كونی ارتحال ایتملریله پدر محترملری یاننه دفن اولنمشلردر.

﴿ سلطان مصطفی خان اول حضرتلری ﴾

١٠٣١ سنه‌سنده جالس تخت عالی عثمانی اولوب ١٠٤٨ سنه‌سنده عالم عقبایه رحلت ایلمشلر و آیاصوفیه جامع شریفنه متصل كتبخانه قربنده واقع تربهٔ مخصوصه‌یه دفن ایدلمشلردر .

(١٧)

﴿ فاتح بغداد غازی سلطان مرادخان رابع حضرتلری ﴾

سلطان احمد خان اول حضرتلری صلبندن ١٠١٨ سنه‌سی جمادی الاولیسنك

يكرمی سكزنجی كونی تولد و ١٠٣٢ سنه‌سی ذی القعده‌سنك اون بشنجی كونی جالس تخت عثمانی اولمشلر و ١٠٤٩ سنه‌سنده ارتحال ایله پدر معظملرینك یاننه دفن اولنمشلردر . كمال قوت وشجاعت فوق العاده ایله شهرت بولمشلرایدی .

(١٨)

﴿ سلطان ابراهیم خان حضرتلری ﴾

سلطان احمد خان اول حضرتلری صلبندن ١٠٢٤ سنه‌سی شوالنك اون اوچنجی كونی تولد و ١٠٤٩ سنه‌سی شوالنك اون التنجی كونی برادر عالیلری سلطان مراد خان رابع حضرتلری مقامنه جلوس ایله ١٠٥٨ سنه‌سی رجبنك یكرمی طقوزنده عالم فانیدن رحلت ایتمكلریله آیا صوفیه جامع شریفی اتصالنده عم اكرملری سلطان مصطفی خان اول حضرتلری نزدینه‌دفن اولنمشلردر .

(١٩)

﴿ غازی سلطان محمدخان‌رابع حضرتلری ﴾

١٠٥١ سنه‌سی شهر رمضان شریفنك یكرمی طقوزنجی كونی سلطان ابراهیم خان حضرتلری صلبندن تولد ایله ١٠٥٨ سنه‌سی رجبنده جلوس ایتمشلر وقرق بر سنه سلطنتدن صكره ١٠٩٩ سنه‌سی محرمنك ایكنجی كونی اختیار عزلت و ١١٠٤ سنه‌سنده‌ادرنه‌ده‌رحلت بیورمشلردر نعش عالیلری استانبوله كتیریلوب باغچه‌قپوسنده والدهٔ محترمه‌لری ترخان سلطان‌حضرتلرینك اثرمكملری اولان یكی جامع شریف حولیسنده‌كی تربهٔ شریفه‌یه دفن ایدلمشلردر .

(٢٠)

﴿ سلطان سلیمان خان ثانی حضرتلری ﴾

١٠٥٢ سنه‌سنده سلطان ابراهیم خان‌حضرتلری صلبندن تولد ایله ١٠٩٩

سنه‌سنده جالس تخت عثمانی اولمشلر و ۱۱۰۲ سنه‌سنده ارتحال بیورمشلردر. مدفن شریفلری جدعالیلری سلطان سلیمان‌خان اول حضرتلری تربه‌سنده‌در.

(۲۱)

﴿ سلطان احمد خان ثانی حضرتلری ﴾

سلطان ابراهیم‌خان حضرتلرینك مخدوم اکرملریدر ۱۰۵۲ سنه‌سی ذی‌الحجه‌سنك التنجی کونی تولد ایله ۱۱۰۲ سنه‌سی شهر رمضانك یکرمی التنجی کونی برادر مکرملری سلطان سلیمان خان ثانی حضرتلری مقامنه جلوس ایلمشلردر. ۱۱۰۶ سنه‌سنده ارتحال ایله جد امجدلری سلطان سلیمان خان اول حضرتلری تربه‌سنه دفن اولنمشلردر.

(۲۲)

﴿ سلطان مصطفی خان ثانی حضرتلری ﴾

۱۰۷٤ سنه‌سنده سلطان محمدخان رابع حضرتلری صلبندن تولد و ۱۱۰۶ سنه‌سی جمادی الاخره‌سنك یکرمی ایکنجی کونی عم مکرملری سلطان احمد خان ثانی حضرتلری مقامنه جالس اولمشلر و ۱۱۱۵ سنه‌سنده ارتحال داربقا ایله یکی جامع شریف حولیسنده کی ترخان والده سلطان حضرتلری تربهٔ شریفه‌سنه‌دفن ایدلمشلردر.

(۲۳)

﴿ غازی سلطان احمد خان ثالث حضرتلری ﴾

سلطان محمد خان رابع حضرتلرینك نجل نجیل عالیلری اولوب ۱۰۸٤ سنه‌سنده تولد و ۱۱۱۵ سنه‌سی ربیع الآخرینك ایکنجی کونی جلوس ایتمشلردر ۱۱٤۹ سنه‌سنده ارتحال دار بقا ایله یکی‌جامع شریف حرمنده والده

سلطان حضرتلری تربهٔ منیفه‌سنه دفن اولنمشلردر .

(٢٤)

﴿ غازی سلطان محمود خان اول حضرتلری ﴾

١١٠٨ سنه‌سی محرمنك دردنجی کونی سلطان مصطفی خان ثانی حضرتلری صلبندن تولد ایله ١١٤٣ سنه‌سی ربیع الاولنك اون بشنجی کونی تخت عالی بخت عثمانی‌یه جلوس ایتمشلر و ١١٦٨ سنه‌سی صفرینك یکرمی سکزنجی جمعه کونی ارتحاللری وقوعیله یکی جامع یاننده کی والده سلطان حضرتلری تربهٔ منیفه‌سنه دفن اولنمشلردر .

(٢٥)

﴿ سلطان عثمان خان ثالث حضرتلری ﴾

سلطان مصطفی خان ثانی حضرتلری صلبندن ١١١٠ تاریخنده ولادتله ١١٦٨ سنه‌سی صفرینك یکرمی سکزنجی کونی برادر معظملری سلطان محمود خان اول حضرتلری مقامنه جالس اولمشلر و ١١٧١ سنه‌سی صفرینك اون التنجی کونی ارتحال ایله یکی جامع یاننده کی والده سلطان حضرتلری تربهٔ شریفه‌سنه دفن اولنمشلردر .

(٢٦)

﴿ غازی سلطان مصطفی خان ثالث حضرتلری ﴾

١١٢٩ سنه‌سنده سلطان احمد خان ثالث حضرتلری صلبندن تولد و ١١٧٢ سنه‌سی صفرینك اون التنجی کونی سریر سلطنته جلوس ایله ١١٨٧ سنه‌سی ذی القعده‌سنك سکزنجی کونی ارتحال بیورمشلردر . معابد منیفهٔ متعدده‌

لرندن لالەلی نامیله معروف اولان جامع شریفاری جوارنده وجاده اوزرنده واقع تربۀ مخصوصەلرینه دفن اولنمشلردر .

(٢٧)

﴿ غازی سلطان عبدالحمید خان اول حضرتلری ﴾

سلطان احمد خان ثالث حضرتلرینك مخدوم محترملریدر ١١٣٧ سنه سنده تولد ایتمشلر و ١١٨٧ سنه‌سی ذی القعده سنك سکزنجی کونی برادرلری سلطان مصطفی خان ثالث حضرتلری یرینه جالس تخت عثمانی اولمشلردر ١٢٠٣ سنه‌سی رجبنك اون ایکنجی کونی ارتحال ایله موفق بیورلدقلری مبرات عدیده‌دن باغچه قپوسی جوارنده مدرسۀ منیفه وعمارات عامرەلری قربنده اولان تربۀ مخصوصەلرینه دفن اولنمشلردر .

(٢٨)

﴿ فاتح ثانی مصر غازی سلطان سلیم خان ثالث حضرتلری ﴾

سلطان مصطفی خان ثالث حضرتلری صلبندن ١١٧٥ سنه سنده تولد و ١٢٠٣ سنه سنده ده افخملری مقام عالیسنه جالس اولشلر و ١٢٢٣ سنه سنده ارتحال ایتمشلردر . پدر اکرملری تربۀ شریفه‌سنده مدفوندرلر .

(٢٩)

﴿ سلطان مصطفی خان رابع حضرتلری ﴾

١١٩٣ سنه سنده سلطان عبدالحمید خان اول حضرتلری صلبندن تولد ایدوب ١٢٢٢ سنه‌سی ربیع الآخرینك یکرمی برنجی کونی جلوس ایتمشلر و ١٢٢٣ سنه سنده ارتحال ایله پدر مفخملری تربۀ منیفه‌سنه دفن اولنمشلردر .

(٣٠)

﴿ غازی سلطان محمود خان ثانی حضرتلری ﴾

١١٩٩ سنه‌سی شهر رمضانك اوز اوچنجی کونی غازی سلطان عبدالحمید خان اول حضرتلرینك صلبندن زیور کهوارهٔ شهود اولوب ١٢٢٣ سنه‌سی جمادی الاولیسنك دردنجی کونی جالس تخت عالی بخت سلطنت و ١٢٥٥ سنه‌سی ربیع الاولنك اون طقوزنجی پازار ایرتسی کونی عازم کاشانهٔ سرای آخرت اولمشلردر . چنبرلی طاش جوارنده تربهٔ مکملهٔ مخصوصه‌ده مدفوندرلر .

(٣١)

﴿ غازی سلطان عبدالمجید خان حضرتلری ﴾

سلطان محمود خان ثانی حضرتلرینك صلب همایونلرندن ١٢٣٨ سنه‌سی شعبانك اون برنجی کونی بالیمن والاقبال زینت بخشای مهد وجود اولوب ١٢٥٥ سنه‌سی ربیع الاولنك اون طقوزنجی پازار ایرتسی کونی پدر عالی کهرلری مقامنه شرف افزای شان واجلال اولمشلر و ١٢٧٧ سنه‌سی ذی الحجه‌سنك اون یدنجی کونی ارتحاللری وقوعیله سلطان سلیم خان اول حضرتلری جامع شریفلری جوارنده واقع تربهٔ مخصوصه‌لرینه دفن اولنمشلردر .

(٣٢)

﴿ سلطان عبدالعزیز خان حضرتلری ﴾

سلطان محمود خان حضرتلرینك نجل مکرملریدر ١٢٤٥ سنه‌سی شعبانك اون دردنجی کونی قدم نهادهٔ عالم وجود اولوب ١٢٧٧ سنه‌سی ذی الحجه‌سنك اون یدنجی کونی برادرلری غازی سلطان عبدالمجید خان حضرتلری مقام معالی انسامنه جالس اولمش و ١٢٩٣ سنه‌سی جمادی الاولیسنك اون یدنجی کونی

فراغ وبش کون صکره شهيداً ارتحال ايله پدر معظملری غازی سلطان محمود خان ثانی حضرتلری تربهٔ لطيفه‌سنه دفن اولنمشلردر .

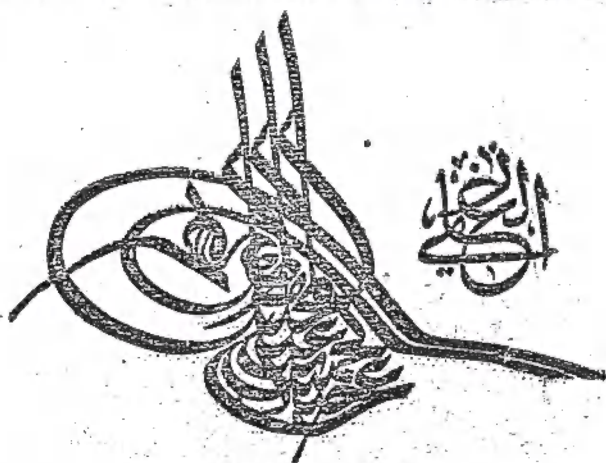
(٣٣)

﴿ سلطان مراد خان خامس حضرتلری ﴾

غازی عبدالمجيد خان حضرتلرينك مخدوملرندندر ١٢٥٦ سنه‌سی رجبنك يكرمی بشنجی كونی تولد ايتمش واوچ آی اوچ كون سلطنتده بولنوب مبتلا اولدقلری علتدن طولايی ١٣٢٢ سنه‌سی جمادی‌الاخره‌سنك اون يدنجی بازار ايرتسی كونی ارتحالاری وقوعيله يكی جامع شريف قربنده والدهٔ محترمه‌لری تربه‌سنه دفن اولنمشلردر .

پیرایه بخشای سریر خلافتسمیر جهانبانی پادشاه عالی جاه بی همتا
وبی مدانی السلطان ابن السلطان السلطان الغازی عبدالحمیدخان ثانی
ابن السلطان الغازی عبدالمجید خان ایدالله خلافته الی آخر الدوران
وشید الله بالعون والفیض والاحسان افندمز حضرتلری بالیمن
والسعود بیك ایکی یوز اللی سکز سنهٔ میمنه سی شهر شعبان شریفنك
اون آلتنجی چهارشنبه کونی ساعت اون برده کهواره زیب وجود
اوله رق بیك ایکی یوز طقسان اوچ سنه سی شهر شعبان مکرمنك
اون برنجی پنجشنبه کونی بالارث والاستحقاق سریرآرای خلافت
وسلطنت اولمشلردر .

جناب مالك الملك ذات شوکتسمات ملوکانه لرینی کمال موفقیت
ومظفریت وعافیتله الی نهایت الزمان تخت عالی بخت خلافت شاهانه لرنده بردوام بیورسون آمین بجاه حضرت سید المرسلین .

برصحیفهٔ یوقاروده اشارت قلندیغی وجهله مبدأ دور سعادت ملك وملت اولان ولادت پرمیمنت جناب شهریاری بیك ایکی یوز اللی سکز سنه‌سی شهر شعبان شریفنك اون التیسنده وجلوس میامن مأنوس حضرت خلافتپناهی بیك ایکی یوز طقسان اوچ سنه‌سی شهر شعبان معظمنك اون برینه مصادف بیك ایکی یوز طقسان ایکی سنهٔ رومیه‌سی اغستوسنك اون طقوزنده شرف واقع اولوب هر سنه ولادت سنیه شهر آیینلری تاریخ عربی وجلوس همایون شهر آیینلری تاریخ رومی اعتباریله اجرا قلنمقده اولدیغندن بوسنهٔ میمنه‌ده هانکی کونلره تصادف ایده‌جکی بروجه آتی بیان اولنور .

﴿ ولادت باهر المیمنت جناب پادشاهی ﴾

١٦ شعبان المعظم سنه ١٣٢٤

٢٢ ایلول سنه ١٣٢٢

(جمعه کونی)

﴿ جلوس همایون شوکت نمون حضرت شهنشاهی ﴾

١٢ رجب الفرد سنه ١٣٢٤

١٩ اغستوس سنه ١٣٢٢

(جمعه ایرتسی کونی)

ولادت همایون میمنت مقرون حضرت پادشاهی یه دائر والد کثیر المحامد جهانبانی جنتمکان سلطان عبدالمجید خان غازی حضرتلری جانب اشرفندن صدر اعظم محمد رؤف پاشایه خطاباً باب عالی یه شرفوارد اولان خط همایون مسرت نمونك صورت منیفه سیدر :

(صورت خط همایون)

بنم وزیر صداقت سمیرم
« جناب خلاق جهانك لطف وعنایت علیه سنه حمد اولسون اشبو ماه حالك »
« اون آلتنجی دوشنبه کونی ساعت اون بر قرارلرنده صلب پاك »
« شاهانه مزدن برشهزاده قدمنهادهٔ عالم شهود ومسرت افزای کهوارهٔ وجود »
« اولهرق اسمنی سلطان ﴿ عبدالحمید ﴾ تسمیه ایلیوب سنی وجمله بندکان »
« سلطنت سنیه مزی تبشیر ایچون اشبوخط همایون مسرت نمون ملوکانه مزی »
« تسطیر ودار السعادة الشریفه م اغاسی ایله طرفکه تسییر ایلدم جناب واجب »
« الوجود عمرینی ممدود وقدومنی ذات شاهانه مزه وکافهٔ عباد اللهه متیمن »
« ومسعود بیورسون آمین . بومسرت جمیله دن جمله عایان مبشر وحصه مند »
« اولق اوزره بدی کون بشر نوبت طوپ انداختی وبالجمله وکلای فخام »
« وبندکان صدق آسامز وسائر استکلی اولانلر دخی ایام مذکوره کیجه لرنده »
« ایقاد قنادیل ایله اجرای مراسم سرور وشادی اولنمسنی لازم کلنلره تنبیه »
« ایلیه سك همان جناب رب العالمین سلالهٔ طاهره مزی الی الابد باقی ودائم »
« وهرحالده عباد اللهه کمال رفاه وآسایش احسان بیورسون آمین بحرمة »
« رسول الثقلین »

اشبو خط همایون ولادت ملوکانه نك فرداسی پنجشنبه کونی صورت مطنطنه ده

باب عالی یه شرفوارد اولوب مکمل موسیقه ایله استقبال اولنه‌رق مجلس والای احکام عدلیه دائره‌سنده وکلای فخام ووزرای عظام ورجال وامرای بنام مواجهه‌سنده قرائت ویدی کون بشر نوبت طوپ انداختیله هرطرفجه اجرای مسرت اولنمشدر .

جناب حق عمر وعافیت وشان وشوکت حضرت همایونلرینی مزداد بیورسون آمین .

﴿ بدایت ظهور اسلامدن خلافت سلاطین عثمانیه یه قدر مرکز خلافت ﴾
﴿ اولان مملکتلر ﴾

مدینهٔ منوره	رسول اعظم حبیب ذیشان افندمز حضرتلرینك آخرتی تشریفلرندن صکره خلفای راشدین کرامدن ابوبکر الصدیق ، عمر الفاروق ، عثمان ذی النورین ، علی المرتضی (رضی الله عنهم) حضراتنك هجرت جلیله نك (١١) نجی سنه سندن (٣٨) نجی سنه سنه قدر مقر خلافتلری اولمشدر .
کوفه	آخر خلفای راشدین اولان علی المرتضی (رضی الله عنه) حضرتلری زمان خلافتلرنده وهجرتك (٣٨) نجی سنه سنده مرکز خلافت اتخاذ بیوره رق (٤١) تاریخ هجریسنه قدر مقر خلافت اولمشدر .
شام شریف	(٤١) تاریخ هجریسندن (١٣٢) سنهٔ هجریه سنه قدر ملوك بنی امیه نك مقر حکومتلری اولمشدر .
انبار	خلفای عباسیه نك برنجیسی (ابی العباس السفاح) طرفندن هجرتك (١٣٢) نجی سنه سندن (١٣٦) نجی سنه سنه قدر مرکز خلافت اتخاذ اولنمشدر (انبار فرات نهری کنارنده مبنی ایدی) .
هاشمیه	خلفای عباسیه نك ایکنجیسی (ابوجعفر المنصور) طرفندن (١٣٦) سنهٔ هجریه سنده مقر خلافت اتخاذ اولنه رق بر قاچ سنه صکره بغداده نقل ایدلمشدر . (هاشمیه عراق قطعه سنده الیوم خرابه زاردر) .

بغداد	خلفای عباسیه نك ایکنجیسی (ابوجعفر المنصور) طرفندن (١٣٦) تاریخ هجریسندن صکره مقر خلافت اتخاذ اولنمشدر .
سامرا	خلفای عباسیه نك سکزنجیسی (محمد المعتصم بالله) طرفندن بنا ایدیله رك (٢٢٠) سنهٔ هجریه سنده مرکز خلافت اتخاذ اولنمشدر. (سرمن رای) دخی دنیلور ایدی (بغداد ایله تکریت اره سنده ودجله صویی کنارنده در) .
هارونیه	خلفای عباسیه نك برقاچ سنه مقر خلافتی اولمشدر . (هارونیه عراق قطعه سنده خرابه زاردر) .
دفعهٔ ثانیه بغداد	(٢٥١) سنهٔ هجریه سنده مقر خلافت خلفای عباسیه نك اون ایکنجیسی (مستعین بالله) طرفندن تکرار بغداده نقل اولنمشدر.
فروان	فروان تونسده برشهردر دولت فاطمیه نك تاریخ تأسیسی اولان (٢٩٧) سنهٔ هجریه سنده مقر خلافت اولمشدر .
مصر القاهره	ملوك فاطمیه طرفندن (٣٥١) سنه سنده مقر خلافت اتخاذ اولنمشدر .
دفعهٔ ثالثه بغداد	خلفای آل عباسك انقراضی اوزرینه (٦٥٦) سنه سندن اعتباراً خلافت ینه مصره کچمشدر .
دفعهٔ ثانیه مصر القاهره	ملوك اتراکدن مصرده سلطنت ایدن (ملك الظاهر بیبرس) خلفای عباسیه نك اوتوزیدنجیسی یعنی صوکی اولان (مستعصم بالله) ی مصره دعوتله خلافته اجلاس ایلمش وبووجهله مصرده تشکل ایدن خلافت عباسیه ده اوزدرت ذات کله رك نهایت (المتوکل علی الله ثالث) خلافتی (یاوز سلطان سلیم خان) حضرتلرینه ترك ایلمشدر .

﴿ ظهور دولت معظمهٔ عثمانیه‌دن بری مقر سلطنت اولان مملکتلر ﴾

قره‌جه حصار	مؤسس دولت معظمهٔ عثمانیه اولان (سلطان عثمان غازی) حضرتلری (٦٩٩) تاریخ هجریسنده ابتدا بوقصبه‌ده اعلان استقلالیت بیورمشلردر .
یکیشهر	(سلطان عثمان غازی) حضرتلری طرفندن مرکز سلطنت قره‌جه حصاردن بورایه نقل بیورلمشدر .
بروسه	(سلطان عثمان غازی) حضرتلرینك اواخر سلطنتلرنده و (٧٢٦) سنهٔ هجریه‌سنده فتح اولنوب مخدوم عالیلری (سلطان اورخان) حضرتلری طرفندن مقر سلطنت یکیشهردن بورایه نقل بیورلمشدر .
دیمتوقه	(سلطان مراد اول) حضرتلری (٧٦٣) سنهٔ هجریه‌سنده روم ایلینك فتحنه مباشرت بیوردقلری زمان برقاچ آی مقر سلطنت اولمشدر .
ادرنه	هجرتك (٧٦٣) نجی سنه‌سی (سلطان مراد اول) حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده لالا شاهین پاشا طرفندن فتح اولندیغنك یدنجی سنه‌سی سلطان مرادغازی حضرتلری مقر سلطنتلرینی بورایه نقل بیورمشلردر .
استانبول	(فاتح سلطان محمدخان) حضرتلرینك فتحلریله برابر پای تخت اتخاذ بیورمشلردر الیوم عموم اسلامیتك مرکز خلافتی ودولت معظمهٔ عثمانیه‌نك مقر سلطنتی بولنمشدر .

(رتب سلطنت سنیه یه دائر معلومات تاریخیه)

رتبه دنیلان سلسلهٔ مراتب اساساً بیوکی کوچکنه انفاذ امره مأمور و کوچکی بیوکنه اطاعته مجبور اولان عسکر صنفی ایچون احداث اولنمشدر .

احوال تاریخیه‌لری معلوم اولان یونان و روما حکومتلرنده دخی زمرهٔ عسکریه اقتدار و حیثیتجه بربرینه فائق ضابطلرك تحت اداره‌سنده بولنور ایدی حتی بوکون اصول اداره‌لری حکمنجه اردولرینك باش قوماندانلغنی حائز اولملرندن طولایی حکمدارلره و بریلان (ایمپراطور) عنوانی روماده سردارلره مخصوص غایهٔ مراتب عسکریه ایدی بناءً علیه مأمورین ملکیه دیدیکمز صنف اداره‌یه مخصوص رتبه یوق ایدی .

اوامر حکومت بر مرکزدن هر طرفه طاغلمق ایچون وسائطه و بو وسائط دخی آمریت و مأموریتك درجاتنی تعیین ایدر بر سلسلهٔ ترتیبه احتیاج قطعی کوستردیکی ایچون قرون اخیره حکومتلرنده رتبه مسئله‌سی میدانه چیقمش و چونکه قرون وسطادن صکره اسپانیا و فرانسه کبی بعض ممالك غربیه‌ده رهبان طاقی اداره ایشلرینی دخی استیلا ایلدیکی و مسلك رهبانیتده ایسه ذاتاً بر سلسلهٔ مراتب بولندیغی کبی بر نوع عساکر رهبانیه حکمنده اولان شوالیه‌لر دخی رتبه‌لی امتیازلی بر صنف مخصوص بولندیغی جهتله بو اصول او تاریخلرده خدمات ملکیه‌یه مأمور اولانلره‌ده تعمیم ایدلمشدر فقط مؤخراً دول متمدنه‌ده طرز حکومت دکیشه‌رك اصول اداره بر فن مخصوص شکلنی آلمقله آمر ایله مأمورك وظیفه‌لری تعیین ایدلدیکندن رتبه و پایه یرینه (مناصب مأموریت) قائم اولمشدر بناءً علیه عصرمزده ممالك غربیه‌نك هیچ برنده رتب ملکیه موجود دکلدر .

سلطنت سنیه‌ده ایسه رتبه یکیچریلرك حدوثیله برابر ظهور ایدرك متعاقباً ملکیه صنفنه وسلطان سلیمان قانونی زماننده علمایه دخی انتقال ایتمشدر که اوائل حدوثنده نوعاً ایکی اوچه وتوجیهاً یتمش سکسان ذاته منحصر بولنور یعنی (خواجه‌لك) (قپوجی‌باشیلق) (میرمیرانلق) و(وزارت) دن عبارت ایدی رجال دولت اکثریت اوزره خواجه‌لك وقپوجی باشیلق رتبه‌لرینی حائز ذواتدن انتخاب وتعبیر آخرله رجال دولته خواجه‌لك وقپوجی باشیلق پایه‌لری توجیه اولنور ایدی .

خواجگان دیوان‌همایوندن اولوبده قلم ضابطلکی کبی مأموریتلرده مستخدم ایکن لیاقتنه مبنی سفارت ویا اردوی‌همایونلر نزدنده مکالمه مأموریتی کبی خدمات سیاسیه‌یه تعیین اولنانلره «باش‌محاسبه» پایه‌سی ومیرمیرانلك متحیزلرینه (روم ایلی بکلربکیلکی) عنوانیله امتیاز ویریلور ایدی .

(صدارت عظمی کتخدالغی) رجال دولتك برنجیسی اوله‌رق شمدیکی صدارت عظمی مستشارلغی مقامنه قائم ایدی .

(شق اول دفتردارلغی) رجال دولتك ایکنجیسی اوله‌رق بوده شمدیکی مالیه ناظرلغنه معادل بر مأموریت ایدی .

(ریاست کتاب مسندی) مراتب رجالك اوچنجیسی وشمدیکی خارجیه ناظرلغی منزله‌سنده ایدی .

کتخدای صدارت‌عظمی اولان ذواته حد ذاتنده اغا ویا افندی دخی اولسه (کتخدا بك) ورئیس کتابلره بکلك ایله متعارف بولنسه دخی (رئیس افندی) تعبیر اولنور ونشانجیلر (یعنی توقیعی دیوان همایون) اولانلرله دفتردارلر بعضاً وزرادن نصب ایدیلور ایدی .

بو مأموریتی حائز اولانلره ودفترخاقانی امینلرینه ووزرادن اولمیان نشانجی

ودفتردارلره مقام وكالت مطلقه‌دن (عزتلو) القابيله خطاب اولنور ايدى .

(١٢٤٨) سنه‌سنده (كتخدا بك) و (خزينهٔ عامره دفترداری) و (رئيس افندى) و (مقاطعات ناظرى) بولنان ذواته (رتبهٔ اولى) يعنى (سعادتلو) و (چاوش باشيلق) و (ترسانه) و (طوپخانه) امينلكى كبى مناصب اربابنه (رتبهٔ ثانيه) يعنى (عزتلو) و (بكلكجى) و (مكتوبئ صدارت) و (آمدئ ديوان همايون) كبى باب‌عالى رجاليله باب‌عالى خارجنده بومنصبلره معادل خدماتده بولنانلره (رتبهٔ ثالثه) يعنى (رفعتلو) و (جزيه) و (زجريه) محللريله (توتون كمركجيسى) ويا (دخان ناظرى وانفيه امينى) كبى مناصب مخصوصه اربابنه (رتبهٔ رابعه) يعنى (فتوتلو) و (خواجكان ديوان همايون) دن ومتحيزان خلفاى اقلامدن قلم ضابطلكى كبى منصبلره تعيين اولنانلره (رتبهٔ خامسه) عنوانيله كذا (فتوتلو) القابى تخصيص ايدلدى .

بو تاريخدن بر آز صكره بكلكجى مكتوبجى كبى (رتبهٔ ثالثه) دن بولنان باب عالى رجالنه ثالثه‌نك (صنف اولى) وباب‌عالى خارجنده‌بولنانلره (صنف ثانيسى) تخصيص يعنى ثالثه ايكى قسم اعتبار ايدلديكى كبى (رتبهٔ ثانيه) رجالنك دخى احتساب نظارتنده ومعادلى اولان خدمتلرده بولنانلرينه (ثانيه صنف ثانيسى) اطلاق اولنه‌رق بوده ايكى صنفه انقسام ايلدى .

(١٢٥١) سنه‌سى ذى القعده سنده (كتخدا بكلكه) (ملكيه نظارتى) و (رئيس الكتابلغه) (خارجيه نظارتى) و (مقاطعات نظارتنه) (منصوره دفتردارلغى) و (خزينهٔ عامره دفتردارلغنك ضربخانهٔ عامره امانتنه انضماميله امانت مشار اليهايه) (ضربخانهٔ‌عامره‌مديرلكى) عنوانلرى ويرلديكى كبى بومنصبلره تعيين اولنان ذواته واليلكارده بولنان طشره وزراسنك

فوقنده اولمق وكما كان (افنديلك) ايله ياد اولنمق اوزره وزارت ومشيرلك رتبه‌لرى توجيه بيورلمشدر .

مستشارلقلردخى بو تاريخده احداث اولنمغله بونلره وچاوش باشى يه ومقدما (حرمين محاسبه جيلكى) ديلديكى حالده مؤخراً (اوقاف همايون ناظرى) عنوانى ويريلان ذاتلره (رتبهٔ اولى رجالى) اطلاق اولنديغى كبى ثانيه‌نك صنف ثانيسى مستقلاً (ثانيه) اعتبار ايدلمش وبرمدت صكره (چاوش باشيلق) (ديوان دعاوى نظارتنه) تحويل ايدلديكى كبى (بيوك وكوچك تذكره جيلكلر) ه (دعاوى معاون اول وثانيلكى)ناملرى ويرلمشدر .

(١٢٥٣) سنه‌سى جمادى الاوليسنده ملكيه ناظرى پرتو پاشانك انفصاليله يرينه خارجيه نظارتندن منفصل (مشيرعاكف افندى) نك تعيديننده (ملكيه نظارتى) تعبيرى پاشالق عنوانيله (داخليه نظارتنه) و (ملكيه مستشارلغى) (داخليه مستشارلغنه) تحويل قانمشدر .

مؤخراً داخليه نظارتى صدر اعظملغه الحاق و (صدارت) عنوانى (باش وكالنه) تحويل اولنديغى كبى كافهٔ رجال دولتك فوقنده اولمق اوزره برده (باش وكالت معاونلكى) احداث ايدلديكى وبو مسندى احراز ايدن ذاته‌ده (رتبهٔ اولى) تخصيص اولندى .

(١٢٥٥) سنه‌سى ربيع الاولنك اون طقوزنده (سلطان عبدالمجيد خان) حضرتلرينك وقوع جلوسلرنى متعاقب باش وكالت عنوانى ينه (صدارته) ومعاونلك دخى (مستشارلغه) تحويل ايدلدى .

كرك مستشارلغه وكرك امور ماليه‌نك (ماليه) و (خزينهٔ عامره دفتردار-لقلرى) ناميله ايكى يه انقسامنده بومنصبلره مأمور اولان ذواته مخصوص و (فريقلك) فوقنده اولمق اوزره (سعادتلو افندم) القابنه (حضرتلرى)

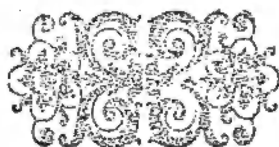
علاوه‌سیله و (مشار الیه) تعبیری اضافه‌سیله (رتبهٔ اولی صنف اولی) نامی ویرلدی ومؤخراً بو رتبه (ضربخانه ناظری) و (والده سلطان کتخداسی) کبی ذواته‌ده توجیه اولندیغندن کیدرك افرادی چوغالمقله (۱۲٦۱) سنه‌سی اوائلنده (عطوفتلو) القابیله (رتبهٔ بالا) احداث ایدلدیکی کبی (مشیریت) دخی (وزارته) معادل اولمق اوزره خاصةً غایهٔ مراتب عسکریه اعتبار ایدلدی . حین احداثنده صدارت عظمی مستشارلغنه مأمور اولان ذواته توجیه اولنمسندن طولایی فریقلکك فوقنده عد اولنان (رتبهٔ اولی) مؤخراً هر مقام ومأموریت اربابنه توجیه اولندیغی کبی بو تقدم دخی تخصیص رسمیسی اولان سالف الذکر مستشارلق مسندینك غیریسنه‌ده شامل طوتلمش ایدی یعنی یالکز مستشار صدر اعظمی اولانلر (اولی اولی) وفریقلکدن مقدم اوله‌جق ایکن بو رتبه بشقه‌لرینه‌ده توجیه وامتیاز تقدم انلرده‌ده اعطا اولنمش ایدی .

(۱۲۷۷) سنه‌سی ذی الحجه‌سنك اون یدیسنده واقع اولان جلوس سلطان حضرت عبدالعزیزخانیده اهل سیفك اهل قلمه تقدمی اعلان وفریقلکی حائز اولان امرای عسکریه‌نك رتبهٔ اولی صنف اولی ومیرلوالرك اولی ثانیسی رجالنه وعسکرلکه خاص اولان مشیریتك دخی بالذات وکالةً قدره بولنان وزرا مستثنا اولمق اوزره وزارته تفوق اراده وفرمان بیورلمشدر .

حال حاضرده ایسه ترتیبات تشریفاتیه‌یه کوره رتبهٔ وزارت مشیریته تقدم ایتمکده‌در .

مراتب سلطنت سنیه اصحابی حقنده مؤخراً اتخاذ بیوریلان تشریفات قاعده‌سنه نظراً مراتب دولت علیه‌نك یکدیگرینه تقدمی قاعدهٔ موضوعه‌سنه تابع اولدیغی کبی رتب متساویه اربابنك بر برلرینه امر تقدمنده‌کی قاعدهٔ تشریفاتیه آتیده بشقه‌جه بیان اولندیغی وجه اوزره‌در .

وكلای فخام معزولين وكلادن وسائر وزرا ورجال دولتدن همرتبه بولندقلری ذواته ومقدما وكلالق مسانديني احراز ايدوب مؤخراً سائر مأموريتلرده بولنانلر دخی ديكر وزرا ورجال دولتدن كنديلرينه همرتبه اولانلره تقدم ايدرلر .
وكلا ومعزولين وكلانك غيری وزرا ورجال دولتك كيفيت تقدمنده حائز اولدقلری مراتبك قدمنه نظر اولنور .

﴿ رتب علميه‌نك تعبيرات وتعريفاتى ﴾

روم ايلى قاضيعسكرلكى — ابتدا پايه‌سنى احراز وصكره صره سيله منصبنى ضبط ايدر وتكرار دخى ايلر .

اناطولى قاضيعسكرلكى — ابتدا پايه‌سنى احراز وصكره منصبنى ضبط ايدر صره سيله روم ايلى پايه‌سنه نقل ايلر .

استانبول قاضيلغى — كذلك ابتدا پايه‌سنى احرازصكره منصبنى ضبط ايلرو ياخود اناطولى پايه‌سنه نقل ايدر .

حرمين مولويتلرى — بالذات منصبنى ضبط ايدرو ياخود حرمين پايه‌سى ويريلور .

بلاد خمسه مولويتلرى — ادرنه ، بروسه ، شام ، مصر ، قلبه‌دن عبارتدر .

مخرج مولويتلرى — قدس ، حلب ، ايوب ، سلانيك ، يكيشهر فنار ، غلطه ، ازمير ، صوفيه ، طربزون ، كريددن عبارتدر .

پايهٔ مجرد اصحابى — يالكز مخرج پايه‌سنه نائل اوله‌بيلور ترقى كسب ومنصب ضبط ايده‌مز .

متقاعد — درس‌عام خواجه افنديلردن بعضلرينك ارزولرى اوزرينه تقاعدى اجرا اولنور .

دار الحديث — سليمانيه جامع شريفنك قبله طرفنده بر مدرسه اولوب بورايه واصل اولان مدرس مخرج مولويتلرينك الك معتبرينه نائل اولور .

سليمانيه — سليمانيه جامع شريفى جوارنده درت مدرسه‌در دار الحديث مدرسى منحل اولان مخرج مولويتلرينه طالب اولمديغى حالده بو رتبه‌دن برينه مولويت سؤال اولنور .

خامسهٔ سلیمانیه ـ مافوقنده بولنان طالب اولمز ایسه بورتبه‌ودها اشاغی رتبه‌لردن دخی مخرج مولویتلرینه نائل اولور .

موصلهٔ سلیمانیه ـ بورادن اعتباراً یوقاری رتبه‌ده بولنان مدرسلره کبارمدرسین تعبیر اولنور .

حرکت التمشلی ـ ابتدای التمشلی .

حرکت داخل ـ ابتدای داخل .

صحن ثمان
موصلهٔ صحن | فاتح جامع شریفی جانبنده بولنان سکز مدرسه‌در .

ابتدای خارج ـ استانبول مدرسلکنك مدخلیدر رتب مذکوره‌ده بولنان مدرسینك اعدادی بعضاً تزاید وبعضاً تناقص ایدر .

حرکت خارج ـ دوریه مولویتلری ـ بغداد ، عینتاب ، بوسنه ، ارضروم ، مرعش ، طرابلس غرب ، بیروت ، کردستان ، روسجق ، سیواس ، اطنه ، کنغریدر .

دوریه یعنی ادرنه وبروسه مدرسلکارینك ترتیبی دخی استانبول مدرسلکی کبی اولوب فقط مخرج مولویتیرینه دوریه مولویتی نامیله بالاده محرر مناصبدن برینی ضبط ایدوب بعدالانفصال صره سیله مناصب مذکوره دوائرنده دوران ایدر .

طریق قضاة دخی بشقه‌جه برطریق اوله‌رق روم ایلی واناطولیدن مدت معلومه ایله منصب ضبط ایدر وبعضاً دخی احسان اولنور صکره انفصال وترفیع مراتبله نهایت سنه تعبیر اولنور مناصبه واصل اولنور بونلردخی اشراف قضاة تسمیه ایدیلور .

﴿ رتب ملكيه وعلميه وعسكريه‌نك ترتيبات تشريفاتيه‌سی ﴾

رتبهٔ وزارت ومشيريت ـ صدر روم ايلی واناطولی
برنجی فريق ـ رتبهٔ بالا

استانبول قاضيلغی ـ فريقلق ـ رتبهٔ اولی صنف اولی
روم ايلی بكلربكيلكی

حرمين شريفين مولويتی ـ ميرلوالق ـ ميرميرانلق
رتبهٔ اولی صنف ثانيسی

بلاد خمسه مولويتی ـ ميرالايلق ـ رتبهٔ ثانيه صنف متمايزی

مخرج مولويتی ـ رتبهٔ ثانيه صنف ثانيسی ـ ميراخورلق
عسكری قائمقاملغی ـ اصطبل عامره مديرلكی پايه‌سی

كبار مدرسين ـ بيكباشيلق ـ رتبهٔ ثالثه ـ ركاب همايون قپوجی باشيلغی

موصلهٔ سليمانيه مادوننده بولنان مدرسين ـ الای امينلكی رتبه‌سی

رتبهٔ رابعه ـ قول اغالق رتبه‌سی

خواجكان رتبه‌سی ـ رتبهٔ خامسه ـ يوزباشيلق رتبه‌سی

القاب رسميه

ذات فخامتسمات حضرت صدر اعظمی یه خطاباً :

علمای کرام جانبندن : معروض داعی کمینه‌لریدر

سائر ذوات طرفندن : معروض چاکر کمینه‌لریدر

عباره آره‌سنده اسملری ذکر اولندقده غیاباً :

فخامتلو دولتلو حضرتلری

مسند جلیل صدارت عظمایی احراز ایتمش اولان وزرای عظام حضراتنه خطاباً :

علمای کرام جانبندن : معروض داعیلریدر

سائر ذوات طرفندن : معروض چاکرلریدر

عباره آره‌سنده اسملری ذکر اولندقده غیاباً :

ابهتلو دولتلو حضرتلری

امیر مکهٔ مکرمه حضرتلریله معزوللری حضراتنه :

دولتلو سیادتلو افندم حضرتلری

دار السعادة الشریفه اغاسی حضرتلرینه :

دولتلو عنایتلو افندم حضرتلری

مقام جلیل سرعسکری یه و شرف صهریت سنیه یه نائل اولان وزرای عظام حضراتنه :

دولتلو عطوفتلو افندم حضرتلری

ذات سردار اکرمی یه : دولتلو رأفتلو افندم حضرتلری

وزرای عظام و مشیران کرام حضراتنه: دولتلو افندم حضرتلری

برنجی فریق ، رتبهٔ بالا رجال کرامنه :

عطوفتلو افندم حضرتلری

فریقان کرامه ، رتبهٔ اولی صنف اولی رجال کرامنه ، روم ایلی بکلربکیلکی پایه‌لو امرای کرامه :

سعادتلو افندم حضرتلری

میرلواره ، میرمیران کرامه ، رتبهٔ اولی صنف ثانیسی رجالنه :

سعادتلو افندم

میرالایه ، رتبهٔ ثانیه صنف متمایزی اصحابنه :

عزتلو افندم

رتبهٔ ثانیه صنف ثانیسنه ، میرامرایه ، عسکری قائمقاملرینه اصطبل عامره مدیرلکی پایه لولرینه :

« عزتلو » « افندی » « پاشا » « بك » « اغا »

بیکباشیلره ، رتبهٔ ثالثه‌یه ، رکاب همایون قپوجی‌باشیلغی پایه‌لولرینه الای امناسنه :

« رفعتلو » « بك » « افندی » « اغا »

رتبهٔ رابعه‌یه ، قول اغالرینه ، خواجکانه ، رتبهٔ خامسه‌یه ، یوزباشیلره :

« فتوتلو » « بك » « افندی » « اغا »

سائرلرینه : « حمیتلو » « بك » « افندی » اغا »

مسند جليل مشيخت اسلاميه‌يه خطاباً :

علمای کرام جانبندن : معروض داعیٔ دیرینه‌لریدر

سائر ذوات طرفندن : معروض بندهٔ دیرینه‌لریدر

عباره آره‌سنده غياباً :

دولتلو سماحتلو حضرتلری

مسند مشيخت جليلهٔ اسلاميه‌يی احراز ایتمش اولان ذوات فخامه خطاباً :

علمای کرام جانبندن : معروض داعیلریدر

سائر ذوات طرفندن : معروض بنده‌لریدر

عباره آره‌سنده غياباً :

دولتلو فضيلتلو حضرتلری

صدور عظامه :	سماحتلو افندم حضرتلری
استانبول پایه‌لولرینه :	فضيلتلو افندم حضرتلری
حرمین محترمین پایه‌لولرینه :	فضيلتلو افندم
بلاد خمسه ومخرج موالیسنه :	فضيلتلو افندی
مدرسینه :	مکرمتلو افندی
قضاته :	مودتلو افندی

سلطنت سنیه‌نك نشان ذیشانلری

خاندان آل عثمان

— مرصع —

خاندان آل عثمان نشان ذیشانی ولی نعمت بیمنتمز شوکتلو پادشاهمز غازی سلطان (عبدالحمید) خان ثانی افندمز حضرتلرینك مآثر جلیله همایونلرندندر اورته‌سنده‌کی قطعهٔ زرینه‌منقوش طغرای همایونك زیرنده بیاض مینادن معمول بردفنه دالی ونشانك قلاده‌یه ربط ایدیله‌جکی محلنده کذلك بیاض میناذن مصنوع برقوردون باغی واردر .

[ارطغرل نشانی]

ارطغرل نشان ذیشانی ولی‌نعمت بیمنتمز شوکتلو پادشاهمز غازی سلطان (عبدالحمید) خان ثانی افندمز حضرتلرینك مآثرجلیلهٔ همایونلرندندر التوندن معمول ویلدیز شکلنده اولوب اون ایکی ترتیبلی وکوشه‌لرنده التون ومینا ایله ایشلنمش اون‌ایکی یلدیزی حاوی واورته‌سنده ارطغرل کلمهٔ مبجله‌سی وبرجهتنده ارطغرل حضرتلرینك بیوك‌آسیادن هجرتی تاریخی ودیکرجهتنده نشان‌عالینك طرف اشرف حضرت خلافتپناهیدن تأسیس بیورلدیغی تاریخی محتویدر .

نشان افتخار

— مرصع —

نشان افتخار جنتمکان سلطان (محمود) خان ثانی حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده احداث بیورلمشدر رتب متعدده‌یه منقسم اولمیوب یالکز قطعهٔ مرصعه‌سی واردر .

﴿ نشان امتیاز ﴾

— مرصع —

نشان امتیاز ولی نعمت بیمننمز شوکتلو پادشاهمز غازی سلطان (عبدالحمید) خان ثانی افندمز حضرتلرینك جملهٔ مآثر جلیلهٔ همایونلرندندر رتب متعدده یه منقسم اولمیوب آلتون وکموش مدالیه لری واردر قوردونك نصف طولانیسی یشیل نصف دیکری قرمزی رنکده در .

﴿ نشان عثمانی ﴾

— مرصع —

— برنجی . ایکنجی . اوچنجی . دردنجی —

نشان عثمانی جنتمکان سلطان (عبد العزیز) خان حضرتلرینك ایجاد کردهٔ عالیلریدر برنجی رتبه سنك مرصع وسیم قطعه لرینك اورته سی یشیل کناری قرمزی رنکلی قوردونی واردر .

﴿ نشان مجیدی ﴾

— مرصع —

— برنجی . ایکنجی . اوچنجی . دردنجی . بشنجی —

نشان مجیدی والد کثیر المحامد شهریاری جنتمکان سلطان (عبدالمجید) خان غازی حضرتلرینك مآثر عالیه لرندندر برنجی رتبه سنك مرصع وسیم قطعه لرینك اورته سی قرمزی کناری یشیل رنکلی قوردونی واردر .

﴿ نشان شفقت ﴾

— برنجی . ایکنجی . اوچنجی —

شفقت نشانی ولی نعمت بیمننمز پادشاهمز غازی سلطان [عبدالحمید] خان ثانی

افندمز حضرتلرینك مآثر جلیلهٔ همایونلرندندر طائفهٔ نسایه مخصوص اولوب برنجی وایکنجی رتبه‌لری مرصعدر وقوردونی اورته‌سی بیاض کناری یشیل وقرمزی رنکده‌در .

مداليه‌لر

— معارف مدالیه‌سی — آلتون وكموش —

جملهٔ مآثرعالیهٔ جناب پادشاهیدن اوله‌رق ۹ جمادی‌الاخره سنه ۱۳۱۹ تاریخنده احداث بیورلمشدر .

— حجاز تیموریولی مدالیه‌سی — آلتون وكموش ونیكل —

جملهٔ مآثرعالیهٔ جناب پادشاهیدن اوله‌رق ۲۰ شعبان سنه ۱۳۱۹ تاریخنده احداث بیورلمشدر .

— یونان محاربه‌سی مدالیه‌سی — كموش —

ذات شوکتسمات جناب خلافتپناهینك جملهٔ آثارسنیه‌لرندن اولوب ۲۷ ذی القعده سنه ۱۳۱٤ تاریخنده احداث بیورلمشدر .

— تخلیصیه مدالیه‌سی — كموش —

جملهٔ مآثر عالیهٔ جناب پادشاهیدن اوله‌رق ۲۵ ربیع الآخر سنه ۱۳۱۰ تاریخنده احداث بیورلمشدر .

— لیاقت مدالیه‌سی — آلتون وكموش —

جملهٔ مآثرعالیهٔ جناب پادشاهیدن اوله‌رق ۱۳۰۸ سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

— كرید مدالیه‌سی — آلتون وكموش —

جملهٔ مآثرعالیهٔ جناب پادشاهیدن اوله‌رق ۱۳۰۸ سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

— زراعت مدالیه‌سی — آلتون وکموش وباقر —

جمله‌ٔ مآثر عالیهٔ جناب پادشاهیدن اوله‌رق احداث بیورلمشدر .

— افتخار مدالیه‌سی — کموش —

جمله‌ٔ مآثر عالیهٔ جناب پادشاهیدن اوله‌رق ۲ ربیع الاخرسنه ۱۳۰۶ تاریخنده احداث بیورلمشدر .

— امتیاز مدالیه‌سی — آلتون وکموش —

جمله‌ٔ مآثر عالیهٔ جناب پادشاهیدن اوله‌رق ۲۱ ذی القعده سنه ۱۳۰۰ تاریخنده احداث بیورلمشدر .

— پلونه مدالیه‌سی — کموش —

جمله‌ٔ مآثر عالیهٔ جناب پادشاهیدن اوله‌رق ۱۲۹٤ سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

— روسیه محاربه‌سی مدالیه‌سی — کموش —

جمله‌ٔ مآثر عالیهٔ جناب پادشاهیدن اوله‌رق ۱۲۹٤ سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

— کرید مدالیه‌سی — آلتون وکموش —

فردوس آشیان سلطان [عبد العزیز] خان حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده ۱۲۸۵ سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

— قره‌طاغ مدالیه‌سی — کموش —

فردوس آشیان سلطان [عبد العزیز] خان حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده ۱۲۷۲ سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

— قارص مدالیه‌سی — کموش —

فردوس آشیان سلطان [عبدالمجید] خان حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده ۱۲۷۲ سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

ـــ قریم ـــ سلستره مدالیه‌سی ـــ کموش ـــ

جنتمکان سلطان [عبدالمجید] خان حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده ۱۲۷۱ سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

ـــ سواستپول مدالیه‌سی ـــ کموش ـــ

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده ۱۲۷۰ سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

ـــ بوسنه مدالیه‌سی ـــ کموش ـــ

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده ۱۲٦٦ سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

ـــ کردستان مدالیه‌سی ـــ کموش ـــ

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده ۱۲٦۳ سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

ـــ یمن مدالیه‌سی ـــ آلتون وکموش ـــ

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده ۱۲٦۳ سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

ـــ بریة الشام وقلعهٔ عکا مدالیه‌سی ـــ کموش ـــ

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده ۱۲٥٦ سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

ـــ اشقودره مدالیه‌سی ـــ کموش ـــ

فردوس آشیان سلطان غازی [محمود] خان ثانی حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده ۱۲٤۷ سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

(شهر امانت جلیله‌سی وبالعموم ولایات شاهانه ایله الویهٔ ملحقه ومستقله‌نك)
(وانلره تابع قضالرك اسملری بروجه آتی درج وبیان اولنور)

﴿ شهر امانتی ﴾

سنجاقلر	[قضالر]
	(اطه‌لر ، ککبوزه ، بکقوز ، قرتال ، کوچك چکمجه ، شیله)

﴿ حجاز ولایتی ﴾

مدینهٔ منوره	(ینبع البحر ، الوجه ، سوارقیه ، عقبه)
جده	(معمورة الحمید)

﴿ یمن ولایتی ﴾

صنعا	(جبل حراز ، کوکبان ، آنس ، حجه ، زمار ، یریم ، رداع ، عمران)
حدیده	(زبید ، لحیه ، زیدیه ، جبل ریمه ، حجور ، بیت الفقیه ، باجل ، ابوعریش)
عسیر	(محائل ، رجال المع ، قنفده ، بنی‌شهر ، غامد ، صبیا)
تعز	(اب ، عدین ، قمطبه ، حجریه ، مخا)

﴿ بصره ولایتی ﴾

بصره	(قورنه ، کویت ، فاو)
منتفك	(سوق الشیوخ ، شطره ، حی)
نجد	(قطیف ، قطر)

سنجاقلر	[قضالر]
عماره	(شطرة العماره ، زبير ، دويرج)
	﴿ بغداد ولايتى ﴾
بغداد	(خراسان ، عزيزيه ، كاظميه ، جزيره ، دليم ، كوت الاماره ، خانقين ، مندلى ، سامرا ، بدره ، عنه)
ديوانيه	(حله ، سماوه ، شاميه)
كربلا	(هنديه ، نجف اشرف ، رزازه)
	﴿ موصل ولايتى ﴾
موصل	(عماديه ، زاخو ، دهوك ، عقره ، سنجار)
كركوك	(رواندز ، كويسنجق ، رانيه ، اربيل ، صلاحيه)
سليمانيه	(كلعنبر ، معمورة الحميد ، بازيان ، شهر بازار)
	﴿ حلب ولايتى ﴾
حلب	(عينتاب ، كليس ، بيلان ، اسكندرون ، انطاكيه ، حارم ، جسرشغور ، ادلب ، معرة النعمان ، باب جبول ، منبج ، جبل سمعان ، رقه)
اورفه	(روم قلعه ، سروج ، بيره‌جك ، حران)
مرعش	(البستان ، زيتون ، اندرين ، بازارجق)
	﴿ سوريه ولايتى ﴾
شام شريف	(بعلبك ، بقاع العزيز ، دوما ، نبك ، وادى العجم ، حاصبيا ، راشيا ، زبدانى)

سنجاقلر	[قضالر]
حما	(حمص ، سليميه ، حميديه)
حوران	(عجلون، قنيطره ، بصرالحرير، درعا ، سويده ، صلخد، عاهره)
كرك	(معان ، طفيله ، سلط)
﴿ بيروت ولايتى ﴾	
بيروت	(صيدا ، صور ، مرجعيون)
عكا	(حيفا ، طبريا ، صفد ، ناصره)
طرابلس شام	(صافيتا ، عكار ، حصن الاكراد)
لاذقيه	(جبله ، مرقب ، صهيون)
نابلس	(جنين ، بنى صعب)
﴿ طرابلس غرب ولايتى ﴾	
طرابلس غرب	(غريان ، اورفله ، ترهونه ، زاويه ، زواره ، نواحىٔ اربعه ، عزيزيه ، عجيلات)
خمس	(مصراطه ، ظلتين ، سرت ، مسلاته)
جبل غربى	(غدامس ، نالوت ، فساطو)
فزان	(سوكنه ، شاطى ، غات)
﴿ خداوندكار ولايتى ﴾	
بروسه	(كمليك ، بازاركوى ، ميخاليچ ، مدانيه ، كرماستى ، اطرانوس)

سنجاقلر	[قضالر]
ارطغرل	(سکود ، اینه کول ، یکیشهر)
کوتاهیه	(اسکی شهر ، کدوس ، عشاق ، سماو)
قره حصار صاحب	(بولوادین ، صندقلی ، عزیزیه)
قرهسی	(ایوالق ، برهانیه ، ادرمید ، اردك ، باندرمه ، کونان، صندرغی ، بالیه)

﴿ قونیه ولایتی ﴾

قونیه	(اقشهر ، بکشهری ، سیدی شهری ، ایلغین ، بوزقیر، قرهمان ـ لارنده ، ارکلی ، قره پیکار ، قوچحصار)
نیکده	(نوشهر ، ارکوب ، اقسرای ، بور ، معدن ـ حمیدیه ، عربسون)
بوردور	(تفنی)
حمید آباد ـ اسپارته	(اولوبورلو ، اکردیر ، قره اغاج ، یلواج)
انطالیه ـ تکه	(المالو ، علائیه ، اقسکی ، قاش)

﴿ انقره ولایتی ﴾

انقره	(ایاش ، بکپازاری ، سیوریحصار ، نعللوخان ، حیمانه ، یبانآباد ، میخالیچجق ، بالا ، قلمهجك)
یوزغاد	(اق طاغ معدنی ، بوغازلیان)
قیصریه	(دوهلو)
قیرشهری	(کسکین ، مجیدیه ، اوانوس)
چوروم	(عثمانجق ، سنقورلی ، اسکلب)

﴿ آيدين ولايتى ﴾

سنجاقلر	[قضالر]
ازمير	(نيف ، قره برون ، قوش آطه‌سى ، چشـمه ، تيره ، اوده‌مش ، اورله ، فوچتين ، بايندر ، منمن ، سفريحصار ، برغمه)
مغنيسا ـ صاروخان	(طورغودلى ـ قصبه ، الاشهر ، قوله ، اقحصار ، صالحلو ، كوردوس ، تيمورجى ، اشمه ، قرق اغاج ، صومه)
آيدين	(نازللى ، بوزطغان ، سوكه ، چينه ، قره‌جه‌صو)
منتشا ـ مغله	(ميلاس ، مكرى ، مرمريس ، بودروم ، كويجكز)
دكزلى	(طواس ، بولدان ، سراى كوى ، چال ، غربى قره‌اغاج)

﴿ اطنه ولايتى ﴾

اطنه	(قره عيسالو ، حميديه)
مرسين	(طرسوس)
جبل بركت	(اصلاحيه ، پياس ، عثمانيه ، خاصه ، باغچه)
قوزان	(قارص ذو القدريه ، خاچين ، فكه ـ بيلان كوى)
ايچ ايل	(ارمناك ، موط ، كلنار ، انامور)

(قسطمونى ولايتى)

قسطمونى	﴿ اينه‌بولى ، زعفرانبولى ، طاش كوپرى ، طاطاى ، جيده ، طوسيه ، آراج ﴾
بولى	﴿ اركلى ، بارطين ، كرده ، كوينك ، دوزجه ، حميديه ، مدرنى ، زونغولداق ﴾

سنجاقلر	[قضالر]
كنغرى	(چركش)
سينوب	(بوى آباد ، عيانجق)
	(سيواس ولايتى)
سيواس	(عزيزيه ، بنيان حميد ، تنوس ، يكى خان ، حافيق ، قوچكيرى ، ديوريكى ، دارنده ، كرون ، قنغال)
اماسيه	(مرزيفون ، كوپرى ، مجيد اوزى ، لاديق ، حوضه ، كموش حاجى كويى)
قره حصار شرقى	(صوشهرى ، حميديه ، قويلحصار ، الوجره)
توقاد	(اربعه ، زيله ، نيكسار)
	(دياربكر ولايتى)
دياربكر	(سيورك ، سيلوان ، ليجه ، ديرك ، بشيرى)
ماردين	(نصيبين ، جزره ، مديات ، عوينه ـ صاور)
ارغنى معدنى	(پالو ، چرميك)
	(بتليس ولايتى)
بتليس	(اخلاط ، خيزان ، موطيكى)
موش	(ملازكرد ، بولانق ، وارطو ، صاسون)
سعرد	(اروه ، بروارى ، غرزان ، شروان)
كنج	(چباقچور ، قلب)

	(ارضروم ولايتى)
سنجاقلر	[قضالر]
ارضروم	(بايبورد ، پاسينلر ، كيفى ، ترجان ، كسكيم ، اسپر ، نامروان)
ارزنجان	(كماخ ، رفاهيه ، قورى چاى ، پلومر ــ قوزيچان)
بايزيد	(ديادين ، قره كليسا ، الشكرد ، طوتاق ــ عنتاب)
خنس	
	(معمورة العزيز ولايتى)
خربوت	(عربكير ، كبان معدنى ، اكين ، خربوت ، پرتك)
ملاطيه	(حصن منصور ، بهسنى ، اقچه طاغ ، كاخته)
درسم	(مازكرد ، چارسنجاق ، چمشكزك ، قزل كليسا ، اووه جق)
	(وان ولايتى)
وان	(محمودى ، شتاق ، عادالجواز ، كواش ، ارجيش)
حكارى	(جوله مرك ، كوار ، شمدينان ، معمورة الحميد)
	(طربزون ولايتى)
طربزون	(اردو ، كره سون ، تيره بولى ، كوره له ، وقف كبير ، اقچه آباد ، سورمنه ، اوف)
صامسون ـ جانيك	(بافره ، اونيه ، فاتسه ، چهارشنبه ، ترمه)
ريزه ـ لازستان	(آتنه ، خوپه)

سنجاقلر	[قضالر]
كموشخانه	﴿ كلكيت ، شيران ، دورول ﴾
	﴿ جزاير بحر سفيد ولايتى ﴾
ردوس	﴿ قاشوط ، ميس ، سومبكى ، كرپه ، استانكوى ﴾
مدللى	﴿ پيلمار ، مولوه ﴾
ساقز	﴿ قاليمنوز ، لريوز ، قاريوط ﴾
ليمنى	﴿ امروز ، بوزجه اطه ﴾
	﴿ كريد ولايتى ﴾
	﴿ ادرنه ولايتى ﴾
ادرنه	﴿ جسر مصطفى پاشا ، قرجه‌على ، جسر اركنه ، ديمتوقه ، اورته كوى ، خوصه ﴾
كوملجنه	﴿ سلطان يرى ، اخى چلبى ، اسكچه ، اكرى دره ، دارى دره ﴾
قرق كليسا	﴿ طرنوه ، اخته‌بولى ، لوله‌برغوس ، ويزه ، مديه ، باباى‌عتيق ﴾
دده اغاج	﴿ اينوز ، صوفيلو ﴾
تكفور طاغى	﴿ معلقره ، چورلى ، خيره بولى ﴾
كليبولى	﴿ كشان ، شاركوى ، مرفته ، اجه آباد ﴾
	﴿ سلانيك ولايتى ﴾
سلانيك	﴿ كسنديره ، قره‌فريه ، يكيجهٔواردار ، وودينه ، لنقطه ، كوكيلى ، عورتحصار ، طويران ، استرومجه ، تكوش ، قترين ، آينه‌روز ﴾

سنجاقلر	[قضالر]
سیروز	(منالك ، ذخنه ، رازلق ، پتریج ، تیمورحصار ، جمعهٔبالا ، نورهقوب)
درامه	(قواله ، صاری شعبان ، پراوشته ، روبجوز)
طاشوز	
	﴿ قوصوه ولایتی ﴾
اسکوب	(اورخانیه ، اشتب ، قوچانه ، شمانیه ، قرهطوه ، قومانوه ، رادویشته ، پلنقه ، کوپریلی)
پرشتنه	(کیلان ، پرهشوه ، متروبچه ، ولچترین ، یکی پازار)
سنیجه	(قولاشین زیر ، یکیواروش ، شقوه)
ایپك	(یاقوه ، برانه ، غوسینه ، ترغویشته)
طاشلیجه	(پرهپول)
پرزرین	(قانقاندلن ، غستوار ، لومه)
	﴿ یانیه ولایتی ﴾
یانیه	(آیدونات ، فیلات ، مچوه ، لسقویك ، قونیچه)
ارکری	(دلوینه ، پرمدی ، پوغون ، تپهدلن ، قرولش-خیماره)
پروزه	(لوروس ، مارغلیج)
برات	(اولونیه ، لوشنه ، اسقراپار)
	(اشقودره ولایتی)
اشقودره	(لش ، طوز ، مردیتا ، پوقه)
دراج	(تیران ، قوایه ، شیاق ، اقچهحصار)

(مناستر ولايتى)

سنجاقلر	[قضالر]
مناستر	(پرلپه ، فيلورينه ، قرچوه ، اوخرى)
سرفيجه	(قوزانه ، جمعه ـ قيالر ، ناسليچ ، كره‌بنه ، الاصونيه)
دبره	(ماط ، دبرۂ زير ، رقه‌لر)
ايلبصان	(غرامش ، پكلين)
كوريجه	(كسريه ، استاروه ، قولونيه)

﴿ مستقلاً اداره اولنان متصرفلقلر ﴾

قدس شريف	(يافه ، بئرالسبع ، غزه ، خليل الرحمن)
بنغازى	(درنه ، مرج ، اوجله وجالو)
زور	(رأس‌العين ، عشاره ، البوكمال ، عربان)
ازميد	(اطه پازارى ، قندره ، قره‌مرسل ، يالوه ، كيوه)
بيغا	(بيغا ، لاپسكى ، ازينه ، آيواجق ، بيرامبچ)
چتالجه	(سلورى ، بيوك چكمجه)
جبل لبنان	(شوف ، متن ، كسروان ، بترون ، جزين ، كوره ، زحله ، دير القمر قصبه‌سى)

﴿ ایالات ممتازه ﴾

مصر قاهره ، تونس ایالتی ، بوسنه ولایتی ، قبریس جزیره‌سی ،
بلغارستان امارتی ، روم ایلیٔ شرقی ایالتی ، سیسام امارتی

﴿ سالنامه‌لر حقنده معلومات ﴾

دولت علیهٔ عثمانیه‌نامنه اوله‌رق استانبولده الك اول سالنامه چیتمکان (سلطان عبدالمجیدخان) حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده یعنی (١٢٦٣) سنهٔ هجریه‌سنده ومشهور مصطفی رشید پاشا مرحومك صدارتنده صدر اسبق مرحوم احمد وفیق پاشا طرفندن ترتیب بیورلمشدر .

مؤخراً مرحوم جودت پاشا ودها صکره مجلس معارف اعضاسندن مرحوم رشدی ومجلس مذکور باشکاتبی بهجت بکلر طرفلرندن ترتیب اولنمش وبعده سالنامه ترتیبی با ارادهٔ سنیهٔ حضرت پادشاهی معارف نظارت جلیله‌سی مکتوبی قلمی هیئتنه تخصیص بیورلمش ایدی .

(١٣٠٦) سنهٔ هجریه سندن اعتباراً دخی اخیراً تأسیس وتشکیل بیوریلان مأمورین ملکیه قومیسیونه مربوط سنجل احوال ادارهٔ عمومیه‌سی طرفندن ترتیب ایدلمکده‌در .

(١٣٢٤) سال هجریسی ایچون بوکره نشر اولنان سالنامهٔ عمومی تأسیسی اعتباریله التمش ایکنجی دفعه‌در .

ولایات شاهانه‌ده الك اول سالنامه تأسیس اولنان ولایت بوسنه ولایتی ایدی مؤخراً ولایات شاهانه‌نك اکثرنده دخی بر سالنامه ترتیبی اصول اتخاذ قلنمشدر .

بغداد ولایتنده ایسه ایلك سالنامه (١٢٩٣) سال هجریسنده ترتیب اولنمش واوتاریخدن شیمدی‌یه‌قدر طبع ونشر ایدلمکده بولنمشدر .

(١٣٢٤) سنهٔ هجریه‌سنه مخصوص اولان اشبو سالنامه نشری اعتباریله یکرمنجی دفعه‌در .

﴿ رسمی غزته نشر ایدن ولایات شاهانه ایله غزته‌لرك اسامی ولغتلرینی ﴾
﴿ وتاریخ تأسیسلری اعتباریله بوسنه‌قاچنجی‌سنهٔ انتشاریه‌لری اولدیغنی ﴾
﴿ ویوم انتشارلرینی حاوی جدوللر ﴾

اسامیٔ ولایات	اسامیٔ جرائد	طبع اولندیغی لسان	قاچنجی سنهٔ انتشاریه‌سی	یوم انتشاری
یمن	صنعا	ترکجه عربجه	۲۹ نجی	صالی
بصره	بصره	ترکجه عربجه	۱۱	پنجشنبه
بغداد	زوراء	ترکجه عربجه	۳۸	جمعه ایرته‌سی
موصل	موصل	ترکجه	۲۲	پنجشنبه
حلب	فرات	ترکجه عربجه	۳۸	پازار ایرته‌سی
سوریه	سوریه	ترکجه عربجه	٤۱	پنجشنبه
بیروت	بیروت	ترکجه عربجه	۱۸	جمعه ایرته‌سی
طرابلس غرب	طرابلس غرب	ترکجه عربجه	۳٦	پنجشنبه
خداوندکار	خداوندکار	ترکجه	۳۸	چهارشنبه
قونیه	قونیه	ترکجه	۳۷	صالی
انقره	انقره	ترکجه	۳٦	صالی
آیدین	آیدین	ترکجه	۳۰	پنجشنبه
اطنه	سیحان	ترکجه	۳۲	چهارشنبه
قسطمونی	قسطمونی	ترکجه	۳٤	چهارشنبه
سیواس	سیواس	ترکجه	۲۸	پازار ایرته‌سی
دیاربکر	دیاربکر	ترکجه	۳۲	پازار ایرته‌سی

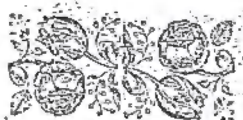
اسامیٔ ولایات	اسامیٔ جرائد	طبع اولندیغی لسان	قاچنجی سنهٔ انتشاریه‌سی	یوم انتشاری
بتلیس	بتلیس	ترکجه	٢٣	پازار ایرته‌سی
ارضروم	انوار شرقیه	ترکجه	٤٠	چهارشنبه
معمورة العزیز	معمورة العزیز	ترکجه	٢٤	چهارشنبه
وان	وان	ترکجه	١٣	پنجشنبه
طربزون	طربزون	ترکجه	٣٨	پنجشنبه
جزایر بحر سفید	بحر سفید	ترکجه رومجه	٢٣	پازار ایرته‌سی
ادرنه	ادرنه	ترکجه	٢٧	پنجشنبه
سلانیك	سلانیك	ترکجه	٣٦	پازار ایرته‌سی
قوصوه	قوصوه	ترکجه	٣٠	چهارشنبه
یانیه	یانیه	ترکجه رومجه	٣٨	پنجشنبه
اشقودره	اشقودره	ترکجه	١٨	پازار
مناستر	مناستر	ترکجه	٢٢	چهارشنبه
قدس شریف	قدس شریف	ترکجه عربجه	٣	پازار ایرته‌سی

بغداد ولایتنه مخصوص اولان رسمی (زوراء) غزته‌سی تاریخ انتشاری اعتباریله بوسنه اوتوز سکزنجی سنه‌سنه رسیده اولمشدر .

(زوراء) غزته‌سی هفته‌ده برکره جمعه ایرتسی کونلری نشر اولنور برطرفی ترکجه ودیکر جهتی عربجه‌در .

بیك ایکی یوز سکسان التی سنهٔ هجریه‌سنده انتشاره باشلامشدر اوتاریخدن شیمدی یه قدر بهر هفته منتظماً نشر اولنمقده‌در .

مرکز ولایت ایچون برنسخه‌لك ابونه‌سی یتمش و ملحقات ولایت ایچون سکسان ایکی و آلتی ایلقی قرق غروشه‌در ولایتدن خارج محللر ایچون سنوی آلتی غروش پوسته اجرتی ضم اولنور برنسخه‌سی آلتمش پاره‌یه‌در اعلاناتك بهر سطرندن درت غروش اجرت آلنور .

مرکز ولایت

والیٔ عالیٔ ولایت مجید بك

بالا

نشان عثمانی	نشان مجیدی	امتیاز آلتون
مرصع	برنجی	وکموش مدالیه‌لری

ارکان ولایت

مأموریت واسامی	رتبه	عثمانی	مجیدی
نائب محمد نجم الدین افندی	استانبول	٢	٢
دفتردار محمد شکری افندی	متمایز	•	•
مکتوبی محمد طاهر بك	متمایز	٤	٤

مجلس ادارهٔ ولایت

(رئیس والیٔ عالیٔ ولایت)

[اعضای طبیعیه]	[اعضای منتخبه]
نائب افندی	جمیل زاده مصطفی افندی حرمین م ٣
دفتردار افندی	خضیری زاده یس افندی اولی ثانیسی ع ٣
نقیب الاشراف قائممقامی سید	آغوب قیومجیان افندی متمایز ع ٤ م ٣
عبدالرحمن افندی استانبول ع ٢ م ١	عزره مناحیم افندی ثانیه
مکتوبی بك	باش کاتب عبدالرزاق افندی ثانیه م ٤
مفتی زهاوی زاده الحاج محمد سعید افندی	موصلهٔ حرمین

﴿ مجلس ادارهٔ ولايت نزدنده متشكل هيأت اتهاميه ﴾

رئيس مكتوبئ ولايت محمد طاهر بك	متمايز ع ٤ م ٤
اعضا مجلس اداره اعضاسندن خضيرى زاده يس افندى	اولى ثانيسى ع ٣
« « « « آغوب قيونجيان افندى	متمايز ع ٤ م ٣

مجلس ادارهٔ ولايت مدعى عموميسى دفترخاقانى مديرى بهجت افندى ثالثه م٤

« « « مستنطق معارف مديرى حسين رفيق افندى

مجلس اداره محاكمات ضبط كاتبى عبدالوهاب افندى

اقلام ولايت

(مكتوبى قلمى)

مميز شكرى افندى رابعه

سرمسود عبدالله افندى ثالثه	مسود محمود رشيد افندى رابعه
شفره كاتبى عاكف افندى	« حاجى عارف افندى رابعه
مسود احمد منير افندى خامسه	مكتوبى قلمنه مأمور عبدالرزاق افندى
معيت مأمورى عبدالعزيز افندى	مسود محمد رشيد افندى خامسه
مسود ومقابله جى حاجى خماس افندى	سرمبيض انور افندى
عربى كاتبى محمود بك خامسه	مسود عزت افندى
مسود رؤف افندى	« شكرى افندى
مسود معاونى مصطفى افندى	« معاونى منير بك
« « يوسف افندى مه افتخار مداليه سى	مبيض رشيد افندى
مبيض حسين افندى	« بهجت بك
« نورى افندى	« محمود افندى

مبيض كمال افندي — مبيض جميل افندي
« نوري افندي — « احمد افندي
« مدحت افندي — « محمد افندي

(مجلس اداره قلمي)

باشكاتب عبدالرزاق افندي ثانيه م ٤
معاون انيس افندي ثالثه مسود عبدالوهاب افندي
مسود علي افندي « عبدالكريم افندي
مبيض رشيد افندي

(اوراق اوطه‌سي)

مدير محمود رامز افندي ممايز ع ٤ م ٣
معاون محمد درويش بك ثالثه مقيد رشيد بك رابعه
مقيد درويش فخري افندي « صالح افندي
« طاهر افندي « علي افندي
« وهبي افندي « حسن افندي

(ولايت ترجمه اوطه‌سي)

ترجمان الياس شامي افندي ثالثه م ٥

《محاسبهٔ ولايت》

مميز حسن فخري افندي ثالثه

[واردات جهتي]

باش كاتب سليم افندي
رفيق سيد محمد افندي — رفيق مصطفى افندي

(مصارفات جهتی)

باش کاتب حاجی رفعت افندی ثالثه

مصافات مقیدی عبدالوهاب افندی	مصارفات مقیدی رفیق محمودافندی
« « رفیق صالح افندی	معاشات مقیدی صالح افندی
معاشات « « محمود افندی	« « رفیق طاهر افندی

(مصالح جاریه جهتی)

باش کاتب مصطفی افندی	رفیق اولی سید محمد علی افندی
رفیق ثانیسی مجید افندی	سرمبیض نافع افندی
مبیض عبدالوهاب افندی	مبیض عبدالوهاب بك
« رشید افندی	« عبدالرزاق افندی
« مصطفی افندی	« زکی افندی
« عزره افندی	« مفید افندی

(مرکز قضا جهتی)

مرکز قضا کاتبی سلیمان افندی	رفیق حسین لطفی افندی

(اوراق جهتی)

اوراق مأموری حمید افندی	رفیق امین افندی

رفیق قاسم افندی

(مأمورین سائره)

حسابات عتیقه کاتبی حمدی افندی	صندوق امینی یوسف افندی

(ویرکو جهتی)

ویرکو محرر ثانیسی علی مردان افندی	مقید اول عزت افندی
مقید ثانی عبدالرزاق افندی	دفترجی محمد اسعد افندی

(وقف شریف نبوی جهتی)

کاتب اول عمر افندی	کاتب ثانی مهدی افندی
تحصیلدار رجب افندی	خدمه حمو اغا

(خزینه دعوی وکیللری)

نعیم افندی	داود افندی

(اورمان مأمورلری)

اورمان مأموری محمد غریب افندی	احطاب مأموری حسین اغا

﴿ نافعه قومیسیونی ﴾

(رئیس والیٔ عالیٔ ولایت)

اعضا برنجی بلدیه رئیسی وکیلی رفعت افندی متمایز	اعضا مجلس اداره باش کاتبی عبدالرزاق افندی ثانیه م ٤
« نفوس ناظری سعیدافندی ثالثه	« محاسبهٔ ولایت مصارفات کاتبی حاجی رفعت افندی ثالثه
« ایکنجی بلدیه رئیسی عبدالرحمن افندی	« اوچنجی بلدیه رئیسی محمودافندی
« منحل	« نافعه مهندسی موسیو شوانیس

تحصیل مأموری ژاندارمه ملازمی علی افندی

(محكمهٔ شرعیه)

باب نائبی عبدالوهاب افندی   ازمیر پایه‌سی   ع ٤

باش کاتب عباس افندی   رابعه

ایتام مدیری عبدالغفور افندی

مقید اول حاجی اسماعیل افندی

مقید ثانی عبدالرزاق افندی

اذنامه ودعویه کاتب ومقیدی سید عبداللطیف افندی

وکالت مقیدی ابراهیم فرحان افندی

نفقات مقیدی عبدالرزاق افندی

واردات مقیدی وسر مبیض سید عبدالوهاب افندی

واردات مقیدی معاونی سیداحمدافندی

ضبط کاتبی محمد نافع افندی

قسام کاتبی مصطفی افندی

مقید سید عبدالرزاق افندی

ادانات مسودی عباس افندی

مبیض سید عبدالواحد افندی

﴿ عدلیه دائره‌سی ﴾

بغداد وبصره وموصل ولایتلری عدلیه مفتشی صالح حلمی افندی متمایز

عدلیه مفتشی کاتبی جمیل افندی

(محکمهٔ استیناف حقوق دائره سی)

رئیس مرکز نائبی نجم‌الدین افندی   استانبول   ع ۲ م ۲

اعضا کیلانی زاده سید داود افندی

بلاد خمسه

« انطون افندی   ثالثه   م ٤

اعضا سویدی زاده یوسف افندی

بلاد خمسه

« روبین عانی افندی

(محکمهٔ استیناف جزا دائره سی)

رئیس عمر ذهنی افندی   متمایز

مدعی عمومی عثمان فرید افندی

اعضا حیدری‌زاده انور بك ممایز | اعضا پابان‌زاده سلیم بك رابعه
« افرائیم افندی | « کسبور افندی

(محکمهٔ استیناف قلمی)

باشکاتب صالح افندی

اعضا ملازمی سید صالح افندی | اعضا ملازمی جمیل افندی
ضبط کاتبی احمد افندی | ضبط کاتبی صالح افندی
« مجید افندی | « عبدالرزاق افندی
مقید خلیل افندی | مسود عبدالله افندی
مباشر علی اغا | مباشر سید محمد اغا
« جاسم اغا | « شریف اغا

(استیناف مدعی عمومیلکی قلمی)

کاتب محمد علی افندی | رفیقی خطاب افندی

(هیئت اتهامیه)

رئیس سویدی زاده یوسف افندی بلاد خمسه
اعضا انطون افندی ثالثه م ٤ | اعضا روبین افندی

(محکمهٔ بدایت حقوق دائره‌سی)

رئیس وکیلی سید محمد افندی | اعضا درویش افندی مدرس
اعضا روبین افندی | « ملازمی حمدی افندی

(محكمهٔ بدايت جزا دائره‌سى)

رئيس آصف افندى رابعه	مدعى عمومى معاونى مصطفى نورى افندى ثانيه
اعضا سيد محمد افندى	اعضا ملازمى عبدالله افندى
« نصرالله افندى	

(استنطاق دائره‌سى)

برنجى مستنطق محمد حلمى افندى	ايكنجى مستنطق خضر افندى
معاونى منحل	معاونى عبدالوهاب افندى

(اجرا دائره‌سى)

اجرا مأمورى سليمان افندى	تحصيلدار رشيد افندى

(محكمهٔ بدايت قلمى)

باشكاتب عبدالجبار افندى

مدعى عمومى معاونى كاتبى عبدالرحمن افندى	ضبط كاتبى محمود افندى
	« محمود نديم افندى
ضبط كاتبى محسن افندى	« رشيد افندى
مقيد مجيد افندى	مبيض بسيم افندى
مباشر حسن اغا	مباشر سيد مصطفى اغا

(مقاولات محررلكى دائره‌سى)

مقاولات محررى خضر افندى	معاون اول شاكر افندى
معاون ثانى محمد شكرى افندى	مباشر جاسم اغا

(تجارت محکمه‌سی)

رئیس جعفر صادق افندی ثانیه

اعضا نعمان افندی اولی ثانیسی م ٤	اعضا کامل افندی
« ایشا افندی	« نعومی افندی

(محکمهٔ تجارت قلمی)

باشکاتب نعمان افندی

ضبط کاتبی سعید افندی	ضبط کاتبی بکر افندی
« قاسم افندی	« عبدالغنی افندی

(انجمن عدلیه)

رئیس عدلیه مفتشی صالح حلمی افندی متمایز	اعضا استیناف حقوق رئیسی نجم الدین افندی استانبول ع ۲ م ۲
استیناف جزا رئیسی عمر ذهنی افندی متمایز	اعضا استیناف مدعی عمومیسی عثمان فرید افندی
« بدایت حقوق رئیسی وکیلی سید محمد افندی	« بدایت جزا رئیسی اصف افندی رابعه
« مدعی عمومی معاونی مصطفی نوری افندی ثانیه	« تجارت محکمه‌سی رئیسی جعفر صادق افندی ثانیه

کاتب استیناف محکمه‌سی باشکاتبی صالح افندی

(دعوی وکیللری)

عبدالجبار افندی اولی اولی ع ۳ م ۲

رؤف افندی متمایز	کیروب افندی ثالثه

یعقوب افندی رابعه	منشی حکیم افندی
حبیب افندی	نعیم افندی
پاچه‌جی زاده حسن افندی	داود افندی

(نفوس دائره‌سی)

ناظر سعید افندی ثالثه

باش کاتب محمد شکری افندی	کاتب ثانی محمد نائل افندی

(دفتر خاقانی دائره‌سی)

مدیر عثمان بهجت افندی ثالثه م ٤

تحریرات کاتبی صالح افندی	معاونی عبدالوهاب افندی
« رفیقی ابراهیم افندی	تحریرات رفیقی خلیل افندی
محاسبه کاتبی حافظ شوقی افندی	رفیقی خلیل افندی
تدقیق مأموری سعید افندی	معاونی علی افندی
« « رفیقی اسماعیل افندی	تدقیق مأموری رفیقی عبدالمجید افندی
« « « ابراهیم افندی	« « « محمود افندی
« « « محمد افندی	« « « خلف افندی

(مرکز طاپو قلمی)

مرکز طاپو کاتبی علی افندی	رفیقی محمد فخری افندی
رفیقی محمد رفعت افندی	رفیقی خضر افندی

(اوقاف دائره‌سی)

محاسبه‌جی واصف بك اولی.اولی

باش کاتب عبدالجبار افندی ثانیه م ٤
مصرف کاتبی عبدالقادر افندی
اوراق مقیدی ابراهیم افندی
مصرف کاتبی رفیقی عبدالعزیز افندی
تحریرات کاتبی رفیقی حسن افندی
اوراق مقیدی رفیقی عبدالرزاق افندی
تحریرات قسمنده محمود افندی

واردات کاتبی سید سلدان افندی رابعه
تحریرات کاتبی علی رضا بك
واردات کاتبی رفیقی محمود افندی
مصرف کاتبی رفیقی رشید افندی
تحریرات کاتبی رفیقی ابراهیم افندی
مصرف قسمنده محمد علی افندی
صندوق امینی اوهان افندی

باغلر وسداد وتعمیرات مأموری عبدالوهاب افندی

(اوقاف تحصیلدارلری)

سر تحصیلدار عباس افندی
تحصیلدار علی افندی
» ملا حسین

تحصیلدار سید عبدالغنی اغا
» ملا عبدالله
» سعید افندی

« اوقاف مندرسه قومیسیونی »

رئیس نائب نجم الدین افندی
اعضا نقیب سید عبدالرحمن افندی
استانبول ع ۲ م ۱
» امام اعظم مدرس اولی شیخ سعید افندی
» اوقاف محاسبه جیسی وکیلی عبدالجبار افندی ثانیه م ٤

استانبول ع ۲ م ۲
اعضا آلوسی زاده سید شاکر افندی
حرمین ع ۳ م ۳
» حسین پاشا جامعی مدرسی وفتوی مسودی علی افندی
» معارف مدیری حسین رفیق افندی

﴿ سجل احوال قومیسیونی ﴾

رئیس مکتوبیٔ ولایت محمد طاهر بك متمایز ع ٤ م ٤

اعضا اوراق مدیری محمود رامز افندی متمایز ع ٤ م ٣	اعضا مجلس اداره باش کاتبی عبدالرزاق افندی ثانیه م ٤
اعضا مکتوبی ممیزی شکری افندی رابعه	کاتب مکتوبی قلمی کتبه‌سندن محمد منیر بك

﴿ استاتستیق قومیسیونی ﴾

رئیس اوراق مدیری محمود رامز افندی متمایز ع ٤ م ٣

اعضا مجلس اداره ایکنجی کاتبی انیس افندی ثالثه	کاتب شکری افندی

﴿ معارف اداره‌سی ﴾

مدیر حسین رفیق افندی

محاسبه مأموری عبدالکریم نادر افندی ثالثه	باش کاتب سلامی افندی
کاتب ثانی عبدالرزاق افندی	محاسبه مأموری رفیق علی افندی
معاینه مأموری رشید افندی	معاینه مأموری رؤف افندی
معاینه مقیدی حسین افندی	صندوق امینی توفیق افندی
تحصیلدار خلف افندی	تحصیلدار نیازی افندی
	« حسین افندی

(معارف مجلسی)

رئیس معارف ومکتب اعدادیٔ ملکی مدیری حسین رفیق افندی	اعضا معارف محاسبه مأموری عبدالکریم نادر افندی ثالثه

اعضا باب ثانی عبدالوهاب افندی	اعضا یکن زاده عبدالله افندی مدرس
ازمیر پایه‌سی ع ٤	« سنوی زاده عبدالوهاب افندی مدرس
« منحل	کاتب معارف باش کاتبی سلامی افندی
« منحل	

﴿ مکتب اعدادیٔ ملکی هیئت اداره وتعلیمیه‌سی ﴾

مدیر حسین رفیق افندی	معاون اول حسین عونی افندی مدرس
معاون ثانی علی افندی	معاون ثالث ابراهیم افندی
حکمت ، کیمیا ، موالید معلمی رفیق افندی	قوانین معلمی جعفر افندی ثانیه
ثروت ، لسان عثمانی ، تاریخ ، زراعت معلمی حسین عونی افندی مدرس	جغرافیا ، ادبیات ، کتابت معلمی وحساب ، جبر ، مثلثات معلمی وکیلی علی افندی
علوم دینیه ، اخلاق ومنطق معلمی عبدالجلیل افندی مدرس	اصول دفتری ، جغرافیا معلمی ابراهیم افندی
هندسه معلمی وکیلی قول اغاسی صبری افندی م ٤	فارسی معلمی علی افندی
ترکجه معلمی یوزباشی کمال افندی م٤	ماکنه ، قوزموغرافیا معلمی عزیز افندی
حسن خط ورسم معلمی کمال افندی	فرانسزجه معلمی سلطان صالح افندی
برنجی قسم حساب معلمی ابراهیم هایم افندی	مبصر سعید افندی

موجود طلبه‌نك مقداری

مسلم ١٩٥ غیر مسلم ٣١ یکون ٢٢٦

﴿ ژاندارمه دائره‌سی ﴾

ژاندارمه قوماندانی مسعود بك ع ٤ م٤ كريد ، يونان ، افتخارمداليه‌لری
اداره امینی جميل افندی م ٥

﴿ الای مجلسی ﴾

رئيس قوماندان مسعود بك ع ٤ م ٤ كريد ، يونان ، افتخارمداليه‌لری

اعضا مركز بيكباشيسی عبدالكريم بك م ٥
« اداره امينی جميل افندی م ٥
« يوزباشی علی افندی
« ملازم اول عمر بك

اعضا اوچنجی استرسوار بيكباشيسی حاجی حسن بك م ٥
« يوزباشی عبدالقادر افندی م ٥
« ملازم اول سلدان افندی م٥
« ملازم ثانی يوسف افندی

« اعضا ملازم ثانی محمد سليم افندی

﴿ برنجی مركز طابوری ﴾

بيكباشی عبدالكريم بك م ٥ | طابور كاتبی صدقی افندی

(پياده صنفی)

بلوك	يوزباشی	ملازم اول	ملازم ثانی
١	جودی اغا م٥	عباس اغا	رشيد افندی
٢	عشقه اغا م٤	سلدان افندی م٥	مولود افندی
٣	عبدالقادر افندی م٥	علی اغا	محمد افندی
٤	بهجت افندی م٥	صالح افندی	عزت افندی

(سواری صنفی)

بلوك	يوزباشی	ملازم اول	ملازم ثانی
١	صالح افندی ع٤ م٤	عیسی افندی	امین اغا
٢	مصطفی اغا م ٥	منصور افندی م ٥	حکیم افندی
٣	اسماعیل اغا	عبدالقادر افندی	قلندر اغا
٤	رضا افندی	محمد اغا	عبدالله افندی
٥	قاسم افندی م ٤	مصطفی افندی	خلف اغا
٦	عزیز افندی م ٥	اسعد اغا م ٥	تقی افندی

(ایکنجی خراسان طابوری)

بیکباشی محمدنوری افندی م ٥ | طابور کاتبی عبدالرحمن افندی

(پیاده صنفی)

بلوك	يوزباشی	ملازم اول	ملازم ثانی
١	اسماعیل اغا م ٥	محمود اغا	صالح افندی
٢	عبدالواحد افندی	سعید اغا	عباس افندی
٣	منحل	فتاح اغا	علی افندی

(سواری صنفی)

بلوك	يوز باشی	ملازم اول	ملازم ثانی
١	حسن افندی	منحل	منحل
٢	محمد اغا م ٥	رستم افندی	عزیز اغا
٣	بیکباشی حسن اغا	غیری بك	منحل

بلوك	يوزباشي	ملازم اول	ملازم ثاني
٤	سليمان اغا	عبدالرحمن اغا	خورشيد افندي
٥	منحل	احمد افندي	قاسم اغا
٦	فتاح اغا م ٤	ابراهيم اغا	ابراهيم افندي
٧	مصطفى اغا م ٥	مهدي افندي	عمر اغا

﴿ اوچنجي استرسوار طابوري ﴾

بيكباشي حاجي حسن بك م ٥	طابوركاتبي عمر افندي

بلوك	يوزباشي	ملازم اول	ملازم ثاني
١	امين اغا	حسين اغا	خلف افندي
٢	منحل	غني اغا	علي اغا
٣	علي افندي	علي بك م ٥	امين اغا
٤	نايف افندي	ميرزا اغا	ارسلان اغا
٥	كاظم اغا	توفيق افندي	محمود بك
٦	صدقي افندي م ٥	سليمان افندي	علي افندي م ٥

﴿ دردنجي كربلا طابوري ﴾

بيكباشي ميرزا اغا م ٥	طابوركاتبي عبدالواحد افندي م ٥

﴿ پياده صنفي ﴾

بلوك	يوزباشي	ملازم اول	ملازم ثاني
١	منحل	كاظم اغا	مصطفى اغا
٢	علي اغا	محمدجواد افندي	علي افندي

﴿ سوارى صنفى ﴾

يوزباشى	بلوك	ملازم اول	ملازم ثانى
رضا افندى	١	مهدى اغا	سليمان افندى
منحل	٢	سيداسماعيل افندى	عبدى اغا م ٥

(بشنجى ديوانيه طابورى)

بيكباشى ابراهيم اغا — طابوركاتبى عبدالغنى افندى

(پياده صنفى)

يوزباشى	بلوك	ملازم اول	ملازم ثانى
موسى افندى	١	توفيق افندى	موسى اغا
محمد افندى	٢	جاسم اغا	نيازى افندى
محمد بك	٣	محمود افندى	منحل

(سوارى صنفى)

يوزباشى	بلوك	ملازم اول	ملازم ثانى
منحل	١	رؤف بك	خورشيد افندى
منحل	٢	احمد عزت افندى	محمد افندى
خضر افندى	٣	غنى اغا	سيد على اغا
منحل	٤	عبدالله اغا	مجيد اغا

(التنجى خانقين طابورى)

بيكباشى اسماعيل بك — طابوركاتبى طالب افندى

(پیاده صنفی)

بلوك	یوزباشی	ملازم اول	ملازم ثانی
١	جاسم اغا	علی افندی	محمود افندی
٢	عبدالرحمن افندی	محمود اغا	یوسف افندی
٣	قاسم افندی	منحل	عبدالقادرافندی م ٥

(سواری صنفی)

بلوك	یوزباشی	ملازم اول	ملازم ثانی
١	داود اغا م ٥	منحل	امین اغا

(یدنجی استرسوار طابوری)

بیکباشی اسعد افندی م ٥	طابورکاتبی سلیمان طیار افندی

بلوك	یوزباشی	ملازم اول	ملازم ثانی
١	منحل	عمر بك	منحل
٢	زین العابدین افندی	دوطه اغا	منحل
٣	منحل	منحل	ابراهیم اغا
٤	اسماعیل افندی	محمود اغا	حسین حافظ افندی
٥	منحل	عمر افندی	توفیق اغا

﴿آچیقده بولنان امرا وضابطان﴾

بیکباشی سلیمان افندی	بیکباشی حسن اغا م ٥
٥ عبدالکریم اغا م ٥	ملازم ثانی محمد سلیم افندی

ملازم ثانی علی اغا	ملازم ثانی عبدالقادر اغا

ملازم ثانی عبدالرحمن افندی

(ضابطهٔ مرکزیه)

بیکباشی عبدالکریم بك م ٥	ضابطه کاتبی محی الدین افندی
حبسخانه مدیری محمد افندی	قلعه وسرای حبسخانه لرنده غاردیان ١٨

﴿ ولایت ژاندارمه الاینك ترتیب تام وجمله موجودینی حاوی جدوللر ﴾

	سواری بلوکی عدد	پیاده بلوکی عدد	سواری نفر	پیاده نفر	امرا وضابطان نفر	یکون نفر
برنجی مرکز طابوری	٦	٤	٢٧٠	٣٠٠	٣٢	٦٠٢
ایکنجی خراسان طابوری	٧	٣	٢٨٠	١٧٤	٣٢	٤٨٦
اوچنجی استرسوار طابوری	٦	٠	٣٣٦	٠	٢٠	٣٥٦
دردنجی کربلا طابوری	٢	٢	٩٥	١٣٨	١٤	٢٤٧
بشنجی دیوانیه طابوری	٤	٣	١٨٠	٢٠٧	٢٣	٤١٠
التنجی خانقین طابوری	١	٣	٥٤	١٨٣	١٤	٢٥١
یدنجی استرسوار طابوری	٥	٠	٢٨٠	٠	١٧	٢٩٧
یکون	٣١	١٥	١٤٩٥	١٠٠٢	١٥٢	٢٦٤٩

(پولیس دائره‌سی)

سرقومیسر حاجی کاظم حلمی افندی ثالثه ع ٤ م ٥ افتخار مدالیه‌سی

(پولیس مجلسی)

رئیس سرقومیسر حاجی کاظم حلمی افندی ثالثه ع ٤ م ٥ افتخار مدالیه‌سی

اعضا اوچنجی قومیسر نعمان وصفی افندی	اعضا اوچنجی قومیسر حاجی صالح افندی م ٥ افتخار وتخلیصیه مدالیه‌لری
« اوچنجی قومیسر حسن افندی م ٥	ضبط کاتبی پولیس سید سلیمان افندی

(حکومت قوناغنده مستخدم پولیس قومیسر وافرادی)

آچیقدن ایکنجی قومیسر حسین بك

امور تحریریه وامانت مأموری اوچنجی قومیسر نعمان افندی	پولیس سید سلیمان افندی
	« احمد فهمی افندی
پولیس احمد حمدی افندی	« جمیل افندی

(مرکز پولیس دائره‌سنده احتیاط وقول ودوریه وتعقیب مأمورلری)

پولیس مصطفی افندی	پولیس سید احمد افندی
« عمر فهمی افندی	« ابراهیم فوزی افندی
« محی الدین افندی	« خضر خالد افندی
« سید خضر افندی	« داور افندی
« محمد طاهر افندی	« توفیق افندی

(لیمان وترصد مأمورلری)

پولیس سلیمان فائق افندی	پولیس ابراهام افندی

(مركز ولايت برى وقارشى يقه قره‌غولخانه‌لرنده مستخدم)

(پوليس قوميسر وافرادى)

(شورجه قره‌غولخانه‌سى مأمورلرى)

اوچنجى قوميسر حسن افندى م ه	پوليس سعيد افندى
پوليس نجيب افندى	« حسن بك

(مربعه قره‌غولخانه‌سى مأمورلرى)

اوچنجى قوميسر حاجى صالح افندى م ه	پوليس جمعه افندى
ابوسيفين قره‌غولخانه‌سى مأمورى	پوليس محمود افندى
حضرت شيخ « «	« خير الدين افندى
ابوشبل « «	« عارف افندى
قنبرعلى « «	« مراد بك
سور « «	« عبدالوهاب افندى
فضل « «	« عباس افندى
دكان شناوه « «	« توفيق افندى
حيدرخانه « «	« محمد افندى
سنك « «	« رشيد افندى
قريه باشى « «	« محمد نورى افندى

(قارشى يقه مركز قره‌غولخانه‌سى مأمورلرى)

اوچنجى قوميسر حسون افندى	آچيقدن اوچنجى قوميسر محمد فيض الله
پوليس على غالب افندى	افندى افتخار مداليه‌سى
جعيفر قره‌غولخانه‌سى مأمورى	اوچنجى قوميسر حلمى افندى

مطبعهٔ ولايت

ناظر مكتوبئ ولايت محمد طاهر بك متمايز ع ٤ م ٤

مدير ومحرر اسماعيل افندى	مترجم عبدالله افندى ثالثه
سالنامه مأمورى عاكف افندى	سر مرتب خضر افندى
ايكنجى مرتب عبدالقادر افندى	عموم مرتبى محمودافندى
ماكينيست محمد رؤف اغا	تحصيلدار نورى افندى
موزع احمد افندى	شاكرد سيد ابراهيم افندى
شاكرد سعيد افندى	« صالح افندى
عمله وبواب صالح اغا	عمله رضا اغا

مكتب صنايع

مدير عمومى محمد امين افندى مدرس

باشكاتب عبدالرحمن افندى	ضابطه مديرى على افندى
ضابطه كاتبى سيف الدين افندى	اعمالات مديرى خليل اغا
اعمالات كاتبى على افندى	وكيل خرج سعيد اغا
معلم اول على افندى	معلم ثانى سعيد افندى
امام ومعلم ثالث سيدحسين افندى	موزيقه معلمى عبدى اغا قول اغاسى م٥
قوندره خانه اوستهسى جاسم اغا	قوندره خانه ديكش ماكينهسى قلفهسى محمد
صرانغوزخانه اوستهسى عبدالوهاب اغا	جولحه خانه اوستهسى حاجى جواد اغا
دميرخانه اوستهسى محمد افندى	طورنه قلفهسى فتح الله افندى
خاليخانه اوستهسى حاجى حسين اغا	طلبه نفر ٨٥ خدمه نفر ٩

﴿ مكتب صنایع قومیسیونی ﴾

ناظر والیٔ عالیٔ ولایت

رئیس دیون عمومیه ناظری مصطفی فهمی بك متمایز	اعضا صحیه مفتشی احمدعبدالله افندی متمایز م ٥
اعضا اوقاف باش کاتبی عبدالجبار افندی ثانیه م ٤	« وکلای دعاویدن سلمان افندی
	« ولایت مهندسی موسیوشوانیس

اعضا بلدیه مهندسی موسیو موژل م ٤

﴿ تلغراف وپوسته باش مدیریتی دائره‌سی ﴾

بغداد و بصره و موصل ولایتلری تلغراف وپوسته باشمدیری محمدشاکر افندی ثانیه

(مفتشلك دائره‌سی)

موصل جهتی مفتشی حاجی بکر افندی ثانیه	بصره جهتی مفتشی جولیتی افندی ثانیه

(باش مدیریت قلمی)

باش کاتب امین افندی	تحریرات کاتبی لبیب افندی
محاسبه کاتبی مصطفی عاصم بك رابعه	کاتب شعیب فیضی افندی

(تلغراف مرکزی)

مرکز مدیری فهمی افندی ثالثه

مخابره سرمأموری حاجی صالح افندی	مخابره مأموری عبدی افندی
مخابره مأموری حاجی توفیق افندی	« « عطا افندی
« « سعدی افندی	« « خورشید افندی
« « عبدالجبار افندی	« « علی افندی

مخابره مأموری فتحی افندی	مخابره مأموری حمدی افندی
» » اسکندر افندی	» » جمیل افندی
» » ابراهیم ادهم افندی	» » بهجت افندی
» » توفیق افندی	تلغراف مقیدی سلیم افندی
بغداد شفی جمال افندی	مخابرات اجنبیه مأموری ستراق افندی
مخابرات اجنبیه مأموری منشی افندی	مخابرات اجنبیه مأموری ارطاشیش افندی
» » » ایساق افندی	تلغراف ماکنه‌جیسی ماروك افندی

(پوسته مرکزی)

پوسته مدیری عبدالباقی افندی

پوسته مأموری خلیل افندی	پوسته اتحاد مأموری الیاس افندی ثالثه
پوسته کاتبی احمد افندی	پوسته مقیدی شوکت افندی
پوسته سیار مأموری عبدالله افندی	پوسته سیار مأموری یعقوب افندی

رسومات نظارتی

ناظر حسن حلمی افندی متمایز م ٤

(محاسبه قلمی)	(تحریرات قلمی)
باش کاتب عبدالوهاب افندی رابعه	باش کاتب حسن رضا افندی
رفیق اول عبدالکریم افندی	رفیق اول علی رضا افندی
» ثانی محمد افندی	مقید احمد توفیق افندی
» ثالث محمد افندی	رفیق توفیق افندی
مقید یعقوب افندی	مبیض اول حسن افندی
رفیق عطاءالله افندی	رفیق صیون افندی

﴿ رسومات مركز مديرتي ﴾

مدير حاجی علی افندی رابعه

باش کاتب بهجت افندی	رفیقی احمد عزت افندی
رفیق ثانی مهدی افندی	« ثالث سلمان افندی
رفیق ثالث معاونی مهدی افندی	تحریرات کاتبی احمد افندی
تذکره کاتبی عبدالرزاق افندی	رفیقی حسنی افندی
صندوق امینی میر افندی	اسماطور ابراهیم افندی
ترانسیت مبصری احمد افندی	مبصر حسین افندی
مبصر محمود افندی	« عمر افندی
« عبدالوهاب افندی	ادخالات واخراجات مبصری محمد افندی
معاینه‌جی خلف اغا	معاینه‌جی عزیز افندی
« رشید اغا	« طاهر اغا
« حسین افندی	ایران انبار مأموری عبدالله افندی
ایران انبار کاتبی رشید افندی	ترانسیت انبار مأموری صالح افندی
مانیفستو کاتبی اسکندر افندی	اشیای عینیه مأموری شاکر افندی

﴿ دیون عمومیه نظارتی ﴾

ناظر مصطفی فهمی بك متمایز	فرقه مفتشی ویخوره افندی
مفتش معاونی خسرو بکلکچیان افندی	دعوی وکیلی کیروب افندی ثالثه

(محاسبه قلمی)

محاسبه باش کاتبی حسین رؤف افندی

رفيق اولى جرجيس اديب افندى | رفيق ثانيسى حنا زكى افندى
رفيق ثالثى عبدالمجيد افندى | اعشار كاتبى سليمان نورى افندى
مقيد على بك | مبيض ابراهيم افندى

صندوق امينى وپول مأمورى ابراهيم ادهم افندى

(تحريرات قلمى)

باش كاتب على رفقى افندى | مسود شريف افندى
مقيد مدحت افندى | مبيض محمود افندى

(ديون عموميه معاملات مركزيه مأمورى)

مركز مأمورى ماحم باز افندى | باش كاتب ابراهيم افندى
كاتب ثانى توفيق افندى | انبار كاتبى يانقو افندى

« مأمورين صحيه »

بغداد قرانتنه‌لرى انسپكتورى دوقتور لازونى افندى

باش كاتب مصطفى توفيق افندى | يازيجى ومحاسبه مأمورى ادوارجوستينى افندى م ٣
ايكنجى كاتب شاكر افندى

غارديان نفر ٤

« امور بيطريه اداره‌سى »

بيطر مفتشى توفيق افندى | معاينهٔ بيطريه مأمورى محمدفاروق افندى
معاينهٔ بيطريه قوجلسى ابراهيم افندى | معاينهٔ بيطريه قوجلسى امين اغا

﴿ رژی نظارتی ﴾

ناظر موسیو ژول اومان

ناظر معاونی سراب سویان بك ثانیه	مفتش موسیو دی کیریقو
(محاسبه قلمی)	(تحریرات قلمی)
محاسبه‌جی اوانیس افندی	ترکچه باش کاتبی حسین افندی
صندوق امینی شکر الله افندی	معاون ومقید سعید افندی
فرانسزجه تحریرات باشکاتبی ومحاسبه‌جی	تحریرات سرمبیضی جمیل عبدالکریم
معاونی انطوان جولیتی افندی	افندی
محاسبه رفیقی مارکار افندی	مبیض ناصر کریکور افندی
« « کابرئیل افندی	محافظه قلمی کاتبی عزیز افندی
« « آغوب افندی	دعوی وکیلی کیروب افندی ستیان
زراعت مأموری سیزار افندی	

(مرکز قلمی)

مدیر عباس فضلی افندی	باش کاتب رزق الله افندی
رفیقی سلیم افندی صارونی	رفیقی سلیم افندی مقصود
« ابراهیم افندی ناحوم	« حاجی سلیمان افندی
« توفیق افندی	انبار مأموری شاؤل عانی افندی
قنطارجی حاجی صالح	معاونی رزوق افندی بشو

﴿ اجنبی تنباکو شرکتی ﴾

ناظر قریقور کورکچی افندی م ٤	محاسبه کاتبی یامین قوهن افندی

مخابرات ترکیه کاتبی جرجیس افندی	محاسبه کاتبی رفیقی یوسف مناك افندی
تذکره محرری ارتین فرج افندی	قولجی باشی عباس فضلی اغا
قولجی مهدی اغا	اوطه‌جی وهیب اغا

(لیمان دائره‌سی)

رئیس عبدالقادر افندی بحریه صول قول اغاسی

﴿ برنجی بلدیه دائره‌سی ﴾

رئیس وکیلی چادرجی زاده رفعت افندی ممتاز

اعضا طبیب نظام‌الدین بك ثانیه	اعضا محمد صالح افندی مدرس
« باشکاتب‌زاده محمود حلمی افندی	« جبه‌جی زاده یوسف افندی
« حاجی خلیل چلبی	« هارون ناثان افندی

مهندس موژل افندی م ٤

﴿ برنجی بلدیه قلمی ﴾

باشکاتب خلیل افندی	رفیقی عبدالقادر افندی
رفیقی محمود فهمی افندی	تنویر کاتبی حسن افندی
صندوق امینی حسقیل افندی	دوریه مأموری عمر افندی
دوریه مأموری وحید اغا	چارشو محافظه مأموری حمد اغا
پراکنده مأموری ملا یوسف	تنظیف مأموری محمود افندی
سرچاوش نفر ۱	تفتیش نفر ۱
مدیر وچرخه‌جی وبکجیلر نفر ۱۱۳	چاوشان نفر ۲۳

﴿ ایکنجی بلدیه دائره‌سی ﴾

رئیس حیدری زاده عبدالرحمن افندی

اعضا السید عبدالقادر افندی	اعضا السید محمد افندی برزنجی
« حاجی حمادی چلبی	« محمد سعید افندی
« حاجی عبدالکریم چلبی	« حاجی عبدالرزاق چلبی.

﴿ ایکنجی بلدیه قلمی ﴾

باشکاتب محمدطاهر افندی	معاونی حسین فوزی افندی
محاسبه رفیقی محمدسعید افندی	مقید محمد صدیق افندی
صندوق امینی مهدی افندی	تفتیش نفر ۳
چاوش نفر ۱۳	چرخه‌جی وبکجیلر نفر ۱۱۵

﴿ اوچنجی بلدیه دائره‌سی ﴾

رئیس قسطینی زاده محمود چلبی	اعضا حاجی یس چلبی
اعضا عبدالله الداود چلبی	« سیدعبدالرحمن افندی
« ریزدلی ابراهیم افندی	« عبدالله خنینی چلبی

﴿ اوچنجی بلدیه قلمی ﴾

باشکاتب سیدخضر افندی	معاونی سیدعبدالوهاب افندی
صندوق امینی توفیق افندی	تفتیش نفر ۳
چرخه‌جی وبکجیل نفر ۹۰	چاوش نفر ۱۰

﴿ غربا خسته‌خانه‌سی ﴾

صحیه مفتشی وهیئت اداره رئیسی احمدعبدالله افندی متمایز م ٥

طبيب نظام الدين بك ثانيه	اوپراتور ذهنی افندی يوزباشی
كوز طبيبی عثمان افندی يوزباشی	مدير نوری افندی
كاتب قايماقچی زاده رشيد افندی	امام مصطفی افندی
جراح اوسته عباس افندی	آشی مأموری عثمان نوری افندی
اجزاجی مغرديچ افندی	وكيل خرج عبدالواحد افندی
اجزا موزعی عبدالرزاق افندی	آشچی باغچه وان وسائر خدمه نفر ٢٥

﴿ صو طلومبه سی ﴾

مأمور محمود افندی	تحصيلدار محمد امين افندی
ماكينيست اوسته محمد	معاون حسن
كارخ نفر ٤	بكجی نفر ١

﴿ بغداد عثمانلی بانقه سی شعبه سی ﴾

دیركتور موسيو مركوريان	معاون موسيو قونستانديديس

(محاسبه قلمی)

محاسبه جی موسيو داود مراد	رفيق موسيو سيت
رفيق موسيو ستيفان هواكيميان	« « جوزيف هرمز
« « يعقوب متی	« « ستراك بوغوسيان

(صندوق قلمی)

صندوق امينی موسيو دانيل آغوبيان

رفيق موسيو هارتيون خاچانيان	رفيق موسيو يوسف سركيس
« « الياهو خزام	« « هارون ميكائيل

(تحریرات قلمی)

باش‌کاتب موسیو جوزیف دمارکی	رفیقی موسیو جمیل کورکجی

(قامپو قلمی)

باش‌کاتب موسیو خاچیك بدروسیان	رفیقی موسیو شاؤل سموحه
رفیقی موسیو قسطنطین پپو	« « مسروب سکندریان
باش قواص خضر اغا	قواص حمید اغا
اوطه‌جی ابراهیم اغا	اوطه‌جی محمد اغا

﴿ رؤسای روحانیه ﴾

سریانی قتولیك سرپسقپوس وکیلی الخوری بهنان بدریه افندی

بغداد بصره وموصل ارمنی مرخصی	کلدان ملتنك پطریقی وکیلی الخوری
سر راهب سروپه ساموئیلیان افندی	میخائیل افندی
روم قتولیك پطریقی و کیلی القس	ارمنی قتولیك پطریقی وکیلی الخوری
رمانوس قلاب افندی	فیلیوس ماغاکیان افندی
بغداد خاخام باشیسی داوید پاپو افندی م۲	خاخام ساسون الیاهولوی افندی م۵

﴿ مأمورین اجنبیه ﴾

(ایران)

باش‌شهبندر یمین الممالك میرزا جعفرخان	ترجمان منحل

(روسیه)

جنرال قونسلوس موسیو ماشقوف	قانچلار موسیو پاءماسکی

ترجمانی ملکون افندی بابلسار	ترجمان ارتین اوانیسیان افندی

(انکلتره)

جنرال قونسلوسی ماجور رامزی	برنجی ترجمان آغوب نرسیسیان افندی
ترجمانی سجاد حیدر افندی	ترجمان هارون شوحیط افندی

ترجمان سید حسن عسکر افندی

(فرانسه)

قونسلوس موسیو روه	ترجمان حبیب شوریز افندی

(المانیا)

قونسلوس موسیو ریشارش	قانچلار موسیو کروسی

ترجمان سعید افندی

(امریقای شمالی حکومات مجتمعه‌سی)

قونسلوس وکیلی موسیو رودولف هرنز	ترجمان خسرو قیومجیان افندی

(اوستریا ومجارستان)

قونسلوس وکیلی موسیو روه	ترجمان موسیو روزنفلد

(بلچیقا)

قونسلوس موسیو ارنیست بوتمن	ترجمان رزوقی نعمان افندی

(اسویج ونوروج)

قونسلوس موسیو باری

آلتنجی اردوی همایون

آلتنجی اردوی همایون قوماندانی
برنجی فریق سلیمان شوقی پاشا

عثمانی مرصع	مجیدی ٢	کرید ، قره طاغ ، روسیه ، یونان مدالیه‌لری

(مقام قوماندانی یاورانی)

سر یاور منحل	قول اغاسی ماهر بك یونان مدالیه‌سی
یوزباشی علی بك یونان مدالیه‌سی	ملازم ثانی کمال افندی

﴿ ارکان حربیه دائره‌سی ﴾

ارکان حربیه رئیسی فریق حسین فخری پاشا ع ٣ م ٣
ارکان حربیه مفتشی ارکان حربیه قائممقامی اسعد بك ع ٣ م ٣
کموش امتیاز ویونان مدالیه‌لری
ارکان حربیه بیکباشیسی عمر فوزی بك ع ٤ م ٣

﴿ برنجی شعبه ﴾

باش کاتب حسنی افندی ممتاز	صنف اول ابراهیم افندی ثانیه
صنف ثانی شکری افندی ثالثه م ٥	صنف رابع حمدی افندی
شعبهٔ مذکوره‌یه ملحق یوز باشی	ملازم حمید افندی
عبدالقادر افندی	ملازم رفعت افندی

(ایکنجی شعبه)

مدیر ارکان حربیه قائمقامی حقی بك ع ۳ م ۳ کموش لیاقت مدالیه‌سی

نظامیه قسمی ممیزی سعید افندی	ردیف قسمی ممیزی محمود افندی
ثالثه ع ٤	رابعه م ٤
نفوس قسمی ممیزی محمد توفیق افندی	شعبهٔ مذکوره‌یه ملحق یوزباشی تحسین
رابعه م ٤	افندی ع ٤ م ٤
صنف اول حاجی عبداللطیف افندی ثالثه	صنف اول رشید افندی ثالثه
صنف ثانی درویش افندی ثالثه	« ثانی عبدالقادر افندی
« ثالث معروف افندی رابعه	« ثالث جمیل افندی
« رابع سید احمد افندی	« رابع قاسم افندی
« « عبدالوهاب افندی م ٥	ملازم عبدالله افندی
ملازم عارف افندی	« صالح افندی
« بکر افندی	« احمد راغب افندی م ٤
« محمد نوری افندی	« حسن افندی
« احمد افندی	« عبدالعزیز افندی

ملازم امین افندی

اردو سر طبیبی منحل	اردو سر بیطری منحل

اردو سر اجزاجیسی بیکباشی محمد شفیق افندی ع ٤ م ٤

﴿ لوازم دائره سی ﴾

رئیس میرلوا شامل پاشا ع ۳ م ۲

(برنجی شعبه)

مدیر احمد فوزی افندی اولی ثانیسی کموش کرید مدالیه‌سی

معاون زینل افندی ثانیه	معاون محمود افندی ثانیه
ممیز عبدالرحمن افندی ثانیه	صنف اول عایشی افندی ثالثه
صنف ثانی عبدالقادر افندی	« ثالث عبدالله افندی
« ثالث امین افندی	« رابع عبدالکریم افندی
« رابع قاسم افندی	« « ابراهیم افندی م ٥
ملازم حمدی افندی	ملازم عبداللطیف افندی
« عزت افندی	« شاکر افندی
« عبدالرحمن افندی	« حسن افندی
« عبدالرحمن افندی	اداره ضابطی ملازم اول محمد افندی

(ایکنجی شعبه)

مدیر امین افندی ممتاز	معاون محمود افندی ثانیه
معاون سلیمان افندی ثانیه	صنف اول اسماعیل افندی ثالثه
صنف ثانی عبدالرزاق افندی ثالثه	« ثانی وهبی افندی
« ثالث وهبی افندی	« ثالث محمود افندی
« رابع نافع افندی	« رابع حمدی افندی
« « شریف افندی	ملازم فرج افندی
ملازم رشید افندی	« جمیل افندی
« رفیق افندی	« سلیمان افندی
« احمد افندی	اداره ضابطی ملازم ثانی محمدضیا افندی

﴿ اوچنجی شعبه ﴾

مدیر احمد راغب افندی ثالثه	صنف ثالث محمود فهمی افندی
صنف رابع داود افندی	صنف رابع الیاس افندی
ملازم ابراهیم افندی	ملازم ناصر افندی
ملازم فؤاد افندی	اداره ضابطی یوزباشی سالم افندی

﴿ دردنجی شعبه ﴾

مدیر حسین وصفی بك اولی ثانیسی م ٣

صنف ثانی عبدالغفور افندی رابعه	ملازم خماش افندی
اداره ضابطی یوزباشی وکیل علی افندی م ٥	اداره ضابطی ملازم ثانی محمد افندی م ٥

﴿ وزنه قسمی ﴾

مدیر محمد توفیق افندی متمایز	معاون عبدالقادر افندی
صنف ثانی عبدالباقی بك ثالثه	دائره امامی سیدیوسف افندی

﴿ اوراق قلمی ﴾

مدیر قول اغاسی فهمی افندی

﴿ اعمالات عسکری قومیسیونی ﴾

رئیس بیکباشی احمد رشادبك ع ٤ م ٤

سرما کنیست احمد افندی	باش کاتب عبدالوهاب افندی ثالثه
کاتب ثانی سلیمان افندی	صنف ثالث احمد افندی
صنف ثالث منحل	صنف رابع حسین افندی

صنف رابع محمد صادق افندی	امام اداره منحل
ماکنیست اوسته داود	آتشجی علی
مودلجی اوسته داود	دباغ معلمی یوزباشی مصطفی افندی

دباغ اوسته علی

﴿ نقلیه طابوری ﴾

بیکباشی عبدالوهاب افندی	قول اغاسی احمد افندی
طابور امامی منحل	بیطر یوزباشی محمودجلال‌الدین افندی

﴿ صنایع طابوری ﴾

بیکباشی منحل	طبیب قول‌اغاسی زاخور افندی

امام احمد افندی م ٥

﴿ مرکز خسته‌خانه‌سی ﴾

طبیب اول وسرطبیب وکیلی میرالای محمد بك ع ٣ م ٣

یونان وافتخار مدالیه‌لری

طبیب ثانی وطبیب اول وکیلی بیکباشی	اوپراتور بیکباشی عرفان افندی
محمد افندی ع ٤	ع ٤ م ٥ یونان مدالیه‌سی
کحال قول اغاسی کاظم افندی	مدیر قول‌اغاسی علی افندی م ٥
م ٥ کرید مدالیه‌سی	برنجی اجزاجی قول‌اغاسی ملك افندی
طبیب یوزباشی آرسن افندی م ٥	طبیب یوزباشی کانی افندی م ٥
« « ذهنی افندی	« « کمال افندی م ٥
« « ثروت افندی م ٥	« « عزیز افندی

اجزاجی اول وکیلی ملازم اول مصطفی افندی	اجزاجی ملازم اول بکر افندی
	اجزاجی داود افندی
سرجراح عزت بك ع ٤ م ٤	جراح رشید افندی
تیمارجی صالح افندی	تیمارجی مصطفی افندی
تیمارجی احمد افندی	اوچنجی صنف کاتب اول اسماعیل افندی
دردنجی صنف کاتب ثانی جهاد افندی	خسته‌لر اغاسی ملازم ثانی حسین افندی
وکیلخرج ملازم ثانی علی افندی	اثواب امینی ملازم ثانی رشید افندی

مجموع خدمه نفر ٦٨

﴿ کرکوك خسته‌خانه‌سی ﴾

طبیب اول بیکباشی محمد علی افندی	طبیب ثانی قول اغاسی عثمان هادی افندی
سرجراح حافظ یحیی افندی	ایکنجی اجزاجی فرانسوا افندی
مدیر یوزباشی عبدالرزاق افندی	وکیل خرج محمد افندی
اثواب امینی ملازم ثانی رشید افندی	جراح دیقران افندی
تیمارجی اسماعیل افندی	امام محمد نوری افندی
سرخدمه ملازم ثانی حسین افندی	خدمه وسائره نفر ١٣

﴿ نان عزیز قومیسیونی ﴾

رئیس طوپجی قائمقامی جمال بك

سرکاتب حسین افندی	کاتب ثانی مصطفی افندی

﴿ اون برنجی فرقه ﴾

قوماندان فریق عبدالسلام آگاه پاشا ع ٤ م ٢

فرقهٔ مذکوره ارکان حربیه رئیسی قائممقام حافظ اسماعیل بك ع ٣ م ٣	فرقهٔ مذکوره‌یه ملحق یوزباشی ابراهیم افندی
فرقهٔ مذکوره‌یه ملحق یوزباشی کمال افندی م ٤	اون برنجی نشانجی طابوری بیکباشیسی احمد توفیق افندی ع ٤ م ٤

اون برنجی نشانجی طابوری طبیبی یوزباشی محمد عزت افندی

﴿ فرقهٔ مذکوره‌نك یکرمی برنجی لواسی ﴾

میرلوا نجیب پاشا ع ٤ م ٥

لوا ارکان حربیه‌سنه ملحق یوزباشی رفعت افندی

﴿ پیاده قرق برنجی الایی ﴾

میرالای محمد بسیم بك م ٣

قائممقام سعید بك ع ٣ م ٤	برنجی طابور بیکباشیسی امین یمنی افندی م ٤
ایکنجی طابور بیکباشیسی احمد بك	دردنجی طابور بیکباشیسی منحل
اوچنجی طابور بیکباشیسی ثابت افندی م ٥	الای امینی فتح الله بك ع ٤
برنجی طابور طبیبی ابراهیم افندی م ٥	ایکنجی طابور طبیبی یوزباشی حسن حسنی افندی
اوچنجی طابور طبیبی یوزباشی علی رضا افندی	دردنجی طابور طبیبی یوزباشی منحل

﴿ پیاده قرق ایکنجی الایی ﴾

میر الای نظیف بك ع ٤

قائممقام سلیمان بك	برنجی طابور بیکباشیسی احمد افندی ع ٤

ایکنجی طابور بیکباشیسی منحل	اوچنجی طابور بیکباشیسی احمد کمال
دردنجی « « عثمان افندی	افندی
م ٤ افتخار مدالیه‌سی	الای امینی خضر افندی
برنجی طابور طبیبی یوزباشی ابراهیم	ایکنجی طابور طبیبی یوز باشی محمد
ادهم افندی	شکری افندی
اوچنجی طابور طبیبی منحل	دردنجی طابور طبیبی منحل

﴿ فرقهٔ مذکوره‌نك یکرمی ایکنجی لواسی ﴾

میرلوا حسیب پاشا م ٤

لوا ارکان حربیه‌سنه ملحق یوزباشی رؤف افندی

﴿ پیاده قرق اوچنجی الایی ﴾

میرالای منحل	قائمقام مظهر بك ع ٤ م ٤
برنجی طابور بیکباشیسی منحل	ایکنجی طابور بیکباشیسی منحل
اوچنجی « « نعمت افندی	دردنجی « « وفیق افندی
م ٤	م ٤
الای امینی منحل	برنجی طابور طبیبی یوزباشی علی
ایکنجی طابور طبیبی منحل	افندی م ٤
اوچنجی « یوزباشی وهبی	دردنجی طابور طبیبی یوزباشی بدروس
صفوت افندی	افندی

﴿ پیاده قرق دردنجی الایی ﴾

میرالای یوسف بك م ٣

قائمقام احمد بك م ٤
ايكنجى طابور بيكباشيسى عبدالرحمن افندى م ٤
دردنجى طابور بيكباشيسى مصطفى مشتاق افندى
برنجى طابور طبيبى يوزباشى احمد نظيف افندى
اوچنجى طابور طبيبى يوزباشى توفيق افندى

برنجى طابور بيكباشيسى محمد جلال الدين افندى كموش افتخار مداليه‌سى
اوچنجى طابور بيكباشيسى عبدالقادر افندى
الاى امينى منحل
ايكنجى طابور طبيبى يوزباشى عثمان نورى افندى
دردنجى طابور طبيبى يوزباشى يوسف افندى

﴿ اون ايكنجى فرقه ﴾

قوماندان منحل
فرقهٔ مذكوره‌يه ملحق يوزباشى منحل
فرقه اركان حربيه رئيسى بيكباشى جودت بك ع ٤ م ٤
فرقهٔ مذكوره‌يه ملحق يوزباشى جليل فضلى افندى م ٥

﴿ فرقهٔ مذكوره‌نك يكرمى اوچنجى لواسى ﴾

ميرلوا احمد توفيق پاشا م ٣
لوا اركان حربيه‌سنه ملحق ملازم اول على ياور افندى
اون ايكنجى نشانجى طابورى بيكباشيسى توفيق افندى
اون ايكنجى نشانجى طابورى طبيبى قول اغاسى توفيق افندى صنايع مداليه‌سى م ٥

﴿ پياده قرق بشنجى الايى ﴾

ميرالاى محمود سامى بك ع ٣

قائمقام راشد بك
ايكنجى طابور بيكباشيسى حاجى قادر افندى
دردنجى طابور بيكباشيسى مصطفى افندى
برنجى طابور طبيبى يوزباشى احمد ثروت افندى
اوچنجى طابور طبيبى يوزباشى رولف رانكر افندى م ٥

برنجى طابور بيكباشيسى احمداغا م ٤
اوچنجى طابور بيكباشيسى عبدالوهاب افندى
الاى امينى توفيق افندى
ايكنجى طابور طبيبى يوزباشى على رضا افندى
دردنجى طابور طبيبى قول اغاسى احمد افندى

(پياده فرقه التنجى الايى)

ميرالاى عبدالرزاق بك

قائمقام عبدالكريم بك ع ٤
ايكنجى طابور بيكباشيسى احمد افندى
دردنجى طابور بيكباشيسى رشدى افندى
برنجى طابور طبيبى منحل
اوچنجى طابور طبيبى يوزباشى عثمان توفيق افندى

برنجى طابور بيكباشيسى امين اغا
اوچنجى طابور بيكباشيسى كامل افندى
الاى امينى امين افندى
ايكنجى طابور طبيبى يوزباشى مصطفى افندى م ٥ افتخار مداليه‌سى
دردنجى طابور طبيبى منحل

﴿ فرقهٔ مذكوره‌نك يكرمى دردنجى لواسى ﴾

ميرلوا محمد فائق پاشا ع ٣ م ٢
لوا اركان حربيه‌سنه ملحق يوزباشى خيرى افندى

(پياده فرقه يدنجى الايى)

ميرالاى قاسم بك ع ٤

قائمقام ابراهیم ادهم بك ع ٤
ایکنجی طابور بیکباشیسی سعید افندی
دردنجی طابور بیکباشیسی عبدالمجید افندی
ایکنجی طابور طبیبی عمر فوزی افندی
دردنجی طابور طبیبی یوزباشی از بز افندی

برنجی طابور بیکباشیسی حسن افندی
اوچنجی طابور بیکباشیسی یحیی افندی
الای امینی یونس افندی
برنجی طابور طبیبی عرفان کامل افندی
اوچنجی طابور طبیبی یوزباشی ارناکی افندی

(پیاده فرق سکزنجی الایی)

میرالای خلیل صارم بك

قائمقام مصطفی بك م٥ یمن مدالیه‌سی
ایکنجی طابور بیکباشیسی محمود اغا م٤
دردنجی طابور بیکباشیسی محمد اغا
الای امینی حسین افندی
ایکنجی طابور طبیبی حسین افندی
ثانیه م ٥

برنجی طابور بیکباشیسی محمد سعید افندی
اوچنجی طابور بیکباشیسی احمد حمدی افندی
برنجی طابور طبیبی قول اغاسی رأفت افندی
اوچنجی طابور طبیبی منحل

دردنجی طابور طبیبی یوزباشی محمد اسعد افندی

سواری

آلتنجی سواری فرقه‌سی

قوماندان منحل

فرقه ارکان حربیه رئیسی قائمقام عبدالفتاح بك ع ٤ م ٣

فرقه ارکان حربیه‌سنه ملحق یوزباشی وکیلی صالح افندی

فرقه ارکان حربیه‌سنه ملحق یوزباشی وکیلی منصور افندی

﴿ فرقهٔ مذکوره‌نك اوز التنجی لواسی ﴾

میرلوا منحل

﴿ فرقهٔ مذکوره‌نك اوز یدنجی لواسی ﴾

میرلوا احمد پاشا م ۳

﴿ فرقهٔ مذکوره‌نك اون سکزنجی لواسی ﴾

میرلوا رشید پاشا

(سواری اوتوز برنجی الایی)

میرالای حسن بك م ۳

قائممقام منحل	برنجی بیکباشی رائف افندی م ٥
ایکنجی بیکباشی منحل	الای امینی علی افندی
طبیب یوزباشی احمد شفیق افندی	طبیب یوزباشی سعدالله افندی
بیطر قول اغاسی محمد زکی افندی	بیطر یوزباشی عثمان افندی

(سواری اوتوز ایکنجی الایی)

میرالای علی بك

قائممقام مصطفی بك	برنجی بیکباشی منحل
ایکنجی بیکباشی منحل	الای امینی عبدالقادر افندی
بیطر بیکباشی خلیل افندی م ٥	بیطر یوزباشی سزائی افندی
طبیب یوزباشی حقی کمال افندی	طبیب یوزباشی منحل

(سواری اوتوز اوچنجی الایی)

میر الای انیس بك

قائممقام مصطفی بك	برنجی بیکباشی منحل
ایکنجی بیکباشی منحل	الای امینی مصطفی افندی
طبیب یوزباشی بحری افندی م ٥	طبیب یوزباشی برونت افندی م ٥
سر بیطر بیکباشی بغوص افندی	بیطر یوزباشی خلیل افندی

(سواری اوتوز درنجی الایی)

میر الای منحل

قائممقام منحل	برنجی بیکباشی منحل
ایکنجی بیکباشی ابراهیم افندی	الای امینی منحل
طبیب یوزباشی فرید افندی	طبیب یوزباشی حسام الدین افندی م٥
بیطر یوزباشی محمد حمدی افندی م ٥	بیطر یوزباشی عمر لطفی افندی

(سواری اوتوز بشنجی الایی)

میر الای توفیق بك ع ٤

قائممقام منحل	برنجی بیکباشی منحل
ایکنجی بیکباشی منحل	الای امینی عمر افندی
طبیب قول اغاسی مصطفی حسنی افندی	طبیب یوزباشی حقی افندی
بیطر قول اغاسی عثمان افندی	بیطر قول اغاسی شاکر افندی

(سواری اوتوز التنجی الایی)

میر الای منحل

قائممقام حسن بك م٥ يونان مداليه‌سی	برنجی بیکباشی منحل
ایکنجی بیکباشی منحل	الای امینی رفعت افندی
طبیب یوزباشی رؤف عارف افندی	بیطر قول اغاسی احمد افندی

بیطر یوزباشی جمیل افندی

(التنجی طوپجی الایی)

قوماندان میرلوا مصطفی صبری پاشا م ٤

میرالای حسن بك امتیاز مدالیه‌سی	قائممقام مصطفی بك م ٤
الای سربیطری منحل	برنجی طابور بیکباشیسی عبدالله
ایکنجی طابور بیکباشیسی امین فیضی	افندی م ٤
افندی ع ٤ م ٥	اوچنجی طابور بیکباشیسی منحل
دردنجی طابور بیکباشیسی عبدالنافع	الای مفتیسی امام اول منحل
افندی م ٥	الای امینی عمر افندی م ٥

الای کاتبی محمد شکری افندی م ٥

﴿ ردیف الای وطابورلرینك ارکان وامرا وضابطانی ﴾

(ردیف یکرمی برنجی فرقه)

قوماندان فریق محمد پاشا ع ٣ م ٢

فرقه ارکان حربیه رئیسی قائممقام عبدالفتاح	ارکان حربیه‌یه ملحق یوزباشی علی غالب
بك ع ٤ م ٣	افندی م ٤

ارکان حربیه‌یه ملحق یوزباشی عبدالرحمن افندی

﴿ فرقهٔ مذکوره‌نك قرق برنجی لواسی ﴾

میرلوا اسماعیل پاشا ع ٣ م ٢

الای کاتبی محمود افندی
لوا ارکان حربیه‌سنه ملحق یوزباشی عبداللطیف افندی م ٥

(ردیف سکسان برنجی بغداد الایی)

الای قوماندانی میرالای عابدین بك ع ٤ م ٤
برنجی طابور بیکباشیسی احمد رشاد بك ع ٤ م ٤
ایکنجی طابور بیکباشیسی صالح افندی
اوچنجی طابور بیکباشیسی حسین افندی
دردنجی طابور بیکباشیسی احمد جمال افندی م ٥

(ردیف سکسان ایکنجی بعقوبه الایی)

الای قوماندانی قائمقام احمد بك یمن مدالیه‌سی
برنجی طابور بیکباشیسی محمود افندی ع ٤ م ٤
اوچنجی طابور بیکباشیسی علی رضا افندی ع ٤ م ٤
ایکنجی طابور بیکباشیسی وهبی افندی ع ٤ م ٣ افتخار مدالیه‌سی
دردنجی طابور بیکباشیسی محمود ندیم افندی

﴿ فرقهٔ مذکوره‌نك قرق ایکنجی لواسی ﴾

میرلوا خیرالدین پاشا
الای کاتبی فرج افندی م ٤
لوایه ملحق یوزباشی مدحت افندی م ٥

(ردیف سکسان اوچنجی کاظمیه الایی)

میرالای منحل

برنجی طابور بیکباشیسی عبدالقادر افندی الیه‌لری افتخارمدلیاقت‌وا م ٥	ایکنجی طابور بیکباشیسی عزت افندی م ٤
اوچنجی طابور بیکباشیسی عزت افندی ع ٤ م ٥	دردنجی طابور بیکباشیسی علی ثابت افندی

(ردیف سکسان دردنجی حله الایی)

الای قوماندانی قائممقام عبدالحکیم بك م ٤

برنجی طابور بیکباشیسی عبدالفتاح افندی ع ٤ م ٤	ایکنجی طابور بیکباشیسی محمدافندی ع ٤ م ٥
اوچنجی طابور بیکباشیسی احمدافندی م٤	دردنجی طابور بیکباشیسی حسن بك

﴿ قرق اوچنجی بصره لواسی ﴾

میرلوا منحل

الای کاتبی وهبی افندی م ٥	ارکان حربیه ملحق منحل

(ردیف سکسان بشنجی بصره الایی)

میرالای عبدالقادر بك

برنجی طابور بیکباشیسی محمودافندی	ایکنجی طابور بیکباشیسی اسماعیل
اوچنجی طابور بیکباشیسی محمدامین افندی	افندی م ٥

(ردیف سکسان التنجی منتفك الایی)

الای قوماندانی قائممقام محمد علی بك

برنجی طابور بیکباشیسی احمد افندی ع ٤	ایکنجی طابور بیکباشیسی محمد امین افندی ع ٤ م ٤

اوچنجی طابور بیکباشیسی منحل

﴿ رديف يكرمى اوچنجى كركوك فرقه‌سى ﴾

قوماندان فريق موسى كاظم پاشا ع ۲ م ۲ روسيه قره‌طاغ وكريد مداليه‌لرى
فرقه اركان حربيه رئيسى منحل
« « حربيه‌سنه ملحق يوزباشى عبدالرحمن افندى م ٥
« « « « « شفيق افندى

﴿ قرق بشنجى كركوك لواسى ﴾

ميرلوا مصطفى پاشا ع ۲ م ۲ كموش امتياز وروسيه وافتخار مداليه‌لرى
الاى كاتبى حامد افندى م ٤
لوا اركان حربيه‌سنه ملحق يوزباشى اسماعيل افندى م ٥

(رديف سكسان طقوزنجى كركوك الايى)

الاى قوماندانى ميرالاى عبدالرحمن بك ع ٤ م ۳ يونان مداليه‌سى
برنجى طابور بيكباشيسى منحل | ايكنجى طابور بيكباشيسى عبدالله افندى ع ٤ م ٤
اوچنجى طابور بيكباشيسى سعيد افندى
دردنجى طابور بيكباشيسى شكرى افندى

(رديف طقسانجى كويسنجق الايى)

الاى قوماندانى قائممقام محمد توفيق بك
برنجى طابور بيكباشيسى منحل | ايكنجى طابور بيكباشيسى ابراهيم افندى م ٤
اوچنجى طابور بيكباشيسى محمد افندى م ٤
دردنجى طابور بيكباشيسى رشدى افندى م ٥

﴿ فرقهٔ مذكوره‌نك قرق‌التنجی سلیمانیه لواسی ﴾

میرلوا یوسف پاشا ع ٣ م ٤
الای کاتبی عبداللطیف افندی م ٥
لوا ارکان حربیه‌سنه ملحق یوزباشی عبدالله افندی

(ردیف طقسان برنجی سلیمانیه الایی)

میرالای مصطفی زکی بك ع ٤

برنجی طابور بیکباشیسی علی رضا افندی	ایکنجی طابور بیکباشیسی خلیل افندی
اوچنجی طابور بیکباشیسی اسماعیل افندی	دردنجی طابور بیکباشیسی محمد امین افندی م ٥

(ردیف طقسان ایکنجی صلاحیه الایی)

الای قومانданی قائمقام محمد امین بك ع ٤ م ٤

برنجی طابور بیکباشیسی عبدالقادر افندی	ایکنجی طابور بیکباشیسی منحل
اوچنجی طابور بیکباشیسی محمود سیرت افندی	دردنجی طابور بیکباشیسی عبدالله افندی ع ٤ م ٤

﴿ ردیف یکرمی دردنجی موصل فرقه‌سی ﴾

قوماندانی منحل

فرقه ارکان حربیه رئیسی ارکان حربیه قول اغاسی سعید بك	فرقه ارکان حربیه‌سنه ملحق یوزباشی احمد مختار افندی

فرقه ارکان حربیه‌سنه ملحق یوزباشی عبدالغفور افندی

﴿ فرقهٔ مذكوره‌نك قرق يدنجى موصل لواسى ﴾

ميرلوا يوسف ضيا پاشا ع ٢ م ٢
قره‌طاغ كريد يونان امتياز كموش التون افتخار مداليه‌لرى
الاى كاتبى نورى افندى م ٥
لوا اركان حربيه‌سنه ملحق يوزباشى رضا افندى

(رديف طقسان اوچنجى موصل الايى)

ميرالاى اسماعيل بك ع ٤ م ٤
برنجى طابور بيكباشيسى طاهر افندى
ايكنجى طابور بيكباشيسى محمود افندى
اوچنجى طابور بيكباشيسى تجلى افندى
دردنجى طابور بيكباشيسى على غالب افندى م ٥

(رديف طقسان دردنجى بعشيقه الايى)

الاى قوماندانى قائممقام محمد امين بك م ٤
برنجى طابور بيكباشيسى ايوب افندى
ايكنجى طابور بيكباشيسى محمدامين افندى
اوچنجى طابور بيكباشيسى محمدتوفيق افندى م ٥
دردنجى طابور بيكباشيسى حسن افندى م ٤ امتياز ويونان مداليه‌لرى

﴿ فرقهٔ مذكوره‌نك قرق سكزنجى رواندز لواسى ﴾

ميرلوا شوقى پاشا م ٤
الاى كاتبى محمد على افندى
لوا اركان حربيه‌سنه ملحق يوزباشى محى الدين افندى

(طقسان بشنجی رواندزالایی)

میرالای احمدفضلی بك ع ۳ م ۳

برنجی طابوربیکباشیسی عبدالرحمن افندی	ایکنجی طابور بیکباشیسی محمدصالح افندی
اوچنجی طابوربیکباشیسی محمدافندی	دردنجی طابور بیکباشیسی منحل

(طقسان التنجی دهوك الایی)

الای قوماندانی قائمقام حسن بك

برنجی طابوربیکباشیسی احمد افندی	ایکنجی طابوربیکباشیسی عباس افندی م ٤
اوچنجی طابوربیکباشیسی یوسف افندی	دردنجی طابور بیکباشیسی منحل

﴿ التنجی اردوی همایونك تحت ادارەسندە بولنان ﴾

﴿ مکاتب عسکریه ﴾

[بغداد مکتب حربیهٔ شاهانەسی]

مدیر ودرس ناظری ارکان حربیه قائمقامی احمدحقی بك ع ۳ م ۳

کموش لیاقت مدالیەسی

درس ناظری معاونی منحل	داخلیه مدیری بیکباشی بکرحلمی افندی
الای کاتبی محاسبه مأموری منحل	کاتب سواری کاتب ثانیسی محمدامین افندی
داخلیه قول اغاسی شوقی افندی یونان	داخلیه یوزباشیسی حقی افندی
داخلیه یوزباشیسی منحل مدالیەسی	داخلیه یوزباشیسی منحل
داخلیه یوزباشیسی منحل	داخلیه ملازمی منحل
داخلیه ملازمی منحل	داخلیه ملازمی منحل
داخلیه ملازمی منحل	داخلیه ملازمی منحل

داخليه ملازمی منحل
داخليه ملازمی منحل
داخليه ملازمی منحل
اردو تشكيلاتی معلمی منحل
استحكام معلمی منحل
تعبيه معلمی منحل
طپوغرافيا معلمی منحل
المانجه معلمی منحل
روسجه معلمی منحل
رياضيه معلمی قول اغاسی احمد صبری
افندی م ٥
كتابت معلمی معاونی منحل
فرانسزجه معلمی معاونی صالح افندی م٥
حفظ الصحه معلمی طبيب يوزباشی
سامی افندی
اثواب امينی معاونی واوراق مأموری
منحل

داخليه ملازمی منحل
داخليه ملازمی منحل
داخليه ملازمی منحل
اردو تشكيلاتی معلمی معاونی منحل
استحكام معلمی معاونی منحل
تعبيه معلمی معاونی منحل
طپوغرافيا معلمی معاونی منحل
المانجه معلمی معاونی منحل
روسجه معلمی معاونی منحل
رياضيه معلمی معاونی منحل
كتابت معلمی ملازم اول نجيب افندی
فرانسزجه معلمی عنبر عزره افندی م٥
عقائد دينيه معلمی رشيد افندی
حفظ الصحه معلمی معاونی منحل
اثواب امينی منحل
امام حاجی محمد افندی
جراح حسين افندی يونانمداليه‌سی

اجزاجی منحل

موجود طلبه پياده ٣٣ سواری ١١ حربيه‌يه ملحق اعدادی صنفی ٦٤ وصنف مخصوص ٦٤ جمعاً يكون ١٧٢

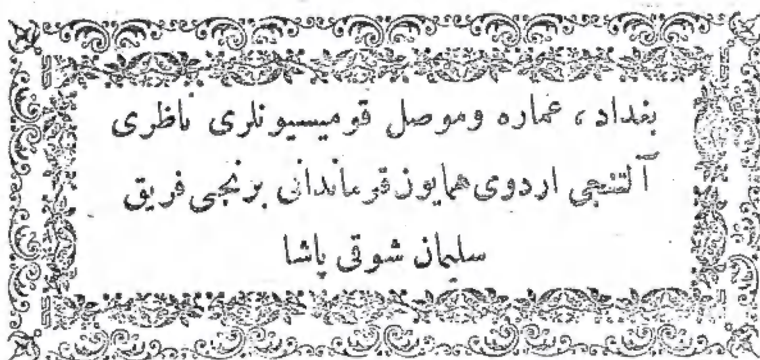
خدمه ومستخدمين نفر ٢٨

﴿ بغداد مکتب رشدیٔ عسکریسی ﴾

مدیر منحل	داخلیه یوزباشیسی محمد رضا افندی
داخلیه ملازمی منحل	داخلیه ملازمی منحل
داخلیه ملازمی منحل	داخلیه ملازمی منحل
املا معلمی عبدالباقی بك ثالثه	جغرافیا معلمی منحل
خط عثمانی معلمی عبدالرزاق افندی م٥	رسم معلمی قول اغاسی ابراهیم افندی
ریاضیه معلمی منحل	ریاضیه معلمی منحل
ریاضیه معلمی منحل	عربی معلمی رشید افندی
عربی معلمی مصطفی افندی	فارسی معلمی عبدالله افندی
فرانسزجه معلمی یوزباشی محمد کمال الدین افندی تخصیصیه مدالیه‌سی	فرانسزجه معلمی منحل
قواعد عثمانیه وکتابت معلمی شاکر شکری افندی	انکلیزجه معلمی یوزباشی عثمان نوری افندی لیاقت مدالیه‌سی
جیمناستیق معلمی منحل	قواعد عثمانیه وکتابت معلمی منحل
	موجود طلبه نفر ٤٣٤ نهاری

خدمه نفر ٩

اراضیٔ سنیه قومیسیونی هیئتی

بغداد ، عماره وموصل قومیسیونلری ناظری
آلتنجی اردوی همایون قوماندانی برنجی فریق
سلیمان شوقی پاشا

عثمانی معرف	مجیدی ۲	کرید ، قره طاغ ، روسیه ، یونان مدالیه‌لری

رئیس ضیا پاشا — روم ایلی — ع ۳ م ۱ — کموش لیاقت وامتیاز مدالیه‌لری

اداره مدیری محمد فؤاد افندی — اولی ثانیسی — م ۳

کشف مدیری زکی بك — ارکان حربیه میرالایی — ع ٤ — م ۳

محاسبه‌جی سلیم افندی — متمایز

تحریرات باش کاتبی محمد نجیب بك — ثانیه

(محاسبه قلمی)

رفیق اول سید بکر افندی ثالثه	واردات کاتبی محمد درویش افندی ثالثه
واردات کاتبی معاونی عبدالفتاح افندی	واردات کاتبی رفیقی ابراهیم افندی
واردات کاتبی رفیقی محمد امین بك	مصارفات کاتبی محمد جمیل افندی ثالثه
مصارفات کاتبی معاونی محمد رشید افندی	مصارفات کاتبی رفیقی محمد فهمی افندی
مصالح جاریه کاتبی منحل	مصالح جاریه کاتبی رفیقی ابراهیم افندی

یومیه مقیدی محمد رشید افندی

(تحريرات قلمى)

رفيق اول سعيد راجى افندى ثالثه	رفيق ثانى حاجى ابراهيم افندى ثالثه
« ثالث ابراهيم رشدى افندى رابعه	« رابع ابراهيم منيب افندى «
« خامس محمود افندى	مبيض ابراهيم فتحى افندى
مبيض محمد امين افندى	« ابراهيم بك
« محمد شاكر افندى	اوراق مأمورى ساسون افندى
اوراق مأمورى معاونى احمد توفيق افندى	« « رفيق حسقيل نورس افندى

اوراق مأمورى رفيقى محمد صبحى افندى

(مركز انبار مأمورلرى)

مأمور عبداللطيف افندى	كاتب خاچيك افندى

(مأمورين متفرقه)

دعوى وكيلى كيروب افندى ثالثه	كشف كاتبى وصفى بك ثالثه
دائمى مهندس منحل	صندوق امينى استيفان افندى
تحصيل مأمورى آصف افندى م ٥	احطاب يوقلمه مأمورى توماس افندى

عماره يه عائد مخابره كاتبى ابراهيم حايم افندى

(ابوغريب شعبه سى)

مأمور رمزى افندى قول اغاسى	كاتب اول رفعت افندى
كاتب ثانى ابراهيم افندى	مسجد امامى ومكتب معلمى معروف افندى
مسجد مؤذنى سيداحمدافندى	

(طاش شعبه‌سی)

مأمور خلیل افندی	کاتب سلیمان افندی
مکتب معلم اولی حسین افندی	مکتب معلم ثانیسی ابراهیم افندی

(محمودیه شعبه‌سی)

مأمور رشید افندی	کاتب اول محمد علی افندی
کاتب ثانی حسین فوزی افندی	مکتب معلمی حسین افندی

(بغیله شعبه‌سی)

مأمور عاکف افندی	کاتب عبدالرحمن افندی
مکتب معلمی احمد افندی	جامع امام و خطیبی سید محمد امین افندی

جامع مؤذن ودور خوانی یحیی افندی

(شادی شعبه‌سی)

مأمور محمد افندی	کاتب ابراهیم ادهم افندی

(علیاوه شعبه‌سی)

مأمور صبری افندی قول اغاسی	کاتب قاسم افندی

مکتب معلمی عبدالعزیز افندی

(دجیل وکالتی)

وکیل عبدالله افندی ثالثه	کاتب اول نوری افندی
کاتب ثانی منحل	بلد مکتبی معلمی علی افندی

(سمیکه مقاطعه‌سی)

مأمور ضیا افندی	کاتب علی افندی

مكتب معلمی شفيق افندی	جامع امام وخطيبی احمد افندی

جامع مؤذن ودور خوانی محمد افندی

(طارميه مقاطعه‌سی)

مأمور حسين افندی يوزباشی م ٥	كاتب ابراهيم فوزی افندی

(خله وكالتی)

وكيل راقم افندی	كاتب اول رؤف افندی
كاتب ثانی صالح زكی افندی	نيل تحصيل مأموری نامق بك
جامع خطيبی خطاب افندی	مكتب معلم اولی عبدالرزاق افندی

مكتب معلم ثانيسی يعقوب افندی

(ابوغرق مقاطعه‌سی)

مأمور حمدی افندی يوزباشی م ٥	كاتب عزت افندی
هنديه مكتبی معلم اولی احمد افندی	معلم ثانيسی نوری افندی

(جربوعيه وكالتی)

وكيل حمدی افندی قول اغاسی م ٥	كاتب اول اسماعيل حقی افندی

كاتب ثانی قاسم افندی

(زروفيه مقاطعه‌سی)

مأمور شيخ محمد افندی

(علاج مقاطعه‌سی)

مأمور سيد محمود افندی

(شافعیه مقاطعه‌سی)

مأمور ابراهیم افندی	کاتب توفیق افندی

(جماره وکالتی)

وکیل فهمی افندی قول اغاسی م ٤	کاتب اول عبدالعزیز افندی
کاتب ثانی عارف حکمت افندی	کاتب ثالث علی افندی
باغلر مأموری صبیح افندی ممتاز یوزباشی	نجف اشرف مسجدی امامی ومکتب معلم اولی سید علی افندی
معلم ثانیسی خضر افندی	مؤذن امین افندی

(خناق شعبه‌سی)

مأمور منحل	کاتب محمد نوری افندی

(مسیب وکالتی)

وکیل حاجی عبدالقادر بك ثالثه

کاتب اول اسماعیل افندی	کاتب ثانی محمد رؤف افندی
مکتب معلم اولی حسن رفیق افندی	معلم ثانیسی عبدالرحمن افندی
جامع امام وخطیبی حاجی قاسم افندی	جامع مؤذن ودور خوانی عبدالرحمن افندی
امام قاسم مکتبی معلمی خلیل افندی	

(اسکندریه مقاطعه‌سی)

مأمور قاسم افندی	کاتب علی رضا افندی

مسجد امامی ومکتب معلمی علی افندی

(كربلا باغلري)

مأمور فؤاد بك | كاتب سيد ابراهيم افندی

(مهروت وكالتی)

وكيل علی صائب افندی بيكباشی

كاتب اول محمد امين افندی | كاتب ثانی حسين افندی

﴿ بغداد اراضیٔ سنيه قوميسيونه مربوط حميديه واپورلری اداره‌سی ﴾

﴿ قوميسيون هيئتی ﴾

اداره مديری ساسون افندی متمايز ع ٤

محاسبه‌جی محمد درويش افندی | اجنته حسن رضا افندی متمايز

تحريرات باش كاتبی اسماعيل حقی افندی ثالثه

﴿ محاسبه قلمی ﴾

محاسبه‌جی محمد درويش افندی

واردات كاتبی حاجی شاكر افندی | واردات رفيقی احمد فوزی افندی

مصارفات كاتبی احمد توفيق افندی | مصرف رفيقی فاضل افندی

صندوق امينی احمد انيس افندی | مركز انبار مأموری مهدی افندی

﴿ تحريرات قلمی ﴾

تحريرات باش كاتبی اسماعيل حقی افندی ثالثه

تحريرات رفيقی عبدالوهاب افندی

﴿ مركز اجنته اداره‌سی ﴾

اجنته حسن رضا افندی . متمایز	اجنته کاتبی مصطفی افندی
اقطارمه مأموری سرکیس افندی	قنطارجی فتح‌الله افندی

﴿ بصره اجنته اداره‌سی ﴾

اجنته شاؤل افندی	اجنته کاتبی عبدالحمید افندی
اجنته کاتبی معاونی عبدالحمید بك	اقطارمه مأموری یوسف افندی
اقطارمه معاونی اسرائیل افندی	اقطارمه معاونی ساسون افندی
« « نعومی افندی	« « منحل
اسکله قبض مأموری سیداحمد افندی	قنطارجی محمد افندی

انبار مأموری ابراهیم افندی

﴿ عماره اجنته اداره‌سی ﴾

اجنته عبدالقادر پاشا میرمیران	اجنته کاتبی امین افندی

قنطارجی عبدالرحمن افندی

﴿ کوت الاماره اجنته اداره‌سی ﴾

اجنته عبدالرزاق افندی	قنطارجی امین افندی

﴿ فابریقه اداره‌سی ﴾

فابریقه مأمورتی انضماملە انسپکتور بحریه یوزباشیلرندن صفوت افندی

فابریقه کاتبی خلیل افندی	طورنه‌جی باشی یس اوسته
قزغانجی باشی یاس اوسته	دوکمه‌جی باشی محمد اوسته

مرانقوز باشی محمود اوسته

﴿ حميديه واپوری ﴾

برنجی قپودان مستردهن | ایکنجی قپودان طعمه اغا
کاتب صالح افندی ثالثه | قلاغوز سید عثمان اغا

﴿ برهانیه واپوری ﴾

برنجی قپودان بحریه یوزباشیلرندن حامد افندی
ایکنجی قپودان رزق‌الله افندی | کاتب قابریل افندی
قلاغوز علی اغا

﴿ موصل واپوری ﴾

برنجی قپودان عباس اغا | ایکنجی قپودان عبودی اغا
کاتب محمود افندی م ٥ | قلاغوز جاسم المحمد اغا

﴿ رصافه واپوری ﴾

برنجی قپودان محمد رحیم اغا | ایکنجی قپودان عبداللطیف اغا
کاتب اسحق افندی | قلاغوز علی الخلیل اغا

﴿ فرات واپوری ﴾

برنجی قپودان سیدعلی اغا | ایکنجی قپودان عباس السعود اغا
کاتب محمد افندی | قلاغوز محمود اغا

﴿ بغداد واپوری ﴾

برنجی قپودان سیدمحمد اغا | ایکنجی قپودان سیدروضان اغا
کاتب منحل | قلاغوز عبید اغا

پادشاه فاروق شعار وشهنشاه دیانت کردار افندمز حضرتلرینك جلوس همایون موفقیت مقرون جناب ملوکانه لرندن بری ساحهٔ عالمده ایجاد واحیا بیوردقلری مآثر جلیلهٔ خیریه نك اعدادی غیر محصور ایسه‌ده اشبو سالنامه‌جگك عدم وسعتی جهتیله ایچلرندن یالکز بغداد ولایتی داخلنده جلاسازعیون ابتهاج اولان قسمنك بالاختصاص بروجه‌زیر درجیله تزیین صحیفهٔ مباهات اولنور .

- ١ - نفس بغدادده امام موسی الکاظم وامام اعظم افندیلرمز حضراتنك مراقد مبارکه لرنده زیارتکاه انام اولمق اوزره خزینهٔ همایونده محفوظ لحیهٔ سعادتك شعرات شریفه‌سندن اهدا بیوریلان ایکی عدد شعر مبارك

- ٢ - نفس بغدادده امام اعظم وابی یوسف حضراتنك ایکی مرقد شریفلری ایچون ایکی عدد پوشیدهٔ مبارك

- ٣ - نفس بغدادده سید سلطان علی قدس سره الجلی افندمز حضرتلرینك مرقد منورلریله مدرسه وجامع شریفلرینك تعمیر وتفریشی

- ٤ - نفس بغدادده کرخ جهتنده شیخ صندل جامع شریفنك تعمیری

- ٥ - نفس بغدادده میدان محله‌سنده قادری درکاه شریفنك مجدداً تعمیری

- ٦ - اعظمیه قصبه سنده شیخ شبلی قدس سره العالی حضرتلرینك مرقد شریفلرینك تعمیری

- ٧ - خر نهری اوزرنده انشا اولنان آصمه دمیر کوپری

- ٨ - بغدادك قارشویقه سنده واقع مسعودی کوپریسندن خر جسر جدیدینه واورادن ام الجریه قدر شوسه وکوپریلر

- ٩ -	بغداد داخلنده سامرا قصبه‌سنده مجدداً انشا اولنان جامع شریف ایله رشدی وابتدائی مکتبلری
- ١٠ -	بغداد داخلنده ابوغریب نهری اوزرنده انشا اولنان کارکیر کوپری
- ١١ -	بغیله اراضیسنده انشا اولنان جامع شریف ومکتب وسائره
- ١٢ -	علیاوه مقاطعه‌سنده انشا اولنان مکتب
- ١٣ -	حله قضاسنده ام الهوا مقاطعه‌سنده انشا اولنان ایکی عدد کوپری
- ١٤ -	حله‌ده کراد محله‌سنده انشا اولنان برباب مکتب
- ١٥ -	نجف اشرفده امام علی رضی الله عنه وکرم الله وجهه افندمز حضرتلرینك مقام شریفلرنده تعمیر اولنان جامع شریف
- ١٦ -	نجف اشرف قصبه‌سنده ماء لذیذ اساله‌سیچون کشاد ایدیلن حمیدیه قنالنك مصارفی
- ١٧ -	بغدادده محمودیه ایله بلدوسمیکه نام محللرده انشا اولنان برر مکتب
- ١٨ -	دجیل مقاطعه‌سی داخلنده تعمیر ایدیلن کوپری ایله اقسام سائره‌سی
- ١٩ -	جماره مقاطعه‌سنده انشا ایدیلن حوض ایله ایکی عدد کوپری
- ٢٠ -	خناق مقاطعه‌سنده وصقلاویه نهرینك صدرنده انشا اولنان کوپری
- ٢١ -	نجف اشرف قصبه‌سنده انشا اولنان برباب مکتب
- ٢٢ -	امام عباس رضی الله عنه افندمز حضرتلرینك تربهٔ شریفه‌لریله اوزرنده کی قبه وداخلنده کی طارمه‌نك تعمیری
- ٢٣ -	هندیه قصبه‌سنده حمیدیه نام نامیسیله برجامع شریف
- ٢٤ -	اسکندریه نهرینك صدر نقطه‌سنده کارکیر کوپری
- ٢٥ -	مسیب نهرینك صدر نقطه‌سنده کارکیر کوپری

- ٢٦ -	ناصریه نهرینك صدر نقطه‌سنده کارگیر کوپری
- ٢٧ -	نفس ابودبس نهری صدرنده انشا اولنان بیوك کارگیر کوپری
- ٢٨ -	مذکور ابودبس نهرینك حله طریقی اوزرنده انشا اولنان دیکر کوپری
- ٢٩ -	بغیله نهری اوزرنده کارگیر کوپری
- ٣٠ -	بغیله‌ده واقع ابوجاموس کوپریسی
- ٣١ -	محمودیه نهری اوزرنده انشا اولنان کارگیر کوپری
- ٣٢ -	محمودیه مقاطعه‌سنده سید عبدالله تربه‌سی جوارنده ایکی عدد کوپری
- ٣٣ -	طارمیه نهری اوزرنده بر عدد کوپری
- ٣٤ -	مهروت صدرجدیدی اوزرنده انشا اولنان قپولی کارگیر کوپری
- ٣٥ -	جماره مقاطعهٔ سنیه‌سنده حمیدیه بدعه‌سی اوزرنده حجاج وسائره‌نك ممری اولان نقطه‌ده انشا اولنان کوپری
- ٣٦ -	نیل مقاطعهٔ سنیه‌سی داخلنده وردیه صدرنده انشا اولنان کارگیر کوپری
- ٣٧ -	ابوغریبده انشا اولنان مکتب وبرجامع شریف وخان
- ٣٨ -	مسیبده امام قاسم قریه‌سنده انشا اولنان برباب مکتب
- ٣٩ -	مسیبده مجدداً انشا اولنان برباب مکتب
- ٤٠ -	اسکندریه‌ده مجدداً انشا اولنان مکتب ومسجد شریف

مركز ولايته مربوط
ناحيه وقضالر

﴿ اعظميه ناحيه‌سى ﴾

مدير يوسف كنعان افندى	نائب ابراهيم ناجى افندى

(ابتدائى مكتبى)

معلم اول نعمان افندى	معلم ثانى جواد افندى

عدد شاكردان ٦٦

﴿ كاظميه قضاسى ﴾

(مأمورين قضا)

قائمقام وكيلى حيدر بك

نائب الخافى زاده عبدالحليم افندى ادرنه پايه‌سى

مال مديرى حسن افندى	تحريرات كاتبى محمد مشتاق افندى

(مجلس ادارهٔ قضا)

رئيس قائمقام وكيلى

اعضاى طبيعيه	اعضاى منتخبه
نائب	سيد جعفر افندى
مال مديرى	حسين الصراف افندى
تحريرات كاتبى	سيد علوان افندى
	حاجى محمد سعيدافندى

(محكمهٔ بدايت)

رئيس نائب

اعضا سيد عبدالوهاب افندى	اعضا حاجى عبدالحسين چلبى
كاتب اول ابراهيم ادهم افندى	كاتب ثانى قاسم افندى
مستنطق معاونى شاكر افندى	مباشر نجم اغا
مباشر احمد اغا	اوطه‌جى عبود اغا

(بلديه مجلسى)

رئيس صادق چلبى

اعضا حاجى طعمه افندى	اعضا عبدالحسين افندى
« سيد صالح افندى	« حبيب افندى

كاتب عبدالستار افندى

(مأمورين سائره)

تلغراف وپوسته مديرى نورى افندى	صندوق امينى اسماعيل افندى
طاپو كاتبى محمد امين افندى	نفوس مأمورى احمد افندى
نفوس كاتبى عبدالرزاق افندى	رسومات مأمورى عبدالرزاق افندى
رسومات كاتبى نعمان افندى	ديون عموميه مأمورى ابراهيم افندى

قرانتينه مأمورى عبدالرزاق افندى

(ضابطه مأمورلرى)

پياده ژاندارمه ملازم اولى سلمان افندى م ٥ تخليصيه مداليه‌سى

سوارى ملازم ثانيسى امين اغا	اوچنجى قوميسر صالح شوقى افندى
پوليس سلمان افندى	پوليس رشيد افندى

﴿ سامرا قضاسی ﴾

(مأمورين قضا)

قائمقام محمد توفیق افندی	نائب عباس صبری افندی
مال مدیری عبدالمجید افندی	تحریرات کاتبی عبدالرزاق افندی

(مجلس ادارهٔ قضا)

رئيس قائمقام

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب	سید حسن افندی
مال مدیری	سید جاسم افندی
تحریرات کاتبی	سید محمد افندی
	سید علی العبدالله افندی

(محکمهٔ بدایت)

رئيس نائب

اعضا سید حمدی افندی	اعضا عبدالرزاق افندی
کاتب اول مصطفی افندی	کاتب ثانی محمود فوزی افندی

مستنطق معاونی نوری افندی

(بلدیه مجلسی)

رئیس سید جاسم افندی	اعضا سالم الحسین افندی
اعضا سیداحمد افندی	« محمدالبجی افندی
« وشاب الجندیل افندی	کاتب علی افندی

(مأمورين سائره)

نقيب‌الاشراف قائممقامی سیداحمد حمدی افندی ادرنه پایه‌سی

مدرس اول عباس افندی	مدرس ثانی عبدالوهاب افندی
کلید دار سیدعلی افندی	صندوق امینی حسقیل افندی
طاپوکاتبی حسن افندی	نفوس مأموری مصطفی افندی
نفوس کاتبی محمد بك	دیون‌عمومیه مأموری رشید افندی
دیون‌عمومیه کاتبی سیدشاکرافندی	رژی مأموری مال‌الله افندی

قرانتنه مأموری جمیل بك

(ضابطه مأمورلری)

سواری یوزباشیسی سلیمان اغا	پیاده ملازم‌اولی محمود اغا

پولیس محمدتوفیق افندی

(رشدی مکتبی)

معلم‌اول عبداللطیف افندی	معلم ثانی عبدالفتاح افندی

عدد شاکردان ١٢

(ابتدائی مکتبی)

معلم محمدسعید افندی	عدد شاکردان ٨٠

(تکریت ناحیه‌سی)

مدیر حسن بك	کاتب صالح افندی

« مندلی قضاسی »

(مأمورین قضا)

قائمقام اسحق حقی افندی ثانیه	نائب یوسف افندی مدرس
مال مدیری کانی افندی	تحریرات کاتبی عبدالمجید افندی

(مجلس ادارهٔ قضا)

رئیس قائمقام

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب	حسین اغا
مال مدیری	علی یاور افندی
تحریرات کاتبی	صالح بك
	عبدالکریم افندی

(محکمهٔ بدایت)

رئیس نائب

اعضا رضا افندی	باش کاتب محمد افندی
مستنطق سیداحمد افندی	مستنطق معاونی امین افندی

(بلدیه مجلسی)

رئیس عبدالرزاق چلبی

اعضا یوسف افندی	اعضا غایب افندی
اعضا موسی اغا	کاتب موسی افندی

(مأمورین سائره)

نقیب سیدعلی افندی ازمیر پایه‌سی	معارف رئیسی ومدرس عبدالقادر افندی

صندوق امینی رشید افندی	طاپو کاتبی یوسف افندی
نفوس مأموری عبدالرزاق افندی	نفوس کاتبی فارس افندی
تلغراف و پوسته مدیری محمد سعید افندی	دیون عمومیه مأموری حمدی افندی
دیون عمومیه قنطارجیسی حبیب اغا	رژی مأموری حاجی سعید افندی
رژی قوجیلری نفر ٤	قرانتنه مأموری خضر افندی

قرانتنه غاردیانلری نفر ٢

(رسومات اداره‌سی)

مدیر عبدالرزاق افندی	باشکاتب قدری افندی
ایکنجی کاتب عزیز افندی	قنطارجی علی اغا
قوجی باشی سید جواد اغا	قوجی نفر ٥

(ضابطه مأمورلری)

سواری ژاندارمه یوزباشیسی احمد افندی	پیاده ژاندارمه یوزباشیسی منحل
سواری ملازم اولی خورشید افندی	سواری ملازم ثانیسی قاسم افندی

پولیس سلیمان فائق افندی

(رشدی مکتبی)

معلم اول محمد علی افندی	معلم ثانی محمد افندی

(ابتدائی مکتبی)

معلم ابراهیم افندی

﴿ خانقين قضاسى ﴾

(مأمورين قضا)

قائمقام عبدالله رمزى بك	نائب سيد محمد جميل افندى
مال مديرى وكيلى سلمان افندى	تحريرات كاتبى عبدالله افندى

(مجلس ادارهٔ قضا)

رئيس قائمقام

اعضاى طبيعيه	اعضاى منتخبه
نائب	عناية‌الله افندى
مال مديرى	جاسم افندى
تحريرات كاتبى	ابراهيم افندى
	ولى اغا

(محكمهٔ بدايت)

رئيس نائب

اعضا محمود اغا	اعضا حسقيل افندى
كاتب اول رشيد بك	كاتب ثانى عبدالقادر افندى
مستنطق معاونى عبدالكريم نادر افندى	مباشر محى الدين افندى

(بلديه مجلسى)

رئيس محمد صالح اغا

اعضا سمد الله افندى	اعضا عبدالغفور اغا
« عبدالقادر اغا	« محمد امين اغا
طبيب يوزباشى رؤف افندى	كاتب وصندق امينى سيد خورشيد افندى

(مأمورين سائره)

مدرس شيخ محمود افندی	اوقاف مأموری عبدالله افندی
صندوق امينی سلمان افندی	طاپو كاتبی وفيق افندی
نفوس مأموری عبدالله بك	نفوس كاتبی سعيد نزهت افندی
تلغراف وپوسته مديری يوسف افندی	تلغراف مخابره مأموری منحل
ديون عموميه مأموری يعقوب افندی	ديون عموميه قنطارجيسی فرج افندی
رژی مأموری رشيد افندی	تذاكر مأموری حسقيل افندی

شرعيه كاتبی حميد افندی

(رسومات اداره‌سی)

مدير لطفی بك	باش كاتب شاكر افندی
ايكنجی كاتب عبدالقادر افندی	اوچنجی كاتب عارف افندی

(قرانتنه اداره‌سی)

طبيب قسنتطينوس افندی	كاتب اول محمود اديب افندی
كاتب ثانی جعفر افندی	كاتب ثالث محمد شريف افندی

جنازه معاينه مأموری خورشيد افندی

(ضابطه مأمورلری)

ژاندارمه ملازمی عباس افندی	قوميسر وكيلی محمد اديب افندی

پوليس توفيق افندی

(ابتدائی مكتبی)

معلم اول شاكر افندی	معلم ثانی عبدالعزيز افندی

﴿ خانقين قضاسى ﴾

(مأمورين قضا)

قائممقام عبدالله رمزى بك	نائب سيدمحمدجميل افندى
مال‌مديرى وكيلى سلمان افندى	تحريرات كاتبى عبدالله افندى

(مجلس ادارهٔ قضا)

رئيس قائممقام

اعضاى طبيعيه	اعضاى منتخبه
نائب	عناية‌الله افندى
مال‌مديرى	جاسم افندى
تحريرات كاتبى	ابراهيم افندى
	ولى اغا

(محكمهٔ بدايت)

رئيس نائب

اعضا محمود اغا	اعضا حسقيل افندى
كاتب اول رشيد بك	كاتب ثانى عبدالقادر افندى
مستنطق معاونى عبدالكريم نادرافندى	مباشر محى الدين افندى

(بلديه مجلسى)

رئيس محمد صالح اغا

اعضا سعد الله افندى	اعضا عبدالغفور اغا
« عبدالقادر اغا	« محمد امين اغا
طبيب يوزباشى رؤف افندى	كاتب وصندق امينى سيدخورشيدافندى

(مأمورين سائره)

مدرس شيخ محمود افندى	اوقاف مأمورى عبدالله افندى
صندوق امينى سلمان افندى	طاپو كاتبى وفيق افندى
نفوس مأمورى عبدالله بك	نفوس كاتبى سعيد نزهت افندى
تلغراف وپوسته مديرى يوسف افندى	تلغراف مخابره مأمورى منحل
ديون عموميه مأمورى يعقوب افندى	ديون عموميه قنطارجيسى فرج افندى
رژى مأمورى رشيد افندى	تذاكر مأمورى حسقيل افندى

شرعيه كاتبى حميد افندى

(رسومات اداره‌سى)

مدير لطفى بك	باش كاتب شاكر افندى
ايكنجى كاتب عبدالقادر افندى	اوچنجى كاتب عارف افندى

(قرانتنه اداره‌سى)

طبيب قستنطينوس افندى	كاتب اول محمود اديب افندى
كاتب ثانى جعفر افندى	كاتب ثالث محمد شريف افندى

جنازه معاينه مأمورى خورشيد افندى

(ضابطه مأمورلرى)

ژاندارمه ملازمى عباس افندى	قوميسر وكيلى محمد اديب افندى

پوليس توفيق افندى

(ابتدائى مكتبى)

معلم اول شاكر افندى	معلم ثانى عبدالعزيز افندى

(بنکدره ناحیه‌سی)

مدیر علی رضا افندی	کاتب بهجت افندی

(قزلرباط ناحیه‌سی)

مدیر اشرف حفظی افندی

نائب عبدالواحد افندی	کاتب عبدالوهاب افندی

(مأمورین سائره)

تلغراف وپوسته مدیری علی افندی	رسومات مأموری اسماعیل افندی

(ضابطه مأمورلری)

ژاندارمه سواری یوزباشیسی مصطفی اغا م ٥

سواری ملازم اولی مهدی افندی	سواری ملازم ثانیسی عمر اغا

﴿ خراسان قضاسی ﴾

(مأمورین قضا)

قائممقام وکیلی محمدنجیب بك ثالثه	نائب سید امین افندی مدرس
مال مدیری مصطفی افندی رابعه	تحریرات کاتبی قاسم شفیق افندی

(مجلس ادارهٔ قضا)

رئیس قائممقام

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب	محمود افندی رابعه
مال مدیری	سلیمان بك

تحریرات کاتبی	سید خطاب افندی رفیق افندی

(محکمهٔ بدایت)

رئیس نائب

اعضا شارود افندی	اعضا عبدالعزیز افندی
کاتب اول عارف افندی	کاتب ثانی ابراهیم افندی
مستنطق معاونی محمد نافع افندی	مقاولات محرری مصطفی صفوت افندی

(بلدیه مجلسی)

رئیس محمد افندی

اعضا ملا محمود	اعضا مصطفی افندی
« مهدی افندی	« عباس اغا

کاتب عبدالعزیز افندی

(دیون عمومیه ادارهسی)

مرکز مأموری شوکت افندی	باش کاتب مهدی شفیق افندی

ایکنجی کاتب صدقی افندی

(رژی دائرهسی)

مدیر عباس فضلی افندی

باش کاتب سرکیس افندی	ایکنجی کاتب محمد علی افندی

(مأمورین سائره)

مدرس سید احمد افندی	اوقاف مأموری علی افندی

اوقاف نبوی تحصیلداری محمد افندی	صندوق امینی شاکر افندی
طاپو کاتبی حسین افندی	املاك کاتبی محمد نوری افندی
نفوس مأموری رشید افندی	نفوس کاتبی عبدالوهاب افندی

تلغراف وپوسته مدیری حمدی افندی

(ضابطه مأمورلری)

بیکباشی منحل	طابور کاتبی عبدالرحمن خالص افندی
سواری یوزباشیسی محمد اغا م ٥	سواری ملازم اولی رستم افندی
سواری ملازم ثانیسی عزیز اغا	پیاده یوزباشیسی اسماعیل اغا م ٥
پیاده ملازم ثانیسی صالح افندی یونان مدالیه‌سی	افتخار مدالیه‌سی
	اوچنجی قومیسر اسماعیل حقی افندی

پولیس قاسم افندی

(رشدی مکتبی)

معلم اول محمد حمدی افندی	معلم ثانی عبدالوهاب افندی
بواب سید محمود	عدد شاکردان ٥٤

(شهربان ناحیه‌سی)

مدیر توفیق افندی	نائب محمد فهمی افندی
کاتب غیدان افندی	اعضا شیخ عبدالباقی افندی
اعضا عبدالرزاق اغا	« خورشید افندی

اعضا منحل

(ضابطه مأمورلری)

سواری بیکباشیسی حسن اغا م ٥ | سواری ملازم اولی غیری بك
سواری ملازم ثانیسی منحل

(خالص ناحیه‌سی)

مدیر مصطفی افندی	نائب عبدالقادر افندی
کاتب قاسم شفیق افندی	اعضا ابراهیم اغا
اعضا محمد کاظم اغا	« امین افندی

اعضا عبدالمجید افندی

(مأمورین سائره)

نفوس مأموری محمد بهجت افندی
اغالر ینکجه‌سی تلغراف مأموری مصطفی افندی

(ضابطه مأمورلری)

نهروانده سواری یوزباشیسی مصطفی اغا	دلی عباسده سواری یوزباشیسی عبدالفتاح اغا م ٥
دلی عباسده سواری ملازم اولی منحل	باش ینکجه ملازم ثانیسی عبدالحکیم افندی افتخار مدالیه‌سی
دلی عباسده سواری ملازم ثانیسی ابراهیم اغا	

﴿عزیزیه قضاسی﴾

(مأمورین قضا)

قائممقام السید صالح صائب افندی ثالثه

نائب شيخ معروف افندی | مال‌مدیری عبدالرزاق افندی

تحریرات کاتبی عبدالرزاق افندی

(مجلس ادارهٔ قضا)

رئیس قائممقام

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب	مندلی زاده عبدالقادر افندی
مال‌مدیری	مندلی‌زاده احمد شکری افندی
تحریرات کاتبی	دلیم اختیارزی علی‌الرجب اغا
	مناصیر اجتیاری کشمورالعلی اغا

(مأمورین سائره)

صندوق امینی حسن افندی | تلغراف وپوسته مدیری نورس افندی

ژاندارمه ملازم ثانیسی ارسلان اغا

(عزیزیه ناحیه‌سی)

مدیر سلیمان جمیل افندی | کاتب توفیق افندی

(جزیره قضاسی)

(مأمورین قضا)

قائممقام احمدسالم افندی ثالثه م ٥

نائب محمد فؤاد افندی | مال مدیری مصطفی صفوت افندی

تحریرات کاتبی عبدالله فخری بك

(مجلس ادارهٔ قضا)

رئيس قائممقام

اعضای منتخبه	اعضای طبيعيه
السيد محمد تقى الدين افندى	نائب
ملا محمود المجيد الياسين اغا	مال مديرى
حاجى على اغا	تحريرات كاتبى
سلمان سمودى افندى	

(بلديه مجلسى)

رئيس محمد العباس افندى

اعضا حسون المشهدى اغا	اعضا حاجى شرجى اغا
اعضا منحل	اعضا حاجى عبدالله اغا

كاتب عبدالله بك

(مأمورين سائره)

صندوق امينى اسماعيل افندى	مدرس قاسم افندى
سوارى ملازم اولى عيسى افندى	رسومات مأمورى عزت افندى

(اعوج ناحيه‌سى)

كاتب عبدالقادر افندى	مدير على بك

﴿ كوت الاماره قضاسى ﴾

(مأمورين قضا)

قائممقام حاجى عبدالعزيز افندى متمايز

نائب عبدالفتاح افندی مدرس | مال مدیری عبدالمجید افندی

تحریرات کاتبی شاکر افندی

(مجلس ادارهٔ قضا)

رئیس قائمقام

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب	حاجی محمد حسین افندی
مال‌مدیری	سیدجاسم افندی
تحریرات کاتبی	کساز افندی
	سیدابراهیم افندی

(محکمهٔ بدایت)

رئیس نائب

اعضا حسن‌السعدی افندی	اعضا حاجی عبدالرحمن افندی
کاتب اول محمدسعید افندی	کاتب ثانی عبدالمجید افندی

مستنطق معاونی محمد افندی

(بلدیه مجلسی)

رئیس عبدالرحمن افندی

اعضا علوان الصادق افندی	اعضا مسلم السبع اغا
منحل	منحل

کاتب محمد صالح افندی

(مأمورين سائره)

مدرس عمر افندی	صندوق امینی محمد رؤف افندی
طاپو کاتبی قاسم افندی	نفوس مأموری حمدی افندی
نفوس کاتبی عباس افندی	تلغراف وپوسته مدیری سلیمان افندی
رسومات مأموری رستم افندی	رسومات کاتبی سید حسین افندی
شیخ سعد رسومات مأموری محمد افندی	دیون عمومیه مأموری حسین افندی
دیون عمومیه باش کاتبی تقی افندی	دیون عمومیه ایکنجی کاتبی عباس افندی
رژی مأموری محمود افندی	لیمان رئیسی عبدالقادر افندی

(رشدی مکتبی)

معلم اول محمد وحید افندی	معلم ثانی اسماعیل افندی

(ضابطه مأمورلری)

سواری یوزباشیسی عبدالعزیز افندی	سواری ملازم اولی اسعد بك
سواری ملازم ثانیسی تقی افندی	پیاده یوزباشیسی حمودی اغا
پیاده ملازم اولی عبدالفتاح اغا	پیاده ملازم ثانیسی منحل
اوچنجی قومیسر عزت افندی	پولیس محمد شوکت افندی

﴿بدره قضاسی﴾

(مأمورین قضا)

قائممقام وکیلی محمد راسم افندی ثالثه	نائب صالح صبری افندی
مال مدیری محمد رشید افندی	تحریرات کاتبی محمد صالح افندی

(مجلس ادارهٔ قضا)

رئيس قائمقام وكيلى

اعضاى طبيعيه	اعضاى منتخبه
نائب	حسن تحسين افندى
مال مديرى	كاظم اغا
تحريرات كاتبى	مهدى بك
	عباس اغا

(محكمهٔ بدايت)

رئيس نائب

اعضا كاظم افندى	اعضا حاجى طه افندى
كاتب اول عبدالمجيد افندى	كاتب ثانى عبدالرحمن افندى
مستنطق معاونى سيد محمد رضا افندى	اجرا مباشرى عبدا لقادر اغا

(بلديه مجلسى)

رئيس وكيلى محمد طاهر افندى

اعضا محسن افندى	اعضا محمد طه اغا
« تقى افندى	« محمد حاجى يكه‌جان اغا
« حسين افندى	كاتب محسن بك

(مأمورين سائره)

صندوق امينى موسى ناجى افندى	اوقاف مأمورى جواد اغا
طاپو كاتبى عبدالغنى افندى	نفوس مأمورى سيد على افندى

نفوس كاتبى عمر افندى	تلغراف وپوستهمديرى ابراهيم افندى
رسومات مأمورى سيد محمد صالح افندى	زرباطيه قرانتنه مأمورى محمدرسول افندى
رژى مأمورى حاجى حافظ افندى	

(ضابطه مأمورلرى)

سوارى يوزباشيسى داود اغا م ٥	سوارى ملازم اولى ابراهيم اغا
سوارى ملازم ثانيسى امين اغا	پياده ملازم ثانيسى على اغا

پوليس عبدالغنى افندى

《غربيه ناحيهسى》

مدير عبدالوهاب بك	كاتب حيران افندى

《جسان ناحيهسى》

مدير منحل	كاتب منحل

《دليم قضاسى》

(مأمورين قضا)

قائممقام وكيلى محمدخيرى افندى ممايز	نائب محمد امين افندى مدرس
مال مديرى عبدالوهاب افندى	تحريرات كاتبى حمدى افندى

(مجلس ادارهٔ قضا)

رئيس قائممقام وكيلى

اعضاى طبيعيه	اعضاى منتخبه
نائب	شيخ على السليمان افندى

مال مدیری	شیخ سلیمان الیوسف افندی
تحریرات کاتبی	« حردان افندی
	« مطلق المخلف افندی

(محکمهٔ بدایت)

رئیس نائب

اعضا حمادی افندی	اعضا حاجی صالح افندی
کاتب اول ابراهیم افندی	کاتب ثانی عبدالوهاب افندی
مستنطق معاونی احمد افندی	مباشر حسین اغا

(بلدیه مجلسی)

رئیس احمد افندی

اعضا حاجی حمادی افندی	اعضا علی اغا
اعضا ناصر افندی	کاتب محمد رسول افندی

(مأمورین سائره)

مدرس محمدسعید افندی	صندوق امینی یس افندی
طابوکاتبی عبدالقادر افندی	نفوس مأموری عیسی روحی افندی
نفوس کاتبی احمد افندی	تلغراف مدیری وکیلی محمدعلی افندی

(ضابطه مأمورلری)

سواری یوزباشیسی اسماعیل اغا	سواری ملازم اولی عبدالقادر افندی
سواری ملازم ثانیسی حکیم افندی	پیاده یوزباشیسی بهجت افندی م ٥
پیاده ملازم اولی صالح افندی	استرسوار ملازم اولی عمر افندی
اوچنجی قومیسر حاجی احمد افندی	پولیس علی غالب افندی

(هيت ناحيه‌سی)

مدير محمود نديم افندی	كاتب ايوب صبری افندی

(مأمورين سائره)

مدرس سيدمحمود افندی	تلغراف مديری محمد افندی

ديون عموميه مأموری عبدالصمد افندی

(فلوجه ناحيه‌سی)

مدير عبدالقادر افندی	كاتب سليمان افندی

تلغراف مأموری سعدی افندی

(كبيسه ناحيه‌سی)

مدير عبدالمجيد بك

(رحاليه ناحيه‌سی)

مدير داود صبری افندی	نائب بهاء الدين افندی

كاتب مهدی افندی

﴿عنه قضاسی﴾

(مأمورين قضا)

قائمقام محمد شوكت افندی	نائب حسام‌الدين افندی
مال مديری عبدالله افندی	تحريرات كاتبی فهمی افندی

(مجلس ادارهٔ قضا)

رئيس قائمقام

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب	نائف افندی
مفتی احمد عارف افندی	سیدمحل افندی
نقیب سید محمد سعید افندی	منحل
مال مدیری	منشی افندی
تحریرات کاتبی	

(محکمهٔ بدایت)

رئیس نائب

اعضا محمد دغیم افندی	اعضا روبیل افندی
کاتب اول سلیمان افندی	مستنطق معاونی عبدالعزیز افندی

(بلدیه مجلسی)

رئیس وکیلی مفتی احمد عارف افندی

اعضا سید مصطفی افندی	اعضا عبدالله افندی
« سید عمران افندی	« علی غالب افندی
« جواد افندی	« حاجی حبیب افندی
کاتب فهمی افندی	چاوش علی اغا

(مأمورین سائره)

مدرس سید ابراهیم افندی	حمیدیه جامعی خطیبی سیدداود افندی
صندوق امینی عبدالاله افندی	طابو کاتبی قاسم افندی
نفوس مأموری علی افندی	نفوس کاتبی عبدالله افندی

تلغراف مخابره مأموری نظام الدين بك	ديون عموميه خمس مأموری چچن افندی
رژی مأموری شاكر افندی	رژی قولجيسی نفر ٤

(ضابطه مأمورلری)

يوزباشی قاسم افندی	پياده ملازمی عزت افندی

پوليس سليمان فاضل افندی

(ابتدائی مكتبی)

معلم عارف افندی

(القائم ناحيه‌سی)

مدير احمد خضر افندی	كاتب عبدالعزيز افندی

(حديثه ناحيه‌سی)

مدير عبدالرزاق افندی	كاتب عبدالخالق افندی

(جبه آلوس ناحيه‌سی)

مدير احمد افندی	كاتب اسماعيل افندی

كربلا سنجاغى وملحقاتى

كربلا سنجاغى

مأمورين لوا

متصرف يحيى توفيق پاشا روم ايلى ع ٢ م ٢

نائب مصطفى افندى	محاسبه‌جى حاجى ثروت افندى

تحريرات مديرى احمد عزت افندى ثالثه م ٤

(مجلس ادارۀ لوا)

رئيس متصرف

اعضاى طبيعيه	اعضاى منتخبه
نائب	طباطبائى زاده سيد جواد افندى
محاسبه‌جى	وهاب‌زاده سيد عبدالوهاب افندى
تحريرات مديرى	سرخدمه سيد محمد سعيد افندى

(مجلس ادارۀ لوا محكمه هيئتى)

مدعى عمومى معاونى تحريرات مديرى

مستنطق تحريرات مديرى معاونى موسى بك

(تحريرات قلمى)

تحريرات مديرى معاونى موسى بك

مجلس اداره كاتبى عبدالرزاق افندى	اوراق مأمورى حاجى سليم افندى
مبيض شاكر افندى	مبيض ابراهيم افندى

(محاسبه قلمی)

باش‌کاتب احمد افندی	مصرف کاتبی عبدالله افندی
مصرف‌کاتبی رفیقی عبدالغنی افندی	واردات رفیقی خلیل افندی
اوراق مقیدی خلیل افندی	مصالح جاریه کاتبی منحل
صندوق امینی ابراهیم افندی	خزینه‌دعوی وکیلی محمدبهجت افندی

﴿ عدلیه دائره‌سی ﴾

حقوق دائره‌سی	جزا دائره‌سی
رئیس نائب	رئیس عبدالله افندی

مدعی عمومی معاونی اسحق توفیق افندی

اعضا سید محسن افندی	اعضا محمد علی افندی
« صالح خلوصی افندی	« سید سلمان افندی
« ملازمی حسین افندی	« ملازمی عبدالرحمن افندی
مستنطق عبدالرزاق افندی	اجرا مأموری رفعت افندی

مقاولات محرری منحل

(محکمهٔ بدایت قلمی)

باش‌کاتب عبدالواحد افندی

ضبط کاتبی خورشید افندی	ضبط کاتبی غالب افندی
« « حسین عونی افندی	« « حسین فهمی افندی

﴿ محکمهٔ شرعیه قلمی ﴾

باش‌کاتب شیخ احمد افندی

﴿ اوقاف دائره‌سی ﴾

مدیر محمد علاء الدین افندی رابعه

کاتب حاجی عبدالفتاح افندی مدرس	صندوق امینی سید محمود افندی

﴿ دفترخاقانی دائره‌سی ﴾

مأمور سید لطف الله افندی

باش کاتب عبدالرحمن افندی	طاپو واملاك کاتبی حمدی افندی

﴿ نفوس دائره‌سی ﴾

مأمور سلیمان افندی	کاتب محمود افندی

﴿ معارف مجلسی ﴾

رئیس اوقاف مدیری

اعضا منحل	اعضا منحل

﴿ تلغراف وپوسته اداره‌سی ﴾

مدیر خلیل افندی

مخابره مأموری روحی افندی	مخابره مأموری توفیق افندی

﴿ دیون عمومیه اداره‌سی ﴾

مدیر صالح افندی

باش کاتب وصندوق امینی سلیمان افندی	کاتب ثانی مصطفی افندی

﴿ صحیه اداره‌سی ﴾

مأمور محمد حسین افندی	غاردیان نفر ٢

﴿ رژی اداره‌سی ﴾

مدیر محمد شفیق افندی ثانیه

باش کاتب حسین افندی	کاتب ثانی توفیق افندی

(ضابطه مأمورلری)

بیکباشی میرزا اغا م ٥	طابور کاتبی عبدالواحد افندی م ٥
برنجی پیاده یوزباشیسی منحل	برنجی پیاده ملازم اولی کاظم اغا
برنجی پیاده ملازم ثانیسی مصطفی اغا	ایکنجی پیاده یوزباشیسی علی اغا
ایکنجی پیاده ملازم اولی محمد جواد افندی	ایکنجی پیاده ملازم ثانیسی علی افندی
برنجی سواری ملازم اولی مهدی اغا	برنجی سواری یوزباشیسی رضا افندی
ایکنجی سواری یوزباشیسی منحل	برنجی سواری ملازم ثانیسی سلیمان افندی
ایکنجی سواری ملازم اولی سید اسماعیل افندی	ایکنجی سواری ملازم ثانیسی عبدی اغا

﴿ پولیس دائره‌سی ﴾

ایکنجی قومیسر رفعت افندی م ٥ افتخار مدالیه‌سی

پولیس صادق افندی	پولیس حسین افندی

پولیس محی الدین افندی

(بلدیه دائره‌سی)

رئیس وکیلی سلیمان افندی

اعضا حاجی حبیب افندی	اعضا حاجی علی اغا

اعضا حاجی مهدی اغا	طبیب ثریا حکمت افندی
باش کاتب محمد افندی	آشی مأموری یوسف ضیا افندی

صندوق امینی محمد افندی

(رشدی مکتبی)

معلم اول محمد فهمی افندی	معلم ثانی عبدالرحمن افندی
بواب ملا بلال	عدد شاکردان ۷۳

(مسیب ناحیه‌سی)

مدیر سید محمد شوکت بك م ٤

نائب عبدالله افندی	کاتب علی افندی

(مأمورین سائره)

تلغراف و پوسته مدیری عزیز افندی	دیون عمومیه مأموری توفیق افندی
قرانتنه مأموری حاجی عبدالحلیم افندی	رژی مأموری عبدالرحمن افندی
بلدیه رئیسی شیخ مهدی افندی	ژاندارمه ملازم ثانیسی عبدی اغا

(شفاثیه ناحیه‌سی)

مدیر حسین ذاکر افندی

نائب وکیلی عبدالغفور افندی	کاتب حسین صبری افندی

(هندیه قضاسی)

(مأمورین قضا)

قائمقام بهجت افندی ممتاز	نائب احمد افندی

مال مديري علي افندي	تحريرات كاتبي خضر افندي

(مجلس ادارهٔ قضا)

رئيس قائممقام

اعضاى طبيعيه	اعضاى منتخبه
نائب	سيد حسين افندى
مال مديرى	حاجى عبد على اغا
تحريرات كاتبي	حمادى اغا
	جعفر اغا

(محكمهٔ بدايت)

رئيس نائب

اعضا احمد افندى	اعضا جارالله افندى
كاتب اول جميل افندى	كاتب ثانى عبدالله صائب افندى

مستنطق معاونى رشيد افندى

(بلديه مجلسى)

رئيس حسون اغا

اعضا حاجى عيسى افندى	اعضا محمدعلى اغا
اعضا منحل	اعضا منحل
جراح حسن اغا	كاتب وصندوق امينى توفيق افندى

(مأمورين سائره)

هنديه جامعى خطيبي احمد افندى	صندوق امينى يامين افندى

طاپو کاتبی بشیر افندی	نفوس مأموری شفیق افندی
نفوس کاتبی احمد افندی	تلغراف وپوسته مدیری قاسم افندی
دیون عمومیه مأموری خضر افندی	رژی مأموری احمد افندی

(ضابطه مأمورلری)

یوزباشی علی اغا	ملازم ثانی علی افندی
شبانه یوزباشیسی عباس اغا	شبانه ملازمی رجب اغا
« کاتبی محمد علی افندی	« افرادی نفر ٢٢

پولیس علی افندی

(کفل ناحیه‌سی)

مدیر رؤف افندی	کاتب عنزان افندی

(مربوط اداره‌لرقول معشرلری)

مشورب معشری صالح اغا	کاتبی جاسم افندی
کعبوری معشری توفیق آفندی	« خماس افندی
مسیعیده معشری ماهر بك	« جواد افندی
الفتله والبورویه معشری سیدطه افندی	« حسین افندی
حرقا وابو نفاش معشری خلیل افندی	« معروف افندی

﴿ نجف قضاسی ﴾

(مأمورین قضا)

قائمقام وکیلی شوکت پاشا میرمیران	نائب سید احمد شمس الدین افندی
مال مدیری عزت افندی	تحریرات کاتبی علی افندی

(مجلس ادارهٔ قضا)

رئیس قائممقام وکیلی

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب	سید جواد افندی ازمیرپایه‌سی م ٤
مال مدیری	محمد سعید افندی
تحریرات کاتبی	سید عزیز افندی
	حاجی باقر افندی

(محکمهٔ بدایت)

رئیس نائب

اعضا شیخ محمد افندی	اعضا سعید افندی
کاتب اول احمد افندی	کاتب ثانی محمد سعید افندی

مستنطق معاونی امین افندی

(بلدیه مجلسی)

رئیس محمود افندی ثانیه	اعضا سلمان افندی
اعضا سید حمید افندی	« محمد سعید افندی
کاتب اول کامل افندی	کاتب ثانی توفیق افندی

(مأمورین سائره)

صندوق امینی عبدالرزاق افندی	طاپو کاتبی محمد افندی
نفوس مأموری عبدالله افندی	نفوس کاتبی یس افندی
تلغراف وپوسته مدیری زینل افندی	دیون عمومیه مأموری عمروهبی افندی
قرانتنه مأموری علی افندی	رژی مأموری محمد افندی

پولیس اوچنجی قومیسری صادق افندی	پولیس صادق افندی
(کوفه ناحیه‌سی)	
مدیر امین افندی	کاتب حسین افندی
(رحبه ناحیه‌سی)	
مدیر اسماعیل بك	
(هورالدخن ناحیه‌سی)	
مدیر علی افندی	کاتب حمدی افندی
(رزازه قضاسی)	
قائممقام فهد الدغیم بك	

ديوانيه سنجاغى وملحقاتى

ديوانيه سنجاغى

(مأمورين لوا)

متصرف حمدى پاشا	روم ايلى	ع ٤ م ١
نائب سيد محمد نافع افندى	بلاد خمسه	
مفتى سيد مصطفى افندى	بلاد خمسه	م ٣
محاسبه‌جى حسن واصف افندى	ثالثه	
تحريرات مديرى صادق افندى	ثانيه	

(مجلس ادارهٔ لوا)

رئيس متصرف

اعضاى طبيعيه	اعضاى منتخبه
نائب	سيد اسماعيل افندى
مفتى	خضر اغا
محاسبه‌جى	مهدى اغا
تحريرات مديرى	حاجى حمزه افندى

(تحريرات قلمى)

تحريرات مديرى معاونى رؤف افندى	مجلس اداره كاتبى منيف افندى
مجلس اداره كاتبى رفيق فتح الله افندى	اوراق مأمورى محمد شفيع افندى

مبيض محمد افندی	مبيض محمد جلال الدين افندی

مبيض نصرالله افندی

(محاسبه قلمی)

باش كاتب ماجد افندی

مصرف كاتبی عبدالعزيز افندی	واردات كاتبی عبدالقادر افندی
حسابات فوق المادہ كاتبی توفيق افندی	مصرف رفيقی جميل افندی
مصالح جاريه كاتبی عباس افندی	اوراق مقيدی حمزه لطفی افندی
قضا يوميه كاتبی علی غالب افندی	معاونی سعيد افندی
صندوق امينی ميكائيل افندی	خزينه دعوی وكيلی علی غالب افندی
مبيض محی الدين افندی	مبيض محمد شاكر افندی

﴿ عدليه دائره‌سی ﴾

حقوق دائره‌سی	جزا دائره‌سی
رئيس نائب	رئيس مصطفی فوزی افندی

مدعی عمومی معاونی جمال الدين افندی رابعه

اعضا رشدی افندی	اعضا سيد علوان افندی
« عمر افندی	« امين افندی
« ملازمی عطاءالله افندی	« ملازمی عبدالله افندی

(محكمهٔ بدايت قلمی)

باش كاتب حاجی رشيد افندی

اجرا مأموری حاجی عبدالوهاب افندی	ضبط كاتبی غريب افندی

ضبط كاتبى عزت افندى	ضبط كاتبى رؤف بك
« « اسماعيل افندى	محكمه تحصيلدارى امين افندى

(دفترخاقانى دائره‌سى)

مأمور امين افندى

باش كاتب زينل افندى	مركز طابو كاتبى عباس افندى

﴿ معارف مجلسى ﴾

رئيس سيد مصطفى افندى بلاد خمسه م ۳

(تلغراف وپوسته اداره‌سى)

مدير حسن افندى	مخابره مأمورى محى الدين افندى

(ديون عموميه اداره‌سى)

مأمور عبدالكريم افندى

(ضابطه مأمورلرى)

بيكباشى ابراهيم اغا	طابور كاتبى عبدالغنى افندى
برنجى پياده يوزباشيسى موسى افندى	برنجى پياده ملازم اولى توفيق بك
برنجى پياده ملازم ثانيسى موسى اغا	ايكنجى پياده يوزباشيسى محمد افندى
ايكنجى پياده ملازم اولى جاسم اغا	ايكنجى پياده ملازم ثانيسى محمد نيازى افندى
اوچنجى پياده يوزباشيسى محمد بك	
اوچنجى پياده ملازم اولى محمود افندى	اوچنجى پياده ملازم ثانيسى منحل
برنجى سوارى يوزباشيسى منحل	برنجى سوارى ملازم اولى رؤف بك

برنجی سواری ملازم ثانیسی خورشید افندی	ایکنجی سواری یوزباشیسی منحل
ایکنجی سواری ملازم ثانیسی محمد افندی	ایکنجی سواری ملازم ثانیسی احمد عزت افندی
اوچنجی سواری ملازم اولی عبدالغنی اغا	اوچنجی سواری یوزباشیسی خضر افندی
اوچنجی سواری ملازم ثانیسی منحل	دردنجی سواری یوزباشیسی منحل
دردنجی سواری ملازم اولی عبدالله اغا	دردنجی سواری ملازم ثانیسی مجید اغا

پولیس ایکنجی قومیسری شکری بك

(بلدیه مجلسی)

رئیس سید مصطفی افندی

اعضا حاجی حمید افندی	اعضا سید یس افندی
اعضا محمد افندی	اعضا زویدالخلف اغا
اعضا حسن اغا	کاتب سیدبدری افندی

(دغاره ناحیه‌سی)

مدیر آگاه افندی	کاتب حسین افندی

(البدیر ناحیه‌سی)

مدیر احمدحمدی افندی	کاتب احمدمخلص افندی

(عفك ناحیه‌سی)

قول معشری شفیق بك	کاتب محمد جلال الدین افندی

﴿ حله قضاسی ﴾

(مأمورين قضا)

قائمقام صالح خلوصی پاشا میرمیران	نائب رأفت افندی ازمیر ع ٤
مال مدیری حاجی محسن افندی	تحریرات کاتبی اسماعیل افندی

(مجلس ادارهٔ قضا)

رئيس قائمقام

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب	واعظ زاده احمد افندی
مال مدیری	قزوینی زاده سیدمحمدعلی افندی
تحریرات کاتبی	نورالدین اغازاده محی‌الدین افندی
	عزره وذن افندی

(محكمهٔ بدایت)

رئيس نائب

اعضا ملا قاسم زاده علی افندی	اعضا سید یٓس افندی
کاتب اول خلیل فرید افندی	کاتب ثانی حسن بك
مستنطق معاونی حسن افندی	مقاولات محرری عباس افندی
شرعیه کاتبی سیدابراهیم افندی	تحصیلدار عبدالکریم افندی

(معارف مجلسی)

رئيس اوقاف مدیری اشرف افندی	اعضا مکتب رشدی معلم اولی محمد افندی
رابعه	
اعضا سیدعبدالرحمن افندی	اعضا سیدابراهیم افندی

(بلديه مجلسی)

رئیس سلیم بك زاده خورشید بك

اعضا سید عبدالرحمن افندی	اعضا امین علوش چلبی
« سید یاقوت افندی	« صالح المهدی افندی
کاتب محمد رشید افندی	دوقتور یوزباشی اسعد فندی
مفتش صالح افندی	اجزاجی اسکندر افندی

(مأمورین سائره)

مدرس عمر خلوصی افندی کبار مدرسین	اوقاف مدیری اشرف افندی رابعه
مال مدیری معاونی امین افندی	صندوق امینی ابراهیم افندی
طاپو واملاك کاتبی حمدی افندی	نفوس مأموری سلیمان افندی
نفوس کاتبی عبدالله افندی	دیون عمومیه مأموری فتح الله افندی
دیون عمومیه باش کاتبی مراد افندی	دیون عمومیه کاتب ثانیسی حسین افندی
رژی مأموری احمد مختار افندی	لیمان رئیسی سعید افندی

(تلغراف وپوسته اداره‌سی)

مدیر صالح افندی	معاونی روحی افندی

مخابره مأموری نورس افندی

(ضابطه مأمورلری)

پیاده یوزباشیسی حاجی موسی افندی	پیاده ملازم اولی توفیق بك
سواری ملازم اولی خورشید افندی	سواری ملازم ثانیسی موسی اغا
برنجی صنف پولیس سر قومیسری	پولیس محمد نائل افندی
محمود سامی افندی	« کامل افندی

(رشدی مکتبی)

معلم اول محمد فخری افندی	معلم ثانی صالح افندی

(طاق ابتدائی مکتبی)

معلم اول محمد رشید افندی	معلم ثانی شاکر افندی

(ممدوحیه ناحیه‌سی)

مدیر سلیم ثابت افندی	کاتب احمد افندی

(محاویل ناحیه‌سی)

مدیر احمد رشدی افندی	کاتب بهاء الدین افندی

(بارمانه ناحیه‌سی)

مدیر وکیلی امین بك	کاتب اسماعیل افندی

(نهر شاه ناحیه‌سی)

مدیر حاجی محمد افندی	کاتب محمود مخلص افندی

(خواص ناحیه‌سی)

مدیر داود افندی	کاتب عبدالرزاق افندی

﴿شامیه قضاسی﴾

(مأمورین قضا)

قائممقام اسماعیل انور بك ثالثه	نائب رشید افندی
مال‌مدیری عبدالعزیز افندی ثالثه م٤	تحریرات کاتبی حسین صبری افندی

(مجلس ادارهٔ قضا)

رئیس قائمقام

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب	حسین افندی
مال مدیری	سید سلمان افندی
تحریرات کاتبی	سید محمد رحمه افندی
	شهاب افندی

(محکمهٔ بدایت)

رئیس نائب

اعضا سید اسعد افندی	اعضا وحید افندی
باش کاتب عبدالمجید افندی	ایکنجی کاتب خطاب افندی

مستنطق معاونی احمد افندی

(بلدیه مجلسی)

رئیس جواد اغا	اعضا عمران افندی
اعضا حنون افندی	کاتب محمد افندی

(مأمورین سائره)

مال مدیری معاونی یوسف افندی

صندوق امینی میر زیور افندی	طابو کاتبی یوسف افندی
دیون عمومیه خمس مأموری عبدالهادی	پیاده یوزباشیسی محمد بك
افندی	سواری ملازمی محمد افندی

﴿شنافيه ناحيه‌سى﴾	
مدير محمد حكيم افندى	كاتب عبود افندى
﴿غماس ناحيه‌سى﴾	
مدير اديب كوهر افندى	كاتب عبدالرزاق افندى
﴿صلاحيه ناحيه‌سى﴾	
مدير على مسلم افندى	كاتب سعيد افندى
﴿هورالله ناحيه‌سى﴾	
مدير حاجى عبدالمجيد افندى	كاتب توفيق افندى
﴿سماوه قضاسى﴾	
(مأمورين قضا)	
قائمقام وكيلى يعقوب افندى ثالثه	نائب محمد لطيف افندى
مال مديرى عبدالرزاق افندى	تحريرات كاتبى وكيلى محمد امين افندى
(مجلس ادارۀ قضا)	
رئيس قائمقام وكيلى	
اعضاى طبيعيه	اعضاى منتخبه
نائب	سيد عباس افندى
مال مديرى	عبداللطيف چلبى
تحريرات كاتبى وكيلى	قدرى افندى
	حاجى على افندى

(محكمهٔ بدايت)

رئيس نائب

اعضا سيد نورى افندى	اعضا حاجى ولى افندى
كاتب اول جواد افندى	كاتب ثانى عبدالكريم افندى
مستنطق معاونى شوكت افندى	مباشر عبدالوهاب افندى

(بلديه مجلسى)

رئيس حاجى حسن افندى	اعضا سيد حمودى افندى
اعضا حاجى صالح افندى	« حاجى داود افندى
« منحل	كاتب بكر صدقى افندى

(مأمورين سائره)

واعظ عبدالصمد افندى مدرس	صندوق امينى شوقى افندى
طاپو كاتبى محمد امين افندى	نفوس مأمورى عبدالله افندى
نفوس كاتبى محمد على افندى	تلغراف وپوسته مديرى مهدى افندى
ديون عموميه مأمورى ايوب افندى	ليمان رئيسى احمد حلمى افندى
رژى محافظه مأمورى عبدالرزاق افندى	پياده يوزباشيسى محمد راغب افندى

﴿ ابوجوارير ناحيه‌سى ﴾

مدير احمد بك	كاتب سيد احمد افندى

﴿ خضر دراجى ناحيه‌سى ﴾

مدير على افندى	كاتب سيد عبدالله افندى

تلغراف وپوسته مأمورى صبرى افندى

بغداد ولايتنه دائر معلومات

جغرافيه وتاريخيه

بغداد ولايتنك جغرافياى طبيعيسى

﴿ ولايتك موقعى ، حدودى ، مساحهٔ سطحيه‌سى ، نفوسى ﴾

بغداد ولايتى آسيانك غرب جنوبى جهتنده كائن وعراق عربك شمال غربى قسميله الجزيره [جزيرهٔ مابين النهرين ، مزو پوتامى] قطعه‌سنك جنوب شرقى قسمندن عبارتدر .

شمالاً : موصل ولايتى ، شرقاً : ايران ممالكى ، جنوب شرقيسى ، بصره ولايتى ، جنوب غربيسى : بادية الشام ايله محدود وشمال غربيسى زورسنجاغيله متصلدر .

غوطه سالنامه‌سنده مساحهٔ سطحيه‌سى ١٤١٢٠٠ كيلومترو مربعى ، نفوسى ٨٥٠٠٠٠ كوسترلمش ايسه‌ده سيار وخيمه نشين وزراع وعشائر وقبائل غير محرره دخى تخميناً داخل حساب ايدلديكى حالده نفوسى ١٣٠٠٠٠٠ راده سنده‌در . نفوس مذكوره‌نك قسم اعظمى عرب وقصورى كرد وترك واقوام مختلفهٔ سائره‌در .

(ولايتك احوال ارضيه‌سى)

طبيعت ارض . — ولايت اراضيسنك موصل ولايتيله محاذى قسمنده « جبل حمرين » وشمال شرقى جهتنده ايرانك پشتكوه طاغلرندن متشعب ومنتهى بعض تلالدن بشقه عوارضى اولمايوب قسم اعظمى دوز اراضيدن وبرقسمى قوملق صحاريدن متشكلدر . ولايتك قسم اعظمنك طوپراغى دجله وفرات نهرلرينك من القديم سوروكليوب براقدقلرى كوبره‌لى مترسب طوپراقلردن عبارت اولمغله قوهٔ انباتيه‌جه دنيانك الك برنجى طوپراغيدر .

نهرلر، كوللر . — ولايت داخلنده « دجله » و « فرات » نهرلريله « دياله »،

، الوند ، ، منديلي ، ، ترساق ، ، ، كلال ، ، كاوي ، صولري ودها بعض چايلر جريان ايدر .

دجله نهري غربي وشرقي ايكي قولدن حاصل اولمشدر . غربي قول دياربكر ولايتي داخلنده ليجه قضاسنه اوچ ساعت مسافه ده كي مملحه قريه سندن شرقي قول ارغني معدننه اون ساعت مسافه ده بولنان كيدان قريه سي جوارندن نبعان ايدر . بو ايكي قول اكيل ناحيه سي داخلنده برلشه رك دياربكر شهرينك جانب يسارندن مرورايله برطاقم ايرماقلري الدقدن صوكره موصل اوكنده خيلي جسامت پيدا ايدر . بعده صولدن زاب كبير [زاب اعلى] وزاب صغير [زاب اسفل] نهرلريني آلير . سامرا قضاسنك منتهاسنده ، شرقات ، موقعندن اعتباراً بغداد ولايتنه داخل اولور . بغداد شهرينك اوكنده جسامتي برقات دها آرتار . بغداد كوپريسنك بولنديغي موقعده نهرك عرضي ايكي يوزيكرمي مترودر .

بغدادك ايكي ساعت جنوبنده دياله نهري بوكا منصب اولور . عزيزيه ، جزيره ، كوت الاماره قصبه لري اوكندن بالمرور عماره سنجاغندن اعتباراً بصره ولايتي حدودينه داخل اولور . قورنه نام موقعده فرات نهريله برلشه رك شط العربي تشكيل ايدر . بغدادده برثانيه ده وسطي اوله رق دوكديكي صو ٤٦٥٦ مترومكعبه بالغ اولور . فرات نهري ، قره صو ، ايله ، مراد ، چاينك برلشمه سندن حاصل اولور . مراد چايي ده ايكي قولدن متشكل اولوب بر قسمي ارضروم ولايتي مربوطاتندن بايزيد سنجاغي داخلنده كائن ديادين جوارنده كي جبلدن ، ديكر قولي بيك كول طاغندن نبعان وپالو قضاسندن جريان ايله معمورة العزيز ولايتنه تابع كبان معدني جوارنده ارضروم داخلنده دوملي طاغندن كلن قره صو ايله برلشير وبورادن اعتباراً فرات نامني آلير . ملاطيه قربندن بالمرور شرقه دونوب دجله منبعنه ياقلاشه رق دياربكرك صاغندن مرورايله تكرار غربه وبعده شرقه

توجه ایدوب « بیره‌جك » ، « مسكنه » ، « رقه » موقعلرینی كچر . زور سنجاغنك مركزاداره‌سی اولان « دیر » قصبه‌سی اورته‌سندن كچوب « القائم » ناحیه‌سندنی اعتباراً بغدادولایتنه داخل اولور . عنه قضاسی داخلندن و « عنه » قصبه‌سی اوكندن و « جبه ـ آلوس » و « حدیثه » و « هیت » ناحیه‌لری مراكزندن ودلیم قضاسی داخلندن و « فلوجه » وبعده « مسیب » قصبه‌لرندن كچه‌رك هندیه سد موقعنده ایكی قوله آیریلیر . برقول حله ودیوانیه جهتلرندن ودیگری هندیه وشامیه قضالرندن جریان ایده‌رك سماوه قضاسی داخلنده وسماوه قصبه‌سنه قریب برموقعده تلاقی ایدر .

بیك اوچ یوز ایكی تاریخنده نهرك میاهی منحصراً هندیه وشامیه قولنه تهاجم وتحول ایتمسندن دولایی حله دیوانیه جهتلری صوسزلقدن بی تاب وخراب وهندیه وشامیه قضالری غرق آب اولمق تهلكه‌سی ظاهر اولدیسه‌ده مسیب قصبه‌سنك برساعت قدر جنوبنده بیك متروطول ویوزمترو عرضنده مجدداً برقنال صدری حفر وكشاد اولنه‌رق وهندیه قولنده آثار بدیعهٔ صناعیه ومدنیه‌دن عداولنمغه شایان اولان سد جسیم انشا ایدیله‌رك ۱۳۰۸ تاریخنده صولرك جریانی تسویه وتعدیل وحله جهتلرینه‌ده كما فی السابق صو اساله‌سی اسبابی استكمال ایدلمشدر .

شدت تهاجم میاه سببیله برضرر حدوثنه محل قالمامق اوزره سدك تحكیمات وترمیماتنه مهندس ومأمورین مخصوصه‌سی معرفتیله دائمی همت اولنمقده ایسه‌ده مؤخراً مذكور حله شطنك مجراسی كیده كیده قوم طوله‌رق موسم صیفده بسبتون صو منقطع اولوب اهالی ومزروعات محلیه‌نك صوسزلقدن محروم قالدقلری كبی دیوانیه سنجاغنك برقسم كلیسی خسارات عظیمه‌یه اوغرایه‌رق خزینهٔ جلیله‌ده متضرر اولدیغندن دولایی مجرانك تطهیریله سدك یكیدن تحكیم

وتعميرينه ولايت جليلەجه تشبث اولنەرق بالجمله امور خيريەده اولديغى كبى بوبابده شايان بيوريلان مساعدۀ سنيۀ حضرت پادشاهى موجب عاليسنجه اوروپادن مهندس جلبله وقوميسيون مخصوص تشكيليله ايجابات لازمه ومقتضيه نك كمال كرمى ايله اجراسنه باقلمقدەدر. ١٣٠٢ تاريخندن ١٣١٤ سنەسى نهايتنه قدر سدەنك انشاآت وتحكيماتنه صرف اولنان مبالغ ، محاسبۀ ولايتدن آلنان قيد رسمى يه كوره ٧٤٤٧٥ ليرايه بالغ اولمش ومؤخراً دخى بر چوق مبالغ صرف ايدلديكى كبى بودفعەده كى عمليات جسيمه وسائرەايچون ده عموم تبعەوزيردستان همايونلرى حقندەارزان بيوريله كلان الطاف وعنايات مخصوصۀ جناب جهانبانيلرينه ضميمۀ فائقه اولمق اوزره يوز يكرمى التى بيك كسور ليرانك صرفنەده تكرار ارزان عنايت بيورلمشدر . ايكى قولك مفرقنده كى تپه اوزرنده سدك صورت وتاريخ انشاسى محكوك برستون مركوزدر . سدك وسطنده كى قپودن آقان واوزرندن طاشان صولر برشلاله منظرەسنى عرض ايتمكده وطنين اندازمسامع اولمقدەدر .

فرات نهرى بالاده بيان اولنديغى اوزره سماوه قربنده ايكى قولك تلاقيسيله جسامت پيدا ايتدكدن صكره سماوه قصبەسندن كذارايدر. « خضر ـ دراجى » ناحيەسندن صكره بصره ولايتنه تابع منتفك سنجاغنه كيرر . « ناصريه » و « سوق الشيوخ » قصبەلرندن كچەرك « قورنه » ده دجله نهريله برلشير. بعده « شط العرب » ناميله جريان ايدرك « بصره » شهرى صاغده براقوب بصره كورفزينه دوكولور . فرات نهرينك طول جريانيسى تقريباً [٢٧٠٠] كيلومترودر . فرات نهرى هيت قصبەسنده حد وسطى اوزره ثانيەده ٢٠٦٥ مترو مكعبى صو دوكر .

دياله نهرى موصل ولايتنه تابع سليمانيه سنجاغيله محاددا ولان ايران ممالكنك

« اردلان » ایالتنده کی طاغلردن نبعان و « آب شروان » نامیله جریان ایدر. لواء مذکورایله ایرانك « زهاب » نواحیسنی تحدیدایتدکدن صکره حدودممالك عثمانیه یه واصل اولور وبورادن اعتباراً « دیاله » نامنی آلیر. خانقین جهتنده بغداد ولایتنی موصل ولایتندن بالتفریق خراسان قضاسی اورته سندن بچه رك شرقدن غربه طوغری آقار وبغدادك ایکی ساعت جنوبنده دجله یه دوکولور. مجراسنك طولی تقریباً ۵۰۰ کیلومترو اولوب ۱۷۵ کیلومتروسی ایرانده، ۱۰۰ کیلومتروسی حدودده و ۲۲۵ کیلومتروسی بغداد ولایتی داخلنده در.

دیاله نهری دجله وفراته نسبتله عادتا برجدول منابه سنده ایکن بونك بغداد سنجاغنه مربوط قضالره اولان فیض جاریسی اوته کیلردن پك زیاده در دیاله صوندن پك آزیی دجله یه دوکوب قسم اعظمی مزارع وبساتینه بذل واجرا ایدر. دینیله بیلیرکه بغداد ولایتنده میاهندن اك چوق استفاده اولنان نهر دیاله در.

ایرانك « کرند » جهتندن خانقین قضاسنه وشرقدن غربه طوغری جریان ایدن « الوند » نهری قضاء مذکور اراضیسنی اروا ایتدکدن صکره « مخلط » دینیلن محلده دیاله نهریله برلشیر.

« مندلی » و « ترساق » صولری ایران طاغلرندن نبعان ایله مندلی قصبه سیله « قزانیه » و « دوشیخ » قریه لرندن بچر وبورالرده کی باغ وباغچه لری صولار.

« کلال » و « کاوی » صولری ده ایران طاغلرندن نبعان ایدرك حدود اوزرنده کی « سیدحسن » ، « بکسایه » اراضی منبته سندن مرور ایدر. کلال صوبی غرب جنوبی یه طوغری جریان ایله « بدره » قریه سی اورته سندن و بر قولی « جسان » قریه سندن بچر وبرچوق مزارع وبساتینی احیا ایلر. کاوی صوبی ده غربه طوغری جریان ایدرك غربه اراضیسنی اروا ایدر. تعداد

اولنان شوصولر انجق باغچه‌لرله مزارعی سقیه کفایت ایلر . بعضاً جنوب غربی‌یه طوغری جریان ایله « شویچه » باتاقلغنه دوکولور که بو باتاقلق ده بر قول ایله کوت‌الاماره قضاسی داخلندن چکه‌رك دجله‌یه منصب اولور . بو نهرلره دائر تفصیلات جریان ایتدکاری قضالرك تعریفاتی قسمنده درج اولنه‌جقدر .

ولایت داخلنده اهمیتلی ، جسامتلی کوللر یوقدر . انجق فرات ودجله نهرلرینك فیضان وطغیاننده صولر بعض مواقعی استیلا ایدرك اوفاق کوللر ، بطاقلقلر تشکیل ایدر و بر مدت صکره یابس وزائل اولور . یالکز شامیه قضاسی داخلنده « شنافیه » ناحیه‌سنك سماوه قضاسیله محادد قسمنده « شنافیه » دینیلن وفرات نهرندن تشکل ایتمش اولان بر کول واردر . شامیه وهندیه وسماوه قضالرنده چلتك زراعتی ایچون فرات نهرندن هور دینیلن بطاقلقلر ، کولجکلر تشکیل ایدیلیر .

اقلیم . — بغداد ولایتی ممالك حاره‌دندر . موسم صیفده حرارت سانتیغراد حسابیله کولکه‌ده قرقدن قرق یدی ، قرق سکز درجه‌یه قدر چیقار . قیشین برودتده آز دکلدر . بعض سنه‌لر تحت الصفر اوچ ، درت درجه‌یه قدر صوغوق حس ایدیلیر وکوپلرده ، دستیلرده صولر انجماد ایدر . هوا عموماً صاغلام ویابسدر . کوللك وبطاقلقلر جواری ومثلا هندیه ، شامیه ، سماوه قضالری رطوبتلیدر . فصول اربعه‌دن امتدادزمانجه برنجیسی صیف ، ایکنجیسی شتا ، اوچنجیسی خریف ، دردنجیسی ربیعدر . موسم صیف نیسانك اون بشندن تشرین اول ابتداسنه قدر آلتی آی ، خریف تشرین اول ابتداسندن تشرین ثانی نهایتنه قدر ایکی آی ، قیش اوچ آی وایلك بهار بر ، نهایت بر بچق آی دوام ایدر . یاغمورلر تشرین ثانی اواسطندن نیسان اواسطنه قدر نزول ایلر . بعض سنه‌لر استثنا ایدیلیرسه اون بش ، یکرمی کونده وبعض قوراق سنه‌لر آیده بر

انجق یاغمور یاغار هوالرك مواسم مخصوصه‌سی یوق کبیدر . فصول اربعه‌ده هر درلو هوا هبوب ایدر شرقی دینیلن لدوس روزکارلری تزیید حرارت وغربی تعبیر اولنان پویراز روزکاری نشر لطافت ایلر . اغستوسده هبوب ایدن باد سموم فوق الطاقه صیقینتی ویرر .

اورمانلر ، مماجه‌لر . — ولایت داخلنده ذکره شایان جسیم اورمانلر یوقدر . انجق صفصاف [سکود] وطرفه [ایلغین] آغاجلریله اشجار سائره‌دن مرکب ودجله ایله فرات نهرلرینك ایکی ساحلنده وصو براقنتیلرندن جابجا پیدا اولان جزائرده احتطابه بر مقدار کفایت ایدن بعض اورمانجقلر واردر که شایستهٔ تذکار اولانلری دجله وادیسنده جزیره قضاسی داخلنده « سیافیه » وعزیزیه قضاسی سواحلنده « زبرانیه » ، « داور الشرقی » ، « دیر » ، « همینیه » اراضیسی اورمانلریدر . دجله‌نك دیگر وادیلریله فرات نهری بوینده عنه قضاسنك القائم ناحیه‌سنده ، مسیب وکوفه ناحیه‌لرنده ، حله جوارنده ، رمیثه ناحیه‌سنده ودیوانیه لواسنه تابع عفك ناحیه‌سنده بعض آغاجلقلر موجوددر .

قدیماً بغداد ولایتنده جسامتلی اورمانلر بولندیغی تاریخك شهادتیله معلوم اولوب تأسف اولنور که مرور زمان ایله اونلردن اثر بیله قالمامشدر . بوکون اورمانلرك قلتندن دولایی ولایتك هر طرفنده احطاب وکراسته خصوصنده مشکلات کورلمکده ومواقع سائره‌دن ادخالاته احتیاج حاصل اولمقده‌در . اورمانلرك فائده‌سی یالکز لوازم ضروریه‌یی دفعه کفایتندن وبرطاقم صنایعه خدمتندن عبارت اولمایوب طغیان میاهه وشدتلی روزکارلره قارشی برسپرمتین وموسم صیفك شدتلی ، مؤثر حرارتنه سبب تسکین اولدیغندن موجود اورمانجقلرك قواعد مخصوصهٔ فنیه‌سی موجبنجه حسن محافظه وتزییدی ویکیدن اورمانلر یتشدیرلمسی خصوصنه اهالیمزك نظر دقت ورغبتی جلب اولنور .

بغدادولايتنده اهميتلى معدنلر ومملحه‌لريوق ايسه‌ده موجود مملحه‌لردن وپترول منبعلرندن بحق همت ايديليرسه اييجه استفاده اولنور . بونلردن شايان قيد اولانلردليم قضاسنه تابع هيت ناحيه‌سنده‌كى زفت وطوز وكوكورد وقضاء مذكورمركزندن يدى ، سكزساعت مسافه‌ده والجزيره جهتنده « ثرثار »ده‌كى طوز ومندلى قضاسنده كى نفت [پترول] وعنه قضاسى مركزندن اوتوزساعت مسافه‌ده الجزيره چولنده « عديد » دينيلن ايكى عدد طوز معدنلريله كربلا – شفاثيه آره‌سنده‌كى ورحاليه ناحيه‌سنده‌كى وسماوه قضاسنده‌كى وخالص ناحيه‌سنده « انجانه » نام محلده‌كى مملحه‌لر وكوفه ناحيه‌سى داخلنده « ناجيه » نام موقعده كهرچله معدنيدر .

﴿ بغداد ولايتنك جغرافياى عمرانيسى ﴾

﴿ ولايتك اهاليسى ﴾

اهالينك اقسامى . — ولايت اهاليسنك اكثريتنى سلسلهٔ نسبلرينى محافظه ايدن عرب عشائرى وبرقسمنى كرد وترك عنصرلرى تركيب ايدر . نجف ، كربلا ، كاظميه ، سامرا كبى عتبات عاليه‌نك بولنديغى قصباتده كرك تعرب ايتمش ، كرك تعرب ايتمامش برچوق ايرانيلرده واردر .

اهالىٔ ولايت خلقةً معتدل البنيه واسمراللون اولوب عموماً ذكا وقابليت وحسن معاشرت ايله مفطور ايسه‌لرده امر معيشتده سعى واقداملرى ذكاوت واستعدادلرى نسبتنده دكلدر .

مدنيت وبدويت نقطهٔ نظرندن اهالى باشليجه اوچ قسمه تفريق اولنه بيلير .

برنجيسى : اولدقچه مدنى دينيله بيله‌جك قسمدر كه ولايت ولوا وقضالر مراكزى اهاليسى بوكا داخلدر . بونلرك برقسمى امور دولتده مستخدم

وبر قسمی ده املاك واراضی اصحابندن اولوب تجارت وزراعتله مشغول وقصوری عمله‌لك ، رنجبرلك ، كیجیلك كبی ایشلرله متمیشدرلر . عصر منور حضرت (عبدالحمید خان) ثانیده ترقی ایدن علوم ومعارف شتادن بو قسم اهالی اولدیقجه مستفیددرلر .

ایكنجیسی : بر درجه‌یه قدر خشونت مزاجه‌مالك عشائر وقبائل وجماعات افرادیدر كه بونلر دیوانیه ، سماوه ، شامیه ، هندیه ، كربلا ، دلیم ، كوت‌الا-ماره ، حله ، جزیره ، عزیزیه قصبه‌لرینك جوار واطرافیله محال سائره‌ده بولنورلر . اسباب معیشت وادارەلرینی فلاحت وزراعت ایله واغنام ومواشی بسله‌مكله استحصال ایدرلر بونلر اكثریا « صریفه » تعبیر اولنان قامشدن قولوبه [كلبه] لرله چامـوردن معمول خانه‌لرده وبعضلری نقله مستعد قره چادرلر آلتنده ساكندرلر .

اوچنجیسی : صرف بدوی وسیار اولان عشائردر كه عنزه وشمر قبائل جسیمه‌سی بو قبیلدندر . بونلر زراعت وفلاحتك وصورت مشروعه‌ده استحصال معیشتك هنوز لذتنی آكلاماه‌مشلردر . وسائل تعیشلرینك باشلیجه‌سی دوه وقویون بسله‌مكدر .

لسان . — لسان عمومی محلی عربی ایسه‌ده تركجه سویلینلرده چوقدر . فارسی وكردی تكلم ایدنلرده واردر .

دین ومذهب . — اهالی دین اسلام ایله متدین اولوب برقسمی حنفی وشافعی وكربلا ودیوانیه سنجاقلرنده ساكن وزراعتله مشغول اولان دیكر قسمی جعفری المذهبدر . شهر وقصبه‌لرده موسوی وخرستیان ارمنی ، كلدانی ، سریانی جماعتلرندن وملل سائره‌دنده واردر .

(ولايتك احوال زراعيه‌سی)

محصولات : ـ بغداد ولايتی اراضيسنك قوۀ انباتيه‌سی هر يره فائق وهر نوع محصول يتشديرمكه مستعد وموافقدر. دجله نهريله آكا منصب اولان دياله نهری وفرات نهريله آندن متشعب بر چوق جداول وانهار اساساً نباتی كوبره‌لرله تربيه ديده اولان بو اراضيی تماميله احيا ايدر .

دجله نهرندن « كرد [جمعی : كرود] » اطلاق اولنان وباركير واستر ويا اوكوزله اداره ايديلان برنوع دولاب واسطه‌سيله صو آلنه‌رق « ساقيه » دينيلن صو يوللريله اراضی سقی اولنور. دياله نهر صغيری بو كبی وسائطه احتياج كوسترمكسزين صوينی خراسان وخانقين قضالرينه ابذال وايثار ايدر .

فرات نهرينك صويندن عنه قضاسی داخلنده « ناعور » دينيلن ونهرك وسطنه دوغری احجارايله انشا ايديلوب جريان مياه قوتيله دور ايدن بيوك دولابلر واسطه‌سيله وآندن آشاغی طرفلرده كردلرله وحله ، هنديه ، شاميه ، سماوه قضالرنده بر چوق جدوللر وقناللرله اراضی سقی اولنور .

زراعتده مستعمل اولان وسائط ، آلات وادوات قديمه‌دن عبارت اولوب فن زراعتك ترقيات حاضره‌سنك ابداع واحضار ايلديكی آلات جديدۀ سهولتبخشا هنوز نمونه‌ئا اوله‌مامشدر .

بغداد ولايتنده مزروعاتك تزايد وتناقصی دجله وفراتك فيضان وانحطاطنه تابعدر . بونهرلرك زمان انحطاط مياهنده [كه صيهود تعبير اولنور] زراعته فائده‌سی يوق وفوق العاده فيضان هنكامنده‌ده مزروعاتجه وحتی شهر وقصبه‌لرجه ضرر وتهلكه‌سی چوقدر . فيضان زياده اولورسه ـ كه بونك زمانی كانون ثانی وشباط ايله نيسان آيلريدر ـ نهرلرك ايكی ساحلنده ياپيلان وهر سنه تجديد

وتحكيم ايديلن سدلر قيريلير ؛ صولر مزروعاتی امحا وممكتلری غرق ايتمك مخاطره‌سنه القا ايدر . فيضان مياه‌آز اولورسه نهرلرك ايكی جانبنده‌كی جدوللره ، نحرقلره صو كيرمز ، مزروعات قوراقلقدن تلف اولور . فيضان حد مطلوبنی بولورسه [كه خيال ديديلير] بتون مزارع وبساتين سقی واحيا اولنه‌رق اوسنه فيض وبركت زياده اولور .

آلتمش يتمش سنه‌دن بری بغداد شهری اطرافنده وقوعه كلن طغيانلره دائر معلومات اجماليه حاصل اولمق اوزره جدول آتی درج اولنور .

سنه (جدول صورتی)

١٢٥٦ لازعلی رضا پاشا زماننده دجله وفراتك طغياننده سده‌لرك قيرلمسيله خسارات كليه وقوع بولمشدر .
١٢٦١ نجيب پاشا زماننده دجله‌نك طغيانيله مملكتك اطرافی قرق كون ،
١٢٦٥ چرپانلی عبدالكريم پاشا زماننده دجله‌نك طغيانيله اللی كون ،
١٢٧٠ رشيد پاشا زماننده دجله‌نك طغيانيله اوتوز كون ،
١٢٧٤ سردار عمر پاشا زماننده دجله‌نك طغيانيله قرق كون ،
١٢٧٩ نامق پاشا زماننده دجله‌نك طغيانيله اوتوز كون ،
١٢٨٢ » » » » آلتمش كون ،
١٢٩١ رديف پاشا زماننده دجله‌نك طغيانيله اوتوز كون ،
١٢٩٣ عبدالرحمن پاشا زماننده دجله‌نك طغيانيله يكرمی كون ،
١٢٩٤ عاكف پاشا زماننده دجله‌نك طغيانيله يكرمی كون ،
١٢٩٨ تقی الدين پاشا زماننده دجله‌نك طغيانيله آلتمش كون ،
١٣٠١ تقی الدين پاشا زماننده دجله‌نك طغيانيله اوتوز كون ،
١٣٠٣ عاصم پاشا زماننده دجله‌نك طغيانيله قرق كون ،

۱۳۰٦ سری پاشا زماننده دجله‌نك طغیانیله قرق کون ،
۱۳۰۹ حسن پاشا زماننده دجله‌نك طغیانیله یوزیکرمی کون ،
۱۳۱۱ حسن پاشا زماننده دجله‌نك طغیانیله کذلك یوزیکرمی کون ،
۱۳۱۵ نامق پاشا زماننده دجله‌نك طغیانیله التمش کون ،
۱۳۱۹ فیضی پاشا زماننده دجله‌نك طغیانیله اوتوز کون مملکتك اطرافی محصور برحالده قالمشدر .

ولایتك باشلیجه محصولی آرپه ، بغدای ، پرنج ، خورمادر .
بونلردن باشقه ایکنجی درجه‌ده آق داری ، قوم داری ، پاموق ، سیسام ، لوبیه [بوکرجه] ، باقله ، نخود ، مرجمك ، ماش ، هورتمان [بودجاق] کبی حبوبات حاصل اولور . اهالیٔ ولایتك اساساً مدارکلیٔ معیشتی بغدای ، پرنج ، خورما ایله حبوبات سائره‌در . بعض محللرده توتون ، تنباکو ، حریر ، آفیون یتشدیریلیر . خدایی نابت میان کوکندن [سوس] بوسنه‌لرده زیاده‌سیله استفاده اولنمقده وبعض یرلرده زیتون یتشدیرلمکده‌در .

داخل ولایتده هر نوع میوه وسبزه حصوله کلیر . نار ، طاتلی لیمون ، اوزوم ، قارپوز ، قاوون اکشی لیمون ، تورونج ، پورتقال ، ماندارینه برنجی درجه‌ده وانجیر ، اریك ، زردالی ، شفتالی ، بیاض دوت ، قاره‌دوت ، الما ، آرمود ، آیوا ایکنجی مرتبه‌ده یتیشن میوه‌لردر . بامیه ، پاطلیجان ، قاباق ، باقله ، فاصولیه ، انکنار ، طوماتس ، لوبیه [بوکرجه] ، خیار ، شالغم ، خاوج ، اسپاناق ، سبز اوت ، پراصه ، صوغان ، صارمساق کبی سبزه وسائر مخضرات هر طرفده یتشدیریلیر .

حیوانات اهلیه . — حیوانات اهلیه ثروت زراعیه‌نك بر قسمنی تشکیل ایتدیکندن بوراده درجی مناسب کورلدی .

ولایتك هر جهتنده دوه ، آت ، استر ، مرکب ، اینك ، مانده ، قویون ، کچی کبی مواشی وحیوانات اهلیه وطاوق ، هندی ، قاز اوردك کبی طیور اهلیه وفرات ودجله ودیاله نهرلرنده بر قاچ نوع بالق موجوددر .

دوه عشائر سیاره نك باشلیجه وسائط نقلیه سندن اولدیغندن کثرتله بسله نیر . نقلیات تجاریه ده زیاده مستعملدر . یوکی اممالات نسجیه ده قوللانیله رق غایت کوزل مشاخلر وسائره یاپیلیر . آت وقسراغك الك اعلا جنسی خطهٔ عراقیه ده حاصل اولدیغی مشهور عالمدر . عربلر بو حیواناتك اصالت ونسللرینی شیمدی یه قدر محافظه ایتمکده درلر . عراقك هر طرفنده وجوداً متناسب وکوزل وفعلاً دواملی ومتانتلی آت وقسراق بولنورسه ده صرف بدوی وسیار اولان شمر وعنزه کبی عشائرده حاصل اولان غایت اصیل وجنس حیوانلر درجه سنده دکلدر .

استر دخی عراقده کوزل یتیشدیریلیر . اکثریا خدمات نقلیه وزرعیه ده قوللانیلیر . بعضاً رکوب ایچون بسله نیر .

مرکب ایکی نوعدر : برنجیسی نجد وحله چمندرلریدر که علی العموم بیاض ومتناسب وسیر وحرکتلری سریع اولدیغندن رکوب ایچون بسله نیر . ایکنجیسی دیکر طرفلرده موجود وفقط جنس اولمایان بیاض وسیاه مرکبلردر که نقلیاتده زیاده سیله موجب استفاده در .

اینك ولایتك هر طرفنده بولنور . وچفت سورمك وصو دولابلرینی چکمك خدمتلرنده قوللانیلیر . سوتی ایچون بسلنه جك اعلاجنس اینکلر چوق یرلرده وخصوصیله سماوه قضاسنده بولنور .

مانده ولایتك هر یرنده چوقدر . هم باغندن ، همده سوتندن ویوغورتندن زیاده استفاده اولنور .

قویون کرك عشائر وعربان ، کرك اهالئ متمدنه نزدنده سوریلرله بسله نیر . یاغیسی کثرتله اوروپایه اخراج اولندیغی کبی درسی یعنی ، پاپوش وچیزمه اعمالی کبی صنایعده استعمال اولنور . یاغی دخی ولایت داخلنده صرف واستهلاك ایدیلیر . سوتندن ، یوغورتندن ده استفاده چوقدر .

کچی دخی عشائر وعربان نزدنده قویون سوریلریله برابر بسله نیر . سوتندن ، اتندن استفاده ایدیلیر ، کچی ولایت داخلنده کثیر المقدار ایسه ده بالنسبه قویونك خمسی قدر اوله بیلیر .

طاوق ، هندی ، قاز ، اوردك هر طرفده بسله نیر . دجله وفرات ودیاله ساحلی اولان مواقعده اهالی بالق صیدندن اییجه مستفید اولور .

صید ویده استفاده اولنان طیوردن دراج ، کوکرجین ، طورنا ، حباره ککلك اکثر یرلرده بولنور . جیلان دخی همان هر طرفده بولنارق بعض عشائر وهله شامیه چوللرنده حال بداوتده یاشایان « صلیب » عشائری نزدنده لحم معیشت ودرسی لباس ایچون قوللانیلیر . طاوشان بعض محللرده بولنور .

لاحقه . — ثروت زراعیه یه خدمتی یوق ایسه ده مناسبت بحثه بناءً شوراجقده حیوانات وحشیه وزاحفه وهوام سائره یی ده یازه لم . ولایت داخلنده نادراً ارسلان واکثر یرلرده قورد وبعض محللرده حمار وحشی ، بیابانی کدی بولنور . شهرلرده ، چوللرده یلان وعقرب چوقدر . دجله نهرنده بصره کورفزندن کلن « کوسج » دینیلان کوپك بالغی پك مضردر .

﴿ ولایتك احوال صناعیه سی ﴾

آلات ووسائط جدیده یه هنوز تمامیله میل ورغبت حصوله کلمدیکندن بوولایتده صنایع هنوز ارزو دائره سنده ترقی ایده مامشدر . ایشلدیلور معادن

اولمامسندن دولایی صنایع اخراجیه موجود اولمایوب انجق خارجدن جلب ایدیلن دمیر وباقیر وپرنج وآلتون وکموش والماس ایله احجار سائرهٔ قیمتدارك اعمالیله مشغول دمیرجیلك ، باقیرجیلق ، قویومجیلق صنایعنك معمولاتی واوانیٔ سیم وزر ایجه مترقی واحتیاجات محلیه یه کافیدر .

مرانغوزلق ، اویمه جیلق ، معمارلق ، پاپوشجیلق ، قوندره جیلق ، یمنیجیلك ، سراجلق ، دباغت ، طوغله جیلق ، شربه [طوپراقدن بارداق] ، تنکه [طوپرا- قدن دستی] اعمالاتی باشلیجه صنایعندر .

ولایتك الك زیاده مدار اشتهار وافتخاری مصنوعات نسجیه سیدر . پاموقدن ، یوکدن ، ایپکدن وجوده کتیریلن معمولات نفیسه احتیاجات محلیه یی تسویه ایتدکدن صکره ولایات ومواقع سائره یه ده اخراج اولنمقده در . قادینلرك پاموق وایپکدن طوقودقلری ، اغابانی ، دینیلن قماشلر ، بغداد ، نجف ، کربلا وحله ده یوکدن ، ایپکدن یاپیلان عبالر [مشلح] ، چارشفلر [ازار] ، کفیه لر [باشلق] ، عقاللر [کفیه اوزرینه باشه صاریلان قوشاق] ، قوشاقلر [همیان] ومندلینك منسوجات حریریه سی هم متانت ، هم ده نفاست وظرافت جهتیله حائز رواج واعتبار کلیدر . بومنسوجاتك وسائط اعمالیه سی کار قدیم دستکاهلردر . چولحه جیلر انواع مختلفه دن لنکه [انتاری یاپیلان پاموق قماش] ، جدانی [باشه صاریلان پاموقدن یاشماق] وسائره ده اعمال ایدرلر .

بغدادده التنجی اردوی همایون افرادینك ملبوساته متعلق احتیاجاتنی تأمین ایچون بخار ایله متحرك « اعمالاتخانهٔ عسکری » ویا « عباخانه » وینه افراد مذکو- رەنك قوندره وچیزمه کبی لوازمنی استحضاره مخصوص « دباغخانه » تسمیه اولنان فابریقه لر شایان ذکردر .

سماوه قضاسیله دیکر بعض مواقعده کچه ، کلیم ، جیجیم نسج ایدیلیر .
ولایتك اکثر مواقعنده تلوین منسوجات ایچون متعدد بویاخانه‌لر واردر .

﴿ ولایتك احوال تجاریه‌سی ﴾

داخلی سیرسفائن . — بغداد — بصره اره‌سنده حمیدیه اداره‌سی واپورلریله لنج قومپانیه‌سی واپورلری آمد وشد ایدرلر .

حمیدیه اداره‌سنك واپورلری حمیدیه ، برهانیه ، موصل ، فرات ، رصافه ، بغدادی ولنج قومپانیه‌سنك واپورلری ده مجیدیه ، خلیفه نامل‌ریله توسیم ایدلمشدر . بو واپورلر وبا خصوص حمیدیه واپورلری هندستان واوروپا ایله ممکتك مناسبات تجاریه‌سنی خیلی توسیع ایتمش ایسه ده ینه درجهٔ احتیاجدن دون بر مقدارده‌در . موصل ولایتیله سامرا قضاسندن بغداده قدر مراسلات تجاریه « کلك » ودجله‌نك محال سائره‌سنده وبصره‌یه قدر مناقلات یلکن کمیلری واسطه‌سیله اجرا اولنور .

فرات نهری اوزرنده زور سنجاغندن فلوجه ومسیب قصبه‌لرینه قدر نقلیات تجاریه « شختور » تعبیر اولنور مستطیل الشکل سفائن ایله اجرا ایدیلیر .

دلیم قضاسندن ویا مسیب موقعندن اعتباراً حله ، دیوانیه ، هندیه ، شامیه ، سماوه قضالری وبصره ولایتنه تابع منتفك سنجاغی آراسنده مواد تجاریه وسائره ینه یلکن کمیلری واسطه‌سیله نقل اولنور . بو کمیلر « مهیله » ، « مشحوف » ، « طراده » ، « بلم » ، « ساجیه » کبی حجم وشکلنه کوره مختلف نامل‌ر آلیر . دجله نهرینك بغداد شهری کبی بعض مواقعنده کوچك مسافه‌لر ایچون « قوفه » دینیلن مدور قایقلرده نقلیات تجاریه وعمومك عبورینه خدمت ایتمکده‌در :

یازموسمنده نهرین صولرینك انحطاطی سببیله جابجا پیدا اولان صیغلر، قومساللر، آطه جقلردن دولایی سیر سفائن بعض محللرده بعضاً دوچار تأخر وبطائت اولور .

قره یوللری ·— سطح اراضی مستوی اولدیغندن صورت مخصوصه ده شوسه لر انشاسنه حاجت قالمیه رق بالجمله قصبات وقری آراسنده قره یوللری ممتددر . بو یوللرده مناقلات وموارادات تجاریه دوه ، استر ، مرکب ، بارگیر واسطه سیله اجرا قیلینیر . قره یوللری وسائط نقلیه سندن اولمق اوزره بغداددن کاظمیه ترامو‌ای ، بغداددن خراسانه ، کربلایه ، حله یه وکربلادن نجف اشرف قصبه سنه اومنیبوس آرابه لری هرکون آمد وشد ایدرلر .

پوسته وتلغراف ·— بغداددن تاتار واسطه سیله استانبوله واوروپایه موصل ، دیاربکر ، سیواس طریقیله پازار ایرتسی وکربلا ایله نجفه وخراسان ، مندلی ، خانقینه واورادن ایرانه صالی وحله ودیوانیه یه پنجشنبه کونلری امانات ومکاتیب واوراق سائره وهجین واسطه سیله وشام طریقیله ینه درسعادته واوروپایه پنجشنبه کونلری یالکز مکاتیب واوراق سائره نقل ایدن پوسته لر واردر . عزیزیه ، جزیره ، کوت الاماره قصبه لری وبصره ولایتی آراسنده پوسته ، واپورلرله نقل اولنور . آرابه واسطه سیله کربلا وحله وبعقوبه یه هرکون مکاتیب نقل اولنور . مواقع سائره ایچون هفته ده برکون پوسته واردر .

تلغراف مخابراتنده بغداد بر جهتدن موصل ودیاربکر ودیگر جهتدن زور وحلب اوزرندن مرور ایدن فاو خط کبیرلریله استانبوله ودیگر جهتدن بری دجله وادیسندن واو بری فرات وادیسندن کچن ایکی خط واسطه سیله بصره یه وفاوه واورادن قابلو ایله هندستانه مربوطدر .

الیوم سامرا وجزیره وشامیه دن ماعدا ولایت داخلنده بالجمله لوا وقضالرله

مسيب ، شهربان ، فلوجه ، خضر ـ دراجى ، قزلرباط وهيت كبى بعض نواحى مركزلرندهوخراسان قضاسى داخلنده ، آغالر يكيجه سى ، موقعنده تلغرافخانه لر موجوددر .

ادخالات واخراجات . ـــ بغداد ولايتنك اهميتلى مناسبات تجاريهٔ خارجيه سى هندستان ، انكلتره ، ايران ممالكيله در . تجارت داخليه سى بصره ، موصل ، حلب ، سوريه ولايتلريله در .

بغداد ولايتندن اوروپايه ، ايرانه وسائر ممالك اجنبيه ايله ديكر ولايات شاهانه يه اخراج اولنان مواد شونلردر : حنطه ، شعير ، سيسام ، پرنج ، دارى ، لوبيا ، مرجمك ، ماش ، خرما ، مازى [عفص] ، كتيره ، يوك ، ياغ ، ميان كوكى ، خام درى ، باغرصاق ، آغابانى ، بعض اقمشه . كفيه ، چارشف [ازار] ، هميان [كمر ، قوشاق] ، اينك ، دوه ، آت ، قيصراق ، بياض مركب ، استر .

بغداد ولايتنه اوروپادن ، ايراندن وسائر ديار اجنبيه ايله اخر ولايات شاهانه دن ادخال اولنان مواد : اقمشه ، چوخه ، فس ، ايپلك ، هند قماشلرى ، چين قماشلرى [چيناوى] ، شعرى [صاداقور] ، شال ، خالى ، كليم ، آلاجه ، قطنى ، چويد ، ايپ ، كاغد ، شكر ، چاى ، قهوه ، تنباكو ، قورى ميوه ، نخود ، پاتاتس ، مسكرات ، صابون ، دمير ، باقير ، قورشون ، چينقو ، تنكه ، قالاى ، چيوى ، جام ، طاباق ، موم ، كبريت ، پترول ، كومور ، كراسته واخشاب ، دباغت اولنمش درى ، ادويه ومستحضرات وآلات طبيه ، موبيليه ، مجوهرات .

بغداد ممالك ايرانيه نك جهات غربيه سيله اوروپا آره سنده كى معاملات تجاريه نك ترانسيت كذرگاهى وبناءً عليه واسطهٔ اخذ واعطاسى اولديغندن بو نقطهٔ نظردن ده اهميت تجاريه يى حائزدر .

﴿ بغداد ولايتنك جغرافياى سياسى ومدنيسى ﴾

(تقسيمات سياسيه)

بغداد ولايتى اوچ سنجاق ، يكرمى قضا واوتوزيدى ناحيه‌يه منقسمدر :

سنجاق	صنف	قضا	صنف	ناحيه	صنف
بغداد		بغداد		اعظميه	٢
»		كاظميه	٣		
»		سامرا	٣	تكريت	١
»		خراسان	١	شهربان	١
»		»		خالص	١
»		خانقين	١	بنكدره	١
»		»		قزلرباط	١
»		مندلى	٢		
»		بدره	٣	غربيه	٣
»		»		جسان	٢
»		كوت الاماره	٢		
»		عزيزيه	٢	سلمان پاك	١
»		جزيره	٢		
»		دليم	١	هيت	٢
»		»		فلوجه	٢
»		»		كبيسه	٣
»		»		رحاليه	٣

سنجاق	صنف	قضا	صنف	ناحیه	صنف
بغداد		عنه	٣	القائم	٢
»		»		جبه ـ آلوس	٣
»		»		حديثه	٣
كربلا	٢	كربلا		مسيب	١
»		»		شفاثيه	١
»		هنديه	١	كفل	٣
»		نجف	١	كوفه	١
»		»		هورالدخن	٢
»		»		رحبه	٣
»		رزازه	٣		
ديوانيه	١	ديوانيه		دغاره	١
»		»		البدير	١
»		»		عفك [قول معشرلكى]	
»		»		فوار [قول معشرلكى]	
»		حسكه	١	ممدوحيه	١
»		»		بارمانه	٢
»		»		نهرشاه	٢
»		»		خواص	٢
»		»		معاويل	٢
»		شاميه	١	شنافيه	٢

سنجاق	صنف	قضا	صنف	ناحیه	صنف
دیوانیه	١	شامیه	١	هورالله	٢
»		»		صلاحیه	٢
»		»		غماس	٢
»		سماوه	٢	خضر دراجی	١
»		»		ابوجوارير [رميثه]	٢

﴿ بغداد سنجاغنك حدوديله تعريفات مدنيه‌سی ﴾

بغداد سنجاغی شمالاً موصل ولایتی ، شمال غربیسی زور سنجاغی ، شرقاً ایران ممالکی ، جنوباً بصره ولایتنه ملحق عماره ومنتفك سنجاقلری ، غرباً دیوانیه وکربلا سنجاقلری وشامیه چولی ایله محدوددر .

(بغداد قضاسی)

بغداد قضاسنك شمال وشمال شرقیسی خراسان ، شرق جنوبیسی عزیزیه ، جنوب جهتی جزیره ، غرب وشمال غربیسی کاظمیه قضاسیله محدوددر. دجله نهرینك هرایکی ساحانده خرما باغلریله اشجار مثمره‌یی حاوی باغچه‌لر و کرود زراعتی خیلی محصولات ویرر . بغداد شهرینك جنوب شرقی جهتندن [شرقی قپوسندن] بدأ ایدن قسمه شرقیه ، جهت شمال غربیسندن [اعظمیه قپوسندن] اعتباراً امتداد ایدن قسمه غربیه کراده‌لری (کراده : کرد ایله زراعت ایدیلن محل دیمکدر) وقارشی یقه‌نك طرف جنوب شرقیسنده ، ساحل نهر اوزرنده کی قسمه مریم کراده‌سی تعبیر اولنور . شرقیه وغربیه جهتلرنده کی نخلستانلرده ١٤٥٠٠٠ ، دجله‌نك ساحل یمیننده [قارشی یقه] ده کی باغلرده ٣٢٠٠٠ خرما اغاجی ، ینه شرقیه وغربیه جهتلرنده کی باغچه‌لرده ١١٨٠٠٠ قارشی یقه‌ده کی باغچه‌لرده ١٢٠٠٠ اشجار مثمره واردر . سقی مزارع وبساتین ایچون غربیه وشرقیـه کراده‌لرنده ٥٣١ ، قارشی یقه کراده‌لرنده ٢٢٨ بکرات [مفردی : بکره ؛ کرد دینیلن دولابلرده مقره ایله صو چکمك ایچون ایکی ، اوچ وبعضاً درت طولوم واردر که بر مقره‌نك چکه‌جکی برطولومه بر بکره دینیلیر] موجوددر. کرود زراعی فرق مختلفهٔ عربانددر. اعظمیه ناحیه‌سی بغداد قضاسنه

مربوطدر . بغداد قضا ولواسنك وولايتك والتنجى اردوى همايونك وبتون خطهٔ عراقيه‌نك مركزى بغداد شهريدر .

بغداد . ـــ بغداد شهرى ٣٣ درجه ، ١٩ دقيقه ، ٥٠ ثانيه عرض شمالى وپارس مبدأ طول اولمق اوزره ٤٢ درجه ، ٢ دقيقه ، ١٥ ثانيه طول شرقيده وسطح بحردن ٤٠ مترو ارتفاعده ودجله نهرينك ايكى ساحلى اوزرنده كائندر. شهرك قسم اعظم ومنتظمى دجله‌نك شرق جهتنده وساحل يسارنده اولوب نامى « رصافه » در . شهرك جهت غربيه سنده وساحل يميننده كى قسمه « كرخ » ديئيلير .

بغدادك اسامئ قديمه‌سندن « دارالسلام » و « زوراء » دخى معروفدر .

شهرك ايكى قسمى آره‌سنده دوبه‌لر اوزرنده قورلمش ٢٢٠ مترو طولنده بركوپرى واردر . بوندن باشقه بغداد قضاسنه مربوط ناحيه مركزى اولان « اعظميه » قريه‌سيله قارشيسنده « كاظميه » قصبه‌سنى بربرينه ربط ايدن دوبه‌لى بركوپرى ، بغدادك كرخ جهتندن بر ساعته قريب مسافه‌ده وكربلا ايله حله طريقى اوزرنده ـ كسرخاء معجمه ايله ـ « خر » نام موقعده « حميديه » توسيم اولنان مكمل ومنتظم بر دمير كوپرى ، بغدادك شرقيه جهتندن بر ساعت آشاغيده وفرات نهرى اوستنده « قراره » موقعنده بر وعزيزيه قضاسى طريقى وديالة نهرى اوزرنده بر كه جمعاً ايكى دوبه‌لى كوپرى موجوددر .

شهرك نهر بو ينجه [اعظميه قپوسى حذاسندن باب الشرقى حذاسنه قدر] طولى ٣ كيلومترو قدردر . رصافه جهتى عباسيلر زماننده بنا ايدلمش واليوم قسم اعظمى خراب اولمش ٧ كيلومترو طولنده بعض جهتلرى خراب اولمش برسور وبر خندق ايله محاطدر . بو سورك اعظميه قريه‌سنه متوجه اولان قسمنده « باب المعظم » ، شهرك آرقه طرفنده « باب الوسطانى » ، شرقيه دينيلن آلت

طرفنده « باب الشرقی » نامله باشلیجه اوچ بیوك قپوسی واردر .

نهرك وضع شاعرانه وجریان لطیف حسیاتپرورانه‌سی ایله طرفیننده امتداد ایدن خرمالقلر ، اشجار مثمره‌یی حاوی باغچه‌لر شهره پك زینت ولطافت ویرمکده‌در . هله شهرك نهردن منظرهٔ عمومیه‌سی اکثر مبانیٔ عالیه ساحل بونجه انشا ایدلمش اولدیغندن غایت دلنشین واحتشامنمادر . داخل شهرده « میدان » دینیلان محل واسع کوزل بر باغچه حالنده‌در . قشله ومیدان جاده‌لری کبی بر قاچ جاده‌دن ماعدا محلاتده سوقاقلر طاردر . اك معتبر ومشهور سمتلر : جدید حسن پاشا ، میدان ، حیدرخانه ، قریه‌باشی ، شیخ قپوسی ، شورجه ، قنبرعلی ، اغا قپوسی وکلیسا باشی محله‌لریدر . اولری طوغله‌دن وایکی قاتلی اولوب ابنیهٔ جدیده‌نك منظرهٔ خارجیه‌لری‌ده ایجه کوزل ایسه‌ده اصل زینتی داخلندن کورونور . چارشولر بیوك ، متین ومنتظمدر .

شهرك هواسی صاغلام ایسه‌ده یازین کولکه‌ده علی العاده ۳۵ ایله ٤٥ آره‌سنده وبعضاً ٤٨ ، ٤٩ سانتیغراد درجه‌یه قدر حرارت واردر . قیشین حرارت علی‌العاده ٥ ایله ١٥ آره‌سنده اولوب بعضاً تحت الصفر ٤ ، ٥ درجه‌یه قدر صوغوق حس اولنور . موسم صیفده اهالی کوندوزین « سرداب » دینیلن بودروملرده وکیجه‌لین طاملر اوستنده امرار وقت ایدرلر .

نفوس مملکت تخمیناً ۱۷۰ بیك ایله ۱۸۰ بیك آره‌سنده‌در . اکثر سکنه عرب ، ترك ، کرد جنسلرندن واهل اسلامدن مرکب اولوب بر قسمی‌ده یهودی ور مقدارده کلدانی ، سریانی ، ارمنی ، ارمنی قتولیك ، لاتین ، پروتستان جماعتلریدر .

بغداد رصافه جهتنده ایکی وکرخ طرفنده بر که جمعاً اوچ دائرهٔ بلدیه‌یه ولش ردیف دائره‌سنه منقسمدر . سکسان برنجی الایه منسوب برنجی ردیف

طابوری حیدرخانه ، ایکنجی مرجان ، اوچنجی طابور دیاله ، دردنجی اعظمیه وسکسان اوچنجی الاینك ایکنجی طابوری اولان بشنجی دائره کرخ جهتیدر .

بغدادك جوامع ومساجد شریفه‌سی چوقدر . شیخ عبدالقادر کیلانی ، اعظمیه قصبه‌سنده کی امام اعظم افندیلرمز حضراتنك جوامع شریفه‌سی پك واسع ومزیندر. میدان، جدیدحسن پاشا ، وزیر، فضل، حیدرخانه جامعلری ده اولدقچه وسعتلی وکوزلدر . جامعلرك قبه ومناره‌لری « کاشی » تعبیراولنان چینی طاشلر ایله تزیین اولنمشدر که منظره‌سی پك لطیفدر . بغدادده ائمه ومشایخ وعلمای اسلامیه‌دن امام اعظم ابوحنیفه ، امام حنبل ، شیخ عبدالقادر کیلانی ، معروف کرخی ، جنید بغدادی ، سری سقطی ، شبلی ، امام غزالی کبی برچوق ذوات عظام افندیلرمزك تربه‌لری موجوددر. خلفا جامعنك غایت متین ومرتفع مناره‌سی ، مرجان جامعی، نظامیه مدرسه‌سی، قارشی یقه‌ده روایته نظراً هارون الرشیدك زوجه‌سی ست زبیده‌نك برطرز مصنعده انشا اولنمش تربه‌سی خلفای عباسیه زماندن قالمه آثارك باشلیجه‌لریدر .

حکومت دائره‌سی ، عسکری قوماندانلق دائره‌سی ، اراضی سنیه دائره‌سی ، پیاده ؛ طوپجی ، سواری قیشله‌لری ، مکتب صنایع ، مطبعهٔ ولایت ، حربی ورشدئ عسکری مکتبلری ، مکتب رشدئ ملکی ، برنجی دائرهٔ بلدیه ، ردیف دائره‌سی ، حمیدیه واپورلری ورسومات دوائری ، محکمهٔ شرعیه ، اعمالاتخانهٔ عسکری ، اتمکخانهٔ عسکری ، خسته‌خانهٔ عسکری ، غربا خسته خانه‌سی، سواری دائره‌سی ، دارالمعلمین ، اوچنجی دائرهٔ بلدیه ، بحریه قیشله‌سی شهرك عالی ، بیوك ومنتظم ابنیه‌سندندر .

بوندن ماعدا موجود اولان دوائر حکومت وابنیهٔ سائره بونلردر :

تلغرافخانه ، رژی دائره‌سی ، دیون عمومیه دائره‌سی ، عثمانلی بانق شعبه‌سی

اداره‌سی ، محکمهٔ تجارت ، مکتب اعدادیٔ ملکی ، ایکنجی دائرهٔ بلدیه ، نسا حبسخانه‌سی، دقیق فابریقه‌سی ، ۲۰ قره‌قولخانه ، ژاندارمه استرسوارطویله‌سی، صو طلومبه‌سی ، بوز فابریقه‌سی ، عسکری مطبخی ، ۲ عسکری دبوبی ، ۲ باروتخانه ، تراموای اداره‌خانه‌سی .

بغدادده ۳۰۰۰۰ ی متجاوز خانه ، ۵۰۰۰ نه‌قریب دکان ومغازه ، ۲۰۸ خان ، ۲۳۵ قهوه‌خانه ، ۳۲۵ باغچه‌وبوستان ، ۱٤۵ جامع ومسجد ، ٦ مکتب ابتدائی ، ٤۰ قدر مکتب صبیان ، ۸ مکاتب غیر مسلمه ، ۳۲ مدرسه ، ۲۰ تکیه ، ۵ زاویه ، ۵۰ تربه ، ۱۲ کتبخانه ، ۳ خصوصی مطبعه ، ٦ کلیسا ، ٦ سیناغون [تورات] ، ۳۰ حمام ، ۲۰۰ عرصه ، ۱۱۷ آخور ، ٤۵ دوه خانی ، ۲۱ ذخیره انبارى ، ۱۸۲ علوه [ذخیره بیعنه مخصوص محل] ، ۱۱٦ دکرمن ، ۱۰ اجزاخانه ، ۱۰ اتمکخانه ، ۲۰ فرون ، ۱۸ سیلخانه ، ٦۷ حطب اسکله‌سی، ٤۲ مخزن ، ۳ قرائتخانه ، ۲۵ غازینو ، ۱ قلوب ، ۳۸ کوشك ، ٤ مسافرخانه ، ۳۱۲ جلجه‌کارخانه‌سی ، ۲۲ ایپلك کارخانه‌سی ، ٦۸ بویا اعمالخانه‌سی ، ۷ باصمه اعمالخانه‌سی ، ۱ نفت کارخانه‌سی ، ۱ تحمیصخانه ، ۱۳ کوزه‌کارخانه‌سی ، ۲٤ قدرشکر اعمالخانه‌سی ، ۳۲ کیرج صاتیلان محل ، ۳۵ دباغخانه ، ۵۰ پکمز اعمالخانه‌سی ، ۲ سیسام یاغی دار الاعمالی ، ۷ زورخانه [برنوع جیمناستیق یاپیلان محل] ، عیسائیلرك بربوز فابریقه‌سی واردر .

بغدادك قارشی یقه‌سندن کاظمیه قصبه‌سنه‌قدر یدی کیلومترولق مسافه‌ده تراموای خطی ممتد اولدیغی کبی اعظمیه قریه‌سنه ، خراسان قضاسی مرکزی اولان بعقوبه قصبه‌سنه و کربلا ایله حله‌یه هرکون آرابه‌لر آمد وشد ایدر .

حمیدیه اداره‌سیله‌لنج قومپانیه‌سنك واپورلری بصره ایله مناقلات وموارداته واسطه‌در .

بغدادده ایران دولتنك بر سرکار پردازی ، روسیه وانکلتره حکومتلرینك
برر جنرال قونسلوسلری ، آلمانیا ، آوستریا ومجارستان ، ممالك متحدهٔ آمریقا
حکومتلرینك برر قونسلوسی وفرانسه حکومتنك بر ویس قونسلوسی وباچیقا
واسوج ونوروج حکومتلرینك قونسلوسلری واردر . داخل شهرده ایپکدن
چارشف ، مشلح [عبا] ، کفیه [کتفیه] ، اغابانی کبی شیلرله یوك وپاموقدن
بعض اشیا نسج ایدیلیر ؛ باقیر ، آلتون وکوموشدن بعض اوانی اعمال
اولنور . هر نوع ذخائر ، سبزه ومیوه مبذولدر .

دجله نهرینك طغیان ایتدیکی بعض سنه‌لر اطرافی احاطه ایدن صولرك
تعفناتندن ایصتمه کبی بعض امراض تولد ایده‌رك شهرك هواسنی اخلال ایدر .

بغدادك شرقیه کراده‌سنده امتداد ایدن نخلستانلر ، باغچه‌لرده کنارجویبارده
بعض قصرلر موجوددر .

بغداد شهری حقنده معلومات تاریخیه

بغداد شهری ، خلفای عباسیه‌نك ایکنجیسی اولان ابو جعفر المنصور
طرفندن تأسیس وبنا اولنه‌رق یوز قرق بش سنهٔ هجریه‌سنده بناسنه شروع
ویوز قرق طقوزده اکمال ایله مقر خلافت اتخاذ اولنمشدر . ابتدا دجله‌نك
صاغ طرفنده انشا قلنه‌رق (دارالسلام) تسمیه اولنمشیدی . بو یرك سبب
انتخابی حقنده مؤرخلرك اختلافاتی چوق ایسه‌ده اسباب حقیقیه سی دجله
وفرات کبی ایکی بیوك نهری استعماله صالح بر موقع اولمسی ودجله‌یه منصب
اولان زاب کبیر وزاب صغیر ودیاله نهرلریله اطراف واکنافدن هر درلو
حوائج ومحصولاتك جلبی سهولتی وبصره کورفزی واسطه‌سیله چین ،
هندستان وافریقادن اموال جلبی امکانی کبی منافع تجاریه وسیاسیه‌نك تأمیننه

مساعد بولنمسی ماده‌لرندن عبارت اولدیغی اقوای احتمالاتدر . بغدادك وجه تسمیه‌سی ومأخذ اشتقاقی حقنده‌کی روایات تاریخیه دخی پك چوقدر . بر روایته کوره شهرك تأسیسندن اول اوراده بولنمش اولان بر باغچه‌نك اسمی ایدی . هله فارسی بر اسم اولدیغی جای تردد دکلدر . عدالت باغچه‌سی دیمك اولان (باغ داد) دن مأخوذ اولدیغی روایتی احتماله دها قریبدر .

یوز اللی یدی سنه‌سنده (خلد) نامیله بغدادده بیوك برقصر بنا اولنه‌رق شهرك چارشولری بغدادك قارشو یقه‌سنه نقل وتحویل اولنمشدرکه بغداد شهری دجله‌نك شرق وغرب جهتلرینی اوزمان اشغال ایله شمدیکی وضعیتی آلمش وبغدادك شرق جهتنه (رصافه) وغرب جهتنه‌ده کرخ دینلمشدر . بغدادك اسملرندن بری‌ده (زوراء) درکه وجه تسمیه‌سی ابواب شهرك خارج وداخلی جهتلرینك یکدیکره مخالف اولمسیدر . منصورك وفاتنده اوغلی مهدی‌یه اولان وصیتی مرکزخلافتی قطعاً تغییر ایتمه‌مك دائره‌سنده ایدی . منصورك براسمی‌ده (دوانیقیدر) . منصورسکزذراع عرضنده واوتوزذراع ارتفاعنده بر سور بنا ایده‌رك باب الکوفه ، باب خراسان ، باب البصره ، باب الشام نامل‌ریله درت قپوسی یاپیلوب بو قپولرك اراسی برمیل مسافه‌دن وبنانك مجموعی یوز اوتوز جریبدن عبارت بولندیغی تواریخك جمله‌ٔ اخبارآتندندر . منصوردن صکره یاپیلان استاتستیقده بغداد یکرمی درت بیك محله‌یه منقسم اولوب هر محله‌ده بر مسجد ومقابلنده بر حمام وشهر ایچنده اچیلان جدوللر اوزرینه اللی بش عدد کوپری وینه شهر ایچنده نهر عیسادن [*] منشعب آلتی یوز قدر جدول ودرون بلده‌ده درت یوز قدر صو دکرمنی وشهر خارجنده اوتوزبیك

[*] آثاری حالا باقی اولان ومسعودیه دینیلن نهردر .

کوزه‌خانه ودرت بیك شیشه خانه موجود اولدیغنی ومأمون الرشید زماننده تنظیم ایدیلان براستانقده دخی شو معموریتك بوندن زیاده ترقی ایتدیکنی ینه تاریخلر اطرافیله نقل وروایت ایده‌یور . یوز آلتمش سنه‌سنده مهدی دخی جانب شرقیده برسور بنا واوکنده برخندق حفر ایتمش واوراده بر مسجد شریف دخی یاپمشدر .

یوز یتمش برنجی سنه‌سنده هارون الرشید پك چوق ابنیهٔ عالیه احداث ایده‌رك ودجله‌نك صول طرفنده برده غایت جسیم برسرای یاپدیروب اوراده اقامت ایتمکله آز زمان ظرفنده نهرك اوجهتنده کی ابنیه چوغاله‌رق اهالی فوق العاده تکثر وتزایدله شهرك بو قسمی دها زیاده توسیع وتزیین اولنمشیدی. تاریخلردن استنباط اولندیغنه نظراً رشید ایله مأمونك زمان خلافتلرنده بغدادده آثار مدنیت ومعموریت ممدوحیتی موجب برحالده ایدی ، تزیینات مادیه‌سندن بشقه رصد خانه‌لر ، کتبخانه‌لر ، مدرسه‌لر وسائر مؤسسات علمیه دخی چوغالمش وممالك اسلامیه‌نك هر طرفنده ارباب علم وهنر بغدادده تجمعه باشلامقله مدنیت ومعرفته‌ده مصدر اولمشیدی . اوصره‌لرده بغدادك مقدار اهالیسی ایکی ملیونی متجاوز اولوب جوارنده کی قصبات وقرا دخی بر برلرینه التصاق ایده‌جك درجه‌ده صیق وبیوك اولمغله بغدادك هر هانکی جانبنه کیدلسه ایدی برقاج کون برمعموره‌نك ایچندن کچمك اقتضا ایدردی .

بغدادك شو احتشام وعمرانی پك بیوك صدماته اوغرامقله اخیراً خیلی تدنی ایتدکدن صکره‌ده ایچنده هر بری برقصر معلاکبی ۳۰ جسیم مدرسه بولندیغی اووقتلرده یازیلان جغرافیا وسیاحت کتابلرندن منفهم اولوب بومدرسه‌لرك الك مشهوری نظام الملك تأسیس کرده‌سی اولان (نظامیه) مدرسه‌سی ایدی که عظمت وجسامتندن باشقه فن معماریٔ عربی اوزره نهایت درجه‌ده

متین ولطیف اولدیغی آثار باقیه‌سندن استدلال اولنه‌یور . بو مدرسهٔ عالیه‌ده الڭ مشهور علما تدرس وتدریس ایتمشلردر . الیوم رسومات نظارتی دوائری اومدرسهٔ عالیه آثارندندر . خسته‌خانه‌لری دخی مشهور اولوب الڭ معروفی عضد الدوله بن بویهڭ تأسیس کرده‌سی اولان (بیمارستان عضدی) ایدی .

(مختصر بغداد عوارضی)

یوز آلتمش یدی سنه‌سنده برنجی دفعه اوله‌رق بغدادی بر وبا علتی مستولی اولمشدر .

یوز طقسان یدی سنه‌سنده ینه برنجی دفعه اوله‌رق خلیفه امین زماننده برادری مأمونڭ سرکرده‌لری طاهر بن حسین وهرثمه بن اعین وزهیر بن المسیب طرفلرندن بوشهر جسیم محاصره کورمش واپیجه خراب اولمشدر .

مستعینڭ خلافتنده معتزڭ طرفکیرلری جانبندن دخی ایکنجی دفعه اولمق اوزره بغداد شهری ایکی یوز اللی برنجی سنه‌سنده محاصره اولنمش وینه برچوق تخریباته دوچار ایدلمشدر . بودفعه معتزڭ سرعسکری اولان محمدڭ امریله بغداد سوری خارجنده بولنان بالجمله خانه‌لر وباغچه‌لر هدم وقلع ایدیلوب میدان حربڭ توسیعنه اوبله بر تخریبات مؤسفه ایله خدمت اولنمش وایکی یوز اللی سکز سنه‌سنده ایکنجی دفعه اوله‌رق وبا علتی بغدادی تکرار زده‌لمشدر .

ایکی یوز آلتمش طقوز سنه‌سنده ظهور ایدن بر اختلال داخلی اوچنجی تخریبات اوله‌رق بوشهری عظیم برفلاکته کرفتار ایتمشدر .

ایکی یوز طقسان آلتی سنه‌سنده طقوز ، اون ساعت قدر قار یاغمش وشدت برد ، صو وسرکه وروغن کبی مایعات وحتی یوغورطه‌یی طوکدیرمشدر . وبو

صفوق پك چوق نخیل واشجار وسائره‌یی تلف ایتمش واوزمانه‌قدر بغدادده اویله برحالك مشاهده ایدلمه‌مسیله بووقعه ، غرائب تاریخیه‌دن اولمق اوزره تواریخ مخصوصه‌ده ذکر اولنمشدر .

اوچ یوز آلتمش سکز سنه‌سنده دجله‌نك برفیضانی بغدادك قسم شرقیسنی عادتا تخریب ایلمش. واوچ یوز آلتمش طقوز سنه‌سنده آل بویهدن عضدالدوله بغدادك برمنوال محرر توالی ایدن خرابیتنی تعمیره بیوك برهمت ایتمش والحق تعمیراتنه صرف همتله مقصدنده دخی احراز موفقیت ایلمشدر .

درت یوز قرق طقوز سنه‌سنده غایت شدتلی برغلا ظهوریله اهالی فوق العاده مشکلات واضطراب چکمش وبو دهشتی بر وبا فاجعه‌سی‌ده تعقیب ایدرك امواتك دفننده اهالی بحق اظهار عجز ایتمشدر .

درت یوز اللی بر سنه‌سنده بیوك برحریق ، بغدادك برقسمنی تخریب ایدرك وزیر اردشیرك اون بیك درت یوز کتابدن مرکب کتبخانه‌سی یانمشدر .

درت یوز آلتمش التی سنه‌سنده ینه دجله‌نك برفیضان نا بهنگامی بغدادك بیوك بر قسمنی محو وخراب ایتمش وبرچوق نفوسی‌ده تلف ایلمشدر .

درت یوز آلتمش یدیده دجله‌تخریباتندن آزاده قالان محللری برحریق عظیم زده‌لمش وبوحریق‌ده خسارات کلیه‌یه سببیت ویرمشدر .

بش یوز اللی برده دخی وقوع بولان برحریق ، بغدادك برچوق محله‌لرینی خراب ایلمشدر .

بش یوز اللی یدیده دجله‌نك ینه بر فیضان فوق العاده‌سی بغدادك اوست طرفنده‌کی سده‌لری بوزه‌رق بغداد اطرافنی صولر احاطه ایله اون‌بش محله‌یی کاملاً غرق وخراب ایلمش وصولرك انحطاطنده خانه صاحبلری عرصه حالنه کیرمش اولان مسکنلری حدودینی تعیینده مشکلات چکمشلردر .

سنهٔ مذکوره ده وبش یوز اللی سکز وآلتمش طقوز سنه‌لرنده دخی بر حریق ظهوریله برچوق محله‌لری ویران ایتمشدر .

بش یوز یتمش ایکیده بر ساعت قدر فاصله‌لرله دوام ایدن زلزله‌دن ابنیه ونفوسجه تلفات کلیه وقوع بولمشدر .

بش یوز طقسان بر وآلتی یوز بر سنه‌لرنده ظهور ایدن حریقلر دخی پك دهشتلی اولوب بو ایکی حریقك ایکنجیسنده خلیفه‌نك اسلحه مخزنی محترق اولمش وحریقك شهرتی هر طرفه یاییله‌رق اطفاء حریق ایچون اطرافدن کلیتلی نفوس بغداده کلمشدر .

آلتی یوز اوندرت سنه‌سنده دجله‌نك بر طغیان عظیمی بغدادك شمدیکی کوپری باشی بولنان رصافه‌یی وبرچوق محله‌لری وامام اعظم وهمام اقدم ابوحنیفه افندمز حضرتلرینك مرقد وجامع شریفلرینه نسبةً اعظمیه نامنی الان واووقت خیزرانه نامیله معروف اولان محله‌یی صولر استیلا ایتمش وآلتی یوز یکرمی بر سنه‌سنده دیکر بر غریقه اوغرامشدر .

آلتی یوز اللی آلتی سنه‌سنده هلاکو وقعهٔ فجیعه والیمه‌سی ظهور ایدرك او وقته قدر اولدقچه تعمیر ایدیلن بغداد شهر شهیری بر تخریب عظیمه اوغرایه‌رق اندن صکره عظمت ومزیت سابقه‌سنی تماماً اعاده ایده‌مامشدر .

آلتی یوز اللی آلتی تاریخندن یدی یوز اوتوز آلتی تاریخنه دکین سکسان سنه قدر مدت هلاکولر بغدادده حکومت ایتمشلردر . شومدت ایچنده شهرك تاریخنده ذکره شایان بر وقعه ظهور ایتمه‌مشدر .

بوندن صکره (دولت ایلخانیه) بغداد شهرینه وحکومتنه مستولی اوله‌رق بونلرك ایکنجی پادشاهی اولان سلطان اویس زماننده ویدی یوز اللی یدی

تاریخنده ینه بغداد شهری بر بیوك غریق كورمشدر. شعرادن سلمان ساوجی بوغریق ایچون زیرده مندرج قطعهٔ بلیغه‌یی انشاد ایلمشدر.

بسال هفت صد و پنجاه و هفت گشت خراب
بآب شهر معظم که خاك بر سر آب
دریغ روضهٔ بغداد آن بهشت آباد
که کرده است خرابش سپهر خانه خراب

ایلخانیلردن اویسك اوغلی احمد خان زماننده ویدی یوز طقسان بش سنه‌سنده بغداد شهری مشهور تیمورلنك طرفندن استیلا اولنمش وبوده هلاكونك ایكنجی درجه سنده قاله‌جق صورتده بغدادی تخریب ایدنلردن بولنمشدر. تیمورك بغدادی ترك ایتمسی وسلطان احمدك حكومت مصریه‌دن معاونت كورمسی اوزرینه تكرار بغدادی تیمورك والیلرندن تخلیصه موفق اولمشدر.

سكز یوز درت سنه‌سنده بغداده تكرار عودت ایدن تیمور سلاطین عظام عثمانیه‌دن یلدیرم سلطان بایزیدخان حضرتلرینه التجا ایتمش بولنان سلطان احمدی بوله‌مدیسه‌ده اله كچیردیكی بغداد شهرینك بقیه‌سنی ایجه خراب ایلمشدر.

طقوز یوز اون دردنجی سنه‌سنده حكومات مختلفه النده كاه تخریب وكاه تعمیر ایدیلن بغداد شهری شاه اسماعیل صفوی طرفندن دخی استیلایه كرفتار اولمش وبوده برطاقم تخریبات اجرا ایتمشدر.

طقوز یوز اوتوز آلتی سنه‌سنده دخی حكمداران صفویه‌دن شاه طهماسب بغدادی محاصره ایتمش وحرباً استیلایه موفق اوله‌مامش ایسه‌ده حیله ایله اووقت بغداد والیسی اولان ذوالفقاری اعدام ایتدیره‌رك شهره داخل اولمشدر. بو حكمدار دخی بغدادی تخریبده قطعاً قصور ایتمه‌مش ایسه‌ده معاملات وحركات واقعه‌سنده هلاكولر، تیمورلر، شاه اسماعیللر كبی شدت كوسترمه‌مشدر.

بیك اوتوز اوچ سنه‌سنده بغداد والیسی اولان (بکرصوباشی) اوزرینه ایرانك صفوی حکمدارلرندن شاه عباسك عسکر سوق وکندوسی دخی بالذات بغداده کلوب محاصره ایتمسیله بغدادی استیلا ایتمشدر . بو شاه دخی معاملات تجربیه‌ده اسلافنه رقابت ایدرجه سنه حرکت ایتدیکی توارنخده محرردر . صفویلردن صکره ایران حکمدارلغنی ید ضبطنه آلان نادرشاه دخی بغدادی ضبط ایتمك هوسنه دوشه‌رك بیك یوز قرق آلتی سنه‌سنده برشدتلی محاصره ایتمش ایسه‌ده او وقتده والی بولنان احمد پاشانك شدت مقاومتی وفرط غیرتی نادرشاهی عاجز براقه‌رق مأیوساً ومنکسراً عودتنه سببیت ویرمشدر . نادرشاهك بغدادی ایکنجی محاصره‌سنده دخی پاشای مشار الیه طرفندن خائب وخاسر ایدلمشدر .

ایشته بیك قرق سکز تاریخنده سلطان مراد خان رابع حضرتلری طرفندن قطعیاً ممالك عثمانیه‌یه الحاق اولنه‌رق اووقتدن بری بغداد یواش یواش یکیدن کسب معموریت ایتمکله وهرنه قدر ابتدا امید برونی وبعده سویش قنالی طریقلرینك کشادی آسیای شرقی وجنوبی ایله آوروپا آره‌سنده اجرا اولنان تجارتك بغداددن مرورینه محل براقامش ایسه‌ده ینه موقعنك اهمیت تجاریه‌سی پك بیوك اولدیغندن مرور زمانله اسکی معموریتنی اکتساب ایده کلمکده‌در .

ممالك محروسهٔ شاهانه‌نك مبدأ فلاح وسعادتی اولان روز جلوس میمنت مأنوس حضرت پادشاهیدن بری ساحه آرای حصول اولدیغی منظور عیون شکران اولان آثار ترقی ومعموریت درجات عالیه‌سنك دلالتیله جناب حقك بوقطعه‌یه بخش واحسان ایلدیکی ثروت وخزائن مالانهایهٔ طبیعیه واهالیسنك استعداد وقابلیت فطریه‌سنك انضمامیله آززمان ایچنده غبطه‌بخش عالم مدنیت اولمشدر . اولا برحسن اداره‌نك تأسیسی ایچون برطرفدن ولایات ثلاثیه

تقسیم وهر ولایتك مصالح ملكیه وعدلیه وانضباطیه وسائره‌سنی صنوف مأمورین مخصوصه‌یه تودیع ایله برچوق فداكارلقلر اختیاریله هادم معموریت اولان وامنیت جان ومحفوظیت عرض وناموس ومال قضایای معتنی بهاسیله قابل تألیف اولمیان مظالم وتعدیاتك رفع وازاله‌سی اسباب قویه‌سی تهیئه واكمال ودیكر طرفدن رفاهیت ومسعودیت عمومیه‌نك وبونك والدهٔ حقیقیه‌سی اولان نعمت عدالتك مایه القوامی بولنان علوم ومعارف مدنیه‌نك نشر وتوسیعی مقدمات ابتدائیه‌سی استحضار واستحصال اولنمشدر كه بونك نتایج طبیعیه‌سندن اوله‌رق عصرلردن بری وقوعات یومیه وعادیه حكمنه كیرمش اولان بین العشائر مقاتلات خونریزانه ونهب اموال كبی اعتیادات وحشیانه حس اولنه‌جق مرتبه‌ده هر سنه تناقص ایتمكده بولنمش وهم جنسك اموالیله كچنمك فكر مخربانه‌سنه بدل زراعت وحراثتله حصول اسباب معیشت حسیات مشروعه وحسنه‌سی تقرر ایتمش اولمسیله عنزه وشمر عشائر جسیمه‌سی مستثنی اوله‌رق بالجمله قبائل بدویه فرات ودجله ودیاله نهرلری اطرافنده طوپلانوب هر بری برجهتك زرع واعماریله اشتغال ومرور ازمنه ایله خراب وزیر پردهٔ تراب اولان برخیلی جدوللرك یكیدن كشادینه صرف كمال سعی ایلمسی وشهر وقصبه‌لرده برخیلی مكاتب ابتدائیه ورشدیه واعدادیه وصناعیه كشاد اولنه‌رق تحصیلاته خواهشكر اولان اولاد وطنك مقداری مكاتب مذكوره ایچون اتخاذ اولنان ابنیهٔ واسعه وعالیه‌نك استیعاب ایده‌میه‌جكی بر راده‌یه واصل اولمسی وآثار مدنیتدن اولان تراموای وعربه شركتلرینك تشكیلیله هر امر عظیمك توحید واقداماتله حصوله كله‌جكی فكرینك استحصالی بوشهر شهیر ایچون پك پارلاق بردور فیض وسعادتك حلول ایتدیكنی ارائه ایدر آثار عالیه ومشكوره دندر .

بغداد حکومتنه دائر معلومات تاریخیه

یوز اوتوز ایکی سنهٔ هجریه‌سنده عبدالله السفاح طرفندن تأسیس اولنان حکومت عباسیه مرکزی ایچون بغداد شهرینی بنا ایدن خلفای عباسیه‌نك ایکنجیسی (ابو جعفر المنصور) بر طرفدن بغداد بناسیله دیگر طرفدن خلافکیرلرینی محو ایتمکله اشتغال ایدرك حکومتی پك متین ورصین براساس اوزرینه تأسیس ایتمشدر .

بونك ابتدای حکومتی یوز اوتوز التی تاریخنده ووفاتی یوز اللی طقوز سنه‌سنده درکه مدت خلافتی یکرمی اوچ سنه‌در .

وفاتندن صکره اوغلی محمد المهدی جالس تخت خلافت اولوب پدری منصورك محبوسلرینی اطلاق ایله اظهار محاسن اخلاق ایتمشدر .

یوز التمش بر سنه‌سنده مرو وادیسنده (نخشین) شهرنده ادعای الوهیت ایدن (مقنع)ی اتلاف ایتمشدر .

یوز التمش طقوزده محمد المهدینك وفاتیله یرینه اوغلی موسی الهادی ومشار الیه دخی برسنه قدر خلافتده قاله‌رق وفات ایتمسیله برادرلری هارون الرشید جلوس ایتمشدر .

هارون الرشید خلفای عباسیه‌نك ارشدی اولوب شهزاده‌لکی زماننده مهارت عسکریه وفضیلت علمیه‌سنی دائرهٔ اسلامیتك خارجنده‌کی اقوامه بیله اکلاتمش اعاظمدن اولمسیله زمانی دولت عباسیه‌نك دور استیلاسی دیمکدر . حکومتنی بر طرفدن هندستان وچین وبر طرفدن قافقاس وما وراء النهره ایصال ایتدیردی . بوذات عالی ترقیات مدنیه وعلمیه‌یه دخی توسیع ملك ایتمسی قدر خدمت ایتمشدر . خلیفهٔ مشار الیه جسور ، وقور ، عالم وحلیم ایدی .

سایه سنده اوج اعلایه یتیشان خاندان برمکی یی ینه کندوسی محو ایلشدر. بو قضیه‌نك اسبابی حقنده تاریخلرك بیان ایتدکلری روایات پك مختلف ایسه‌ده حقیقت حال حکومته اشتراك فکرینه دوشدکلرینی حس ایتمسندن منبعث اولمشدر. بر اردو ایله شمدیکی دولت ایرانیه ممالکندن اولان خراسانده ایکن وفات ایتمشدر.

یوز طقسان برسنه‌سنده مشار الیهك وفاتی خبری مرکز خلافت اولان بغداده کلمسیله یرینه اوغلی امین جالس تخت خلافت اولمش ویوز طقسان سکز سنه‌سنده مسند خلافتی تزیین ایدن مأمون الرشید بر طرفدن توسیع ملك ایله مشغول اوله‌رق کرید وسجلیا اطه‌لرینی وسائر ممالك مهمه‌یی پدرینك دور استیلاسنه علاوه ایلمش ودیکرطرفدن کتب یونانیه‌یی لسان عربی‌یه ترجمه ایتدیره‌رك فنون یونانیه‌نك ممالك اسلامیه‌ده نشر وتعمیمنه خدمت ایتمشدر.

مشار الیه عالم، فاضل، مدبر برذات ایدی. اهل بیت ایله عباسیلر ارەسنده‌کی ضدیت ومخالفتی دخی حسن صورتله اتحاد واتفاقه چویردی. حتی امام علی الرضا رضی الله تعالی عنه افندمز حضرتلرینی برمجلس عمومیده کندینه ولی عهد ایتمکله اهل بیت حقنده‌کی صفوت قلبنی اثبات ایلدی. امام مشار الیه افندمز حضرتلرینك دها اولجه ارتحاللری ملابسه سیله ایکی یوز اون یدی سنه سنده مشار الیه مأمونك وقوع وفاتنده خلافت ایچون دعوت اولنان اوغلی عباس عموجه‌سی معتصمك حیاتنده خلافتی قبول ایتمیه‌جککندن بحثله وقوع بولان اعتذاری اوزرینه هارون الرشیدك اوچنجی اوغلی بولنان مشار الیه معتصم مقام خلافته کچمشدر.

ایکی یوز یکرمی سکز سنه‌سنده ممالك اسلامیه‌یه تجاوز ایدن قیصر روم یعنی (بیزانس) حکومتی ایله محاربه ایدرك غالب اولمش وعموریه قلعه‌سنی ده آلمشدر.

ایکی یوز یکرمی یدی سنه سنده وفات ایدن معتصم یرینه اوغلی (الواثق بالله) هارون مقام خلافته گچش وبونك دخی ایکی یوز اوتوز سکز سنه سنده وقوع وفاتی اوزرینه (المتوکل علی الله) لقبیله ملقب برادری جعفر تخت حکومته صاعد اولمشدر .

ایکی یوز قرق یدی سنه سنده وفاتیله یرینه اوغلی (المستنصر بالله) وانك آلتی آی خلافتندن صکره (المستعین بالله) خلیفه اولمشدر .

ایکی یوز قرق سکز سنه سنده مقام خلافته گچن بو ذاتك دخی اخیراً وقوع وفاتیله یرینه (المعتز بالله) سامراده مقام خلافته گچدی .

معتصمك زماندن برو سامرا قصبه سی مرکز خلافت اتخاذ ایدیلوب وزرادن الك معتبر ومقتدر برذات دخی بغداد حکومتنه مأمور ایدلمك عادت حکمنه کیردی بونك دخی وفاتیله یرینه (المهتدی بالله) اجلاس ایدلدی .

المهتدی دخی ایکی یوز اللی التی سنه سنده وفات ایدرك یرینه گچن (المعتمد بالله) وقع حکومتی محافظه ایلمش ایسه ده بو خلیفهٔ غیورك زمانی بعض محاربات وغوائل ایله گچمشدر .

ایکی یوز یتمش طقوز سنه سنده وقوع وفاتی جهتله (المعتضد بالله) احمد بن الموفق مقام خلافته جلوس ایلدی . بونك زماننده شمدیکی نجد سنجاغی جهتندن ظهور ایدن قرامطه ، حکومت عباسیه یی بر زمان اشغال ایلشدر . بونلر حجاز جهتنده پك چوق تسلط ایتمشدر .

معتضدك ایکی یوز سکسان سکز سنه سنده وفاتی وقوعیله یرینه اوغلی (المکتفی بالله) سریرخلافته قعود ایتدی وقرامطه ایله برآز اوغراشدی .

ایکی یوز طقسان بش سنه سنده بو دخی وفات ایتمسیله (المقتدر بالله) ابوالفضل جعفر بن احمد المعتضد جالس اورنك خلافت اولدی .

اوچ یوز یکرمی سنه‌سنده بونك وفاتیله یرینه (القاهر بالله) واندن صکره دخی (الراضی بالله) جالس تخت خلافت اولمشلردر . بونك زماننده حاصل اولان بعض اغتشاشات اوزرینه‌هر طرفده‌حکومات مستقله‌ظهور ایتمشیدی .

مشار الیه اوچ یوزیکرمی طقوز سنه‌سنده‌وفات ایتمسیله یرینه (المستنصر بالله) وصکره (المستکفی بالله) واوچ یوز اوتوز درتده (المطیع بالله) مقام‌خلافته چکمشدر . .

المطیع بالله انحراف مزاجی حسبیله بالاختیار ترك‌حکومت ایده‌رك اوچ یوز آلتمش اوچ سنه سنده اوغلی (الطایع بالله) ی کندوسنه استخلاف ایتمش واوچ یوزطقسان برسنه‌سنده مقام خلافت (القادر باللهه) انتقال ایلشدر .

(القادر بالله) حقیقةً خلفای عباسیه‌نك مقتدرلرندن اولمسیله رونق بخش مقام خلافت اولمش ودرت یوز یکرمی برنجی سنه‌سنده وقوع وفاتی جهتله یرینه اوغلی (القائم بالله) خلیفه اولمشدر .

القائم باللهك درت یوز آلتمش یدی سنه سنده وفات ایتمسیله ولی عهد ایتدیکی حفیدی (المقتدی بالله) مقام خلافته چکمشدر .

درت یوز سکسان یدی سنه‌سنده المقتدینك وفاتیله یرینه اوغلی (المستظهر بالله) سریر خلافته جلوس ایتمشدر . زمانلری اسایشله مرور ایتمش وبغدادك سور وشهرینی تعمیره بیوك برخدمت ایلشدر .

مشار الیه بش یوز اون ایکی سنه‌سنده وفات ایدرك اوغلی (المسترشد بالله) خلیفه اولمشدر . ارباب‌اقتداردن اولان بوذاتك وفاتندن صکره اوغلی وولی عهدی (الراشد بالله) خلیفه اولدی .

الراشد بالله دخی ارتحال ایلدکدن صکره یرینه (المقتفی لامرالله) خلیفه اولمشدر .

المقتفیدن صکره (المستنجد) واندن صکره دخی (المستضیء) واندن صکره (الناصر لدین الله) خلافته کچدیلر . سلاطین ایوبیه‌دن صلاح الدینک عالم اسلامیته ایتدیکی خدمات ایشته بو خلیفه‌لر زماننه تصادف ایلمشدر . (الناصر لدین الله) خلفای عباسیه ایچنده معارفه و حفظ اسایشه و تعمیر ملکه خدمت ایدنلرک برنجیلرندن معدوددر .

بونک زمان خلافتنده خیوه پادشاهی اولان قطب الدین سلطان محمد استیلا و تسلط فکریله بغداده کلمش ایسه‌ده عسکرینک اوغرادیغی شدتلی صغوقلر و قارلر بغداده وصولنه مانع اولمشدر . عودتلرنده جنکیزیلرک ظهورینه و سیلاب بلا کبی آسیایه هجوم و استیلالرینه تصادف ایدرک حکومتی آل جنکیز النه دوشه‌رک محو اولمشدر .

خیوه سلطنتی برطرفدن بو صورتله جنکیزیلر الّنه دوشدیکی کبی دیکر طرفدن برچوق محللری (الناصر لدین الله) دولت عباسیه‌یه الحاقنه همت ایلمشدر .

التی یوز یکرمی ایکی سنه‌سنده ناصرک وفاتیله اوغلی (الظاهر بامر الله) مقام خلافته جالس اولدی . عدله غایت میال برذات اولوب بسط بساط عدل و داد ایتمش ایسه‌ده طقوز آی صوکره وفات ایتمسیله عمری خدمت ایتمکه مساعد اولمدی . یرینه اوغلی (المستنصر بالله) مقام خلافته کچه‌رک کتبخانه‌لر ، مدرسه‌لر دار الضیافه‌لر کبی آثار عالیه تأسیسنه موفق اولمشدر . انعام و احسانلری بالخاصه تاریخلرده ذکر اولنان ارباب کرمدندر .

التی یوز قرق سنه‌سنده وقوع وفاتی جهتله اوغلی (المستعصم بالله) مقام خلافته کچدی . بو ذات خلفای عباسیه‌نک منتهاسی اولان مستعصمدر . برمدت صکره ارتحاللری وقوع بولمشدر .

ایشته التی یوز اللی التی سنه‌سنده بغداده‌کی خلافت عباسیه مستعصمک

وفاتی وهلاکونك بغدادی استیلا ایتمسیله منقرض اولمشدر .

بوخاندان خلافتدن (مستنصر بالله) التی یوز اللی سکز سنه‌سنده مصرده اثبات نسب ایدرك مصرلیلر طرفندن کندوسنه بیعت ایدلمش وعباسیلرك بوایکنجی حکومتی سلاطین عظام عثمانیه‌دن یاووز سلطان سلیم خان حضرتلرینك مصری استیلالری زمانه‌قدر برخلافت روحانیه‌اولمق اوزره دوام ایلمشدر .

﴿ هلاکو حکومتی ﴾

هلاکو حکومتی تخریبات واقعه‌سندن صوکره بغدادی ترك ایتمش وزمام حکومتی ابن عمران نام‌شخصه تفویض ایلمشدر .

ابن عمران دنیالان آدم‌شمدیکی خراسان قضاسی مرکزی اولان بعقوبه قصبه‌سنده (عامل) یعنی قائمقام اولانذاتك خدمتنده بولنان اداسیدن بری اولدیغی حالده بغدادك محاصرات ومحارباتنده هلاکو اردوسنه خراسان قضاسندن ذخائر ومأکولات تدارکنجه خدمتی سبق ایتمسیله بغداد حکومتی بو خدمتنه مکافاة کندوسنه تفویض قلنمشدر .

بوندن صوکره بغداد والیلکی وزرای تاتاریه‌دن جهان شمس الدین محمد نام‌ذاته توجیه ایدیلوب بوآدم هلاکونك تخریباتنی علی قدر الامکان تعمیره سعی ایلمشدر .

بووزیر ذی‌تدبیر حکومت تاتاریه طرفندن برآرالق عزل وحبس ایدلمش ویرینه عبدالملك تعیین قلنمش ایسه‌ده مؤخراً ایکنجی دفعه اوله‌رق ینه بغداده اعاده اولنمشدر .

بوذات هلاکو حکمدارلری خاندانندن کندوسنه خلف اوله‌رق بغداد والیلکنه تعیین اولنان (بایدو اوغل) خان طرفندن قتل ایدلمشدر .

بابدو اوغل خاندن صوکره بغداد ولایتی اطادن وملت موسویه‌دن سعد الدوله‌یه تفویض ایدیلوب اهالی ایسه بونی هضم ایده‌مملریله آز مدت ایچنده قتل اولنمشدر .

بوندن صوکره شکرجی محمد بغداد والیلکنده بولنمشدر . الحاصل هلاکوتك التی یوز اللی التی سنه‌سنده باشلایان بغداد حکومتی برطاقم نااهل والیلر طرفندن سوء حال ایله اداره اولنه‌رق نهایت یدی یوز اوتوز سکز سنه‌سنده هلاکو حکومتندن رهایاب اولمشدر .

حکومت تاتاریه‌نك دوچار اولدیغی محاربات داخلیه دوامنه میدان ویرلمیه‌رك تاریخ مذکورده بغدادده منقرض اولدقلری مثللو یدی یوز قرق سنه‌سنده اصل مقر سلطنتلری بولنان تبریزده دخی منقرض اولمشلردر .

﴿ حکومت ایلخانیه ﴾

حکومت تاتاریه‌نك هرج ومرج اولدیغی زمانلر امرای تاتاریه‌دن وایلخانی قامایاسی اعضاسندن اولان (شیخ حسن) ایلخانی بغداد حکومتنده کسب استقلال ایتدی .

یدی یوز اللی بش سنه‌سنده شیخ حسنك وفاتیله یرینه اوغلی سلطان اویس مستقلاً بغداد حکومتنه چکدی . بونك کوله‌سی مرجان سلطانك تبریز سفرینه عزیمتنده داعیهٔ سلطنت واستقلاله دوشمش وبغدادده تمکن ایدرك افندیسیله محاربه ایتمشدر . نهایت مغلوب ومقهور اولدقدن صوکره سلطان اویس طرفندن مظهر عفو اولمشدر .

مرجان الیوم بغدادده موجود ومشهود اولان مرجان جامعنك بانیسی واوقاف عظیمهٔ مرجانیه‌نك واقفیدر .

يدى يوز يتمش التى سنه‌سنده سلطان اويسك وفاتيله يرينه اوغلى سلطان حسين حكومته كچدى . زماننده برچوق محاربات داخليه حدوث ايلدى . نهايت يدى يوز سكسان درت سنه‌سنده وقوع وفاتى اوزرينه يرينه برادرى سلطان احمد كچمشدر .

سلطان احمد غيور ومقدم برذات اولوب داخلى وخارجى دشمنلرينه مقاومتله برچوق محاربات‌ده ايجه نائل موفقيت اولدقدن وخلافكيرلرينى اتلاف ايتدكدن وكوچك برادرى بايزيد ايله باريشه‌رق حكومتنى تماميله تشييد ايلدكدن صكره سيلاب بلاى تيموره اوغرامشدر .

تيمورك توره‌سنه تصادف ايدن بوزمان ، آسيانك هرطرفى خيول تاتاريه ايله پايمال ايدلديكى كبى سلطان احمدك حكومتنى وبغدادى دخى استيلا ايلشدر . بو استيلا اوزرينه سلطان احمد مصر حكومتنه التجا ايتدى .

تيمور دخى امير مسعودى بغدادده ترك ايدرك آسياى صغرا ووسطانك تمامئ استيلاسنه باشلادى . تيمورك مشغوليت دائمهٔ حربيه‌سندن وحكومت مصريه‌نك اعانهٔ عسكريه‌سندن بالاستفاده سلطان احمد ينه بغداده كله‌رك تيمورك واليسى بولنان امير مسعودى طرد ايدوب اسكى حكومتنى تكرار آله‌بيلدى .

تيمور وقعه‌دن خبر آلمسيله ايكنجى دفعه اوله‌رق بغداده هجوم ايتمش وسلطان احمد ارتق طوره‌ميه‌رق اووقت اوروپا وآسيا قطعه‌لرنده توسيع حكومت عثمانيه ايله مشغول اولان يلديرم سلطان بايزيد خان حضرتلرينه التجا ايلشدر .

سكز يوز ايكى سنه‌سنده سلطان احمدك شو التجاسى ايكنجى دفعه اوله‌رق بغداده‌كى حكومت ايلخانيه‌يه نهايت وتيمور ايله سلطان بايزيد خان حضرتلرينك محاربهٔ معلومه‌سنه سببيت ويرمشدر .

تيمور ، حفيدى ميرزا بكرى بغداد وبصره واليلكنه تعيين ايتدى ايسه‌ده

يلديرم بايزيد خان حضرتلرينك وقعۀ معلومه‌سندن صكره سلطان احمد ينه تقربيني بوله‌رق وامرادن قره‌قيونلي ديه مشهور اولان قره‌يوسف ايله اتفاق ايدرك ينه بغداده كلمشلر وميرزا بكر وسائر امراى تيموريه ايله متعدد محاربه‌لر ايدرك نهايت ينه بغداد حكومتني اوچنجي دفعه اولمق اوزره اله كچيرمشلردر.

مؤخراً حكومت تيموريه‌نك دوچار ضعف اولمسي ماده سندن بالاستفاده آذربايجاندن دخي تيمورليلري چيقارمق فكريله سلطان احمد وقره يوسف پك چوق چالشمشلردر .

نهايت بونلرك ايكيسي اره‌سنده رقابت وعداوت حاصل اولمسيله برمحاربه‌ده سلطان احمدك بوزلمسي واله‌كچمسي جهتله قره‌يوسف طرفندن اعدام ايله حكومت ايلخانيه‌يه ارتق خاتمه چكلمشدر .

﴿ قره‌قيونلي حكومتي ﴾

بو وقعه‌دن صكره سكز يوز اون اوچ سنه‌سنده بغداد حكومتي قره‌قيونلي قره‌يوسفه انتقال ايتمش وبو ذات بتون همتني تيمورليلرك آذربايجانده تأسيس ايتدكلري حكومتك محوينه صرف ايتمشدر .

قره‌يوسف بغدادي مركز حكومت اتخاذ ايتمدي وبغداد حكومتني اوغلي امير شاه محموده تفويض ايلدي .

بونك برادري امير اسبار ايله منازعه ومحاربه‌سي وقوعيله سكز يوز اوتوز يدي سنه‌سنده خلافكيرلري طرفندن طوتيلوب اعدام اولنمسيله يرينه برادري اميرشاه محمد بغداد حكومتنه كچدي . بونك وسلفنك برادري امير اسبار بو قطعه‌ده محاربه ومقاتله ونهايت اميرشاه محمدي طرد ايدرك بغداد حكومتني يد ضبطنه كچيردي .

ایشته بغداد حکومتی بوصورتله سکز یوز یتمش ایکی تاریخنه قدر قره‌قیونلیلر النده اولدیغی حالده تیمورك امراسندن قره عثمانك کوله‌سی اولوب دیاربکر والیسی بولنان وآق قیونلی دینیلان حسن طویلك اوزمان آسیاده حکمنی شدتله اجرا ایدن طوایف ملوکك محاربات ومنازعاتندن بالاستفاده حکومت تیموریه‌یی وقره‌قیونلیلر حکومتنی ضبط واستیلا وآق‌قیونلی حکومتنی تأسیس وبنا ایلش وبغداد حکومتنی دخی بروجه‌محرر سکز یوز یتمش ایکی سنه‌سنده دائرهٔ سلطنتنه ادخال ایتمشدر .

اشبو حسن طویل تواریخ عثمانیه‌ده اوزون حسن شهرتنی آلان دیاربکر حکمداریدر .

بغداد حکومتی تاریخ مذکوردن طقوز یوز اوندرت سنه‌سنه قدر آق قیونلیلر طرفندن اداره اولندیغی حالده (شاه اسماعیل) صفوینك توره‌مسیله وآق‌قیونلیلرك ممالکنی ضبط ایتمسیله تعدیلات اخیره‌ده دخی داخل حساب ایدیلور ایسه آق قیونلیلرك جملهٔ ممالکندن بولنان بغداد حکومتی دخی تاریخ مذکورده استیلا ایلمشدر .

بغداد شهری تاریخنده بیان اولندیغی اوزره شاه اسماعیل دخی بغدادك تخریباتنده هلاکو وتیمورك اوچنجیسی اولمشدر .

« حکومت صفویه »

طقوز یوز اون درت سنه‌سندن شاه اسماعیلك تاریخ وفاتی بولنان طقوز یوز اوتوز سنه‌سنه قدر بغداد حکومتی شاه اسماعیلك والیلری طرفندن اداره اولنمشیکن شاه اسماعیلك وفاتندن صوکره (موصلو) قبیله‌سندن توره‌مش اولان (ذوالفقار) نام شخصك (کلهر) عشیرتندن کوردیکی معاونت

ومظاهرت اوزرینه شمدیکی لورستان طرفلرینی استیلا ایتدکدنصکره بغدادی دخی ضبط وتسخیر ایتمش واستقلالنی محافظه ایتمك ایچون خطبه‌یی اعاظم سلاطین عثمانیه‌دن قانونی سلطان سلیمان خان حضرتلری نامنه اوقوتمش وسکه ضرب ایتدیرمشدر .

بغداد حکومتنك ممالك محروسهٔ عثمانیه‌یه منضم اولمسی ایشته بوصورتله ذوالفقار طرفندن سلطان سلیمان خان حضرتلرینه اولان اطاعت یوزندن حاصل اولمش وبواطاعت وانقیاد ایسه سلطنت سنیه‌نك حمایه‌سیله شاه اسماعیلك خلفی اولان شاه طهماسبدن تخلیص حیات وحکومت ایتمك مطالعهٔ عاقلانه‌سنه مستند بولنمشدر .

بوذات غایت جسور وغیور بر والی اولمسیله بغدادك معموریتنه خدمت ایتمش ایسه‌ده شاه (طهماسب) طقوز یوز اوتوز التی سنه سنده بغدادی محاصره ایلمشدر .

ذوالفقارك ایتدیکی غیورانه مقاومت (طهماسب) ك حرکت واقعه‌سی ایچون داعیٔ ندامت اولمش ایسه‌ده ذوالفقارك اغوا واطماع ایدیلان برادرلری طرفندن یتاغنده قتل واعدام اولنمسی طهماسبك بغدادی استیلاسنه سبب اولمشدر .

ذوالفقار سلطان سلیمان خان حضرتلرینه عرض اطاعت وانقیاد ایتدکدن صکره بوصورتله شاه طهماسبك تجاوزی اخذ انتقام ایچون مشار الیه سلطان سلیمان خان حضرتلرینك ایران وبغداد سفرینی مستلزم اولمشدر .

شاه طهماسبك عساکر عثمانیه‌یه مقابله ایده‌مامسی جهتله شمدیکی کردستان وتبریز جهتلری ممالك عثمانیه‌یه ضمیمه اولدیغی کبی بغداد شهری دخی بلامحاربه استیلا ایدلمشدر .

سلطان سليمان خان حضرتلرينك بغدادى تشريفلرنده سويلنن تاريخدر .

﴿ كلدى برج اوليايه پادشاه نامدار ﴾

٩٤١

طقوز يوز قرق بر سنه‌سنده اولان سفر همايون بغداد حكومتنى ايكنجى دفعه اوله‌رق كمال سهولتله ممالك محروسه‌يه علاوه ايلمشدر .

بغداددن بصره‌يه قدر اولان ممالك واهالى دخى بغداده اتباعاً عرض اطاعت وانقياد ايتديلر .

سلطان سليمان خان حضرتلرى شاه اسماعيل طرفندن مباشرت اولنوب اتمام ايدلمين كاظميه آستانهٔ عاليه‌سنك واليوم بو استانه‌ده موجود اولان واچنده جمعه نمازى ادا اولنمقده بولنان بيوك جامعى بنا ايتديرديلر .

كربلا ونجف اشرفه كيدوب عتبات عالياتى زيارت ايلديلر . شمديكى حسينيه نهرى مشاراليه حضرتلرينك اثر ملوكانه‌لرى وشيخ عبدالقادر كيلانى قدس سره العالى حضرتلرينك اوقاف موجوده‌سى ينه مشار اليه حضرتلرينك اثر مروت وعنايتلريدر .

بوندن صكره بغداد وبصره ولايتلرنده كى اهالى وقبايل تماميله بغداد حكومتنه عرض اطاعت وانقياد ايتمه‌مشلر ايسه‌ده حكومت عثمانيه ، بوراده حكم فرما قالمشدر .

بيك اون يدى سنه‌سنده بلوك باشيلرندن احمد طويل اوغلى (محمد) خروج ايدرك بغدادى ضبط ايلمشدر . مرقومك تربيه‌سنه دولت عليه طرفندن مأمور بيوريلان نصوح پاشا عسكرينى دخى رجعته مجبور ايتمسيله استقلال بولمش ايكن محمد چلبى نامنده برذات طرفندن قتل ايدلمش ويرينه برادرى مصطفى بغداد واليلكنده اعلان استقلال ايتمشدر . بغداد حكومتنك بونلردن تخليصنه مأمور

بیوردیلان جغاله زاده وزیر محمد پاشا بعض عشایر عراقیه ایله بالاتفاق مرقوم مصطفایی حرباً قاچرمش وبیك اون طقوز سنه‌سنده قاضی زاده علی پاشایی بغداد والیلکنه تعیین ایدرك بوصورتله بغداد حکومتی ینه ادارهٔ عادلهٔ عثمانیه‌یه رجوع ایتمشدر .

وزرادن یوسف پاشانك بغداد والیلکی زماننده وبیك اوتوز بر تاریخنده بغداد یکیچریلرندن (بکرصوباشی) تغلب ایدرك والی‌یه مخالفت ونهایت ، محاربه‌یه مبادرتله شمدیکی کوپری باشنده قارشولقلی ایدیلن محاربه‌ده والینك شهید اولمسی بکر صوباشینك بغداد حکومتنی ضبط ایله استقلال بولمسنه سبب اولمشدر . مرقومك خلافکیرلری حقنده ایتدیکی معاملات غدریه سوزشلی جفالردن ایدی . بوحال سلطان مرادخان رابع حضرتلرینك عهد سلطنتلرینك اوائلنه مصادف ایدی .

اواثناده بغداد والیلکی سلیمان پاشایه توجیه وبغدادك تخلیصی ایچون ده حافظ احمد پاشا اردو قوماندانلغنه تعیین اولنمشدر . بکر صوباشی ، بونلره بر طرفدن مقاومت دیکر طرفدن اردوی همایونك مهاجماتنه تحمل ایده‌میه‌جکی مطالعه‌سیله اووقت ایران شاهی شاه عباسه عرض انقیاد وطلب امداد ایله مراجعت ایتمشدر. شاه عباس دخی بغداد حکومتنی الده ایتمك ایچون همان عساکر امدادیه ارسالیله بونلرك خانقینه‌وصوللرینه‌قدر حافظ احمد پاشا ایله بکرصوباشی اراسنده‌وقوع بولان محاربآتده‌غالبیت‌عاصی بکرطرفنده‌قالمشدر. ایرانك عساکر امدادیه‌سنك ورودیله‌حافظ احمدپاشانك رجعتی لازم کلدیکنه وبغدادك ایرانیلر النه کچمسنی تجویزایتمدیکنه‌مبنی‌وقت مرهونده‌ایجابات حالیه‌یه کوره‌معامله‌اولنمق اوزره موقتاً بکرصوباشی‌یی بغداد والیلکنه‌باتعیین کندیسنه اووقتك اصول اداره‌سی حکمنجه‌والیلك امرینی ویرمش وبغدادی ایرانیلره‌تسلیم ایتمه‌مك ایچون

وصایای تحریریه بالاجرا کندیسی دیاربکر جهتنه عودت ایتمشدر . حافظ احمد پاشانك بوتدبیر وعودتی اوزرینه فی الحقیقه بکرصوباشی ایرانیلری بغداده قبول ایتمدی . معاملهٔ واقعه‌سی شاه عباسك کوجنه کیده‌رك بالذات کلوب بغدادی محاصره ایتدی . بکر صوباشی بو وقعه‌ده ایرانیلره حقیقةً پك کوزل مقاومت ایتمشسه‌ده اوغلی محمدك شاه عباس طرفندن بغداد حکومتی وعدیله جلب ایدیله‌رك پدرینه خیانت ایتمسی شاه عباسك بغدادی استیلاسنه سبب اولدی وبکرصوباشی‌یی اولدیردی . شاه عباسك بغداده اولان شو استیلاسی بیك اوتوز اوچ سنه‌سنده اولوب بو وقعه‌ده بغدادك تخریباتنه وشاه عباس‌ده بغدادی استیلا ایدن هلاکو وتیمور وشاه اسماعیل کبی حکمدارلر اثرینه اتباعاً برچوق مظالم اجراسنه مساعده ایتمشدر . بو وقعه‌ده بغداد حکومتی ایکنجی دفعه اوله‌رق ایرانیلر النه کچمشدر .

سلطان مرادخان رابع حضرتلری بغدادك تخلیصی ایچون حافظ احمد پاشا ومؤخراً خسرو پاشایی مأمور بیورمشلر وسنه‌لرله پك چوق چالشمشلر ایسه‌ده تخلیص عراقه موفق اوله‌مدقلرندن بیك قرق یدی سنه‌سنده بالذات بغدادی تشریف ایله ایرانیلری طرد ودفعه همت بیورمشلردر . ایران عسکری حافظ احمد وخسرو پاشالره کوستردکلری مقاومت وشدتك اضعاف مضاعفه‌سنی ارائه ایتمش ایسه‌ده‌یل مرامه موفق اوله‌میوب بغدادی ترکه مجبور اولمشدر . مشار الیه سلطان مراد خان حضرتلری . امام اعظم وهمام اقسدم افندمز حضرتلریله غوث کیلانی قدس سره الصمدانی حضرتلرینك آستانه وقبه‌لرینی تعمیر واوقاف ووظائف سائره‌لرینی تحدید وتجدید بیورمشلردر. ایران دولتیله‌ده پك غالبانه برمعاهده عقدینه موفقیت حاصل اولمسیله مظفراً درسعادته عودت ایتمشلردر .

بيك يوز قرق التي سنه‌سنده ايران حكمداري (نادر شاه) ينه بغداده كلوب والي احمد پاشا زماننده شهري محاصره ايتمش ايسه‌ده بر طرفدن احمد پاشانك شدت مقاومتي ، ديكر طرفدن طوپال عثمان پاشا قومانداسيله كلن عساكر عثمانيه ايله (عظيم) نام موقعده ايدلن شديد بر محاربه نتيجه‌سنده نادر شاهك مغلوب ومنهزم اولمسي بغدادي آله‌مامسنه سبب اولمشدر .

مشار اليه عثمان پاشانك درسعادته عودتنده كركوكه يتيشديكي وعسكري متفرق بولنديغي حالده نادر شاه همدانده كندوسني طوپلايه‌رق عودتله ايكنجي دفعه اوله‌رق بغدادي برقاچ كون قدر محاصره ايتمشدر . بو اثناده بغداد واليسي احمد پاشا ايله بالمخابره صلحاً ايرانه عودت ايلمش وفقط عتبات عالياتي زيارته مأذون اولمشدر .

بيك يوز اللي التي سنه‌سنده نادر شاه بر دها بغداده كلوب بر آز محاصره ايتمش ايسه‌ده ينه استيلادن مأيوس اوله‌رق عرض صلح ومسالمت ايتدي . تاريخ مذكوردن بيك يوز طقسان اوچ سنه سنه قدر بغداد ولايتي دولت عليهٔ عثمانيه جانبندن منصوب ولاة عظام طرفندن اداره اولنمقده ايدي .

بعده بغداد وبصره ولايتلري برلشديريله‌رك كوله‌من سليمان پاشايه توجيه اولنمشدر . سليمان پاشا كندوسي كوله اولمسيله اندن صوكره ينه كوله‌منلردن بري والي اولمشدر . اووقتك اجاباتنه كوره مقام ولايته كچنلره كوله‌منلرك صوك واليسي اولان داود پاشانك عزلنه‌قدر سلطنت سنيه طرفندن فرمان ارساليله والي تعييني عادت حكمنه كيرمش ايدي .

بيك ايكي يوز قرق التي سنه‌سنده مشهور لاز علي رضا پاشا بغداد واليسي اولمسيله كوله‌منلري كاملاً دفع ايده‌رك آرتق بغداد ولايتي دائرهٔ انتظامه كيرمش

وهیچ بر صدمه‌یه اوغرامدیغی کبی کیت کیده مراتب سعادت وسلامتی اکتسابه باشلامشدر .

﴿ اعظمیه ناحیه‌سی ﴾

مرکز ولایته مربوط ناحیه مرکزی اولان اعظمیه قصبه‌سی آرابه ایله یارم ساعت مسافه‌ده در ، امام اعظم وهمام اقدم افندمز حضرتلرینک مرقد وجامع شریفلرینی وبر مدرسه‌یی حاویدر .

شط بوینده بغداد اهالیسنک بر چوق باغچه وکوشکاری واردر . بر اوفاق چارشوسی ، کوپری باشنده بر قره‌غولخانه‌سی موجوددر . اکثر اهالیسی صنعت دباغتله مشغولدر . بغداددن قصبه‌یه قدر امتداد ایدن یولک طرفینی نخلستانلر ، باغچه‌لرله محاط اولدیغندن منظره‌سی لطیفدر .

بغداد ایله قصبهٔ مذکوره اره‌سنده تبعهٔ عثمانیه‌یه مخصوص اولمق اوزره اهالئ محلیه‌دن تشکیل ایدیله‌جك شرکت معرفتیله بر ترامواى خطی تأسیس وکشادی ضمننده امتیازی بوکره خزینهٔ خاصهٔ شاهانه‌یه اعطا بیورلمش وبغداد اراضئ سنیه قومیسیونجه ایجاباتنه تشبث قلنمشدر .

خط مذکورك کشادنده سایهٔ معموریتوایهٔ حضرت پادشاهیده بو قصبه‌ده آز زمان ایچنده وامثاله غبطه آور بر صورتده شیمدیکی معموریتنك بر قاچ مثلی تزاید ایدرك کوزل بر شهر حالنه کیره‌جکی شبهه‌سزدر .

﴿ کاظمیه قضاسی ﴾

کاظمیه قضاسی شمالاً سامرا ، شرقاً خراسان ونفس بغداد قضالری ، جنوباً جزیره قضاسی ودیوانیه وکربلا سنجاقلری ، غرباً دلیم قضاسی ایله محدوددر .

باشلیجه محصولاتی بغدای ، آرپه‌در . حبوبات سائره‌ده مبذولدر . اراضئ

مزروعه‌سی طارمیه ، ابوغریب ، محمودیه مقاطعات سنیه‌سیله جانب میری‌یه وبعض ذواته عائد ضوانیه ، هور ، ابوسریویل مقاطعه‌لری وجانب وقفه راجع تاجی ، مزرفه ، حصیوه کرودیدر .

قضا اراضیسنده باشلیجه زوبع ، بنی تیم ، دلیم ، عکیدات ، مشاهده ، شمامطه ، جبور ، فداغه ، شمار ، العزه ، الزبار ، شیتی ، معامره ، کوام عشیرتلریله دها برچوق فرقه‌لر ساکن اولوب زراعت ورعی مواشی ایله اشتغال ایدرلر .

ابوغریب مقاطعهٔ سنیه‌سنده فرات نهرندن منشعب دفار ، محمودیه اراضیٔ سنیه‌سنده ینه فراتدن صوآلیر ابودبس ، طارمیه اراضیٔ سنیه‌سنده دجله‌دن منشعب طارمیه جدوللری اراضی‌یی اروا واحیا ایلر . ابوغریب نهری اوزرنده بر ، محمودیه نهری اوزرنده بر ، نفس ابودبس جدولی صدرنده بر ، ابو دبس جدولنك حله طریقی اوزرنده بر ، اسکندریه نهری صدرنده بر ، محمودیه مقاطعه‌سنده سید عبدالله تربه‌سی جوارنده ایکی ، ابو غریب مقاطعه‌سندن محمودیٔ کبیر اراضیسنده بر ، ینه مقاطعهٔ مذکوره‌دن بکه اراضیسنده بر که جمعاً طقوز کارکیر قنطره [کوچك کوپری] وکاظمیه قصبه‌سنی اعظمیه قصبه‌سنه ربط ایدن ، دجله نهری اوزرنده بردوبه‌لی کوپری موجوددر .

عقرقوف هورنده وبغدادك قارشی یاقه‌سنده ٢٠ کیلومترو مسافه‌ده بابل حکمدارلرندن اولوب میلاددن ١٣٥٠ سنه اول برحیات اولان « قوری غالزو » نك محافظهٔ حدودی ایچون انشا ایلدیکی قلعه‌نك آثار باقیه‌سندن نمرود تپه‌سی ، قضانك جهت جنوبیه‌سنده حله وجزیره قضالریله محاددقسمنده سلفکیان دولتنك مؤسسی سلفقوس نیقاتور طرفندن میلاددن ٣٠٧ سنه اول بنا وپای تخت اتخاذ ایدلمش اولان سلفکیه شهرینك ویرانه‌لری مشهود اولمقده‌در .

کاظمیه ۰ــ کاظمیه قصبه‌سی بغدادك شمال غربیسنده ، قارشی یقه‌دن
تراموای خطیله ۷ کیلومترو مسافه‌ده ، دجله‌نك ساحل یمیننده ومجراسندن اون
دقیقه‌قدر ایچریده قضا مرکزیدر .

حضرت امام موسی الکاظم (رضی الله عنه) افندمزك تربه‌سنك بولندیغی
ایکی بیوك قبه‌نك کرك داخلی ، کرك نصفنه‌قدر آلتونز قابلی واقسام سائره‌سی
کاشی طاشلرندن معمول درت مناره‌سی وحولیسی پك معمور ومزین وجسیم
اولوب یانده جنتمکان سلطان سلیم خان ثانی حضرتلرینه منسوب بیوك برجامع
شریفی‌ده حاوی اولمسیله قصبه‌نك الڭ عالی وزینتدار بناسیدر . ائمهٔ کرام
حنفیه‌دن امام ابو یوسف حضرتلرینك مرقد وجامع شریفی وحضرت موسی
الکاظمك مخدوم نجابت موسوملری سیدنا امام ابراهیم واسماعیل حضراتنك
تربهٔ سعادتلری حضرت کاظمك صحن وسیعی داخلنده‌در . هرطرفدن وعلی
الخصوص ایراندن سنوی بیکارجه زوار ومترددین مرقدمنور حضرت موسی
الکاظمی زیارته کلیرلر . سکنهٔ دائمهٔ مملکت ایرانیلر وسائر تبعهٔ اجنبیه ایله برابر
۸۰۰۰ راده‌سنده تخمین اولنمقده‌در. اهالینك قسم اعظمی شیعی المذهبدر. تراموای
موقفی قربنده بوکره انشا واکمال اولنان دائرهٔ حکومت پك منتظم ودرجهٔ
کافیه‌ده وسعتی حائزدر . قصبه‌ده ۲۱۶۰ خانه ، ۸ حمام ، ۸ قهوه‌خانه ، ۱۸
علوه ، ۱۳ چایخانه ، ۳۵۰ دکان ، ۱ جامع ، ۳۳ مسجد ، واردر . قصبه‌نك نهر
ساحلی خرماواشجار سائرهٔ مثمره‌یی حاوی باغچه‌لرله مزیندر . کاظمیه قصبه‌سی
ردیف سکسان اوچنجی الایك برنجی طابورینك مرکزیدر .

بغدادك ۲۵ کیلو مترو جنوبنده محمودیه قریه‌سی ۱۰۰ خانه ، برقاچ خان
وچایخانه‌یی حاویدر. کربلا وحله قصبه‌لرینه صورت دائمه‌ده ایشله‌ین آرابه‌لرك
وکاروانلرك موقفیدر .

(سامرا قضاسی)

سامرا قضاسنك حدودی شمالاً موصل ولایتی ، شرقاً خراسان قضاسی جنوباً کاظمیه ودلیم قضالری غرباً ینه دلیم قضاسی وجزیره چولیدر . بو قضانك زراعتی شایان اهمیت بردرجه‌ده دکلدر . الڭ کوزل مزروع اراضیسی املاك همایوندن دجیل مقاطعه‌سیدر . بو مقاطعه داخلنده برکوپری ، سامرا قصبه‌سنی دجله‌نك ساحل یمیننه ربط ایدن دوبه‌لی برکوپری واردر . خزینه نام محلده جبور عشائری سامرا قصبه‌سنك قارشی ساحلنده‌لکالك موقعنده البوعلی فرقه‌سی ، رشدیه دینیلن محلده الزه‌دن البومحمد فرقه‌سی ، چیوان نام محلده البوعجیل فرقه‌سی ، عوجه نام محلده تکریت اهالیسیله عشائر متفرقه ، جرف نام محلده ینه تکریت اهالیسیله البومحمد وابوعلی فرقه‌لری طرفندن کرود [مفردی : کرد ، شطدن حیوان وطولومبه‌لی چکیله‌رك اسقاء اولنان] ، دیوم [مفردی : دیم ، یاغمور ایله یتیشن] زراعتی واردر . نفس سامرا قصبه‌سیله جوارنده البوباز ، البوعباس ، البوبیسان ، البوبدری ، البودراج ، البوعیسی ، البواسود عشیرتلری ساکندر . بونلرك زراعت ایتدکلری اراضی شیخ ریاح ، بنت الحسن ، صعیویه ، مزرعه ، حاوی ، شناس ، مشهد ، قلعه ، کور ، شقره ، ملحه ، سموم اسملریله یاد اولنور . قضانك عشائر سیاره‌سی یوقدر . انجق شمر عشائر جسیمه‌سی قضانك جهت غربیه‌سنده جزیره چوللرنده کشت وکذار ایدرلر . قضانك اکثر اراضیسی اراضی کلسیه‌دن اولدیغندن خیلی کیرج استحصال اولنور . قاوونی ، قارپوزی مشهور اولوب لاجل البیع بغداده نقل ایدیلیر .

سامرا . — سامرا قصبه‌سی بغدادك براً ١١٠ ونهراً ١٤٠ کیلو مترو شمال غربیسنده ، دجله‌نك ساحل یسارنده یارم ساعت قدر ایچریده قضا مرکزیدر .

اطرافی سور ایله محاطدر ؛ سورك درت قپوسی واردر . جیادت هـواسی مشهوردر . اطرافنده باغ ، باغچه یوقدر . سامرا امام حسن العسکری ، امام علی الهادی افندیلرمز حضراتنك بیوك برقبهٔ زرین التنده وپك واسع برصحن ایچنده اولان مراقدشریفه‌لرینی حاوی اولمسیله عتبات عالیه‌دن معدوداولوب بر چوق زوار ایرانیه‌وسائره‌یه زیارتکاهدر . قصبه‌ده اهل سنته مخصوص مکمل برمدرسه ایله برجامع شریف واردر ، ١٠٠٠ قدرخانه ، ٣٠ قدرخان ، ٢٠٠ ی متجاوزدکان ، ١ رشدی ، ١ ابتدائی مکتبی ، ٢ حمام ، برقاچ مدرسه موجوددر.

سامرا خلفای عباسیه‌دن معتصم طرفندن ٢٢٠ سنهٔ هجریه‌سنده بنااولنه‌رق « کورن سوینیر » معناسنه (سرمن رأی) تسمیه‌ایدلمسندن ، یاخود بعدالخراب (ساءمن رأی) دینلمسندن وبعضیلرینك روایتنه کوره « سامك طریقی » معناسیله (سامراه) دن غلطدر. سامرارديف سکسان اوچنجی الاینك اوچنجی طابوری مرکزیدر .

بوقضاده باشلیجه بش قریه موجوددر که بونلر تکریت ، امام دور ، دجیل ، بلد ، سمیکه قریه‌لریدر .

تکریت دجله نهرینك ساحل یمیننده برتپه اوزرنده کائن واولدقچه جسیم بر ناحیه مرکزیدر ، ٣٠٠ دن متجاوز خانه یی ، ٥٠ قدر دکانی حاویدر . اطرافی ، باغ وباغچه‌دن عاریدر . امام دور دجله‌نك ساحل یسارنده اوفاق برقریه‌در. دجیل ، بلد ، سمیکه قریه‌لری دجله‌نك ساحل یمیننده وبررچاریك ساعت قدر ایچریسنده کائندر . بواوچ قریه‌نك اطرافنده باغچه‌لر واردر . دجیل قریه‌سی ، اونام ایله مسمی مقاطعهٔ سنیه‌نك مرکز ادارهسیدر . بلدوسمیکه قریه‌لرنده برر صبیان مکتبی واردر . بوایکی قریه‌ده ادارهٔ سنیه‌یه مربوطدر .

داخل قضاده مشهود آثار عتیقه شونلردر : سامرا قصبه‌سنده خلفای

عباسیه‌دن المتوکلك مقام حکومتندن قالمه ایوان وزندان ، سامرانك قارشی یقه‌سنده خلیفهٔ مشار الیهك زماننده انشا وعاشق نامیله توسیم ایدلمش اولان کرك بناسی ، سامرادن برچاریك ساعت مسافه‌ده خلفای عباسیه‌دن المستنصر باللهك انشا ایلدیکی جامع کبیرك سوری ایله یتمش مترو ارتفاعنده « ملویه » تعبیر اولنان مناره‌سی ، سامرانك اوچ ساعت مسافه‌سنده برمکیلردن ابودلفك جامع کبیری ایله مناره‌سی ، المتوکل باللهك شناسی نامیله مشهور روزبرینك حکومت قوناغنك سوری ، وزرای عباسیه‌دن عیسانك والده‌سنك بنا ایتدیکی قلعهٔ کبیره‌نك و « جبیره » نامیله مشهور حصارك سورلری و « زنکور » اسمنده‌کی بیوك حصار ، سامرانك برساعت شمالنده قصر قدیم ـ که الیوم تل العلوق اسمیله معروفدر ـ انقاضنی تشکیل ایدن بیوك برتپه ، سامرانك اوچ ساعت جهت شرقیه‌سنده مزرعه‌لرینك اوزرنده اون مترو ارتفاعنده « قایم » اسمیله مسمی برتپه ، سامرادن اوچ ساعت مسافه‌ده وشرق جنوبی جهتنده مشهور قادسیه قلعه‌سی ابنیه‌سندن برقاچ دائره‌در .

﴿ مندلی قضاسی ﴾

مندلی قضاسنك شمالی خانقین قضاسی ، شرقی ایران ممالکی ، جنوبی بدره قضاسی ، جنوب غربیسی عزیزیه ، غربی خراسان قضالریله هم حدوددر . قضاداخلنده انهارجسیمه اولمایوب باشلیجه ایرماقلر ، چایلر شونلردر : ایرانك ایوان ایالتندن کاوب سومبار اراضیسندن بچدکدن صکره مندلی مقاطعاتیله مندلی قصبه‌سنی ، قزانیه ، دوشیخ قریه‌لرینی ، دحله مقاطعه‌سنی اروا ایدن وایوان صوبی ، یامندلی صوبی ، یاخود کنکیرچاییناملریله یاداولنان ایرماق جنوب غربی‌یه دوغرو جریان ایله کوت الاماره قضاسی داخلنده شویجه نام

موقعده (شویجه بربطاقلق حالنده در) دجله نهرینه منصب اولور.

غایت آجی اولان طاعلاو و ملوزلی اولان ترساق چایلری ایرانك لورستان ایالتندن نبعان ایدرك قضانك عمریات، ترساق، خرام اراضیسنی بعد الاسقا کوت الاماره قضاسی داخلنده دجله یه دوکولور. نفت دره سی حدود ایرانیه ده جبل حمرین دیدیلن طاغك اتکلرندن، نفت معدنی قیولری اتصالندن نبعانله شمالدن غرب جنوبی یه دوغرو جریان ایدرك نفت مقاطعه سنی بالاروا یه کوت الاماره قضاسنده شویجه نام محلده دجله شطنه منصب اولور.

قضا داخلنده باشلیجه مقاطعات: مندلی، نفت، طحمایه، دجله، عمریات، ترساق، قزانیه دز. مندلی مقاطعه سی مندلی قصبه سنك جهات اربعه سنده یاریمشر ساعت مسافه دن بدأ ایدر؛ بو مقاطعه یی سیار وخیمه نشین ٢٥٠ خانه قره آلوس، ٥٠ خانه زهیری، ٥٠ خانه خسرج عشائری زراعت ایلر.

مندلی قصبه سنك اوچ ساعت شمال غربیسندن بدأ ایدن نفت مقاطعه سی ٣٠٠ خانه دن عبارت اولان ندا عشیرتی طرفندن فلاحت اولنور.

مندلینك اوچ ساعت غربنده طحمایه مقاطعه سنك زراعی ١٥٠ خانه ساعده، ١٠٠ خانه البو جواری، ٣٠ خانه حامده، ٣٠ خانه عوادل عشیرتلریدر.

مندلینك درت ساعت جنوب غربیسنده کائن دجله مقاطعه سی، ٢٠٠ خانه ردینی، ١٠٠ خانه شمر طوقه عشیرتلری معرفتیله زرع اولنمقده در.

مندلینك اوچ ساعت شرق جنوبیسنده عمریات مقاطعه سی ١٠٠ خانه بنی عکبه والبوفرج وحریث عشائری طرفندن زراعت اولنور.

مندلینك ایکی ساعت جنوبنده قزانیه مقاطعه سی ٤٠ خانه حریث عشیرتی وقزانیه اهالیسی معرفتیله فلاحت اولنمقده در.

مندلینك بش ساعت شرق جنوبی جهتنده ترساق مقاطعه سی ١٥٠ خانه دن

مركب المعلا عشيرتی طرفندن زرع ایدیلیر . قضانك شرق شمالی جهتنده مندلیدن ایکی ساعت صکره بدأ ایدرك حدود ایرانیه یه قدر امتداد ایدن سومبار اراضیسی واردر .

قضانك محصولاتی بغدای ، آرپه ، سیسام وداری ایله خرما وهر نوع میوه وسبزه دن عبارتدر .

قضانك مرکزی اولان مندلی قصبه سیله قزانیه ودوشیخ قریه لری باشلیجه بلده لردر . قضانك عشائری عرب اولوب یالکز قره آلوس عشیرتی کرددر .

قضانك ایران حدودنده جبل حمرین ایله کج طاغی واردر . جهت غربیه سنده موصل ولایتی حدودندن کلن حمرین جبل متسلسلی بدره قضاسنه دوغرو امتداد ایدر .

مندلی قصبه سنه اوچ ساعت مسافه ده اولان نفت وزفت معدنلریله مملحه لر مشهوردر . اینجه زنکین منابعی حاوی اولان نفت [پترول] معدنی هنوز لایقیله ایشلتدیرلمه مکده ایسه ده اهالی طرفندن آز بر مقدارده چیقاریلوب بغداده دخی نقل ایدلمکده وفقط مطلوب وجه ایله تصفیه ایدلمدیکندن اوقدر رواج بولمامقده در .

قضا داخلنده کی بالعموم عشائر وعربانده تخمیناً ۹۰۰۰۰ قیوزوکچی ، ۲۰۰۰ دوه ، ۲۰۰۰ جاموس [مانده] ، ۳۰۰۰ اینك ، ۲۰۰۰ قسراق وآت موجوددر .

مندلی . — مندلی قصبه سی بغدادك ۱۱۵ کیلو مترو [۲۵ ساعت] شمال شرقیسنده ایران زوارینك طریقی اوزرنده اولدقجه تجارتکاه بر قصبه در . تخمیناً ۱۷۰۰ خانه ، ۲۰۰ دکان ، ۲ خان ، ۳ حمام ، ۲ ابتدائی ، ٤ صبیان ، ۱ رشدی مکاتبی ، ۱ جامع ، ۳ مسجدی ، ۷ تکیه یی حاویدر . قصبه آلتی محله دن مرکبدر . مندلی یاخود ایوان صویی قصبه نك بر آز ایلریسنده نهر فلشت ،

نهر حبّى ، نهر سوق ، نهر باغ ناميله درت قوله انقسام ايتمش اوله‌يغى حالده قصبه‌يى وتوابعنى اروا ايلمكده‌در . بو قوللر اوزرنده بغداى طحننه مخصوص ۲۷ صو دكرمنى واردر . قصبه‌نك اطرافى نخيل ، پورتقال ، طاتلى و اكشى ليمون ، طورونج ، ماندارينه ، شفتالى ، اوزوم ، اينجير ، نار ، اريك باغچه‌لريله محاطدر . مندلينك خرماسى غايت نفيس ولذيذ اولوب مشهوردر . قصبه‌نك نفوسى ، ذكور واناث ، ۷۲۰۰ مسلم و۱۶۵ موسويدن عبارتدر . معمولات صناعيه‌سى : كليم ، ججيم ، كتفيه ، عبا ، منديل كبى منسوجات صوفيه وحريريه‌در . منديده حريرقوزه‌سى‌ده يتيشديريلير . مندلى رديف سكسان ايكنجى الاينك اوچنجى طابورى مركزيدر .

اهالئ قصبه برنجى درجه‌ده ترك وايكنجى درجه‌ده كرد وعجم وعرب لسانلريله متكلمدرلر . مندلينك سراى نام محله‌سنده مضر ومهلك « جرار » دينيلن صارى بر نوع عقرب واردر . مندلى قصبه‌سنك برچق ساعت غرب جنوبيسنده « نقيب » دينيلن محل واردركه اوراده يردن چيقان منبع صولريله اروا اولنان اون بيك قدر خرما اغاجنى حاوى ومندلى اهاليسيله بنى ساعده عشيرتنه عائد باغلر واردر .

قزانيه قريه‌سى مندلينك ايكى ساعت جنوبنده‌در ۲ محله ۷۰۰ خانه ، ذكور واناث ۳۶۰۰ نفوس و ۲۰ قدر دكان و ۳ خانى محتويدر . قزانيه‌يه اون دقيقه مسافه‌ده اولان دوشيخ قريه‌سى ۲۰۰ خانه‌دن مركبدر . هر ايكى قريه‌نك اطراف وجوارى خرما واثمار سائره‌يى حاوى باغلر ، باغچه‌لرله مزيندر . قزانيه‌ده جهرى دينيلن آل بويا مبذولدر وكتفيه‌ده بوراده اعمال اولنور . قزانيه ودوشيخ قريه‌لرى‌ده مندلى صويى اوزرنده‌در .

﴿ خانقين قضاسی ﴾

خانقين قضاسی شمالاً موصل ولايتی ، شرقاً ايران ممالكی ، جنوباً مندلی ، غرباً خراسان قضالريله محدوددر .

بو قضا اراضيسنی دياله والوند نهرلريله بونلردن متفرق برطاقم جدوللر سقی ايدر. باشليجه مزروعاتی آرپه ، بغدای ، پرنج ، مصر ، سيسام ، پموق وحبوبات سائره‌در . هر نوع ميوه دخی مبذولدر . حاوی اولديغی مقاطعات واراضی شونلردر : خانقين ، حاجی قره ، كهريز ، قولای ، دكه ، بنكدره ، قزلرباط ، زاويه ، علياوه ، باباپلاوی مقاطعاتی ، پاسكانه ، يكيچری ، وادی الموسج ، كان بز ، كان ماس ، عين المصافير ، ديم اراضيسی .

خانقين مقاطعه‌سی خانقين قصبه‌سنك اطرافنده كهريز وعلياوه مقاطعه‌لری آره‌سنده اولوب الوند نهرندن منشعب بربچق ساعت طولنده برجدول ايله سقی اولنور . برقسمنكده زراعتی مطريدر . بومقاطعه‌ده يدی قريه موجوددر .

شمالاً قولای مقاطعه‌سی ، شرقاً ايران ، جنوباً الوند نهری ، غرباً ينه الوندنهری وقولای مقاطعه‌سنك برقسمی ايله محاط اولان حاجی قره مقاطعه‌سنده اون قريه الوند نهرندن منشعب جدول والتی قريه ياغمور صولری ايله زراعت ايديلير . مقاطعه‌نك جدولی درت ساعت طولنده‌در .

شمالی الوندنهری ، شرقی ايران ، جنوبی باغچه‌طاغی ، غربی خانقين مقاطعه‌سی ايله متصل اولان كهريز مقاطعه سنده بش قريه مزارعی مقاطعه‌نك جهت شرقيه‌سندن كچن الوند نهرندن منشعب يارم ساعت طولنده كی جدولدن وبر قريه مزارعی ياغموردن استفاضه ايدر .

شمالاً دكه ، شرقاً باباپلاوی وحاجی قره مقاطعاتی وغرباً الوند نهری ،

جنوباً ينه حاجی قره مقاطعه‌سی اراضیسیله محاط اولان قولای مقاطعه‌سنده اون بش قریه واردرکه بونلرك مزارعنی ینه الوندن کلن اوچ ساعت طولنده‌کی جدول سقی ایدر .

قولای مقاطعه‌سنك شمال غربیسنده اولوب موصل ولایتندن دیاله نهریله آیریلان دکه مقاطعه سنده یدی قریه موجوددرکه بونلرك مزارعی دیاله‌دن آچلمش یارم عشر ساعت طولنده یدی جدول ایله صولانیر ، مزرعه‌لری هم مائی [مائی تعبیر محلنجه نهر صویله سقی اولنان زراعته مخصوصدر] ، هم مطریدر . دیاله نهری مقاطعه‌نك شمال وغرب جهتندن چکر ویکی انشا اولنمش برجامعی دخی واردر .

شمالاً بنکدره مقاطعه‌سی ، شرقاً حاجی قره ، جنوباً قولای ، غرباً دکه مقاطعه‌لریله محادد باباپلاوی مقاطعه‌سی برمنبع صویی کهریزیله سقی اولنور ، مزرعه‌لری مائی ومطری ، اوچ قریه‌یی وبرفیچ صو دکرمنی وانواع میوه ونخیلدن عبارت باغلری حاویدر .

حدود اوزرنده ، طاغلر آره‌سنده‌کی وادیلرده بولنان ، پلکانه ، یکیچری ، وادی العوسج ، کان بز ، عین العصافیر مقاطعه‌لری دیم یعنی یاغمورایله زراعت اولنور اراضیدن اولدیغی ایچون یالکز آرپه وبغدای وخیار وقاوون محصولی یتشدیرر . بو مقاطعات زراعتنك شربی ایچون آز طوزلی بولاقلر [کوز ، منبع صولری] واردر .

کان بز مقاطعه‌سی خلقی شربلری ایچون مقتضی صویی الوندن آلیرلر .

قضانك منتهای شمالیسنده موصل ولایتیله محادد اولان بنکدره مقاطعه‌سی شمال جهتندن چکن دیاله نهرندن مفرز اوچ ساعت طولنده برجدول ایله اروا

اولنور . حاوی اولدیغی قری یکرمی درتدر که اون بش قریه‌نك مزارعی مائی ، طقوزینك مطریدر . برقاچ صو د کرمنی ایله باغچه‌لری دخی واردر .

شمالاً دیاله نهری ، شرقاً خانقین مقاطعه‌سنی تفریق ایدن طاغلر ، جنوباً زاویه مقاطعه‌سی ، غرباً دیاله نهری وشهربان ناحیه‌سیله محدود اولان قزلرباط مقاطعه‌سی ایکی قریه‌یی محتویدر . دیاله شطندن مفرز درت ساعت طولنده‌کی جدول قریه‌لر مزارعنی صولار . کرك بومقاطعه‌ده زراعت ایدن ، کرك قزلرباط ناحیه‌سنك هرطرفنده کشت وگذار ایلین خیمه‌نشین فرقه‌لر زرکوش ، بجاجیل ، کروی ، بنی‌ویس ، ربیعه عشائرندندر .

نفس قزلرباط قصبه‌سنده بشیوزه قریب خانه ، ١٦ خان ، ٤ قهوه‌خانه ، ١٣٠ دکان ، ٦ علوه ، ٣ جامع ، ٣ حمام ، ٤ صو دکرمنی ایله متعدد باغ وباغچه واردر .

قزلرباط مقاطعه‌سنك جنوبنده واقع زاویه مقاطعه‌سنده بر قریه وبونك مزارعنی سقی ایدن دیاله نهرندن منشعب بربچق ساعت طولنده برجدول واردر . بومقاطعه قزلرباط ناحیه‌سی توابعندن اولوب خیمه‌نشین اولان جبور ، زرکوش ، بجاجیل فرقه‌لری طرفندن زراعت ایدیلیر .

اراضی سنیه‌دن معدودو خانقین مقاطعه‌سنك شمال غربیسندن غربه طوغرو الوندنهری بوینجه ممتد اولان علیاوه مقاطعه‌سی اون قریه‌یی محتویدر . بوقریه‌لر مزارعنك قسم اعظمی مائی اولوب الونددن منشعب بر ساعت طولنده‌کی جدول ایله سقی اولنور ، قسم دیکری مطریدر .

الوند ودیاله نهرلری خانقین قصبه‌سنك درت ساعت غربنده « مخلط » دینیلن موقعده برلشیر .

خانقین قضاسی اهالیسنك قسم اعظمی کرد عشائردن وبرقسمی ترك ،

عجم وعربدن مركبدر . لسان عمومی ترکچه اولوب ایکنجی درجه ده کردو نی ویس ، ربیعه ، بجاجیل ، کروی ، جبور عشایرنده عرب وبعض عشایر نزدنده فارسی لسانلری ده مستعملدر .

بغداد ولایتی داخلنده الك زیاده عارضه لی ، طاغلق اراضی بو قضاده در . ایرانده کی الوند جبال متسلسله سندن متفرق اولان برطاقم طاغلر بتون بو قضایی احاطه ایتمشدر . مقاطعات ومزارع عادتا طاغلر آره سنده کی بیوك وادیلردن عبارتدر .

بو قضا داخلنده باشلیجه خانقین وحاجی قره ، قزلرباط ، بنکدره ، علیاوه ، بابا پلاوی قصبات وقریه لری واردر .

خانقین ٠ـــ خانقین قصبه سی بغدادك ١٥٩ کیلومترو شمال شرقیسنده مرکز قضا اولوب ایکی قسمدن مرکبدر: بری الوند نهرینك جنوب غربی ساحلنده در که خانقین ، دیکری شمال شرقی ساحلنده در که حاجی قره دینیلیر . بو ایکی قسم اون بر کوزدن مرکب ، درت دقیقه ده قطع اولنور بیوك کارکیر بر کوپری ایله بربرینه مربوطدر . خانقین قصبه سی ایران زوارینك برنجی درجه ده ممری اولدیغندن ا یجه تجارتکاهدر . حاجی قره قسمی خانقین جهتنك اوچ مثلی جسامتنده در . حکومت قوناغی ، سواری عساکر نظامیه قشله سی ، عسکری خسته خانه سی ، ضبطیه قشله سی ، تلغرافخانه ، رسومات دائره لریله رژی ، تنباك ، سنیه اداره لری حاجی قره قسمنده در . حاجی قره قسمی ٨٠٠ ، خانقین جهتی ٢٠٠ خانه یی حاویدر . حاجی قره یه یکرمی دقیقه مسافه ده قرانتنه خانه واردر . اصل چارشوسی حاجی قره ده اولوب ١٥٠ دکانی محتویدر . قصبه ده ٣ جامع ، ٢ مسجد ، ١ مکتب ابتدائی ، ٣ صبیان مکتبی ، ١٣ خان ، ٦ علوه ، ١ مسافرخانه ، ١٠ قهوه خانه ، ٧ حمام واردر . سواری اوتوز بشنجی الاینك

ورديف سكسانی ایکنجی آلاینك دردنجی طابوریله آلتنجی حدود ژاندارمه طابورینك مرکزیدر .

لسان محلی تورکجه وفارسیجه وکردجه‌در ؛ قسماً عربجه‌ده تکلم ایدنلرده واردر . قصبه‌نك ابنیه‌سی منتظم ، اطرافی باغ وباغچه‌لکدر . قضانك داخل وخارجنده قرق عدده‌دن متجاوز صو دکرمنی بولنور . برمقدار یهودی وبر حاورالری دخی واردر .

خانقین قصبه‌سنده ۲ قهوه‌خانه ، ٤ دکان وبر جامع وعلیاوه مقاطعه‌سنیه‌سنده برمکتب ابتدائی واردر .

قزلرباط ناحیه‌سنك مرکزی اولان قزلرباط قریه‌سی دیاله‌دن مفرز جدول اوزرنده‌در . شهربانه ٦ وخانقینه ٥ ساعت مسافه‌ده‌در .

بنکدرده ضابطخانه دیلان قریه ناحیه مرکزی اولوب دیاله‌دن کلن جدول اوزرنده‌در . اطرافنده صو دکرمنلری واردر . بردائرهٔ حکومتی ، ٤٠ خانه‌یی حاویدر .

﴿ خراسان قضاسی ﴾

خراسان قضاسی شمالاً موصل ولایتی وسامرا قضاسی ، شرقاً خانقین ومندلی قضالری ، جنوباً عزیزیه ، بغداد ، غرباً کاظمیه وسامرا قضالریله محدوددر . بو قضا بغداددن ایرانده‌کی خراسانه کیدن طریق اوزرنده اولدیغندن ، طریق خراسان ، ومؤخراً بالاختصار « خراسان » تسمیه ایدلمشدر . قوهٔ انباتیه‌سنك فیوضات فوق العاده‌سی ، محصولاتنك کثرتی جهتیله مرکز سنجاغنه مربوط قضالرك اك مهمیدر . دیاله نهریله بوندن متشعب خراسان ، خالص ، مهروت ، بلدروز ، هارونیه ، شهربان ، شروین ، منصوریة الجبل قنالاری وبونلردن

منقسم بر چوق جدوللر بو قضانك سقی واحیا ایلر . بغدای ، آرپه ، پرنج ، داری ، سیسام ، نخود وحبوبات سائره ایله خرما ، اوزوم ، پورتقال ، طاتلی واکشی لیمون ، ماندارینه ، طورونج ، نار ، اریك ، الما ، شفتالی انجیر ، آرمود ، ایوا وهر نوع میوه مبذولدر . بتون قضا داخلنده ایکی یوز اللی بیك حامل اثمار خرما آغاجی واردر .

قضانك عشایری ، زراعی ساكن وسیار وخیمه‌نشین فرق متنوعهٔ عربانڭ متشكل اولوب اكثریسی برسنه برمهرده زراعت ایتدكدن صكره سنهٔ آتیه‌ده دیگر بر مقاطعه‌یه كیدوب فلاحت ایدرلر ، هر نوع حیوانات ومواشی‌ده بسلرلر .

خالص وشهربان ناحیه‌لرندن ماعدا نفس قضا مركزینه ملحق اولان وخراسان شاخه‌سندن [جدولندن] صوآلان اراضیٔ مزروعه ۹۸۰ فدان [*] و ۹۶ قطعه‌در كه الڭ جسیملری حدمزید ، ابوطابه ، جیزانی ، دوره ، جاسمیه ، حد مكسر ، قره بورغه ، حدید ، بوادیش ، جدیده عبدالحمید ، محوله ، عباره ، بودجه ، حسنیه ، خوالص ، كصیبه ، نهر الشیخ انهاریدر .

بورالرده زراعت ایدن عشایر — كه كرك بونلر ، كرك قضانك محال

---

[*] بر زراعت فدانی — مقداری محال مختلفه‌ده تبدل ایتمك اوزره — علی الاكثر ۱۰۰۰ اوقه بغدای ، ۲۰۰۰ اوقه آرپه شتوی حاصلات ویرن قطعهٔ مزروعاندر ؛ بو فدانده حبوبات صیفیه‌ده اكیلیر . خراسان قضاسنده بر فدان تخمیناً ۵۰۰ ومواقع سائره‌ده ۳۰۰ دونم اعتبار اولنه‌بیلیر . بر طابو فدانی اوچ زراعت فداننه تخمیناً معادل اوله‌بیلیر . بر طابو فدانی ۲۰۰ اسكی دونم ، بر دونم ۱۶۰۰ ذراع معماری مربعی ، ۹۱۸ مترو مربعیدر .

سائره‌سنده‌کی عشیرتلر اصحاب اراضی طرفندن حصهٔ مخصوصه ایله چالیشرلر ، صاحب ملك دکلدرلر ــ مجمع ، خسرج ، خیلانی ، بطـه ، معاویه ، بنی تمیم ، زکی [شمردن بر فرقه] ، دلیم ، العزه ، معامره ، خشالات فرقه‌لریدر .

مرکز قضایه تابع قری ۱۱ عدد اولوب کافه‌سی باغلر ، باغچه‌لر وزراعت ایله محاط ومعموردر . قریه‌لرك اسملری : شفته ، هویدر ، بهرز ، خرابات ، نهر الشیـخ ، ساده ، رعایا ، زهره ، دوره ، عباره ، قبه‌در .

خالص ناحیه‌سی بعقوبه‌نك غرب وشمال جهتلرنده‌در . خالص جدولی دیاله‌دن آیریله‌رق مفرقه قدر خالص غربی نامنی آلیر . مفرقده ایکی قوله آیریلیر : بریسی خالص شرقی قولیدر . دیکر قول صدر جهتنده تحویله ، وسطنده مشیریه ، نزاینده [منتهاسنده] وزیریه ناملرینی آلیر . بو ناحیـه ۲۰۰ ی متجاوز انهـار و ۳۰ قریه‌یی جامعدر . باشلیجه انهار واراضی شونلردر : شروین [دیاله‌دن آیری بر جدول ایله سقی ایدیـلیر] ، منصوریة الجبل [دیاله‌دن بر جدول ایله صو آلیور] ، وزیریه (عسکری چفتلکی) ، قاطون ، ابو کدش ، ابو بصل ، بیره ، مرادیه ، خضریه وبردیه ، لواوه رقه‌سی ، بدعة راشدیه مقاطعه‌سی ، ثعلب [جیزانی الثعلب وجیزانی الامام ناملرینی آلیر] ، منصوریة الشط ، سعدیه ، ونديات ، عنه بکلی ، ماجدیه ، قلیعة قصاب ، عجیمی ، مجدد ، قلیعهٔ مهردار ، ویس وشاع وصنکر انهاری . باشلیجه قریه‌لری مرکز ناحیه‌سی اولان دلتاوه ایله علیبـات ، کشکین ، اغالر یکیجه‌سـی ، جیزانی الجول ، هبهب ، خویلص ، عامریه ، ابو تمر ، غالبیه ، لقمانیه ، جیزانی الامام ، سعدیه ، سندیه ، منصوریة الشط ، دوخـله ، حویش ، قیصرین ، باش یکیجه ، عجیمی ، دلی عباس ، دوالیب ، حدید ، خان بنی سعد ، منصوریة الجبل قریه‌لریدر .

غرفه وعظیم جهتلرنده ــ که ناحیه‌نك شمال طرفلریدر ــ زراعت اولنـان

دیوم اراضیسی ٩٥ قطعه‌در . بونلردن الڭ زیاده حائز وسعت اولان شونلردر : صفول ، عین لیلا ، کوچکیان ، شلوه ، باصوفی ، البوعواد خری ، خاتونیات ، المصا ، سطیح ، وادی السبیل ، تل ولی ، شط الغرفه ، بخشوم ، وادی النور .

خالص ناحیه‌سنڭ شمال جهتنده کرکوکدن کلن خاصه ، وطوزخورماتودن کلن اوسپی [آب سفید ، آق صو] سیل صولریله برلشدکدن صکره عظیم طرفلرنده « عظیم » نامنی آلان نهر سامرا ایله خراسان قضاسنی تحدید ایدرك سندیه قریه‌سنڭ جهت شمالیه‌سنده دجله‌یه دوکولور . بونهردن قیشین تهاجم ایدن سیلابك دجله نهری فیضانه دخل کلیسی واردر . یازین صویی آزدر وبعضاً منقطع اولور . کرك نهری ، کرك مطری زراعت اولنان بو اراضینك فلاحلری عشایر متفرقه‌دن اولوب باشلیجه‌لری : العزه ، بنی تمیم ، عنه بکای مجمع ، البو منعه ، البو عامر ، البو علکه ، البو مسره ، صمیدع ، جبور ، البو هیازع ، البوجراد ، البو بکر ، طاطران ، العبید ، البوطراز ، البوعواد ، البو محمد ، بیات فرقه‌لریدر .

انجانه موقعنده بر مملحه واردر . منصورية الجبل جدولنده بر ، ولس وشاع خرنده بر ، مجدد نهرنده بر ، قلیعهٔ مهرداره‌ده بر ، خویلص قریه‌سنده ایکی که جمعاً آلتی قنطره [کوچك کوپری] واردر .

شهربان ناحیه‌سی بعقوبه‌نك شمال شرقی وشرق جهتنده‌در . باشلیجه مقاطعاتی شونلردر : شهربان ، بلدروز ، هارونیه ، مهروت ، عزیه ، حنبس واسیود ، سنسل . شهربان مقاطعه‌سنك جدولی دیاله نهرندن صو آلیر . صدرندن [دیاله مجراسندن] بزلزینه [منتهاسنه] قدر ٢٥ کیلومترو طولنده [بش ساعت امتدادنده] در . منبت وجید الهوا اراضیسنده ٦٠٠ فدانی متجاوز زراعتی واردر . بوجدولك ایکی طرفندن بیوك ، کوچك قرق ایکی نهر آچلمشدر .

هر نوع حبوبات صیفیه وشتویه زرع اولنور . زراعی ۳۰ خانه جبور ، ۳۰ خانه مهدیه ، ۲۵ خانه خیلانیه ، ۵۰ خانه البوحیاص ، ۱۵ خانه میاح ، ۱۵ خانه العزه ، ۳۰ خانه مصالحه ، ۲۰ خانه بنی عز عشائرندندر . شهربان بزایزنده ، ۳۰ خانه یی متجاوز چچن مهاجرلری اسکان ایتمشلردر . بو مقاطعه نك باشلیجه قریه سی مرکز ناحیه اولان شهربانندر .

بلدروز مقاطعه سی غایت منبت اولوب سنوی یدی ، سکز یوز فدان زراعت ایدر . بلدروز جدولی دیاله دن بزایزه قدر ۶۵ کیلو مترو طولنده [۱۳ ساعت امتدادنده] در . ؛ ایکی جهتنده ایکی یوز قدر بیوك کوچك نهرلر واردر . فلاحلری ۱۰۰ خانه بنی تمیم ، ۱۰۰ خانه عتبه ، ۳۰۰ خانه دائنی ، ۱۰۰ خانه دهلکی ، ۵۰ خانه جورانی ، ۲۵ خانه مسمراوی ، ۲۵ خانه ارکی ، ۳۰ خانه عوادل ، ۲۰ خانه استجالات ، ۱۵ خانه بنی سعد ، ۱۵ خانه شمامره وکفیفان عشائرندن عبارتدر . بلدروز جدولی اوزرنده صباغیه وامام عسکر قریه لری واردر .

هارونیه مقاطعه سی دیاله دن بزایزه قدر ۲۵ کیلو مترو طولنده [۵ ساعت امتدادنده] بر جدول ایله اروا اولنور . بو مقاطعه ده ۵۰۰ فدان قدر زراعت اولنور . زراعی ۳۰ خانه جبور ، ۲۵۰ خانه بنی تمیم ، ۵۰ خانه زرکوش ، ٤۰ خانه کیمات ، ۵۰ خانه البوحیاص ، ۲۰ خانه خیلانیه ، ۲۰ خانه زبیدات ، ۳۰ خانه نعیرات عشائریدر . هارونیه جدولی اوزرنده طریق سلطانیده متین وکارکیر بر کوپری واردر .

مهروت مقاطعه سی جدولی دیاله نهرندن بزایزینه قدر ۹۰ کیلومترو طولنده [۱۸ ساعت امتدادنده] در . بونك ایکی جهتنده بیوك کوچك ۲۳۰ قدر انهار جاریدر . ایکی بیك سکزیوز فدان قدر زراعتی واردر . بونك سکزیوز فدانی ، ٤۷ کیلومتروسی صدردن دویلیه نهرینه قدر متصرفلرینه واورادن بزایزه

قدرایکی یك فدانی اراضی سنیه اداره سنه عائددر . جدول اوزرنده طریق سلطانیده بر ، وجیهه قریه سی قربنده بر ، ابو الحدید قربنده بر که جمعاً اوج کارکیر قنطره موجوددر .

مهروت قنالندن منشعب جدول ایله اروا اولنان عزیه مقاطعه سی ایکی یوز فدان زراعت ایلر .

مهروت جدولی اوزرنده وجیهه ، سنیجه ، عزیه مقاطعه سنده عمرانیه ، عزیه دن منشعب برقنیه نهری اوزرنده برقنیه قریه لری باشلیجه قریه لردر .

مهروت مقاطعه سنك زراعی ٢٥٠ خانه بنی تمیم ، ٢٠٠ خانه کرخی ، ٢٠٠ خانه شمر ، ١٠٠ خانه زهیریه ، ١٠٠ خانه جبور ، ١٠٠ خانه سوره ملی ، ١٠٠ خانه باویه ، ٩٠ خانه جورانی ، ٥٠ خانه بنی ویس ، ٥٠ خانه العزه ، ٥٠ خانه مشهدانی عشیرتلریدر .

دیاله نهری اوزرنده وخراسان مقاطعاتی صدورنده حنبس واسیود نهرلری ٥٠ ، ٦٠ فدان زراعتی حاویدر . فلاحلری ١٠٠ خانه قدر جبور عشیرتیدر .

سنسل نهری مهروتدن منشعب اولوب ٥٠ فدان زراعت ایدر . زراعی جبور ایله مردیه عشیرتیدر .

بونلردن ماعدا ناحیه داخلنده پروانه ، ضباب ، عواشق ، زهیرات ، ابوصیدهٔ کبیره ، ابوصیدهٔ صغیره ، تخیسه قریه لری واردر .

بعقوبه . — بعقوبه قصبه سی بغدادك ٥٠ کیلومترو شمال شرقیسنده ، دیاله نهرندن آچیلان خراسان شاخه سنك [جدولنك] صدرنده ودیاله نهری اسندن بش دقیقه قدر مسافه ده خراسان قضاسنك مرکزیدر . هواسی کوزلدر . اطرافی خرما واشجار مثمره یی حاوی باغچه لرله مزیندر ٨٠٠ خانه یی ، ٣٠ دکانی ، ١٤ قهوه وچای خانه یی ، ١٢ خانی ، ٨ علوه یی ، ٣ حمامی ، ٢ منتظم جامعی ،

١ مكتب رشدی‌یی ، ٣ مکتب صبیانی ، ١ حکومت قوناغنی، ١ دائرهٔ بلدیه‌یی ، ١ تلغرافخانه‌یی وسکسان ایکنجی ردیف الاینك برنجی طابورینك مرکزی اولدیغندن برردیف دبونی حاویدر . ملت موسویه‌نك برسیناغونی واردر . اخیراً التمش خانه‌قدر معمور برمحله شاخه‌نك ایکی یقه‌سنده احداث ایدلمشدر . قصبه‌نك ایلریسنده دیاله‌نهری اوزرنده دوبه‌لی برکوپری وخراسان جدولی اوزرنده اوچ کارکیر واوچ اخشاب قنطره واردر .

خراسان جدولی اوزرنده بعقوبه‌دن یکرمی دقیقه مسافه‌ده ٦٠ خانه‌یی حاوی شفته ، ٤٠ دقیقه قدر مسافه‌ده ٢٠٠ خانه‌یی ، ٢٠ دکانی ، ١ حمامی ، ٦ قهوه‌خانه‌یی ، ٢ علوه‌یی محتوی هویدر ، برساعت مسافه‌ده ٣٠٠ خانه‌یی ، ١ حمامی ، ٢ خانی ، ٥ قهوه‌خانه‌یی ، ٣ جامعی ، ٢٠ دکانی جامع بهرز ، برساعت مسافه‌ده ٣٠٠ خانه‌یی ، ٢ قهوه خانه‌یی ، ١٠ دکانی ، ١ علوه‌یی ، ١ جامعی حاوی خرنابات ، برساعت مسافه‌ده ١٠٠ خانه‌لی نهر الشیخ ، بر ساعتدن زیاده مسافه‌ده ١٠٠ ی متجاوز خانه‌یی ، ١ مسجدی جامع ساده ، برساعتدن ایلری مسافه‌ده ٣٠ خانه‌لی رعایا ، بریچق ساعت بعدنده ٥٠ خانه‌یی ، ١ مسجدی محتوی زهیره ، ایکی ساعت مسافه‌ده ٣٥ خانه‌لی دوره قریه‌لری واردر . قبه قریه‌سی بعقوبه‌نك اوچ ساعت بعدنده وخراسان مقاطعاتیله شهربان ناحیه‌سی حدودنده در ، ٣٥ خانه‌یی جامعدر . بتون بو قریه‌لرك اطرافی باغلر ، باغچه‌لر ، اکینلر ایله محاطدر .

دلتاوه . ـــ دلتاوه قریه‌سی خالص ناحیه‌سنك مرکزی اولوب خالص شرقی نهری اوزرنده‌در . ٣٠٠ ی متجاوز خانه‌یی ، ١٠٠ قدر دکانی ، ٥ قهوه‌خانه‌یی ، ١ جامع شریفی ، ١ حمامی حاویدر. ردیف سکسان ایکنجی الاینك ایکنجی طابوری مرکزیدر . اطرافی باغ وباغچه‌در .

ناحیه‌یه مربوط اولوب خالص شرقی نهری اوزرنده بولنان قریه‌لر شونلردر: دلتاوه‌دن برچاریك ساعت مسافه‌ده ٨٠ خانه‌یی ، ٤ دکانی ، ١ مسجدی حاوی علیبات ، یارم ساعت مسافه‌ده ٣٠ خانه‌لی کشکین ، اوچ چاریك ساعت مسافه‌ده ٨٠ خانه ، ٣ دکان ، ١ چایخانه‌یی ، ١ تلغراف مرکزینی حاوی اغالر یکیجه‌سی ، برساعت مسافه‌ده ٥٠ خانه‌لی جیزانی الجول ، برساعتدن زیاده مسافه‌ده ٥٠ خانه‌لی خویلص و ٢٠ خانه‌لی عامره ، برساعت مسافه‌ده ٣٠ خانه‌لی ابوتمر ، ایکی ساعت مسافه‌ده ٤٠ خانه و بر مسجدی حاوی غالبیه ، بر بچوق ساعت مسافه‌ده ٢٠ خانه ، ١ جامعی حاوی لقمانیه ، بر بچق ساعت مسافه‌ده ١٠٠ خانه‌یه قریب جیزانی الامام ، ایکی ساعت مسافه‌ده ٧٠ خانه‌لی سعدیه ، ایکی ساعت مسافه‌ده ٥٠ خانه‌لی سندیه ، ایکی ساعت مسافه ده ٩٠ خانه‌لی منصوریة الشط ، اوچ بچق ساعت مسافه‌ده ٦٠ خانه‌لی حویش ، اوچ ساعت مسافه‌ده ٣٠ خانه‌لی دوخله ، درت ساعت مسافه‌ده ٤٠ خانه‌لی قیصرین ، درت بچق ساعت مسافه‌ده ٧٠ خانه‌یی حاوی باش یکیجه قریه‌لری خالص غربی نهری اوزرنده‌کی قریه‌لر : دلتاوه‌دن بش ساعت مسافه‌ده ٣٠ خانه‌لی عجیمی ، آلتی ساعت مسافه‌ده ٥٠ خانه‌لی سراجق ، طقوز ساعت مسافه‌ده ٥٠ خانه ، بر جامع ، ٣ قهوه خانه ، بر قیشله ، ١ انباری حاوی دلی عباس ، اون ساعت مسافه‌ده ٣٠ خانه‌لی دوالیب ، تحویله شاخه‌سی اوزرنده دلتاوه‌دن ایکی ساعت مسافه‌ده ومشیریه‌ده ٤٠ خانه‌لی حدید ، بعقوبه ایله بغداد اره‌سنده‌کی طریقك متوسط نقطه‌سنده وزیریه نهری اوزرنده ٤٠ قدر خانه ، ٣ قهوه‌خانه‌یی ، ١ خانی محتوی خان بنی سعد قریه‌لری واردر . دلتاوه‌یه اون بر ساعت مسافه‌ده ، دیاله نهرندن آیریلان جدول اوزرنده ودیاله‌دن اون دقیقه‌قدر ایچریده ١٠٠ خانه‌یی ، ١ جامعی حاوی منصوریة الجبل قریه‌سی موجوددر .

بتون بو قریه‌لرك جوار واطرافی باغلر ، باغچه‌لر وهر نوع مزروعات ایله زینت افزادر .

شهربان . — شهربان قریه‌سی شهربان جدولنك ایکی یقه‌سنده معمور ، ابنیه‌سی منتظم برقریه اولوب ناحیه مرکزیدر . ۳۰۰ ی متجاوز خانه‌یی ، ۱۰۰ دکانی ، زوار ایرانیه‌نك ممری اولمسیله ۱۵ کارکیرخانی ، ٦ قهوه‌خانه‌یی ، ۱ حمامی ، ۱ مکتب ابتدائی‌یی ، قدیم ومتین بر جامع شریفی محتویدر . حکومت قوناغی فوقانی وتحتانی طقوز اوطه‌یی ومشتملات سائره‌یی حاوی ومنتظمدر . قریه‌نك ابنیه‌سی شهربان جدولنه ناظر اوله‌رق انشا ایدلمش اولدیغندن منظره‌سی پك لطیفدر . جدول اوزرنده متین وکارکیر اوچ کوپری واردر . خرما ، نار ، اریك ، الما ، اینجیر ، شفتالی ، اوزوم وسائر فواکه ومخضرات متنوعه یتیشدیرن قرق قطعه باغ وباغچه قریه‌نك اطرافنه زینت ولطافت ویرمکده‌در .

صباغیه قریه‌سی بلدروز جدولی اوزرنده ۳۰ خانه‌یی ، ۱ جامع شریفی حاوی معمور بر قریه‌در . بو قریه‌یه اون بش دقیقه‌قدر مسافه‌ده بلدروز مقاطعه‌سی متنفوضی وکیلنك اداره خانه‌سی واردرکه بوراده بر ، صباغیه‌نك وسطندن مندلی قضاسنه متوجه جاده‌ده وجدول اوزرنده‌بر ، امام عسکر قریه‌سی قربنده بر ، جدولك صدرنده ایران طریقی اوزرنده برکه جمعاً درت کارکیر کوپری واردر . صباغیه قریه‌سی اهالیسنك ۱۰۰ قطعه معمور باغ وباغچه‌سی وصباغیه قریه‌سنه بر ساعت مسافه‌ده امام عسکر قریه‌سنده قرق قطعه باغ وباغچه موجوددر .

مهروت جدولی اوزرنده وجیهه قریه‌سی ۱۰۰ دن متجاوز خانه‌یی ، برجامع شریفی ، اللی قطعه باغچه‌یی حاویدر . وجیهه قربنده سنیجه قریه‌سنده ۵۰ خانه ، ۳۰ باغ وباغچه واردر ، عزیه مقاطعه‌سنده عمرانیه قریه‌سی ۱۸۰ خانه‌یی ،

٩٠ قدر باغچه‌لی ، عزیزیه‌دن منشعب برقنیه نهری اوزرنده برقنیه قریه‌سی ٥٠ خانه‌لی ، ٤٠ باغچه‌لی محتویدر .

خراسان جدولی اوزرنده اوقاف قادریه‌دن پروانه قریه‌سی ١٠٠ خانه ، ٥٠ باغچه ، ضباب قریه‌سی ٥٠ خانه ، ٣٠ باغچه ، عواشق قریه‌سی ١٢٠ خانه ، ٧٠ باغچه ، زهیرات قریه‌سی ١٥٠ خانه ، ١٠٠ باغچه ، ابوصیدهٔ کبیره قریه‌سی ٢٥٠ خانه ، ١٢٠ باغچه ، چارشو ، دکان ، قهوه‌خانه‌لر ، حمام ، خانلر ، ابوصیدهٔ صغیره قریه‌سی ٥٠ خانه ، ٣٠ باغچه ، مخیسه قریه‌سی ٩٠ خانه ، ٥٠ باغچه ایله معمور ومزیندر .

شهربان ایله بعقوبه آره‌سنده زوار ایرانیه ومترددین سائره‌نك ممری اولان طریق سلطانیده ابوجسره خانی نامیله مسمی متین وکارکیر بر خان ایله اطرافنده دکانلر ، قهوه‌خانه‌لر ، بر ژاندارمه قره‌غولخانه‌سی واردر .

ملوك اکاسره آثارندن اوله‌رق شهربان ناحیه‌سی نزدنده زندان تعبیر اولنان تقریباً ایکی یوز مترو طولنده ، یکرمی مترو عرضنده ، خط مستقیم وضعیتنده غایت متین ومحکم بر بنا بولنوب اون ایکی قله‌سی واردر .

﴿ عزیزیه قضاسی ﴾

عزیزیه قضاسی شمالاً نفس بغداد ، خراسان ، مندلی قضالری ، شرقاً بدره ، کوت الاماره ، جنوباً ینه کوت الاماره ، جزیره ، غرباً ینه جزیره ونفس بغداد قضالری ایله محاطدر . دجله نهری جزیره ودیاله نهری بغداد قضالری حدودینی فصل وتفریق ایدر .

عزیزیه قضاسی اراضیسی خیلی منبت ومحصولدار اولوب باشلیجه حاصلاتی بغدای ، آرپه ، مصرداری ، آق‌داری ، ماش ، سیسام ، لوبیادر . قضانك

محال مختلفه‌سنده کثرتله میان کوکی [سـوس] موجود اولوب تجارتجه ا یجه فائده‌لی موجبدر .

قضانك مقاطعاتی دجله ودیاله نهرندن جدوللر ایله سـقی ایدیلیر . باشلیجه مقاطعات شونلردر: شادی ، حمرایه ، سمر، مملحه ، دبونی، شاعوره ، شظیف شرقی ، شظیف غربی ، زلجه ، همینیه ، زویة الزرع ، دیر، قطنیهٔ شرقیه ، قطنیهٔ غربیه ، داور شرقی ، داور غربی ، خناسه وصافی ، سمره ، بادی ، تویثه ، دیاله ، دیاله .

شادی مقاطعه‌سی ادارهٔ سنیه‌یه عائد اولوب شادی نام جدول ایله سـقی ایدیلیر که جدولك طولی تخمیناً بر بچق ساعتدر . شادی اراضئ سنیه‌سنده شمر طوقه عشیرتندن صدعان فرقه‌سی وشادی‌یه تابع حمرایه ، سمر، مملحه اراضیسنده عشیرت مذکوره‌نك دعجه فرقه‌سی اسکان وزراعت ایتمکده‌در . شادی جدولی اوزرنده کارکیر بر کوپری واردر . شادی مقاطعهٔ سنیه‌سی داخلنده معطل بر مملحه‌ده موجوددر .

شمر طوقه عشیرتنك خوالد ، عتبه ، قره‌غول فرقه‌لری طرفندن اسـکان وفلاحت اولنان دبونی مقاطعه‌سنده ۱۰ ـ ۲۰ دقیقه طولده ۲۰ جدول واردر .

شمر طوقه عشیرتنك دلابجه فرقه‌سندن داود وجبلی قبیله‌لری طرفـندن اسکان وزراعت ایدیلن شظیف شرقی وغربی اراضیسنده ٥ جدول واردر .

شمر طوقه عشیرتنك مجابله فرقه‌سی معرفتیله زراعت اولنان زلجه اراضیسنده ٤ جدول موجوددر .

عشیرت مذکوره‌نك داور فرقه‌سی طرفندن اسکان وزراعت ایدیلن همینیه اراضیسنده ۳ ، ینه او فرقه طرفندن اسکان وحراثت اولنان زویة الزرع اراضیسنده ۷ جدول واردر .

دیر اراضیسی شمرطوقه عشیرتنك بنوه فرقه‌سی طرفندن اسكان وزرع اولنور ، ٥ جدولی حاویدر .

قطنیهٔ شرقیه اراضیسی ۳ جدول ایله اروا ایدیلیر، سكنه‌وزراعی عشیرت مذكوره‌نك هذیل فرقه‌سیدر .

قطنیهٔ غربیه اراضیسنك سكنه وزراعی شمرطوقه‌دن شویقی فرقه‌سیدر، بواراضیده ٥ جدول جاریدر .

داورشرقی اراضیسی ۲ جدول ایله سقی اولنور، سكنه‌وزراعی شمرطوقه‌نك مردان وزكیطات فرقه‌لریدر .

شمرطوقه‌دن كفیفان عشیرتی طرفندن اسكان‌وزراعت اولنان داورغربی اراضیسی ۱۰ جدول ایله صولانیر .

خناسه‌ودلیم اراضیسنده ۸ جدول ، ٥۰ كرد ، شمرطوقه‌نك مناصیرودلیم فرقه‌سی واردر .

صافی وسمره اراضیسی زبید عشیرتنك بطه فرقه‌سی طرفندن زراعت اولنور، ۷ اوفاق جدولی و ۱٥ كردی حاویدر .

بادی اراضیسی دلیم عشیرتی طرفندن زرع اولنور . بوراده ۳۰ كرد و ۳ اوفاق جدول وبر كوپری واردر .

جبور عشیرتی طرفندن زراعت ایدیلن تویثه اراضیسنده ۳۰ كرد وكرده تابع ٤ جدول ، دفافعه عشیرتی طرفندن فلاحت اولنان دیاله اراضیسنده ۸ كرد وكرده تابع ۲ جدول ، بریجات عشیرتنك تحت زراعتنده بولنان دیكر دیاله اراضیسنده ۷ كرد وكرده تابع ۳ جدول موجوددر . دفافعه ودلیم طرفندن زراعت اولنور . كصیبه مقاطعه‌سنده ۸ كرد و ۳ جدول واردر .

همینه ، دیر ، داور شرقی اراضیسنده ساحل نهرده ایبجه اورمانلر، آغاجلقلر تشکل ایتمشدر .

دیالەده بر کوپری ایکی قهوەخانه واوفاجق یکرمی خانه واردر .

داخل قضاده موجود عشائر وعربان نزدنده کلیتلی حیوانات ومواشی بسلەنیر . یولك ، یاغ مبذولدر . کلیم دخی نسج ایدیلیر .

دجلەنك ساحل یمیننده تخمیناً ۲٤ ساعت طول ، ۱۲ ساعت عرضنده اولان جزیره اراضیسنده جداول وانهار اولمدیغندن بعض سنەلر عشائر قضا طرفندن مطری زراعت اولنور .

عزیزیه ٠— عزیزیه قریەسی بغدادك ۷۵ کیلو مترو جنوب شرقیسنده دجلەنك ساحل یسارنده ناحیه مرکزیدر ۳۰ خانه ، ۱۰ دکان ، ۱ مسجد ، ۱ مکتب ابتدائی ، ۱ تلغرافخانه ، ۱ حکومت قوناغی ، ۱ خان ، ۲ قهوەخانەیی حاویدر . اطرافنده باغ ، باغچه یوقدر .

سلمان پاك ٠— بغدادك ۲۵ کیلومترو جنوب شرقیسنده دجلەنك ساحل یسارنده قضا مرکزیدر . اجلهٔ صحابهٔ کرامدن سلمان فارسی وحذیفة الیمانی وعبدالله الانصاری رضی‌الله عنهم افندیلرمز حضراتنك مراقدشریفەسنی و ۳۵ خانه ، ۲ خان ، ۱۲ دکان ، ۱ سیلخانه ، ۱ مکتب ابتدائی‌یی حاویدر .

مشهور « طاق کسری » یاخود « ایوان کسری » بورادەدر . بوایوان قدیم مدائن [قتیسیفون] شهری خرابەلرندن بربیوك سرای ویرانەسیدر. بوسرای شاپور وبرروایتده نوشیروان ویا خسرو پرویز طرفندن بنا اولنەرق ۱۵۰ ذراع طول ۹۰ ذراع عرض و ۸۰ ذراع ارتفاعنده ، غایت مصنع اولوب جسیم مرمر طاشلرندن معمول وداخلی انواع رسملر وهیکللرله مزین ایمش . مدائن

شهری هجرتك ١٦ نجی سنه‌سنده سعد بن عباده طرفندن فتح اولندیغی وقت عساکر اسلامیه بوایوانده نماز قیلمشلردر .

ایوان مذکورك قسم اعظمی منهدم اولمشــدر : الیوم مشهود اولان قسم طاق کسری دینیلن قپونك بر خراب کمریله اتصالنده کی بعض دیوارلردر .

﴿ جزیره قضاسی ﴾

جزیره قضاسنك شمالی بغداد وکاظمیه قضالری ، شمال شرقیسی عزیزیه قضاسی ، جنوب شرقیسی کوت الاماره قضاسیله منتفك سنجاغی ، جنوبی دیوانیه سنجاغی ، غربی وشمال غربیسی کاظمیه قضاسیله هم حدوددر .

بوقضانك اراضیسی دجله نهرندن آچیلان جداول وانهار ایله سقی اولنور . حاوی اولدیغی مقاطعات وانهارك اسامیسیله تخمیناً مقدار طول وعرضی وهانکی فرقهٔ عشایر طرفندن اسکان وزراعت اولندیغی وقاچ جدولی محتوی بولندیغی بروجه زیر بیان اولنور :

دیوانیه مقاطعه‌سی بر بچق ساعت طول وعرضنده اولوب ١٣ جدول ایله سقی و بنی عجیل فرقه‌سی طرفندن اسکان وزراعت اولنور .

٢ ساعت طول و ١ بچق ساعت عرضنده اولان رحمانیه مقاطعه‌سی ١٤ جدول ایله بنی عجیل ، برساعت طول وعرضنده جویمسه مقاطعه‌سی ١٢ جدول ایله ینه بنی عجیل ومقاطعهٔ مذکوره‌نك مزارع غربیسنده یکرمی‌بی متجاوز کرود اوزرنده برقاچ باغچه اعمارله نخیل واشجار متنوعه غرسنه خمیسات ، حسینیه نهری یاریمشر ساعت طول وعرضنده اولوب ٢ جدول ایله برکرد وبر باغچه ، یاریمشر ساعت طول وعرضنده سویبط نهری ٣ جدول ایله برکرد دوبجات البوعلی ، یاریمشر ساعت طول وعرضنده حداره نهری ٣ جدول ایله

کطیمات ، ٥ ساعت طول و ١ ساعت عرضنده بدعة حمد مقاطعه‌سی ١ قنال و ١٩ جدول ایله شیوخ ، برر ساعت طول وعرضنده جوز نهری ١ قنال و ١١ جدول ایله دوبجات البوجمیل ، ١ ساعت طول ١ بچق ساعت عرضنده کصیبه نهری ٩ جدول ایله دوبجات البوویس ، ١ بچق ساعت طول و ١ ساعت عرضنده العبدالله نهری ١ قنال ، ٤ جدول ایله شیوخ ، ١ بچق ساعت طول و ١ ساعت عرضنده برنیج نهری ٩ جدول ایله البوصالح ، ٣ ساعت طول و ٢ ساعت عرضنده شحیمه نهری ١٠ جدول ایله البونعیم ، ٣ ساعت طول و ١ ساعت عرضنده شرهان نهری ٩ جدول ایله البوخضر ، ٣ ساعت طول و ١ ساعت عرضنده سیانه نهری ٩ جدول ایله البوعامر ، ٢ بچق ساعت طول و ١ ساعت عرضنده طویل نهری ٩ جدول ایله داود ، ٢ ساعت طول و ١ ساعت عرضنده رجیبه نهری ٩ جدول ایله دوارشه ، ٢ بچق ساعت طول و ١ ساعت عرضنده خصیمه نهری ١٤ جدول ایله قراغول ، ٣ ساعت طول و ١ بچق ساعت عرضنده ام سیم نهری ١٣ جدول ایله دایم ، ٢ بچق ساعت طول ویاریم ساعت عرضنده غیش نهری ٣ جدول ایله چلابین فرقه‌لری طرفندن زراعت ومقاطعات مذکوره صدورندن خیلی میان کوکی اخراج اولنقده‌در .

بونلردن ماعدا قضانك کوت الاماره قضاسیله محادد اولان قسم جنوبیسنده بغیله مقاطعهٔ سنیه‌سی واردر که تخمیناً ٩ ساعت طول و ٤ ساعت عرضنده‌در ، ١ قنال و ١٠ جدول ایله سق ایدیلیر ، چلابین ، البوسلتان ، کریش عشیرتلری طرفندن زراعت اولنور . قنال اوزرنده برقنطره [کوچك کوپری] واردر .

بروجه بالا تعداد اولنان عشائر وفرق ساکنه‌دن ماعدا قضا داخلنده البیعیج الرید ، الدوله ، المرام ، زبید ، مشایخ عشایر سیاره‌سی ده واردر .

عشایر قضا کلیتلی اغنام وحیوانات سائره بسلرلر . مقاطعات وانهارده هر نوع حبوبات یتیشدیریلیر . یوك ، یاغ مبذولدر .

قضانك باشلیجه قریه‌لری مرکز قضا اولان حمیدیه و بغیله مقاطعهٔ سنیه سنك مرکز اداره‌سی بولنان بغیله قریه‌لریدر .

حمیدیه ٠ــ حمیدیه قصبه‌سی دجله‌نك ساحل یمیننده بغدادك ٥٤ کیلومترو جنوب شرقیسنده کائندر . اولجه قضا مرکزی شمدیکی قصبه‌نك اوچ چاریك ساعت جهت جنوبیه‌سنده ایدی ؛ دجله نهرینك فیضان وطغیانی زماننده غرق آب اولمق تهلکه سنه معروض اولدیغی ایچون اوراسی ترك اولنه‌رق شمدیکی حمیدیه قصبه‌سی ١٣١١ تاریخنده بر موقع لطیف ومناسبده تأسیس ایدلدی . قصبه‌ده بر جامع شریف ودرونده طلبهٔ علومه مخصوص بر مدرسه ومکتب ، ١٠٠ قدر خانه ، ٤٥ دکان ، ٤ قهوه‌خانه ، ٢ خان ، ١ پکمزخانه ، ٣ کرد و بر قاچ باغچه‌سی ، ١ دائرهٔ حکومت واردر . تلغرافخانه‌سی اولمایوب مخابرات عزیزیه مرکزی واسطه‌سیله اجرا اولنور .

بغیله قریه‌سی ینه دجله‌نك ساحل یمیننده اولوب حمیدیه قصبه‌سندن اون ایکی ساعت قدر جنوبیدر ٢٠٠ دن متجاوز خانه‌یی ، چارشوسنده ٢٠ دکانی ، ٣ قهوه‌خانه‌یی ، ١ منارهلی جامعی ، ١ مکتب ابتدائی‌یی محتویدر . ابنیه‌سنك بر قسمی وازجمله اداره مأمورینه مخصوص اولان اقامتکاهی منتظمدر .

﴿ کوت الاماره قضاسی ﴾

کوت الاماره قضاسی شمالاً بدره قضاسی ، شرقاً ینه بدره قضاسیله عماره سنجاغی ، جنوباً ینه عماره ومنتفك ودیوانیه سنجاقلری ، غرباً جزیره وعزیزیه

قضالری ایله محدوددر. « کوت الاماره » نك وجه تسمیه‌سی : کوت اسکله معناسنه اولوب « اماره » قضا عشائرندن برینك اسمیدر .

بو قضایی دجله نهری واندن منشعب برچوق جداول اروا ایدر . قضانك بر قسمی دجله نك ساحل یسارنده و برقسم اراضیسی‌ده ساحل یمیننده‌در. باشلیجه آتی مقاطعه‌سی واردر : کوت انهاری مقاطعه‌سی ، جزیره شریعه سیله حمیدیه مقاطعه‌لری ، کوت شریعه‌سی [شریعه شطدن آچلمش بیوك برجدوله تعبیر اولنور] مقاطعه‌سی ، ام الحلانه مقاطعه‌سی ، نهر بن جسام مقاطعه‌سی ، ام الحنه مقاطعه‌سی .

کوت انهاری مقاطعه‌سی دجله نهرندن جدوللر ایله اروا اولنور که حاوی اولدیغی انهار واراضی ٢١ قطعه‌در : شریعه ، مخطم ، خاچیه ، هوره ، حسین السبع ، داموك ، بدعی ، مزاك ، فرحان الحسین ، دبیه ، فهد ، شاعیه ، مدلك ، نبعه ، سیدمنهل ، دهلایه وابونخل ، ضایعات ، فلاحیه ، شبیب . بومقاطعه‌ده خیمه نشین عشائردن دبات ، بنی تمیم ، کوام ، شواعل ، ملاطشه ، بیت الهماش ، بیت السبع ، بیت السیف فرقه‌لری اسکان وزراعت ایدرلر . حنطه ، شعیر ، لوبیا ، ماش ، سیسام ، قوم‌داری ، آق‌داری اکیلیر.

جزیره شریعه سیله حمیدیه مقاطعه‌لری بروجه آتی ٢٧ قطعه انهار واراضیدن مرکبدر : ابودخن ، ایدام ، غافل ، ام کوسیج ، حدب ، ابوذربوه ، عمیه ، خسینیه ، البوجابر ، ام حلانه ، سویب ، طمالیه ، ام البنی ، دوعری ، ام طابله ، منکاش ، مزاك ، بن سرای ، المصاوخ ، رحمه ، یوسفیه ، عبدالعزیز ، دبیه ، دعیبه ، حسین الحجاز ، عاطفه ، بابکه . بومقاطعه‌نك سکنه وزراعی ربیعه عشائرندن حبیب الامیر ایله فرحان الامیره مربوط الکریش عشیرتندن رفیفات ، بریصات ، عطاطفه ، جعفریه ، اولادبرکه ، سوالم ، الجوده ، البوجابر ، البو

عطیه ، البوغربی ، زرکان ، العابد ، رویعیین خیمه‌نشین فرقه‌لریدر . حمیدیه مقاطعه‌سی جزیره شریعه‌سی مقاطعه‌سنك بزایزنددر و بومقاطعه‌انهارندن صو آلیر . جزیره‌شریعه‌سی مقاطعه‌سی ایسه دجله‌دن صو آلیر . بومقاطعه‌ده‌شتوی وصیفی هر نوع حبوبات اکیلیر . جزیره‌شریعه‌سی وحمیدیه مقاطعه‌سی دجله‌نك ساحل یمیننده وغراف شطنك جهت شمالیه‌سنده‌در . بومقاطعه‌نك منتهای شمالیسی عزیزیه قضاسی داخلنده‌کی بغیله مقاطعهٔ سنیه‌سیله محاددر . حمیدیه ، حسینیه ، مزالك مقاطعاتنك بزایزی دیوانیه‌نك نواحیسیله محدوددر .

کوت شریعه‌سی مقاطعه‌سی ۱۳ نهردن متشکلدر : ام الهایل ، داحره ، دیره‌مانیه ، شاخه ، اهیچلی ، ضامن ، بتار ، خریعه ، علکایه ، ناموس الامیر ، دهیم ، معیکط ، زویه . بتون بواراضینك جدوللری دجله نهرندن آچلمشدر . سکنه‌وفلاحانی ربیعه عشیرتی رؤساسندن ناموس الامیره تابع خیمه‌نشین الکریش عشیرتندن دنفیه ، سلمات ، البوعطیه ، الخماس ، الروضان ، اولاد فرج ، البوجله ، البوچنانی ، هلیچیه ، جیفریه ، بنی‌عکبه فرقه‌لریدر . هرنوع حبوبات زرع اولنور . بومقاطعه دجله‌نك ساحل یسارنده‌در .

ام‌الحلانه مقاطعه‌سنك حاوی اولدیغی انهارواراضی شونلردر : ۲ چحیلیات ، رشیه ، حنضلیه ، سفحه ، ۲ ام‌الحنه وابورمانه . بومقاطعه مقاصیص عشیرتی اختیارلرندن عیسی الشغیدل ایله جدوع الثاینك تحت تسقامنده‌در [تسقام حراثت‌وزراعت دیمکدر] . سکنه وزراعی خیمه‌نشین مقاصیص عشیرتندن البودبخی ، البو لاحج ، البوحبیب ، الیامه ، بیت رشید فرقه‌لریدر . انهار مقاطعه دجله‌دن متشعبدر . حبوبات متنوعه یتیشدیرر . بومقاطعه دجله‌نك ساحل یميننده ، نهر بن جسام ایله ام‌الحنه مقاطعه‌سی ارەسنده‌در .

نهر بن جسام مقاطعه‌سی السرای عشیرتی رؤساسندن شوندی البقانك تحت

تسقاسندددر . زراع وسکنه‌سی خیمه نشین اولان السرای ، الهداش ، عتبه ، ملاطشه ، الاماره فرقه‌لریدر . محتوی اولدیغی ١٠ انهار وجداول کوت الاماره قصبه‌سنك قارشی یقه‌سنده دجله‌دن آیریلوب منتفك سنجاغنه وفرات وادیسنه دوغرو جریان ایدن غراف شطندن صو آلیر انهار مذکوره شونلردر : نهر جسام ، حمیدیه ، خلیص ، تنوح ، شاعلیه ، جوالك ، سید ثوینی ، بنتر ، صخیریه ، الغریب . بو مقاطعه دجله‌نك ساحل یمینده‌در . غراف شطنك جهت جنوبیه‌سنده‌در .

ام الحنه مقاطعه سنده ١٢ نهر واردر : عمیه ، مصندق ، جیشیه ، ماجد الجندیل ، محمد الجندیل ، عواجه ، ام الحنه ، سید عزیز ، بکتاش ، فرحان الجندیل ، شوهانیه ، شیخ سعد . بو مقاطعه بنی لام عشائری رؤساسندن عبدالمحسن ایله برادری فلیح الحسن الجندیلك تحت تسقامنده‌در . بومقاطعه‌ده خیمه‌نشین السرای عشیرتندن البوحسین ، بیت خلاطی ، بنی لام عشیرتندن بیت جندیل ، معدان ، مقاصیص فرقه‌لری اسکان وزراعت ایدرلر . هردرلو حبوبات زرع ایدیلیر . انهار مذکوره دجله نهرندن منقسمدر . بو مقاطعه دجله‌نك ساحل یمیننده وقضانك منتهای حدود جنوبیه‌سنده کائندر .

نهر بن جسام وام الحلانه ایله ام الحنه مقاطعاتنك بزایزنده ، منتفك سنجاغیله محادد دجیله اراضیٔ سنیه‌سی واردر که غراف شطندن آلدیغی جدوللرله اروا اولنور .

کوت انهاری بزایزنده شویچه بطاقلغی واردر که بدره قضاسیله کوت الاماره قضاسی حدودنده کائندر . برجهتدن کلال صوینی ، دیکرجهتدن دجله صوینی اورایه دوکولور . دجله نهرینك طغیانی زماننده شویچه بطاقلغنك کسب جسامت ایتمسیله بدره قضاسنك اوجهتدن اولان طریقی منسد اولور .

کوت الاماره ؛ — کوت الاماره قصبه‌سی بغداددن برآ ۱۵۷ کیلومترو جنوب شرقیسنده ، دجله نهرینك ساحل یسارنده قضا مرکزیدر . بغداد ایله بصره اره‌سنده ایشلین واپورلرك وسفائنك موقف ومحری اولمسیله ایجه تجارتکاهدر . موقعی غایت لطیف وهواسی جیددر ۱۵۰۰ خانه‌یی ، ۱۵۰ دکانی ، ۱۰ خانی ، ۸ قهوه‌خانه‌یی ، ۲ حمامی ، ۱ جامعی ، ۲ مسجدی ، ۱ مکتب رشدیه‌یی ، ۲ صبیان مکتبنی ، ۱ سیناغونی ، دیکرقارشی یقه‌سنده اواق وبخار ایله متحرك بولنمق اوزره ۲ یاغی ما کنه‌سنی حاویدر . بر تلغرافخانه موجوددر . برقاچ خانه موسوی واردر . حکومت قوناغی شطه ناظر ومنتظمدر . اطراف قصبه‌ده بر قاچ باغچه واردر . سبزه ومیوه‌سی آز اولوب بدره جهتلرندن جلب وادخال اولنور . حمیدیه اجنته‌سی ودیون عمومیه ورسومات ورژی دائره‌لری واردر . کوت الاماره قصبه‌سنك یکرمی دقیقه قدر اشاغیسنده اراضیٔ سنیه اداره‌سی جانبندن بر دوبه‌لی کوپری انشا اولنمشدر .

شیخ سعد قریه‌سی دجله‌نك ساحل یمیننده ، ام الحنه مقاطعه‌سنده‌در . بورادن اوچ ساعت آشاغیده عماره سنجاغنه تابع علی الغربی ناحیه‌سی حدودی کلیر . قریه ۱۳۰ خانه ، ۱۰ دکان ، ۱ قهوه‌خانه‌یی محتویدر .

کوت الاماره قضاسنده خیلی میان کوکی اخراجاتی واردر . محل اخراجلری شونلردر : یوسفیه‌ده ایکی محلده ، ام البنی‌ده ، مزا کده فرحان زویه‌سنده [زویه آغاجلق یر] ، حسینیه‌ده حبیب النصیفك زویه‌سنده ، نهر جسامده شوندی زویه‌سنده که بونلر دجله‌نك ساحل یمیننده‌در ؛ دجله‌نك ساحل یسارنده انهارکوتدن مدکده ، کوت شریمه‌سنده شمران زویه‌سنده ، ناموس الامیر زویه‌سنده .

﴿ بدره قضاسی ﴾

بدره قضاسنك حدودی شمالاً مندلی قضاسی ، شرقاً ایران ممالکی ، جنوباً عماره سنجاغیله کوت الاماره قضاسی ، غرباً عزیزیه قضاسیدر . بو قضاده باشلیجه آتی مقاطعه واردر . بدره ، جسان ، زرباطیه ، هورجسان ، غربیه ، ترساق مقاطعاتی .

طولاً ٦ ساعت امتدادنده اولان بدره مقاطعه‌سی : نفس بدره‌ایله عباره ، مرزابات ، قیراوی ، سیحه وامام رضا ، ام‌الروف نهیر نهری شبه‌لرینی [شبه مزروعاتك بر قطعه‌سنه دینیلیر] حاویدر .

طولاً ٧ ساعت امتدادنده اولان جسان مقاطعه‌سی : نفس جسان ایله شاخه نهری ، نهیر شعیر ، فوقی شبه‌لرینی محتویدر .

٥ ساعت امتدادنده بولنان زرباطیه مقاطعه‌سی : نفس زرباطیه ایله ورمزیار ، طهان عشیرتلری شبه‌لرینی محتویدر .

هور جسان مقاطعه‌سی طولاً ٦ ، غربیه مقاطعه‌سی ١٠ ، ترساق مقاطعه‌سی ٨ ساعت امتدادنده‌در . بونلردن ماعدا حدود ایرانیه اوزرنده سید حسن ، بکسایه اراضیٔ جسیمه‌سی واردر .

ایران طاغلرندن کلن کلال ، کاوی ، غربیه ناحیه‌سنده چنکوله ایرماقلری ودها بر طاقم چایلر بو قضا اراضیسنی اروا واسقا ایدرسه‌ده صولرینك کثرتندن واراضیسنك قوهٔ انباتیهٔ فوق العاده سندن لایقیله استفاده ایدیله‌مه‌مکده‌در . حدود ایرانیه اوزرنده پشتکوه طاغلرندن متفرق حمرین طاغلری موجوددر .

داخل قضاده کی باشلیجه عشایرعربان بنی لام ، ماحظاوی ، طهان ، المملا ،

ورمزيار ، الحمد ، صيفی عشيرتلريدر . بونلردن ماعدا زراعتله مشغول بعض عشائر متفرقهٔ ايرانيه واردر . بنی لام عشائری ترساق ، غربيه ؛ هور جسان مقاطعاتنده زراعت ايدر .

بو قضانك باشليجه قصبه وقريه‌لری مركز قضا اولان بدره ايله زرباطيه ، جساندر . بتون بو قريه‌لرك جوار واطرافی باغلر ، باغچه‌لرله محاطدر .

باشليجه محصولات بغدای ، آرپه ايله حبوبات سائره ، خرما ، پورتقال ، ليمون ، نار ، شفتالی ، زردالی ، اريك ، اوزوم ، قاوون ، قارپوز ومخضرات سائره‌در . حرير قوزه‌سی دخی يتشديريلير .

داخل قضاده كليتلی اغنام ومواشی وحيوانات سائره بسله‌نير . ياغی وياغ مبذولدر . ايران ايله خيلی تجارتی واردر .

بدره . — بدره قصبه‌سی كلال چاينك اوزرنده اطرافی باغاق ، باغچه‌لك ، ۵۰۰ خانه‌يی ، ۵۰ دكانی ، ۱ خانی ، ۲ مسجدی ، ۸ چايخانه‌يی ، ۱ تلغرافخانه‌يی ، داخل وجوار قصبه‌ده ۱۵ دن متجاوز دقيق اعمالنه مخصوص صو دكرمنلرينی حاويدر . بو قصبه اهاليسنك كافه‌سی كردجه تكلم ايدرلر ، فارسی ، عربی ، تركی لسانلرينی‌ده بيليرلر .

زرباطيه قريه‌سی مركز قضا اولان بدره‌نك شمال شرقی جهتنده ، كلال چاينك قربنده‌در . ۱۵۰ خانه‌يی ، ۲۰ دكانی ، ۱ خانی ، ۳ چايخانه‌يی ، ۷ قاچ دكرمنی محتويدر . بدره‌يه ايكی ساعت مسافه‌ده‌در .

جسان قريه‌سی غربيه ناحيه‌سنك مركزی اولوب ۲۵۰ خانه‌يی ، ۱۲ دكانی ، ۲ قهوه‌خانه‌يی ، ۲ مسجدی ، ۱ منزلخانه‌يی جامعدر . بدره‌نك جنوب جهتنده ، اوچ ساعت بعدنده‌در . كلال چاينك صويی جسان قريه‌سنك باغچه‌لری اورته‌سندن كچر .

﴿ كربلا سنجاغنك جغرافياى سياسى ومدنيسى ﴾

كربلا سنجاغى شمال غربى جهتندن دليم قضاسى ، شمالاً كاظميه قضاسى، شرق وشرق جنوبى جهتندن ديوانيه سنجاغى ، جنوب غربى وغرب طرفندن برالشام ديئيلن چول ايله محاطدر .

(كربلا قضاسى)

كربلا قضاسى شمالاً دليم ، كاظميه قضالرى ، شرقاً حله ، هنديه قضالرى ، جنوباً نجف قضاسى ، جنوب غربى وغرب جهتندن شاميه چولى ايله محدوددر. اراضيسى دوزدر ؛ طاغلق واورمانلغى يوقدر . فرات نهرى وآندن متفرق حسينيه قنالى بوقضايى اروا ايلر . حسينيه قنالى جنتمكان قانونى سلطان سليمان خان حضرتلرى جانبندن حفر وكشاد ايتديرلمشدر ، طولى سكز ساعت امتدادندەدر . بوقنالك ايكى ساحلندن آچلمش اولان انهار شونلردر : ابو جردان ، ابوسليمان ، جعيتينه ، ابوزرنت ، قمقميه ، وند ، حموديه ، بهادرى ، بكيره ، عويرة الكبيره والصغيره ، ابوعصيد ، بدعت اسود ، بدعت شريف ، جويب ، ابوطحين ، عميشيه ، قرطه ، كماليه [مشهور ابن كمال طرفندن كشاد ايدلمشدر] ، بدعت عيشه ، قاضى ، حرودى ، حيدريه ، رزازه ، طويريج ، ابوصمانه ، شيطه ، صالحيه ، كريد محمد صالح ، عسافيه ، ابيترات ، ابراهيميه ، خيرالدين ، لايج ، فريحه ، كرابله ، جنكنه . بونلردن ماعدا قضايه مربوط مسيب ناحيەسى داخلنده فرات نهرندن منشعب جويب ، وجيح ، باج ، حلوه ، هور حسين ، ابولوكه نهرلرى واردر. بتون بوانهارينه اونامله مسمى مزارع ونخلستانلر وباغچەلرى سقى ايدر . مسيب ناحيەسى داخلنده اراضىٔ سنيەدن مسيب ، اسكندريه ، ناصريه مقاطعەلرى واردر كه بونلرده فراتدن منشعب

جدوللر ایله اروا اولنور . بوجدوللر اوزرنده کارکیر کوپریلر واردر . حسینیه قنالی اوزرنده‌ده اوچ کارکیر کوپری موجوددر .

باشلیجه محصولات : خرما ، حنطه ، شعیر ، پاموق ، تنباکو ، آفیون ، عراق وهندی جنسندن سیسام ، بوروجه ، باقله وحبوبات سائره ایله قاوون ، قارپوز ، پورتقال ، طاتلی واکشی لیمون ، نار ، زردالی ، اینجیر ، دوت کبی میوه‌لردن وپاطلیجان ، بامیه وسائر سبزه‌لردن عبارتدر .

بغدای ، آرپه احتیاجات محلیه‌یه انجق کفایت ایده‌جك مقدارده اولوب اخراجاتی خرما ، یپاغی ، دری ، عبا ، پکمز وسائر بعض مواد ایله میوه‌لردن وادخالاتی بز ، باصمه ، چوخه ، عطاریه ، ادویه ، توتون ، تنباکو ، شکر ، قهوه ، چای ، خالی کبی اشیادن عبارتدر . وسائط نقلیهٔ تجاریه براً دوه ، استر ، بارکیر ، چمندر [مرکب] ونهراً مهیله ، بلم ، طراده وساجه کبی سفینه وقایقلردر . بوسفینه وقایقلر نهرلرك هرساحلنه یناشدقلرندن صورت مخصوصه‌ده اسکله‌لر یوقدر . تجارتی باشلیجه کاروانلرله بغداد وسفائن واسطه‌سیله بصره وعنزه وشمر عشیرتلریله اجرا اولندیغی کبی هرسنه بیکارجه ورود ایدن زوار یوزندن‌ده خیلی تجارت واستفاده ایدلمکده‌در .

بوقضا داخلنده‌کی عشائر سیار وخیمه نشین ، زراع ومقیم نامله ایکی قسمه تفریق اولنه بیلیر . خیمه نشین اولان عشائر سیاره عنزه وزکاریط عشیرتلریدر . عنزه عشیرتی العمارات ، صکور ، سلکه ، دهامشه ، الزنبه ، الضبیان ، سویلمات فرقه‌لرینه وزکاریط عشیرتی معزه ، مجله ، شریفات ، التمایم فرقه‌لرینه انقسام ایدر . بونلر اغلب وقتلرینی کربلانك جهت غربیه‌سنده شامیه چوللرنده سیر وسیاحتله امرار ایدوب سنه‌ده ایکی دفعه مرکز لوا ایله بعض جوار قصبات وقرایه کله‌رك ذخیره وسائر مالزمه‌لرینی مبایعه ویوك ، یاغ ، حیوان بیع ایدرلر .

بوعشائرك ودى رسومى [دوه ويركوسى] لواجه تحصيل ايديلير . عنزه عشيرتنك شيخى رسماً رزازه قائمقامى طانيلير . رزازه كربلانك جهت غربيه سنده ٣ ساعت مسافه‌ده حسينيه قنالنك بزايزنده بر محل آبدار اسمى اولوب مساكن وعمراندن خاليدر . انجق عشيرت مذكوره‌نك قرارگاه اساسيسى اولمق حسبيله قائمقاماق موقع مذكوره نسبت ايدلمشدر .

كربلا قضاسنده ساكن ومتوطن بولنان عشائر المسعود ، اليسار ، البومصره ، البوغانم ، عويسات ، البومحيي ، جنابى نام عشيرتلردر . بونلردن المسعود ، اليسار ، البومصرى ، البوغانم حسينيه انهارنده وجنابى ، البومحيي ، عويسات مسيب ناحيه‌سى داخلنده كى جرف الصخر اراضيسنده حراثت وزراعتله اشتغال ايدرلر .

بالجمله عشائر نزدنده دوه ، آت ، قيسراق ، مركب ، اوكوز ، اينك ، مانده ، استر ، قيون ، كچى كثرتله بسله‌نير . هله عنزه آتلرى ، قيسراقلرى مشهوردر .

كربلا ايله شفاثيه اره‌سنده ورزازه طرفلرنده كى مملحه‌لردن بشقه معدن يوقدر . بومملحه‌لر هنوز تحت انحصار وانضباطه آلنه‌مامشدر . شفاثيه مملحهٔ جسيمه‌سندن اليوم برسنه‌ده تخميناً اوچ يوز بيك اوقه‌قدرطوزاخراج اولنيور .

كربلا قضاسنده كى آثار عتيقه شونلردر :

كربلانك جهت غربيه‌سنده وشفاثيه‌نك اوچ ساعت برسنده جاده‌دن صاپه برمحلده « ضيفر » نامنده بر قلعه واردر . بانيسى حيره ملوكندن نعمان اولديغى مرويدر [*] اوبله متين ومحكم ومنتظم برطرزده ياپلمش كه تاريخ

---

[*] حيره اليوم نجف قصبه‌سنك بولنديغى موقعده بولنمش برشهرقديم اولوب بخت نصر وبر روايتده اسكندر طرفندن بنا ايدلمش . ظهور اسلامدن اول

اکاسرۀ ایرانه تابع حیره عرب ملوکنك مقری ایمش . حکومت مذکوره شمس تابان اسلامك اوان اشراقنده خالد بن الولید رضی الله تعالی عنه افندمز حضرتلرینك همتیله منکشف اولمش . نعمان ۱۸ ذاتدن عبارت اولان ملوك مزبوره نك سکزنجیسیدر .

انشاسندن بری ایکی بیك سنه قدر مرور ایتمشکن حالا اکثر محللری قائمدر .

شفاثیه و رحالیه نك اوست طرفنده ــ ضم خاء معجمه وفتح واو ونون ایله ــ « خورنق » و « سدیر » نام ایکی قصر متین ودلنشینك آثار باقیه سی الآن مرئی اولوب سدیر قصری مذکور نعمان طرفندن بنا ایدلمش وخورنق قصری بر روایته کوره ینه نعمان وروایت اخرایه نظراً ایران ملوکندن « یزدجرد » ك امریله و « سنمار » نام معمارك معرفتیله یاپلمشدر .

شفاثیه ده حساوی قصرنده [بورالرده قریه یه قصر دینیلیر] خراب برقلعه نك اکثر اساسیله مرتفع دیوارلری وصو ساقیه لری مشهود اولمقده در که بونك بانیسی اکاسرۀ عجم زماننده اوحوالینك حاکمی اولان بنی اسرائیلدن شمعوندر دیرلر .

شفاثیه دن رحالیه یه کیدیلیرکن صول طرفده ویارم ساعت مسافه ده کورونن اوفاق برقلعه نك داخلاً ابنیه سی منهدم اولمش ایسه ده بعض دیوارلری هنوز باقیدر . بوده شمعونك معاصری « بردوی » نامنده بریهودی حاکمنك قلعه سی اولدیغی مشهوردر .

قضانك بلاد مشهوره سی مرکزلوا اولان کربلای معلا قصبه سیله مراکز نواحی بولنان مسیب وشفاثیه قریه لریدر .

کربلا . ــ کربلا قصبه سی بغدادك ۸۰ کیلومترو جنوب غربیسنده ،

حسينيه قنالنك كنارنده كائن وبغداددن صوكره ولايتك الڭ جسيم ومعمور برشهريدر. سيدالشهدا امام حسين بن علي [رضي الله عنه] افندمز حضرتلرينك محل شهادتنده وتربۀ شريفه‌سي اطرافنده دور جليل عثمانيده تأسيس واحداث ايدلمشدر. قصبه اسكي ويكي ايكي بيوك سمتدن متشكلدر.

اسكي محله مرقد حضرت امامك اطرافنده وحضرت امام عباسه نسبتاً «عباسيه» توسيم ايدلمش اولان يكي محله آندن اوته‌ده وقصبه‌نك جهت جنوبيه‌سنده مقدما بطاقلق ايكن كاملاً قورودیلان موقعده اوتوزسنه اول تأسيسنه باشلانيلوب كوندن كونه توسع ايتمكده‌در. اسكي محله‌نك سوقاقلري طار واولري غير منتظم ايسه‌ده عباسيه محله‌سي بغدادده دخي نامشهود واستانبولك محلات معروفه‌سنه مماثل ١٠ ـ ١٥ مترو عرضنده كنيش جاده‌لر وطرفيننده منتظم، مرتفع ابنيه‌دن مركبدر. حكومت قوناغي عباسيه محله‌سنك منتهاسنده ونجف طريقنه كيدن جاده اوزرنده باغچه ايچنده برقاتلي، اولدقجه واسع بربناي منتظمدر. درت سنه اول انشا اولنان تلغرافخانه ظريف ومتيندر. قصبه‌ده برقشله ايله بلديه، ديون عموميه، رژي، قرانتنه دوائري واردر.

حضرت امام حسين ايله حضرت امام عباس [رضي الله عنهما] افنديلرمز حضراتنك تربۀ شريفه‌لري غايت مزين ومعموردر. امام حسين حضرتلرينك تربه‌لريله يانندەكي جامعك قبه‌سي ومناره‌لري آلتون قاپلي طوغله‌لرله ومحال سائره‌سي كاشي طاشلريله موشح ومصنع اولديغي كبي حضرت امام عباسك تربه وجامع شريفي ده كاشي طاشلريله زينت افزادر. هرايكي تربه‌نك حوليسي واسع وبرد ساعت قوله‌سني جامعدر. حوليلرك اطرافي تربه‌دارلره مخصوص ودفن امواته عائد محللري مزين اوطه‌لري محتويدر. حضرت امام حسينك مرقدمنورني حاوي اولمق مناسبتيله كربلايه ايراندن، هندستاندن ومحال سائره‌دن سنوي بيكارجه

زوار کلیر. علی الخصوص شیعیلر ایچون عتبات عالیه‌دن اولان کربلاده زیارت فرض مقامنده اولدیغی کبی امواتک اوراده دفنی ده آرزو اولندیغندن هر سنه ورود ایدن جنازه‌لر صاحبلرینک ویره‌جکاری رسوملک درجاتنه کوره حولی اطرافنده کی اوطه‌لره، حولینک آلتنده کی سردابلره ویاخارجده کی مزارستانه دفن اولنور.

بونلردن ماعدا قصبه‌ده سنیلره مخصوص برجامع وبر مدرسه ایله اهالیٔ مختلفه‌یه عائد مساجد وسکز مدرسه واون قدر مکتب صبیان، برمکتب رشدیٔ ملکی موجوددر. چارشوسی بیوك ومکملدر. برچوق خانلری، قهوه وچای خانه‌لری، علوه‌لری واردر. سنی وشیعیدن مرکب اولان سکنهٔ دائمهٔ مملکت ۵۰۰۰۰ دن زیاده‌در؛ عرب وعجم عنصرلرینه منسوبدر.

لسان عمومی عربی وفارسیدر. تحصیل علومدن باشقه کار وصنعتی وزیارت وعبادتدن ماعدا مشغولیتی اولمایانلر آز دکلسه‌ده برقسم اهالی ده تجارت وصناعتله مشغولدر؛ زوارك یادکار مقامنده آلوب کوتوردکاری تسبیحلر وآیات کریمه یازیلی یازمه‌لر وسائره اعمال وبیع ایدرلر. کربلاده خیلی پکمزیاپیلیر. اطرافنده کی باغ وباغچه‌لرك محصولاتی اولان خرما ایله انواع میوه وسبزه مبذولدر.

کربلاده یکرمی ایکنجی لوایه تابع برنظامیه طابوریله سکسان دردنجی ردیف الاینك اوچنجی طابوری آرامسازدر. ایران دولتنك بر کارپردازی وانکلتره حکومتنك برقونسلوس مأموری بولنمقده‌در.

کربلادن بغداده هر کون یولجی وپوسته اوراقی نقل ایدن آرابه‌لر اولدیغی کبی نجف اشرف قصبه‌سنده‌ده هر کون آرابه‌لر ایشلر آرابه‌لر کرك بغداده، کرك نجفه اولان مسافه‌یی ۹، ۱۰ ساعتده قطع ایتمکده‌در.

آرابه‌لردن ماعدا بغداد ایله کربلا وکربلا ایله نجف ارەسنده کاروانلر دخی - هله زیارت موسملرنده - لاینقطعدر. فائده‌دن خالی اولمایه‌جغی جهتله

کاروان منزللرینی ده بروجه آتی تعداد ایده‌لم : بغداددن خرابه خان [فوق العاده برلزوم اولمادیغی زمان بوقدیم وخراب خانده کاروانلر بیتوتت ایتمز] ٢ بچق ، خرابه خاندن خان آزاد [بوده مائل خراب اولوب نادراً ایچنه نزول ایدیلیر] ١ بچق ، خان آزاددن محمودیه قریه‌سی [بوراده بهمه حال بیتوتت اولنور ، آرابه‌لرك ده استاسیونیدر] ١ بچق ، محمودیه‌دن شور خان [بوراسی ده خراب اولوب قرارگاه اتخاذ ایدلمیور] ١ بچق ، شور خاندن اسکندریه قریه‌سی [تعریفی آتیده‌در . بوراده نادراً منزل اتخاذ ایدیلیر] ١ بچق ، اسکندریه‌دن مسیب [تعریفی آشاغیده‌در . بوراده کاروانلر بهمه حال بیتوتت ایدر] ٢ ، مسیبدن آتشی خان [مائل انهدام بر خاندر . نادراً منزل اتخاذ اولنور] ٢ بچق ، آتشی خاندن کربلا ٢ بچق ساعتدر . کربلایه بر ساعت قدر باغلر آره‌سندن وبعده حسینیه قنالی اوزرنده کی کوپریدن بچیله‌رك کیریلیر . کربلادن نخله خانی [بوکا بانیلرینك اسمنه اضافتله شمسه خانی ده دینیلیر . معمور برخاندر . یانی باشنده برایکی کولبه وقهوه‌خانه ودکان واردر . بعضاً منزل اتخاذ ایدیلیر] ٣ ، نخله خانندن حماد خانی [بوراسی بهمه حال منزل اتخاذ ایدیلیر ، آرابه‌لرك ده استاسیونیدر . بوراده بر برینك ایچنده اوچ وبونلرك یاننده بر وقارشیسنده برکه جمعاً ٥ خان ، بر قاچ دکان ، ٢٠ قدر خانه وبر اوقدر کولبه وکوچك باغچه‌سی واردر] ٤ ، حماد خانندن خراب خان [اندر اوله‌رق منزل یاپیلیر] ١ ، خراب خانندن میرزا خانی [بوراده ایکی خان ، بر قاچ قهوه وچایخانه وآرابه استاسیونی موجوددر . اکثریا منزل اتخاذ ایدلمکده‌در] ٢ بچق ، میرزا خانندن نجف اشرف ٣ بچق ساعتدر .

مسیب ناحیه‌سی . — مسیب ناحیه‌سنك مرکزی اولان مسیب قصبه‌سی فرات نهرینك ساحل یسار ویمیننده ، بغدادك ٥٥ کیلومترو جنوب غربی وکربلا

٢٥ کیلو مترو شمال شرقیسنده‌در . قصبه‌نك اکثر ابنیه‌سی وچارشوسی صول ساحلنده اولوب قارشی یاقه‌سنده دائرهٔ حکومتله برقاچ خانه واردر . ایکی قسمی دوبه‌لی برکوپری ایله مربوطدر . ایکی جهتی بتون باغلر ، باغچه‌لرله محاط اولدیغندن قصبه‌نك منظره‌سی پك روحپرور وهواسی جیادت ولطافتله مشهور ومعتبردر . ٥٠٠ ی متجاوز خانه‌سی ، ٣٥٠٠ دن زیاده نفوسی ، ١٠٠ دن متجاوز دکانی ، ١ جامعی ، ٢ مسجدی ، ١ مکتب ابتدائیسی ، ٢ مکتب صبیانی ، بری بویاقه‌ده ودیکری قارشیسنده ٢ خانی ، ٥ سیفی [سیف : کلیتلی ذخیره ادخال اولنان بیوك انبار دیمکدر] ، ١١ علوه‌سی ، ٥ قهوه‌خانه‌سی واردر . بو یاقه‌ده تلغرافخانه ، اراضیٔ سنیه ، قرانتنه ، دیون عمومیه ، رژی دوائری موجوددر . بغداد — کربلا آرابه خطنك استاسیونی اولوب آرابه‌لر بوراده آقطارمه ایدرلر . برچوق سفائن تجاریه‌نك ده ممری اولمسیله اپیجه تجارتکاهدر .

مسیبك ایکی ساعت شمال شرقیسنده بولنان « اسکندریه » قریه‌سنده ٣ خان ، ٥٠ قدر خانه وکولبه ، ١ قره‌غولخانه ، املاك همایون مأمورینه مخصوص بر دائره واردر . اسکندریه جدولی قریه‌نك کنارندن کچر .

مسیب قصبه‌سنك نهراً یارم ساعت جنوبنده حسینیه قنالنك صدری وبو صدردن بر ساعت آشاغیده‌ده هندیه سد موقعی بولنور .

شفاثیه ناحیه‌سی کربلانك جهت غربیه‌سنده ، ٩ ساعت مسافه‌ده اولوب ٥٠٠٠٠ دن زیاده خرما آغاجنی حاویدر . بو ناحیه‌ده شرب وسقی ایچون عین [منبع] صولری واردر . ناحیه ١٧ قریه‌یی شاملدر . قریه‌لر بربرینه قریبدر . هر قریه‌ده ٥٠ دن ایکی یوزه قدر خانه وکولبه بولنور . اصل مدیر ناحیه‌نك اقامتکاهی ٣٠٠ قدر خانه وکولبه‌یی و ١٥ قدر دکانی محتوی « رأس العین » قصبه‌سیدر .

﴿ هنديه قضاسی ﴾

هنديه قضاسنك شمالی كربلا ، شرقی حله ، شرق جنوبيسی وجنوبی شاميه ، جنوب وغربی نجف قضالريله محدوددر .

اراضيسی دوز وغايت منبت اولوب هر نوع حبوبات يتيشديرمكه مستعددر . انجق فرات نهرينك كثيروب القا ايتديكی « دهله » تعبير اولنان چامورلرك تراكم وترسبندن سطح اراضی برآز يوكسلمش اولديغندن نهردن لايقيله صو آلنه ميه رق خيلی حاصلات ويرن چالتك زراعتی يدی سكز سنه‌دن نقصان اولمشدر . بوكا قارشی ايجاب ايدن تدبير مجرای نهرك مناسب بر محلنده سد انشاسيله مياهنك شيشيريله‌رك اراضی يه اساله واجراسندن عبارت اولمغله بو خصوصده جانب حكومت سنيه دن تشبثات لازمه‌ده بولنلمقده‌در. قضانك اليوم محصولاتی پاموق ، عراقی وهندی جنسندن تنباكو ، حنطه ، شعير ، ماش ، سيسام ، دخن ، لوبيا ، باقله وبرمقدار پرنجدر . نهرك هر ايكی بوينده سنين اخيره‌ده خرما آغاجلری وكراسته‌لك آغاجلر يتيشديريله‌رك اپيجه استفاده اولنمقده‌در . داخل قضاده آت ، قيسراق ، چمندر ، اوكوز ، اينك ، مانده ، قويون ، كچی كبی حيوانات اهليه چوقدر .

قضاده اسكان وفلاحت ايدن عرب عشائری الفتله ، بنی حسن ، بنی طرف ، بنی سعد ، الدعوم ، جليحه ، كريط ، براجع ، كراكشه ، عاصريه ، المسعود عشيرتلريدر. بونلر حصير وقاميشدن معمول « صريفه » دينيلن كولبه‌لرده اسكان ايدرلر . عموماً داخل قضاده ٧٠٠٠ دن متجاوز صريفه واردر .

اراضی فرات نهريله واندن متشعب باشليجه ١٧ جدول ايله اروا اولنوركه شونلردر: فراتك ساحل يسارنده ابونفاش ، مشورب غربی ، مشورب شرقی ،

مهندس ومحافظ سدەیە مخصوص خانەلر ولوازم سدك احضاری ایچون اعمالاتخانەلر ، سدەدە ایشلەین عملەنك یتوتنە مخصوص خانە و کولبەلر انشا اولنەرق اورامی معمور ولطیف المنظر بر قریە حالنی آلمشدر . آمد شد ایدن سفائن سد موقعندە آقطارمە ایتمکە مجبوردر .

هندیە قضاسندە مرکز قضا اولان « طویریج » قصبەسیلە ناحیە مرکزی بولنان « کفل » قریەسی واردر .

طویریج ؛ ــ طویریج قصبەسی ـ کە علی الاطلاق هندیە قصبەسی دە دینیلور . ـ کربلانك ١٨ کیلومترو جنوب شرقیسندە ، فراتك ساحل یمیننده لطیف الموقع بر قصبەدر . برقاچ خانەوصریفەلی محتوی اولان قارشی یقەسندەوبەلی بر کوپری ایلە مربوطدر . قصبەدە طوغلە ایلە معمول منتظم ٣٠٠ خانەوحصیر وقامیشدن مبنی ١٠٠ قدر کولبە ، ١ حمام ، ١ مکتب ابتدائی ، حمیدیە نام جامع شریف ، ٤٠ مجرش [پرنجی آیقلامغە مخصوص محل] چارشوسندە خیلی دکان ، علوەلر ، قهوەوچایخانەلر ، شطە ناظر ٣ مسافرخانە ، منتظم بر وقف خانی موجوددر . دائرۂ حکومت اولدقچە منتظم بر بنا اولوب اوکی ساحل نهرەقدرا یججەواسع برمیداندر . تلغرافخانە حکومت قوناغنك اتصالندە وحذاسندەدر . دیکر حذاسندەدە عسکری قشلەسی واردر . هندیە قصبەسی یکرمی ایکنجی لوایە تابع بر نظامیە طابوریلە ردیف سکسان دردنجی آلایك ایکنجی طابوری مرکزیدر . اهالی عرب وجعفری المذهبدر . ایران تبعەسیلە تبعۂ سائرۂ اجنبیەدن دە بر مقدار نفوس واردر . لسان عمومی عربی اولوب ساکن اولان عجملر واسطەسیلە فارسی بیلنلردە بولنور . قصبەنك هواسی اساساً لطیف ایسەدە اطرافندەکی هورلردن طولایی خالدار وراطب اولیور .

طویریج قصبەسنك بش ساعت [٢٥ کیلومترو] وبغدادك ١٢٠ کیلومترو

جنوبنده هندیه شطنك ساحل یسارندن بر آز ایچریده کفل قریه‌سی واردر . بوراسی « ذوالکفل » (علیه السلام) افندمز حضرتلرینك مدفن شریفلری بولندیغی مروی اولمسیله تربه‌لری اهالی وعلی الخصوص موسویلر نزدنده زیارتگاهدر . قریه اهالیسنك قسم اعظمی عرب وبرقسمی یهودیدر . نبی مشار الیهك لسان عبرانیده اسم عالیلری « حزقیل » در . بوقریه‌ده برچوق خانه ، منتظم چارشوسنده خیلی دکان وقهوه‌خانه واردر .

(نجف قضاسی)

نجف قضاسنك شمالی کربلا ، شرقی هندیه وشامیه قضالری ، جنوب وغربی شامیه‌چولی ایله محاطدر .

نجف قضاسنی کفل قریه‌سنك جنوبنده هندیه قنالندن ایکی قوله آیریلان فراتك بیوك صاغ قولی ایله حمیدیه‌قنالی اروا ایدر . فراتك بوقولی کوفه وهور الدخن ناحیه‌لرندن کچر . حمیدیه قنالی جماره‌مقاطعه‌سنده فرات نهرندن « ابوصخیر » نام محلك قربنده آچیلوب نجف قصبه‌سنك جهت جنوبیه‌سنه وآرقه قپوسندن یدی ، سکز دقیقه مسافه‌یه قدر کلیر . مجراسی الیوم تماماً قورومش اولان اسکی نجف کولی اراضیسنده اولوب صدرندن نجف قصبه‌سنه قدر ١٥ کیلومترو امتداد ایدر . بوقنال نجف قصبه‌سی اهالیسنك دفع احتیاجاتی ایچون خزینهٔ خاصهٔ شاهانه جانبندن ١٣٠٩ تاریخنده کشاد ایتدیرلمش وصویك فضله‌سیله بالاسقا برقاچ قطعه باغ وباغچه‌ده احداث اولنمشدر .

قضانك کوفه وهور الدخن نواحیسندن ماعدا محلری سیلیسلی اراضیدن اولدیغندن وجداول وانهاری بولنمادیغندن زراعتدن خالیدر ؛ انجق کربلا ایله

نجف آره‌سنده کی ساحهٔ فسیحه‌ده کوز وبهار موسملرنده کوزل مرعالر یتیشوب عنزه وسائر عشایر عربانك اغنام ومواشیسنه جولانکاهدر .

کوفه ناحیه‌سنده ناحیه اراضیسنده ومحال سائره‌ده ١٧٠٠٠٠ دن زیاده خرما آغاجی وجزؤی زراعت شتویه وصیفیه واردر .

کوفه ناحیه‌سنده اسکان وزراعت ایدن عشائر وجماعات شونلردر : بلوش [ایرانی الاصل] ، ربیعه ، بنی حسن ، عذارات ، کریشات ، شوشتری ، براکه ، البوذبح ، المواش ، البونعمان ، قطعه نام محلده عبوده عشیرتندن البو شیخ مشهد ، الجعافره ، العیسی ، هارونیه ایله خرخیط نام موقعده الشبلدن البو دحیدح ، مالحتین اراضیسنده البودحیدح ، البوشیخ مشهد ، خمیسیه اراضیسنده زرفان ، البو ضباع اراضیسنده بنی حسن عشایرندن البدیوی ، مصیخنه اراضیسنده بنی حسندن عواید فرقه وجماعتلری . بونلرك کافه‌سی ساکن ونخلستانلرله باغچه‌لرك فلاح وزراعی اولوب اقامتکاهلری چامور وبردی [قامیش] دن معمولدر . خیمه‌نشین عشائر سیاره یالکز براکیه نام محلده خزاعل وتمایم عشیرتلرندن اوتوز خانه قدردر .

هور الدخن ناحیه‌سی اراضیسی هور الدخن مقاطعه‌سی نامیله معروفدر . بوراده فرات نهریله آندن متفرق جدوللر واسطه‌سیله سقی ایدلمك اوزره هر نوع حبوبات صیفیه وشتویه یتیشدیریلیر . ناحیه‌ده اسکان وزراعت ایدن عموماً بنی حسن عشائرندن المواش ، البوعذیب ، حواتم ، البوعارضی ، البوحداری ، العباس ، مجیاتیم فرقه‌لریدر . هور الدخن عشائرینك کافه‌سی ٢٠٠٠ خانه [صریفه] دن متجاوزدر . بوراده اغنام ومواشئ سائره کثیردر .

قضانك جنوب غربی جهتنده کائن رحبه ناحیه‌سنده الیوم مزروع اراضی ١٢٨ فداندر . یالکز حنطه وشعیر زرع اولنور . جداول بولنمادیغی ایچون

مزارع واهالی چشمه ومنبع صولرندن استفاده ایدر . مقاطعات مزروعه شونلردر : رحبه ، رهیمه ، عزیه ، حیاضیه ، شقیق. زراعتدن خالی وچشمه‌لری معطل اولان اراضی‌ده شونلردر : مندراوی ، مظلوم ، خربه ، العاریج ، الساوید ، الرهبان ، نصاب ، شعیب ، غانم ، المویلحه . بو ناحیه‌نك زراعی العبدالله ، الظویهیر ، العكارات ، العتیج عشائریدر . قیون ودوه‌لرینی سقی ورعی ایچون عنزه ، دهامشه ، شمر ، غزالات ، الشبل ، بنی‌سلامه ، بنی‌حسن ، العاجیب ، العیاش عشائر سیاره‌سی موسم شتاده ناحیه‌یه کاوب کیدرلر. ناحیه داخلنده « وادی الرهیمه » و « وادی صغیر الرهبان » نام محللرده ایکی مماحه اولوب تمامیله تحت انضباطه آلنمادیغندن واردات سنویه‌سی اون درت اون بش بیك غروش راده‌سنده‌در .

نجف قضاسی عشائر وزراعی کثرتلی اغنام ومواشیٔ سائره بسلرلر .

کوفه بلدهٔ قدیمه‌سنك ویرانه‌لری کوفه قصبه‌سنك اطرافنده ممتددر. امام علی (رضی الله عنه وکرم الله وجهه) افندمز حضرتلرینك محل شهادتلری اولان مشهور « مسجد کوفه » قصبه‌یه کیرلزدن اول صاغ طرفده الآن قائم وباقی اولوب داخلی غایت واسع وجوانب اربعه‌سی بر چوق اوطه‌لری جامعدر . بونك جهت شمالیه‌سنده ۲۰ اون دقیقه قدر مسافه‌ده « سهله » مسجد کبیری واتصالنده « صعصعه » ، « زید اولاد صوحان » مسجدلری ، نفس قریه‌ده « حمرا » مسجدی موجوددر .

نجف ٥ــ نجف اشرف قصبه‌سی فرات نهرینك ساحل یمیننده ٥ کیلومترو مسافه‌ده ، کربلانك ٧٠ کیلومترو جنوب شرقیسنده ، بغدادك ١٥٠ کیلومترو جنوبنده قضا مرکزیدر . قصبه‌نك اطرافی سور ایله محاط اولوب باب ، باب المراد ، باب الحسین نامليله اوچ قپوسی واردر ٤٠٠٠ دن متجاوز خانه‌سی ،

۳۰۰۰۰ نفوسی ، بر چوق خانلری ، قهوه وچای خانه‌لری ، بیوك ومنتظم چارشولری واراضیٔ سنیه اداره‌سی طرفندن تأسیس وانشا ایدیلن بر مسجد ایله بر مکتب ابتدائی‌یی حاویدر . سکنهٔ مملکت « شمرد » و « زکرد » نامیله ایکی فرقه‌دن مرکبدر . قصبه‌نك مدار شرف وزینتی اولان جناب امام علی بن ابی طالب (رضی الله عنه) افندمز حضرتلرینك مرقد منورلری قصبه‌نك همان وسطنده اولوب قبه ومناره‌لری سراپا آلتون قاپلی اولدیغی کبی تربه‌لریله اتصالنده‌کی جامع وواسع حولیسنك اطراف اربعه‌سنده‌کی اوطه‌لر ، مدرسه‌لر پك مصنع ومزیندر . حولیسنده بر ساعت قوله‌سی‌ده واردر . قصبه‌نك زمینی مرتفع اولدیغی ایچون قبه ومناره‌لرك تزیینات زرینی انعکاسات شمس ایله درت بش ساعتلك مسافه‌دن جلاساز عیون اولور . حولینك آلتنده‌کی سردابلریله اطرافنده‌کی اوطه‌لر وخارج سورده « وادی السلام » دینیلن مقابر جعفریلرك موتالریله دیار بعیده‌دن کتیردکلری جنازه‌لرینه مدفندر . اهالی همان کاملاً شیعی المذهب اولوب تربهٔ شریفه‌نك وزوارك خدمتلریله چکینیرلر . قصبه‌ده برچوق مدرسه‌لر وتبعهٔ عثمانیه‌دن بشقه ایران ، روسیه ، انکلتره دولتلری تبعه‌سندن خیلی شیعی علما ومجاورین وطلبهٔ علوم موجوددر .

لسان عمومی عربی ایسه‌ده ایراندن کلنلرله کثرت اختلاطدن ناشی فارسی لسانیله‌ده تکلم ایدرلر . شوقدر که نجفده فارسی لسانیله تکلم کربلایه نسبتاً آزدر . زوارك یادکار مقامنده آلدقلری عبا ، کفن ، کفیه کبی منسوجات ودرنجفدن واحجار سائره‌دن تسبیح ، آغزلق ، قوطی کبی انواع مصنوعات واردر . دوه تویندن ، ایپکدن ، یوکدن یاپیلان عبا [مشالح] لر ولایتك هیچ بر یرنده‌کی منسوجات ایله قابل قیاس اوله‌میه‌جق صورتده کوزلدر . درنجف دینیلن نجف طاشی قصبه‌نك اطرافنده‌کی قیرمقلرده بولنورسه‌ده الیوم پك نادر

زراعتنده اولان طره ، ام البط ، سويد ، ابوعـو بجيله ، جار ، خفته ، ردام ، حمره ، مسحب ، عقار ، ام الطيور ، عثره ، باويه ، كمين ، خنازره ، نهرسلجه ، سمسميه ، زباله ، سبل ، طوبل ، حبش ، طرخومه ، سخيرى نامنده كى انهار ومقاطعات . عموم البدير عشائرى ١٣ فرقه‌دن مركبدر . عموميتله زراعت وفلاحتله مشغولدرلر .

دغاره صدرندن مركز لوايه قدر امتداد ايدن اراضيده البونائل ، مجاور عشيرتلرى واردر .

فوار مقاطعه‌سى « يوسفيه » نهريله سقى اولنور . بو نهر يدى سنه اول تعميراً حفر وتطهير ايدلمشدر . نهرك صدرى ديوانيه قصبه‌سنك يارم ساعت شمالنده فراتدن صو آلير . فوار مقاطعه‌سنده نهرك بر ياقه‌سنده جبور ، البو مرجان وساحل مقابلنده الاكرع عشائرندن الحمد فرقه‌لرى كبى آلتى فرقه اسكان وزراعت ايديور .

شافعيه مقاطعهٔ سنيه‌سى مركز لوانك قارشى ياقه‌سندن بدء ايده‌رك سماوه قضاسى طريقنده منزل اولان « امام حمزه » موقعنه وسماوه قضاسى حدودينه قدر امتداد ايدر . بو مقاطعه‌يى اروا ايدن شافعيه نهرى ديوانيه‌نك برساعت قدر شمالنده ، فراتك ساحل يسارنده آچيلوب اولا غربه ، بعده جنوبه دوغرو جريان ايله امام حمزه موقعنه‌قدر درت ساعت امتداد ايدر . شافعيه‌ده الشبل ، الشلال [كه خزاعل دخى دينيلير] ، جبور ، اكرع ، كعب [عربان چعب تلفظ ايديور] كبى عشائر مختلفه زراعت ايتمكده‌در . شافعيه مقاطعه‌سى نهر مذكوردن بشقه شاميه قضاسى داخلنده‌كى « هور ابن نجم » دنده صو آلير .

تعداد اولنان انهاردن ماعدا تقيه ، رفيـع ، خنينه نهرلرى‌ده واردركه وقتيله معمور ايكن اليوم مندرس بر حالده اولوب موسم طغيانده فراتدن بر آز صو

آله بیلور . تقیه نهری فراتك ساحل یمیننده وص کزلوادن یادم ساعت قدر شمالنده اولوب حفر وتطهیر اولنمادیغندن اراضیسی الیوم غیرمزروعدر . رفیع نهری فراتك ساحل یسارنده ، دیوانیه نك اوچ ساعت قدر جنوبنده‌در ، غنینیه نهری رفیع نهرندن منشعبدر . رفیع وغنینیه انهاری حفر ایدلمدیکندن فراتك اثنای طغیاننده رفیع نهرینه برآزصو کیرسه‌ده غنینیه نهرینه یتیشمز . اراضیسی غیرمزروعدر .

ولایت داخلنده من اقدم الك زیاده خشونت مزاج ایله مألوف ومعروف اولان نواحئ ثلثه عشائری اولوب سنین اخیره‌ده عدالت وسطوت حکومتله نعم راحت وامنیتدن حصه‌دار وحراثت وزراعتلریله ، رعی مواشی ایله اوقاتکذاردرلر . بونلردن نفوسنك کثرتی ومحاربلرینك قوتی اعتباریله برنجیسی البدیر ، ایکنجیسی دغاره ، اوچنجیسی عفك عشائریدر .

قضانك کافهٔ عشائری عربی الاصل وجعفری المذهب اولوب قسم اعظمی بردی [قامیش] دن معمول صریفه‌لرده ، چاموردن مبنی کولبه‌لرده وبرقسمی چادرلر آلتنده اسکان ایدرلر . رؤسا ومشایخ عشایرك « مضیف » دیدیلن جسیم صریفه‌لری سلاملق ومسافرخانه‌لریدر . « مفتول » تعبیر اولنان چاموردن معمول اوفاق قله‌لر عشائرك یکدیکریله اثنای نزاع وجدالده تحصنکاهلریدر .

قضانك محصولاتی برنج ، بغدای ، آرپه ، ماش ، شیسام ، آق داری ، قوم داری اولوب صرفیات محلیه‌دن فضله‌سی بصره ولایتنه سوق واخراج اولنور . داخل قضاده خرما باغلری پك آزدر . عفك نواحیسنده خیلی کوچك اورمانلر واردر .

اغنام وجاموس ومواشئ سائره کثرتله بسله‌نیر ؛ باغ وبباغیلرندن استفاده ایدیلیر . صنایع مفقود اولوب یالکز عشائرك کیدکلری عبا کبی منسوجات اعمال اولنور .

داخل قضاده وسائط نقليه مشحوف ، دانك ، طراده ، مهيله كبي سفائن نهريه ودوه ، بارکیر ، استر ، چمندر کبي حيوانادر .

قضانك مواقع مشهوره سي مركزلوا اولان ديوانيه قصبه سيله دغاره ، عفك قريه لريدر . عفك موقعي نواحي ثلثه نك وعشائرك نقطهٔ مركزيه سي اوله رق حائز اهميتدر .

ديوانيه قصبه سي . — ديوانيه قصبه سي بغدادك ١٦٠ كيلومترو جنوب شرقيسنده ، فرات نهري اوزرنده در . اصل قصبه فراتك ساحل يسارنده اولوب برقاچ خانه يي حاوي اولان قارشي يقه سنده دوبه لي بر كوپري ايله مربوطدر .

مركزلوا مقدما حله قصبه سي ايكن ديوانيه موقعي لوانك نقطهٔ متوسطه سي اولمق حسبيله ١٣٠٩ تاريخنده مركزلوا اتخاذ ايدلمش ايسه ده هواسنك جيادتي ؛ موقعنك لطافتي نسبتنده هنوز اكتساب عمران وترقي ايده مه مشدر . اكثر خانه لري چامور دن معمول اوفاق كولبه لردر . فرات نهرينه ناظر حكومت قوناغي ايله كوپري باشنده كي خان وبرقاچ خانه منتظمدر . قصبه ده تقريباً ٤٨٤ خانه ، ٢١٦١ نفوس ، ٢٠٠ دكان ، ٨ قهوه خانه ، ١ مسجد ، ٣ مكتب صبيان ، ٤ خان ، ٢ حمام ، ٤ علوه ، ١ تلغرافخانه واردر . اهالي اصناف قله تعيش واشتغال ايدرلر . قصبه نك داخل وخارجنده درت بيك قدر خرما آغاجندن بشقه باغچه لري اولماديغندن سبزه وميوه سي پك آزدر . ديوانيه قصبه سي يكرمي ايكنجي لوايه تابع برنظاميه طابوريله سكسان آلتنجي آلايه ملحق اوچنجي رديف طابورينك مركزي اولوب قديم ومحتاج تعمير وترميم برقشله يي حاويدر . قصبه نك بر چاريك ساعت بعدنده امام موسى الكاظم (رضي الله عنه) افندمز حضرتلرينك اولادندن محمد ابو الفضل (رضي الله عنه) وايكي ساعت مسافه سنده شعيب (عليه السلام) افنديمز حضرتلرينك مقام عاليلري موجوددر .

ناحیه مرکزی اولان دغاره قریه‌سی دغاره نهرینك ساحل یمیننده ، دیوانیه‌یه ٣ ونهرك صدرینه یعنی فرات مجراسنه ٤ ساعت مسافه‌ده‌در . برطاقم ضریفه‌لری ، ٨٠ قدر دکانی ، ٢ قهوه‌خانه‌یی محتویدر . هواسی کوزلدر .

قول معشرینك مرکزی اولان عفك قریه‌سی ینه دغاره نهرینك ساحل یمیننده ودغاره چارشوسندن ٣ ودیوانیه‌دن ٤ ساعت مسافه‌ده کائندر . عفکده ١٣٠ دکان ، ٢ قهوه‌خانه موجوددر . بورادن یارم ساعت مسافه‌ده یونس علیه السلام افندمز حضرتلرینك مقام عالیلری واردر . قصبه درونده وبعض عشایر جماعتنده بیکارجه خرما وبرچوق اینجیر وشفتالی آغاجلری بولنور . سکنهٔ قصبه تجارت وکتیجیلك ایله اشتغال وتعیش ایدرلر .

دغاره وعفك قریه‌لرینه محلنجه « سوق الدغاره » ، « سوق العفك » نامی ویریلیر . بوده خانه‌لردن زیاده چارشولری اولمسندندر . چونکه بونواحی عشایری مجتمع بر صورتده اسکان ایله برقریه تشکیل ایتمیه‌رك هر بری کندی اراضیسنده متفرق صورتده اسکان ایدرلر واحتیاج کوردلجه بوچارشولره آلیش ویریش ایچون کلیرلر .

سوق العفکه برساعت مسافه‌ده نفر [نیپور] شهر قدیمنك خرابه‌لری موجود اولوب آمریقانك پانسیلوانیا دارالفنونی نامنه استحصال اولنان مأذونیت اوزرینه اولجه حفر ایله خیلی آثار اخراج ایدلمش اولدیغی کبی بش سنه اول دخی حفرینه دوام اولنه‌رق برسنه صکره تعطیل عملیات ایدلمش وچیقاریلان آثار عتیقه درسعادتده موزهٔ همایونه نقل ایدلمشدر . البدیر جهتلرنده مرکز ناحیه‌دن بری یارم ودیکری برساعت مسافه‌ده بعض آثار عتیقه خرابه‌لری واردرکه « فاره » و « ابوحطب » موقعلری بوجمله‌دندر .

اولنوب متداول اولان نجف طاشلری احجار سائره کبی هندستاندن جلب وادخال اولنمقده‌در .

قصبه‌نك هواسی یابس وصاغلامدر ؛ انجق اطرافی قوملق اولمق حسبیله یازین صیجاق اولدیغندن اکثر خانه‌لرنده ٢٠ - ٤٠ آیق مردیونله ایندیریلیر وغایت سرین سردابلری واردر . « باب الحسین » دینیلن سورك قپوسی اوزرنده یدی سنه اول پك منتظم ومکمل بر بلدیه دائره‌سی انشا ایدلمشدر . حکومت قوناغی بو قپونك ایچریسنده وچارشونك باشنده‌در .

نجف قصبه‌سی ردیف سکسان دردنجی آلایك دردنجی طابوری مرکزی اولدیغندن بر ردیف دبوسی وبر بلوك عساکر نظامیه بولندیغندن بر نظامیه قشله‌سنی وتلغرافخانه ، دیون عمومیه ، قرانتنه ، رژی دوائرینی شاملدر . زوار فقراسندن خسته‌لننلرك اجرای تداویلری ایچون نجفده بر غربا خسته‌خانه‌سنك تأسیسنه بوکره ارادهٔ سنیهٔ حضرت پادشاهی شرفتعلق بیوریله‌رق ایجابنه ولایت جلیله‌جه تشبث اولنمشدر . قصبه‌ده هر نوع ذخائر وسبزه ومیوه بولنور . اطراف عشائری وعلی الخصوص جبل شمر عشائری هر سنه بورایه مسابله ایتمکده اولدیغندن بونلرله وزوار ایله خیلی تجارت ایدلمکده‌در .

کوفه قصبه‌سی نجفك بر ساعت [٥ کیلومترو] شرقنده فرات نهرینك ساحل یمیننده کوفه ناحیه‌سنك مرکزیدر . موقعنك لطافتی ، هواسنك جیادتی فوق العاده‌در . اطرافی ، قارشی یقه‌سی خرما باغلری وسائر اشجار مثمره‌یی حاوی باغچه‌لرله مزیندر . اولجه بر قاچ اوفاق تفك خانه وکولبه‌لردن عبارت اولدیغی حالده لطافت موقعیه‌سی وکربلا سنجاغیله دیوانیه سنجاغی وبصره ولایتی اره‌سنده موارادات ومناقلات تجاریه‌یه الك مساعد بر اسکله اولمسی حسبیله صوك بر قاچ سنه ایچنده خیلی خانه‌لر ، خانلر ، چارشولر انشاسیله معمور بر قصبه

حالنی آلمش و کوندن کونه‌ده کسب توسع ومعموریت ایتمکده بولنمشدر. بش سنه اول مجدداً انشا اولنان دوبه‌لی کوپری ایکی ساحلی بربرینه ربط ایله برقات دها کرمی بخشای ترقی اولمشدر. کوپرینك تأسیس ایدلدیکی محلده فرات نهری ۱۵۰ مترو عرض پیدا ایدر. شط بوینجه انشا اولنان ابنیه‌سنك منظره‌سی پك لطیفدر. قصبه‌ده ۲۰۰ خانه، چارشوسنده ۸۰ دکان، ۱ حمام، ٥ قهوه خانه وخان واردر.

نجفدن کوفه‌یه قدر بر ترامواى خطنك تأسیس وکشادی ایچون بوکره امتیازینك بغدادمتمولاتندن پاچه‌جی‌زاده سعادتلو عبدالرحمن افندی حضرتلریله شابندر زاده عزتلو صالح چلبی عهده‌لرینه با ارادهٔ سنیه اعطا بیورلمش اولدیغندن خط مذکورك تأسیس وکشادی احوال موقعیه‌سی ترقیاته هرصورتله مساعد اولان قصبهٔ مذکوره‌نك یقین زمانده سایهٔ معموریت وایهٔ حضرت پادشاهیده بیوك برشهر حالنه کیرمسنه سبب اوله‌جغی شبهه‌سزدر.

هورالدخن ناحیه‌سنك مرکزی کوفه‌نك برساعت جنوبنده فراتك ساحل یمیننده ۲۵، ۳۰ خانه وکولبه‌دن عبارت «ابوشوره» نام موقعدر. بوناحیه اولجه هندیه قضاسنه مربوط ایکن قرب موقع مناسبتیله یدی سنه اول نجف قضاسنه الحاق اولنمشدر.

رحبه ناحیه‌سنك مرکزی نجفه ٥ ساعت مسافه‌ده وجنوب غربی جهتنده خراب برقصردن عبارت اولان رحبه موقعیدر. ناحیه‌نك زراعی اولان عشائر وعربان وقت زراعتده اورایه کیدوب ایشلرینی کوجلرینی بیتیردکدن صکره اطرافه طاغلدقلری کبی مدیر ناحیه دخی اکثریا نجفده اوطورور. رحبه ابن الرشیدك دائرهٔ مشیختی داخلنده کی جبل شمر عشائرینك نجفه اولان مسابلاتی طریقی اوزرنده‌در.

﴿ ديوانيه سنجاغنك حدوديله تعريفات مدنيه وسياسيه‌سى ﴾

ديوانيه سنجاغى شمالاً بغداد ، شرق جنوبى جهتندن منتفك سنجاقلرى ، جنوب غربى جهتندن شاميه چولى ، غرباً كربلا سنجاغى ايله محاطدر .

﴿ ديوانيه قضاسى ﴾

ديوانيه قضاسى شمالاً حله ، جزيره ، كوت الاماره قضالرى ، شرقاً منتفك سنجاغى ، جنوباً سماوه ، جنوب غربى جهتندن شاميه ، غرب شمالى طرفندن ينه حله قضالريله هم حدوددر .

بو قضا اراضيسندن حائز اولديغى وسعت وجسامت وفرات نهرى كبى آغوش استفاده‌سنده جلوه نما اولان بر واسطهٔ حظيهٔ حياتيه ايله خاصهٔ قويهٔ انباتيه‌سنك اظهار ايلديكى استعداد فيض وبركت نسبتنده ثمرات كامله استحصال ايديله‌مه‌مكده‌در . الك زياده والك كوزل مزروع جهتلر « نواحئ ثلثه » ، ديلن و « دغاره » ، « البدير » مديرلكلريله « عفك » قول معشرلكنك تحت اداره‌سنده بولنان اراضى ، ينه قول معشرلكيله اداره اولان « فوار » مقاطعه‌سى ، املاك همايوندن معدود « شافعيه » اراضيسيدر .

ديوانيه قصبه‌سنك شمال وشمال شرقى طرفلرنده بولنان واوچ ، درت ساعت مسافه‌دن صكره بدء ايدن نواحئ ثلثه حله قضاسنه ملحق ممدوحيه ناحيه‌سى مركزندن اوچ ساعت جنوب ومركز لوادن بش ساعت شمال جهتنده فرات نهرندن آيريلان « دغاره » شطى ايله اروا اولنور . حروف ابجد حسابيله تاريخ حفر وكشادينى [١٢١٠] كوسترن دغاره نهرينك صويى اليوم ديوانيه‌دن كچن فرات قوللنك صوينذن زياده اولوب اولا دغاره ناحيه‌سى اراضيسنى وصره‌سيله عفك ، جليحه ، البدير مقاطعه‌لرينى اروا ايتدكدن صكره

توكنير . مزروعات بونهردن كرك كرود ، كرك ۷۰ ، ۸۰ قدر جدول متشعبه واسطه‌سيله سقى ايديلير . دغاره نهرى بوينده ابومنيهل ، السعيد ، الشبانه ، العمر ، هلالات ، البونائل ، الحمد ، الزياد ، مجاور ، مرمض عشيرتلرى اسكان وزراعت ايدرلر . طاپولى ابو منيهل اراضيسى‌ده دغاره‌نك ساحل يميننده‌در . بوراسى دغاره ناحيه‌سندن عبارت اولوب اكثر اراضى زراعى اولان عشائر ناميله ياد اولنور . بيان اولنان عشيرتلر الك مشهورلرى اولوب عموم دغاره عشائرى [كه الاكرع (اصلى : اقرع) عشائرى دخى دينيلير .] ۸۲ فرقه‌دن مركبدر . بونلرك برقسمى زراعت ايتمكله وبرقسمى اغنام وجاموس بسله‌مكله متعيشدرلر .

دغاره نهرى دغاره ناحيه‌سندن صكره عفك ناحيه‌سى اراضيسنى سقى ايدر . عفك عشائرى اون فرقه‌يه منقسم اولوب الك مشهورلرى بحاثه ، مخاضره ، الشبيه ، الحمزه ، البوناشى ، عجاريج ، البوراشد فرقه‌لريدر .

عفك ايله مركز لوا آره‌سنده اولان ودغاره نهرندن مفرز جدول ايله اروا ايديلن جليحه ، مقاطعه‌سى جليحه عشائرى طرفندن اسكان وزراعت ايديلوب عفك قول معشرينك تحت اداره‌سنده‌در . عفك قريه‌سندن جليحه مقاطعه‌سنك مركزى بر بچق ساعت مسافه‌ده‌در .

دغاره شطى جليحه مقاطعه‌سنى اروا ايتدكدن صكره جاعور ناميله البدير ناحيه‌سندن جريان ايدركه بوراده جاعور نهرندن متشعب اوتوز جدول ايله اروا اولنان مقاطعات مشهوره شونلردر : فراجنه عشيرتى طرفندن اسكان وزراعت اولنان عبره ، البوحسين عشيرتنك تحت تسقامنده‌كى مراديه ، البو رلشه عشيرتنك زرع ايتديكى نخيله ، الزياد ، البوعليوى ، السندان عشيرتلرينك تحت زراعتنده اولان خرخره ، دچه [دكه] وديكر عشائر مختلفه‌نك تحت

﴿ حله قضاسی ﴾

حله قضاسی شمالاً کربلا ، شرقاً جزیره ، جنوباً دیوانیه وشامیه ، غرباً هندیه قضالریله محدوددر ، شمال حدودنده مسیب ناحیه‌سی ، مسیب ، ناصریه مقاطعات سنیه‌سی ، جنوب جهتنده دغاره ناحیه‌سی ، شافعیه اراضیٔ سنیه‌سی ؛ حدود غربیه‌سنده منفهان ، حرقا مقاطعاتیله کفل ناحیه‌سی بولنیور .

اراضیسنك وسعتی ، محصولاتنك فیض وبرکتی ، قصبات وقراسنك معموریت وکثرتی اعتباریله حله قضاسی ولایتك الك مهم قضالرندندر . طوپراغنك قوهٔ انباتیه‌سی هر نوع محصول یتیشدیرمکه مستعد اولوب باشلیجه محصولاتی خرما ، حنطه ، شعیر ، پرنج ، ماش ، دخن ، داری ، سیسامدر .

داخل قضاده درت یوز بیك قدر خرما آغاجی واردر . طاغ واورمان یوقدر . فرات قیلرنده جابجا پیدا اولان اوفاق اورمانلر احتطابه بردرجه‌یه قدر یارایور . بعض یرلرنده میان کوکی حاصل اولیور .

فرات نهری واندن منفرق برچوق جداول وانهار بوقضایی رشحه‌دار ایدیور . الك بیوك جدوللر شونلردر : نیل ، محاویل ، نهرشاه ، خاتونیه ، مشیمش ، عوادل ، شوملی ، ظلمیه ، ابوچاق ، زروفیه ، جربوعیه ، علاج ، خواص ، مهناویه .

فرات نهری وسطندن جریان ایده‌رك قضایی ایکی قسمه افراز ایدر . جهت شرقیه‌سنه الجزیره ، قسم غربیسنه شامیه دینیلور . ملحقات قضادن محاویل ، بارمانه ، ممدوحیه ناحیه‌لری فراتك ساحل یسارنده اولان الجزیره ، نهرشاه ، خواص ناحیه‌لری ساحل یمیننده کی شامیه جهتلرنده‌در .

قضانك مجموع نفوسی ٧٠٠٠٠ ی متجاوز اولوب جمله‌سی عرب واکثری جعفری المذهبدر . داخل قضاده ٨٠ قریه موجوددر . اهالیٔ قری باغ اصحابی

اولوب ایچنه خرما واشجار یتیشدیرمکه مستعددرلر. خیمه نشین قبائل وعشائرك باشلیجه‌سی البو سلطان، جبور، الیسار، خفاجه، زبید، جحیش، معامره عشیرتلریدر که بونلرك هر بری ده متعدد فرقه‌لره منقسمدر.

قضا داخلنده کی عشایر واهالی کثرتله اغنام ومواشی بسلرلر. یوکلرندن، یاغلرندن خیلی تجارت ایدرلر. حله‌نك عذارات نام محللرده کی بیاض مرکبلری مشهور ومعتبردر. اهالینك قسم اعظمی زراعت وفلاحتله وبرقسمی صناعت وتجارتله مشغول اولوب حله‌ده نسج اولنان عبالر ایچه رواجیابدر.

داخل قضاده نقلیات نهراً کوچك قایقلرله، برآدوه، بارکیر، استر، مرکب کبی حیوانلرله اجرا اولنور. بغداد ایله حله اراسنده ایشلین آرابه‌لر هر کون یولجی نقل ایدرلر.

نفس حله اطرافنده اوزوم، نار، شفتالی، اینجیر، اریك کبی میوه وبامیه، پاطلیجان، قاباق، طوماتس مثللو سبزه یتیشدیرن و ٦٥٠٠٠ خرما آغاجنی حاوی وردیه، کریطعه، جامعین، کراده باغلری واردر. بونلرك زراعی حله وبعض کوی اهالیسیدرلر.

انهار ومقاطعات ایله قری وعشائرك اسامی ومقادیری مفصلاً آکلاشلمق اوزره ناحیه، بناحیه تعریفاته ابتدار اولنور.

اولاً قضانك جهت شمالیه‌سنده کائن محاویل ناحیه‌سی داخلنده اونی فرات شطی وردی محاویل نهری اوزرنده اوندرت قریه واردر.

فرات نهری ساحلنده کیلر سادرت الحصن، ابو مصطفی، احمد افندی بته‌سی، وهبی افندی بته‌سی، سعید افندی بته‌سی، خاتونیه قلعه‌سی، سوره، برنون، کویرش، جمجمه قریه‌لریدر. بونلرك ٣٥٠٠ نفوس محرره‌سی، چاموردن وطاشدن ٥٥٠ خانه‌سی، ٥٧٥٧١ عدد خرما آغاجی واردر.

محاویل نهری اوزرنده کی قریه‌لر مرکز ناحیه اولان صباغیه ، محاویل خانی ، امام ، مفتیه‌در . بو قریه‌لرده ١١٥٠ نفوس محرره ، چاموردن ٢٢٠ خانه ، ٤٢٠٧ خرما آغاجی بولنیور . بو ناحیه‌یی فرات ایله آندن متفرق نیل و محاویل [٦ ساعت طولنده] انهار کبیره‌سی اروا ایدر . نیل و محاویلدن ماعدا فراتدن خاتونیه ، فندیه ، خنفاره ، وردیه ، حصن بیکات ، تیشه و نیل نهرندن جلالیه ، مطابیج ، هور الامام ، هور الصغیر و محاویل نهرندن حصن جعفر ، بدع کبیر ، شیتیه ، عمیه ، عاصی ، خلفاویه ، مرجانیه وابوکلك ، صباغ ، شهوانیه ، ابوعجارب ، عباره کبی برچوق نهرلر آچلمشدر که مجموعی بیوك و کوچك اللی درت جدولدر .

نیل ، وردیه ، تیشه املاك همایون قسمنده‌در . نیل نهرینك قابل الزراعه ایکی بیك فدانق اراضیسی وار ایکن الیوم آلتی یوز فدانی ، محاویل نهرینك ایکی بیك بش یوز فدانلق قابل زراعت اراضیسندن بیك بوقدر فدانی اکیلیور . انهار مذکوره‌دن وهبی افندی ، سعید افندی بته‌لری کبی بعض قراده فراتدن کرود واسطه‌سیله‌ده زراعت اولنیور . بو ناحیه‌ده‌زبید ، معامره عشیرتلریله شمره منسوب جراونه وجدی و دلیم عشیرتنه منسوب البوعلوان فرقه‌لری ، قری اهالیسی زراعت ایدرلر . محاویل نهری اوزرنده [بری صباغیه قریه‌سنده اولمق اوزره] ٣ ، هورالامام ، مطابیج ، هورالصغیر ، جلالیه ، فندیه نهرلریله خنفاره ، وهبی و سعید افندی بته‌لری ، حصن بیکات ، خاتونیه قریه‌لرنده برر کارکیر قنطره [کوچك کوپری] واردر .

ثانیاً : مرکز قضانك جهت جنوبیه‌سنده ، فراتك ساحل یسارنده اولان بارمانه ناحیه‌سنده کریطعه ، عنایج ، دولاب ، کوبخات ، نخیله ، ساده ، فهره ، جمیعات ، رواشد ، حصین و مرکز ناحیه اولان بارمانه که جمعاً ١١ قریه و بو قریه‌لرده ٦٥٠٠ نفوس محرره ، چاموردن ٢٥٠٠ خانه ، ١٤٦٣٢٩ خرما آغاجی

موجوددر . فرات نهرندن متشعب شو آلتی جدول ناحیه‌نی سق ایدر : مشیش [۲ ساعت طولنده] ، بارمانه ، فهره ، البو حسان ، غنیه ، دولاب . انهار مذکوره‌نك زراع وسکنه‌سی - باغ اصحابی وفلاحی اولان اهالیٔ قری ایله برابر - البوسلتان عشیرتیدرکه بو عشیرت البومریزه ، البوشاوی ، البودرویش ، البوحسین علی ، البوحریش ، البوحمد ، البو عبدالله ، البو شکیر ، البوحضر ، البوطیبه ، البوغران ، البوصالح ، البوزوین ، البوخلیل ، البوثابت ، جنابین ، عویسات ، دغیرات ، البوعنه ، البوسمندر ، ججیش ، البوسنید ، البوده کبی فرقه‌لره منقسمدر .

ثانياً : قضانك جهت جنوبیه‌سنده دغاره ناحیه‌سنه قدر ممتد اولان ممدوحیه ناحیه‌سنده باسیه ، علاونه ، البوسعبر ، مزیدیه ، شرفهٔ صغیر ، علاك ، [مرکز ناحیه اولان] خیکان کبیر ، خیکان صغیر ، خشخشین ، امام حمزه نامل‌رنده ۱۰ قریه ، بو قراده ۷۹۰۰ نفوس محرره ، چاموردن ۶۸۰ خانه ، ۵۷۰۲۶ خرما آغاجی واردر . فرات نهرندن صو آلان شو ۱۱ جدول بو ناحیه‌مزارنی سق ایلر : شوملی [۳ بچق ساعت طولنده] ، ابوچان [۱ ساعت طولنده] ، ثمانیه ، زعیلاوی [بر ساعت طولنده] ، عوادل [۳ ساعت طولنده] ، بذل [۱ بچق ساعت طولنده] ، شویملی ، کدس [بر ساعت طولنده] ، باشیه [۲ ساعت طولنده] ، رویانه [۱ بچق ساعت طولنده] ، سید حجاب هوری [۱ ساعت طولنده] ، شوملی نهرنده بر کارکیر ودیکر نهرلرده بر راخشاب قنطره واردر . انهار مذکوره‌نك زراعی البوسلطان عشایرندن البوسمندر ، زهیریه ، البوحمد ، کصیرات ، البوجاسم ، الجربوع ، البومنصور ، البوعیسی ، شریفات ، البوساعد ، الجریات فرقه‌لریله ابوچماق مقاطعه‌سنده جبور عشایرندن عویدین وشویملی مقاطعه‌سنده شمره منسوب کوام ، البودرباش فرقه‌لریدر .

رابعاً : شمال جهتندن خواص ناحیه‌سنه تابع تاجیه اراضیسی وشرقاً فرات نهری ، جنوباً دیوانیه‌یه تابع شافعیه مقاطعه‌سی ، غرباً هندیه قضاسی ایله محدود اولان نهرشاه ناحیه‌سنده غلیس ، معیمره ، حویش السید ، رشیدیه ، سعیدیه ، دبله ، حده ، جناجه ، عفینات ، جدیدة الحاجی عبید ، بصیره نامیله ١١ قریه‌واردر. بو قریه‌لر ٩٨٥٥ نفوس محرره‌یی ، چامورد ن ٨٠٠ خانه‌یی ، ٤٨٤٨٨ خرما آغاجنی حاویدر . ناحیه‌یی فرات نهرندن صو آلان ١٣ وفراتدن منشعب نهر شاهدن صو آلان ١٦ که جمعاً ٢٩ انهار کبیره وصغیره سقی ایدیور . ناحیه‌نك حاوی اولدیغی مقاطعات ١٦٠٠ فدان حنطه ، شعیر ، قوم‌داری ، آق داری ، ماش ، سیسام ، قرمزی چلتك کبی حبوبات زرع ایدن والیسار ، خفاجه ، هندیه عشایرندن بنی مسلم فرقه‌لری طرفندن اسکان وزراعت اولنان نهرشاه ، فراتدن متفرق دوره جدولیله اروا وخفاجه عشیرتی طرفندن اسکان وزرع اولنان ٢٠ فدانلق دوره ، خفاجه عشیرتنك بر فرقه‌سی جانبندن حراثت اولنان ٩٠ فدانلق همینیه ، فراتدن مفرز علاج نهرندن صو آلان وجناجه ، بصیره قریه‌لری اهالیسیله جبور عشائرندن بنی منصور فرقه‌سی طرفندن فلاحت اولنان ١٠ فدانلق مطالیج ، ینه علاجدن صو آلان وجبور عشائرندن جمیات فرقه سنك تحت زراعتنده بولنان ٣٠ فدانلق حفره وجزار ، علاجدن مفرز وجبور عشائرندن عمرانك فرقه‌سی طرفندن مزروع اولان ٣ فدانلق سرق عامر ، علاجدن متفرق وجبورك جمیات فرقه‌سنك تحت زراعتنده ٢٠ فدانلق بشیریه ، علاجدن صو آلان وجنابی عشیرتیله بصیره قریه‌سی اهالیسنك تحت زراعتنده بولنان ١٠ فدانلق چبسه ، جربوعیه نهرندن صو آلان وجبورك جوازریه فرقه‌سی جانبندن فلاحت اولنان ٦ فدانلق هورانکبیره ٥ فدانلق ابوسمیك ، جربوعیه‌دن متفرق وجبورك بنی منصور فرقه‌سی طرفندن مزروع ١٢ فدانلق دلاوریه وجبورك

الشكر فرقه‌سي طرفندن زرع اولنان ۸ فدانلق ادبخرده شكري طابوسي ، جربوعيه‌دن مفرز اولوب جبورك جوازريه ، خزاعل فرقه‌لري طرفندن زراعت اولنان زروفيه‌ده ٦٠ فدانلق طابولى اراضى، فرات نهرندن صوآلان وجبورك الواوي ، الشغب فرقه‌لري جانبندن زرع اولنان ۳۰ فدانلق عنايه مع هورالاغا مقاطعه‌لريدر . بونلردن ماعدا اراضئ سنيه‌يه راجع جربوعيه ، علاج ، زروفيه انهار ومقاطعات جسيمه‌سي واردر. كرك سنيه ، كرك ملكيه مقاطعاتنك زراعى چاه‌وردن ، حصير وقاميشدن معمول كولبه‌لرده اسكان ايدن اليسار ، خفاجه ، جبور عشايرينك فرق مختلفه‌سيله هنديه عشائرندن بني مسلم فرقه‌سيدر .

نهرشاه مقاطعهٔ جسيمه‌سي جهت شرقيه‌سنده ۳۰ فدان جوب ، ٤٠ فدان ثمابيه ، ۳۲ فدان حقانيه ، ٦٠ فدان ابوزوايه ونارنجيه ، ۱۰ فدان عليه ، ۱٥ فدان بتره ، ۲۰ فدان حمزاويه ، ۱۰ فدان رستميه ، ٤٠ فدان هورالسلطان وجهت غربيه‌سنده ٥٠ فدان هور النائل ، ۳۰ فدان هورالوسطاني، ۳۰ فدان ملتهيه . ۲۰ فدان نهر سيف ، ۷۰ فدان جازريه ، ۱٥۰ فدان مناحيم صالح مقاطعات وانهاريله سائر مقاطعه‌لري محتويدر .

نهر شاه مقاطعه‌سنده‌كي عشائردن خفاجه ۲۰۰۰ ، اليسار ۱۰۰۰ ، بني مسلم ۲۰۰ نفس تخمين اولنور .

بونلردن ماعدا نهر شاه ناحيه‌سنده هنديه هورندن صو آلان : ۱٥ فدان ، زراعى اليسار اولان هميسانيه ، ۲٥ فدان ، زراعى بني مسلم اولان عيله ، ۲٥ فدان وزراعى اليسار اولان دوله وعبده مقاطعه‌لري واردر .

بالاده بيان اولنان ۱۱ قريه‌دن بشقه داخل ناحيه‌ده عشائر مذكوره‌دن يكرمي قدر جماعت موجوددر . نهر ايله سقي اولنان اراضيدن غيري ۲۰۰ قدر كرود زراعتنده واردر كه زراعى قرى اهاليسيله جبور عشيرتندن بني منصور ، وسامه ،

عویدین فرقه‌لریدر . نهر شاه عامودنده کارگیر جسیم بر کوپری ایله آندن متفرق جداول اوزرنده ۱۰ قدر طاشدن و بر چوق اخشابدن ، دوره نهرنده ۱ ، همینه‌ده ٦ کوپری [قنطره] موجوددر .

خامساً : قضانك شمال غربی قسمنی تشکیل وهندیه قضاسنی تحدید ایدن خواص ناحیه‌سنده مرکز ناحیه اولان عنانه ، سنجار ، طهماسیه قریه‌لری ، بو قراده ۳۵۵۰ نفوس محرره ، چامـوردنی ۳٥۰ خانه ، ۱۲٥۳۹ خرما آغاجی موجوددر . خواص ناحیه سنده مهناویه [٤ ساعت طولانده] ، خواص [٤ ساعت طولانده] ، صاطوریه ، طهماسیه نامیله درت بیوك نهروار‌در . بو نلرك زراعی الیسار عشیرتنك فرق مختلفه‌سیله [٥۰۰۰ نفوس] دیکر مختلط عشائر [۳۰۰۰ نفوس] در . باشلیجه مقاطعات ٦۰ فدان عنانه ، ۱۰۰ فدان طهماسیه ، ۲۰۰ فدان مهناویه ، ۱٤۰ فدان خواص طاپوسی ، ٤۰ فدان تاجیه ، ٦٥۰ فدان خواص المیری ، ۳۰۰ فدان کص مقاطعه‌لریله املاك همایوندن ابوغرق ، ام الهوا ، مالح ، یوسفیه ، ابوعرایس مقاطعاتیدر .

خواص ، کص ، شعبه ، ابوغرق ، مالح ، یوسفیه ، ام الهوا مقاطعه‌لری هندیه قضاسندن کچن فراتدن صو آلیرلر . عنانه مقاطعه‌سنده صاطوریه ، ام خویط جـدوللری ، الیسارك الظواهر فرقه‌سی ، طهماسیه مقاطعه‌سنده جابر ، مخیرم ، وسیه نهرلری ، الیسارك ابازید ، نواصر ، جنابی فرقه‌لری ، مهناویه‌ده الیسارك شجیری ، البوعامر ، دلیم ، طاپولی خواص اراضیسنده آل مسافر ، شجیری ، تاجیه‌ده صلخه ، جنابی ، میری خواص اراضیسنده الفتله ، بنی ساله ، زغیب ، عـوامر . کص مقاطعه‌سنـده بنی ساله ، طفیل ، حروب عشیرت وفرقه‌لری زراعت واسکان ایدرلر . بالاده بیان اولنان اراضیٔ سنیه‌نك زراعی عمومیتله معدان قبیله‌لریدر .

يوقاروده اسملری تعداد اولان عشائردن محاویل ناحیه‌سی داخلنده‌کی حصن بیکات قریه‌سی سکنه‌سندن الجدی ، البو مصطفی قریه‌سی سکنه‌سندن الکریعات ، سعیدافندی بته‌سی سکنه‌سندن بولنان دایم عشیرتندن البوعلوان وبیل مقاطعهٔ سنیه‌سی زراعندن الدزه ، العمار فرقه‌لری سنی المذهبدرلر .

حله قضاسی داخلنده‌کی آثار عتیقه شایان اهمیتدر . حله‌یه بر بچق ساعت مسافه‌ده برنون ، کویرش قریه‌لری قربنده بابل شهر قدیمنك خرابه‌لری ، تپه‌لری مشهوددر . اولجه حفر ایدلدیکی کبی التی سنه‌دن بری‌ده اولبابده‌کی مساعدهٔ سنیهٔ حضرت پادشاهی اوزرینه آلمانیا دولت فخیمه‌سنك مأمورلری طرفندن حفریات وتحریات اجرا اولنه‌رق برطاقم آثار ونادیده ابنیه اخراج ایدلکده وحکومت سنیه جانبندن مستخدم مأمور مخصوص معرفتیله آثار مذکوره موزهٔ همایونه کوندرلمکده‌در . مشهور بخت نصرك سرایله بعض اماکن غریبه بو خرابه‌لرده ایمش . بابل اسم قدیم ازمنه برابر ازمنهٔ عتیقه‌ده « قاتنکر » ده تسمیه اولنوردی . بابل السنهٔ سامیه‌ده « باب معبود » دیمك اولدیغی کبی قاتنکرده بومعنایه محمولدر .

شمدیکی حله شهرینك بتون ابنیه‌سیله هندیه سدهٔ جسیمه‌سی بابل خرابه‌لرندن چیقاریلان طوغله‌لرله انشا اولنمشدر .

بو طوغله‌لرك هر طرفی زفتنه‌رك چورومه‌مش واوزرلرنده خط مسماری ایله آشوریا بخت نصر (نابوقودراسور) ك اسمی محکوك بولنمشدر .

بخت نصر میلاددن ٦٠٤ سنه اول برحیات ایدی . حله‌یه بر بچق ساعت مسافه‌ده وطهماسیه قریه‌سی جوارنده نمرودتپه‌سی ، حله‌یه بشر ساعت مسافه‌ده دایم ، هاشمیه تپه‌لری ، خرابه‌لری واردر .

مهر شاهك شاه عباس صفوی ، ... هارون الرشید ، نیل نهرینك

حجاج بن یوسف ثقفی ، شوملینك زبید مشایخندن شفلح طرفندن حفر وگشاد اولندیغی مرویدر . جانب دولت علیه‌دن حین فتحنده شوملی نامنی آلمشدر .

حله قضاسنك مواقع مشهوره‌سی مرکز قضا اولان حله قصبه‌سیله شامیه ناحیه‌سنك مرکزی صباغیه ، بارمانه ناحیه‌سی مرکزی بارمانه ، نهر شاه ناحیه‌سی مرکزی دبله ، ممدوحیه ناحیه‌سنك مرکزی خیکان کبیر ، خواص ناحیه‌سنك مرکزی عنانه قریه‌لریدر .

حله . — حله قصبه‌سی فراتك ساحل یمین ویسارنده ، بغدادك ٩٥ کیلومترو جنوبنده ، ٣٢ درجه ، ٢٨ دقیقه ، ٣٥ ثانیه عرض شمالی ایله ٤٣ درجه ، ١٨ دقیقه ، ٣٠ ثانیه طول شرقیده ، قضانك وسطنده کائندر .

« حلة الفیحاء » ، « حلة بنی مزید » ترکیبلریله‌ده معروف اولان حله قصبه‌سی ٤٩٥ تاریخ هجریسنده ملوك سلجوقیه امراسندن « سیف الدوله صدقه بن منصور بن دبیس بن علی بن مزید الاسدی » طرفندن تأسیس ایدلمش وکراد ، تعیس ، جباوین ، مهدیه ، جبران ، طاق ، جامعین ، وردیه ، کلج نامیله معروف طقوز محله‌دن عبارت اولوب محلات مذکوره‌دن وردیه وکلج محله‌لری قصبهٔ مذکوره‌نك جزیره جهتنده ودیگر محله‌لردخی شامیه جهتنده واقع بولنمشدر .

١٣٠٩ سنه‌سندن اول خیلی زمان دیوانیه لواسنك مرکزی ایدی . قصبه‌نك قسم اعظمی ، چارشولری ، ابنیهٔ امیریه‌سی فراتك ساحل یمیننده‌در . هواسی ، موقعی غایت چیده وخوش منظردر . بغداد وکربلادن صکره ولایتك الك جسیم ومحصولدار بر بلده‌سیدر .

اطرافی باغلر ، باغچه‌لرله مزیندر . قصبه‌نك ایکی ساحلی دوبه‌لی بر کوپری ربط ایدیور .

قصبه‌ده ابنیهٔ امیریه وعسکریه اوله‌رق حکومت قوناغی ، تلغرافخانه ،

اجزاخانه ، غازخانه ، سلخخانه ، ایکی ذخیره انباری ، عسکریه قشله‌سی ، خستهٔخانهٔ عسکری ، سواری وطوپجی حیواناتنه مخصوص ۲ طویله ، سواری دائره‌سیله باغچه‌سی ، عسکری قره‌غولخانه‌سی ، ۱ مکتب رشدئ ملکی ، ۲ مکتب ابتدائی ، ۳۰ صبیان مکتبی ، قدیم وواسع ۱ جامع ، ۲۸ مسجدواردر .

عسکری قشله‌سیله دائرهٔ حکومت ـ پیشگاهی شهره قدر واسع میدانلردن عبارت ازلق اوزره ـ خیلی جسیم ومنتظمدر .

یدی‌سنه اول انشا اولنان تلغرافخانه واجزاخانه دائرهٔحکومت‌حذاسنده‌در. ذکر اولنان ایکی مکتب ابتدائی دخی یدی سنه اول صورت مکمله‌ده انشا ایدلمشدر . سواری دائره‌سیله باغچه‌سی فرات قیسنده لطیف بر موقعدر .

حله قصبه‌سی یکرمی ایکنجی نظامیه‌لواسیله ، سواری آلاینه ، ردیف سکسان دردنجی آلاییله برنجی طابورینه ، بربطاریه طوپه آرامکاهدر .

قصبه‌ده ۲٦۲۹ خانه ، ۱٤٦۷۲ نفوس محرره ، ۳۰ قهوه‌خانه ، ۱۸ خان ، ۸ حمام ، ذخائر ادخارینه مخصوص « سیف » تعبیر اولنان بیوك ۱۷ انبار ، ۱۲۰ علوه ، بیوك چارشوسنده ۳۱۲٦ دکان بولنیور . نفوس غیرمحرره دخی بالتخمین داخل حساب ایدیلیرسه قصبه‌نك نفوسی ۳۰۰۰۰ه بالغ اولور .

حله‌ده عبا کبی یوك منسوجاتله پاموقدن بزکبی شیلر اعمال اولنور . لسان عمومئ محلی عربیدر . خرما ، میوه وسبزه مبذولدر .

مراکز نواحی اولان قریه‌لرله قرای سائره‌نك موقع وهوالری لطیف اولوب بارمانه ، دبله ، خیکان کبیر ، عنانه قریه‌لری فرات ، صباغیه قریه‌سی محاویل نهرلری اوزرنده کائندر . دبله وبارمانه قریه‌لری نهراً حله‌یه ایکی بچق وخیکان کبیر یدی ، سکز ، محاویل اوچ ، عنانه درت ساعت مسافه‌ده‌در .

حله قضاسیله فراتك هندیه سد موقعنده آچیلان صدر بنك آره‌سنده ومتوسط

«وقعنده» بته» نام محلده يدي سنه اول اخشابدن دوبه‌لي بر كوپري انشا اولنمشدر.

(شاميه قضاسي)

شاميه قضاسي شمالاً هنديه، شرقاً ديوانيه، جنوباً سماوه قضالري، جنوب غربي جهتندن شاميه چولي، غرباً نجف قضاسيله هم حدوددر.

فرات نهرينك هنديه قولي وآندن متشعب جدوللر وهور [باتاقلق] لر بو قضايي اروا ايدر. هنديه قناتك كفل قريه‌سنك جنوبنده ايكي‌يه آيريلان قوللرندن بري ابوشوره‌دن كچدكدن صكره شاميه قضاسنه داخل اوله‌رق ومركز قضايه قدر «ابوكنوف» وآندن صكره شنافيه هورينه قدر «خرم» ناملريله جريان ايده‌رك مذكور هوره دوكولور؛ كوفه قريه‌سندن كچن ديكر قولي شاميه قضاسنه داخل اوله‌رق چاره مقاطعهٔ سنيه سندن بالمرور شنافيه هورنده بيجي قرل ايله برلشير. هوردن صكره بر قول اوله‌رق جريان ايدوب شنافيه قريه‌سنك اوچ ساعت جنوبنده «ابو رفوش» و«عطشان» ناملريله ينه ايكي قوله آيريلير وبونده سماوه قضاسي داخلنده سماوه قصبه‌سندن بر بچق ساعت اول برلشوب يالكز «شط العطشان» ناميله آقار وسماوه قصبه‌سنك بر ساعت شمالنده فراتك حله قولي ايله برلشير.

شاميه قضاسنده ايكي هور [باتاقلق] واردر. هنديه شطندن «مبذل» ديلن جدوللر ايله دولان «هور ابن نجم» شطك ساحل يسارنده قضانك شمال حدودندن ام الشواريف مقاطعه‌سنه قدر ممتد اولوب طولي اوچ وديوانيه‌يه ملحق شافيه مقاطعه‌سنه قدر عرضي ايكي ساعت كلير. قضانك بو قسم اراضيسنه يالكزجه «هور» ديلير. مركز قضانك آلتي ساعت

چونده باشلایه‌رق شنافیه‌نك ایکی ساعت شمالنه قدر طولی ایکی ساعت امتداد ونهرك مجراسنی تشکیل ایدن وغماس وشنافیه ناحیه‌لری آره‌سنده بولنان شنافیه هورینه ساده‌جه « بحر » دینلیر .

اراضی منحط وصولرك قلت وتنزلی موسمنده بیله سطح نهر ایله همان بر سویه‌ده بولنه‌رق نهرك میاهی قولایلقله ولایقیله مزارعه ایصال واسقا ایتدیرلدیکندن بوقضا دخی خراسان وحله قضالری کبی الك زیاده استفاده اولنان برمحلدر . یدی سکز سنه اولنه قدر کثرتله پرنج حاصل ایدن بر هندیه قضاسی ایکن قسم مخصوصنده بیان ایدیلن اسباب طبیعیه‌دن ناشی بومحصول اوراده تدنی بوله‌رق حال حاضرده شرف فیض وبرکت بورایه انتقال ایتمش وشامیه قضاسی شلب یتیشدیرن سماوه وهندیه قضالریله نواحیٔ ثلثه‌نك حاصلات عمومیه‌سنه معادل بردرجه‌ده محصول ویرمکده بولنمشدر . چلتك حاصلاتندن ماعدا آرپه ، بغدای ، ماش ، سیسام ، دخن کبی انواع حبوبات‌ده کثرتله یتیشدیریلیور . قضانك حاوی اولدیغی آلتی قدر مقاطعاتدن اوتوزی چلتك وحبوبات صفیه ویکرمی قدری حبوبات شتویه زرعنه مخصوصدر . چلتك زراعتی باشلیجه هور وبحر وجاره مقاطعاتنده‌در . پرنج تجارتی کربلا ، دیوانیه ، بغداد سنجاقلری وبصره ولایتی ایله‌در . وسائط نقلیه سفائن نهریه‌دن عبارتدر .

چلتك زرعی ایچون تشکیل ایدیلن هورلردن دولایی قضانك هواسی رطوبتلیدر .

قضایه مربوط نواحیدن صلاحیه ناحیه‌سی هندیه قضاسیله مرکز قضا وغماس ناحیه‌سی مرکز قضا ایله شنافیه وشامیه ناحیه‌سی غماس وهور الله ناحیه‌لری وهور الله ناحیه‌سی شنافیه ناحیه‌سیله سماوه قضاسی اره‌سنده کائندر . باشلیجه قریه‌لر مرکز قضا اولان حمیدیه وشنافیه ناحیه‌سنك مرکزی بولنان

شنافیه وجاره مقاطعهٔ سنیه‌سنك مرکز اداره‌سی اولان ابو صخیر قریه‌لریله جعاره قریه‌لریدر. دیکر نواحی مراکزی عشائرصریفه‌لری ایچنده‌در. عشائر صریفه‌لرندن مرکب اوتوز یدی قدر کوی واردر.

اهالیٔ قضا جعفری المذهب اولان عرب عشائریدر.

شامیه عشائری خزا ل [الشلال]، الشبل [الشبل عشیرتی اوچ فرقه‌در: الشبل آل خزیم، الشبل آل جام، الشبل اهل الدواب]، الزیاد، الفتله، الکرد، بنی حسندن العلی، عوابد، حمیدات، غزالات، خفاجه، العیاش، بنی سلامه، خالد عشیرتلری اولوب بونلردن فتله، بنی حسن، عوابد، حمیدات عشیرتلرینك مساکنی صریفه [قامیشدن معمول کولبه] ودیکر عشائر خیمه نشیندر.

عشائرك قسم اعظمی زراعتله وبر قسمی آت، قسراق، مانده، اینك، مرکب، قیون، کچی کبی حیوانات ومواشیٔ اهلیه بسله‌مکله مشغول ومتعیشدر.

شامیه قضاسنك حاوی اولدیغی مقاطعات شونلردر: صلیچیه، مهناویه، خرابه، حجاریه، نجاریه، عکر، قرطبه، کوسه، غماس، کشخیل، ابو صخیر، مشخاب، کلیبی، رغیله، ابو کفوف، لغوه، ام الورد، ابو ذهب، ساکان، ام البط، قطمة وارش، منفهان، عنکوشی، ابو غربان، طویله، جمده، بطلیه، بدعة مطاق، بدعة دخین، دهیسیه، بدعة غزالیه، هطبل، ابو محار، مزلك، کرکاشه، هور الله، رکابیه، عین تماد، هور بنی سعید، رحله، ابو رماح، هواء وابو جزر، هور جواد، فطوره، شاطی فطوره، حاوی، خرم، وبله، ام الشواریف، ربجی.

بومقاطعاتك موقعلریله زراعی اولان عشائر آکلاشلدق اوزره تقسیم وتعریف آتی‌یه ابتدار اولنور:

١ — هور جهتی؛ بوراسی صلاحیه ناحیه‌سندن عبارتدر. هور ابن نجمدن

وهندیه شطندن صو آلیر. مقاطعات محتویه سندن صلیچیه بنی حسن ، مهاویه ، القتله ، خرابه العلی ، حجاریه ونجاریه عوابد ، عکر وقرطبه وکویسه کرد ، ابو کفوف القتله ، ابوذهب العلی ، لغوه وام الورد وساکان وام البط عوابد ، قطعة وارش ومنفهان حمیدات ، عنکوشی سادات عنکوشیه نك تحت اداره سنده اولمق اوزره حمیدات عشیرتلری طرفندن زراعت اولنور. صلاحیه ناحیه سنك مرکزی منفهان مقاطعه سیدر ؛ مرکز قضایه ۲ بچق ساعت مسافه ده در . بو مقاطعه لر کثرتلی پرنج وحبوبات سائره ده یتیشدیرر. انجق صلیچیه مقاطعه سنك اراضیسی سطح نهردن یوکسه لرك تمامیله صو آله مدیغندن پرنج یتیشدیرمیه رك حبوبات سائره زرع ایدییور.

۲ — چول جهتی ؛ ایکی قسمدر . بری مرکز قضایه ، قسم دیکری غماس ناحیه سنه تابعدر. چول جهتنده کی مقاطعات پرنج یتیشدیرمیه رك عموماً حبوبات سائره اکر. قسم اعظمی هور ابن نجمك فیضاننده بلاواسطه وانحطاطنده مذکور هوردن مفرز خرقلر اوزرنده کی کرود واسطه سیله وبرقسمی شطدن صو آلیر . بو جهتك حدودی مرکز قضانك شرق وجنوب جهتندن باشلایه رق شنافیه ناحیه سنه ودیوانیه جهتلرینه دوغرو امتداد ایدر . مرکز قضایه مربوط مقاطعه لرندن ابوغربان حمیدات ، طویله وجده الشلال ، بدعت دخین وبطلیه وبدعت مطلق الشبل آل لجام ، دهیسیه الشلال ، بدعت غزالیه الشبل الخزیم عشایری معرفتیله زرع اولنور . چول جهتنك غماس ناحیه سنه تابع قسمنده کی مقاطعاتدن رغیله ده حمیدات ، ابو رماحده الشلال ، غماس وهواء وابو جزر وهور جواد وفطوره وشاطی فطوره ده الشبل آل خزیم عشیرتلری اسکان وفلاحت ایدر . بو قسمك مقاطعاتی نهردن سقی اولنور . مرکز ناحیه غماس مقاطعه سنده اولوب مرکز قضایه براً ٥ ونهراً ٤ ساعت مسافه ده در .

۳ ۰ — بحرجهتی ؛ بوراسی ینه‌خماس ناحیه‌سنه‌مربوطدر . حاوی اولدیغی حاوی ، خرم ، وبله ، ام شواریف ، ربجی مقاطعه‌لرنده الزیاد وبرمقدار کعب عشیرتلری زراعت ایدرلر . بومقاطعاتك محصولی برنجی درجه‌ده پرنج ، ایکنجی درجه‌ده حبوبات سائره‌در . مقاطعات نهردن سقی اولنور . ام‌الشواریف مرکز قضادن ۳ وخرم ۵ ساعت مسافه‌ده‌در . بومقاطعاته عمومیتله بحر تسمیه‌سی شنافیه هورینه قریب اولمسندندر . بحرجهتی شطك ساحل یمنی اولوب ساحل یساری چول جهتیدر . کشخیل مقاطعه‌سی عشائر متفرقه طرفندن زراعت اولنه‌رق بحر ایله‌جباره‌ارەسنده کائن اولوب مرکز قضایه تابعدر .

٤ ۰ — هورالله‌جهتی ؛ بوراسی هورالله‌ناحیه‌سندن عبارتدر . حاوی اولدیغی مقاطعاتدن کرکاشه‌ده‌خفاجه ، هطبل وابومحاروعزلك وهور بنی سعید وهورالله ورکبانیه وعین تماد ورحاله مقاطعه‌لرنده الیاش وبنی سلامه عشائری فلاحت ایدیور مرکز ناحیه هورالله مقاطعه‌سنده اولوب مرکزقضا اولان حمیدیه قصبه‌سنك ۱۱ ساعت جنوبنده‌در . بومقاطعات پرنج اکثر ؛ آرپه ، بغدای ، دخن کبی حبوبات زرع ایدر .

۵ ۰ — جباره‌جهتی ؛ بوراسی ابوصخیر ، مشخاب ، کلیبی مقاطعاتنی حاوی بر مقاطعهٔ سنیه‌در . هندیه شطنك دیکر قولیله اروا اولنور . پرنج وحبوبات سائره حاصلاتی مبذول وبرکتلیدر . جباره مقاطعهٔ سنیه‌سنده الفتله ، غزالات ، الشبل اهل الدواب ، الشبل اللجام ، الابراهیم عشیرتلری اسکان وزراعت ایدیورلر . قضاعشائرندن خالدعشیرتنك قسم اعظمیده بوراده اولوب برقسمی دیکر مقاطعات امیریه‌ده متفرقدر . مقاطعه‌نك مرکزی ابوصخیر قریه‌سی اولوب جباره قریه‌سی‌ده بورایه مربوط وقریبدر . مقاطعه داخلنده اوچ کوپری موجوددر .

حمیدیه . — حمیدیه قصبه‌سی هندیه شطنك ساحل یسارنده دیوانیه و نجفدن بشر ساعت مسافه‌ده کائندر. سکز سنه اول تأسیس وانشا ایدلمشدر. مقدما مرکز قضا شمدیکی موقعك یارم ساعت قدر شمال شرقیسنده هور ابن نجم دینیلن باتاقلغك کنارنده «ام البعرور» قریه‌سی ایسه‌ده باتاقلقدن دولایی هواسی خللدار وغیرقابل اسکان واعمار اولدیغندن ترك ایدیلرك شط کنارنده‌کی موقعه نقل اولنمش وآززمان ایچنده سوقاقلری طرزنوین اوزره مفرز بر قصبه حالنی آلنه‌رق بالشکیل «حمیدیه» نام عالیسیله توسیم ایدلمشدر.

قصبه‌یی قارشی یاقه‌یه ربط ایچون اتی سنه اول دوبه‌لی بر کوپری انشا اولنمشدر. ایکی دائره‌لی اولان حکومت قوناغی شط قیسنده وسعت کافیه‌یی حائز منتظم بر بنادر. قصبه‌ده ١٥٠٠ ی متجاوز نفوس، طوغله ایله بنا ایدلمش ٥٠ وحصیر وقامیشدن معمول ٢٠٠ خانه، ٥٠ دکان، ٥ قهوه‌خانه واردر. قصبه‌نك هواسی رطوبتلی ایسه‌ده موقعی پك لطیف اولوب هله اطراف وجواری نظرلك تمدید ایدیله‌بیله‌جکی بر فسحت ایچنده پرورشیاب اولان بتون پرنج، اکین تارلالرینك الواح دلربای زمردینی ایله جلوه پیرادر. قصبه‌ده هنوز تلغرافخانه تأسیس ایدلمدیکندن مخابرات دیوانیه ونجف تلغرافخانه‌لری واسطه‌سیله اجرا ایدیلیر.

شنافیه قصبه‌سی نهرك ساحل یمین ویسارنده، حمیدیه قصبه‌سنك ٨ ساعت جنوبنده ناحیه مرکزیدر. هواسی وموقعی پك لطیفدر. قصبه‌نك قسم اعظمی وچارشوسی شطك ساحل یمیننده اولوب بونده برچوق خانه‌لری وناحیه حکومت قوناغنی حاوی اولان قارشی یقه‌یه التی سنه اول انشا ایدیلن دوبه‌لی بر کوپری ایله مربوطدر. قصبه‌ده طوغله وچاموردن ١٥٠ وقامیشدن ٢٥٠ خانه، ٦٠ قدر دکان وقهوه‌خانه موجوددر. شامیه قضاسنك بصره ولایتیله پرنج وحبوبات

سائره مراسلاتنه اسکله اولدیغندن هر وقت شنافیه یه خیلی سفائن تجاریه کلیر ، کیدر . اهالیسی تجارتله ، کمیجیلکله مشغول ومتعیشدرلر . جعاره مقاطعهٔ سنیه‌سنك مرکز اداره‌سی اولان ابوصخیر قریه‌سی شطك ساحل یمیننده کائندر . اداره مأمورینه مخصوص کوزل بردائره‌ایله ١٥٠ خانه‌یی ، ١٥ دکانی ، ١ قهوه‌خانه‌یی حاویدر . بوقریه نجفدن وشامیه قضاسی مرکزندن ایکیشر بچق ساعت مسافه‌ده‌در .

جعاره قریه‌سی ابوصخیر قریه‌سنك یکرمی دقیقه قدر جنوبنده اولوب ٣٠٠ خانه‌یی ، چارشوسنده ١٠٠ دکان وقهوه‌خانه‌یی ، ٣ مسجدی محتویدر . اطرافنده باغچه‌لر واردر .

﴿ سماوه قضاسی ﴾

سماوه قضاسی شمالاً دیوانیه مرکز قضاسی ، شرق وشرق جنوبی طرفندن منتفك سنجاغی ، جنوب غربی جهتندن شامیه چولی ، شمال غربیدن شامیه قضاسی ایله محاطدر ؛ ولایتك نهایت جنوبنده کائندر .

قضانك الك برکتلی محصولی پرنج ایسه‌ده حله شطی مجراسنك دولوب تحویل مجرا ایلمسندن دولایی سماوه‌دن صویك منقطع اولدیغندن یالکز آرپه ، بغدای ، ماش ، قوم‌داری ، آق‌داری ، سیسام کبی انواع حبوبات حاصل اولوب بصره ولایتیله اهمیتلی حبوبات تجارتی ایدر . مذکور حله شطی مجراسنك تطهیریله عملیات لازمهٔ فنیه‌نك اجراسی ایچون صورت مخصوصه‌ده اوروپادن جلب اولنان مهندس درسعادتدن اعزام بیوریلان دیکر ایکی مهندسله برابر کشفیات فنیه‌یی اجرا ایتمکده اولدقلرندن عملیات لازمه‌نك اجراسیله بتوفیقه تعالی صویك مجرای سابقنه اساله‌سنه موفقیتله اسکیسی کبی برکتلی پرنج محصولنك زرعنه

باشلايله جنبي طيعيدر . اراضي سماوه قصبه سندن برچوق ساعت يوقاروده حله شطي واندن يارم ساعت صكره شط العطشان ايله براشه رك كسب جسامت ايدن فرات نهري ايله سقي اولنور . شطدن مفرز جدوللرك اراضي يي استيلا واسقا ايتديكي كبي اثناي انحطاطه مياهده هدام ، لواح ، خناق مقاطعه لرنك وسماوه قصبه سيله دراجي قريه سنك نهر ساحللرنده كرود زراعيده اولور . قضا داخلنده بر چوق كرود دخي واردر .

قضا عشائري وبالخصوص بني حكيم عشائري نزدنده خيلي اغنام ومواشي وحيوانات اهليه اولوب قضانك جنس اينككري مشهور ومقبولدر . قضا داخلنده كي قصبات وقرى اطرافنده خيليجه عشائر واردر . بونلرك اكثري صريفه لرده مقيم وخزاعل ، بني حكيم ، الزياد كبي بعضلريده خيمه نشين وجمله سي جعفري المذهب ولسان عربي ايله متكلمدرلر . قضا داخلنده كي قصبات مركز قضا اولان سماوه قصبه سيله ابوجوارير ناحيه سنك مركزي رميثه وخضر دراجي ناحيه سي مركزي خضر وام النجرس ، ابوجوارير ، وسيطه ، ساده ، ايشان ودراجي قصبه لريدر . ابوجوارير ناحيه سي قضانك شمال وخضر دراجي ناحيه سي شرق جنوبي قسمني تشكيل ايدر .

قضانك عشائر موجوده سي خزاعل ، جبور ، بني عارض ، بني زريج ، العاجيب ، الظوالم ، البوحسان ، البوجياش ، الزياد ، جوابر ، بني حكيم ، المحسن عشيرتلري اولوب بونلرك اكثري برچوق فرقه يه منقسمدر . الظوالمك مشهور فرقه لري البوحسين ، الجمعه ؛ البوحسانك البوعينين ، الخميس ، السحور ، العبس ؛ البوجياشك ربايع ، العنتر ، البوجراد ، شنابره ، الحويش ، النجرس ، حماره ؛ الزيادك دراوشه ، البوحمد ، العصيده ، الايديم ، البوحسنه ، البولحه ؛ بني حكيمك البركات ، العطاوه ، العكاب ، الصفران ، العبس ، التوبه ، العشيش ، مؤمنين ،

المرطوس، الحميده، الجزيره، البوچامل والزويددر. بونلر فلاحتله مشغولدر.
سماوه قضاسی سکسان مقاطعه‌یه منقسمدر. بومقاطعه‌لر فرات نهرندن مفرز برچوق جدوللر ایله ارزوا اولنور.

سماوه .— سماوه قضاسی بغدادك ٢٣٥ كيلو مترو جنوب شرقیسنده، فرات نهری اوزرنده قضا مرکزیدر. جسامت ومعموریت نقطهٔ نظرندن حله‌دن صكره لوانك الك مهم برقصبه‌سیدر. موقعی ومنظره‌سی پك لطیفدر. نهر بوینده‌کی مبانی اطرافنده خرما باغلری واشجار سائره‌یی حاوی باغچه‌لر بر قات دها لطافت بخشادر. قصبه ایکی قطعه‌لی اولوب بر برینه دوبه‌لی بر کوپری ایله مربوطدر. حکومت قوناغیله چارشوسی واکثر محلات وبناسی فراتك ساحل یمیننده وعساکر نظامیه قشله‌سیله تلغرافخانه ساحل یسارنده‌در.
قصبه کارکیر وتخمیناً ایکی بیك خانه‌یی، یدی بیکی متجاوز نفوسی، بر جامع ودرت مسجدی، سکز خانی، چارشوسنده برچوق دکانلر ایله ذخیره انبار وعلوه‌لرینی، قهوه‌خانه‌لری، حماملری حائزدر. سبزه ومیوه‌سی چوقدر.
سماوه دیوانیه‌یه براً ١٥ ساعتدر. دیوانیه ایله رمیثه اره‌سنده ودیوانیه‌یه ٦، رمیثه‌یه ٥ ساعت مسافه‌ده بارتدر. حله شطنك ساحل یمیننده «امام حمزه» نقطه‌سی سیاحت بریه‌ده منزلدر.
سماوه قصبه‌سنه اوچ ساعت مسافه‌ده وبرطاغك اوزرنده «بحیره» نامنده دهشتلی بر صو ومذکور صوییك بش ساعت بعدنده جسیم بر مملحه دخی واردر. قصبه‌ده دیون عمومیه ولیمان اداره‌خانه‌لریده موجوددر.
ابن رشیدك عشائری هرسنه سماوه جهتلرندن ذخائر ولوازم سائره تدارکی ایچون مسابله‌ده بولندقلری کبی بصره ولایتنده‌ده کثرتلی حبوبات سوق ایدلمکده اولدیغندن قصبه‌نك تجارتی صورت دائمه‌ده ایشلمکده‌در.

قصبه اهالیسنك بر قسمی تجارتله مشغول و بر قسمی اصنافلق و کمیجیلکله متعیشدر.
رمیثه قریه‌سی عشائرك متوسط بر نقطه‌سنده واقع و خانه‌لری چامورودن معمولدر.
ابوجوادر قریه‌سی رمیثه‌نك بر ساعت شمالنده ، فرات نهرینك ساحل یمیننده اون بش خانه‌دن عبارتدر.
وسیطه قریه‌سی ایسه رمیثه‌نك قارشی ساحلنده اوچ چاریك ساعت مسافه‌ده کائندر.
ساده قریه‌سی رمیثه‌نك بر چاریك ساعت شرقنده نخلستانلر ایچنده یکرمی خانه‌لك بر قریه‌در.
ایشان قریه‌سی رمیثه‌نك شرق جنوبی جهتنده واقع بربچق ساعت بعدنده‌در. یوز خانه‌دن متجاوز اهالیسی اولوب اوراده ججیم وکلیم وسجاده کبی کوزل منسوجات نسج ایدیلیر.
خضر قریه‌سی خضر دراجی ناحیه‌سنك مرکزی اولوب فرات نهرینك جزیره ساحلنده ایکی یوز خانه‌دن واللی دکاندن عبارتدر. اطرافنده باغ وباغچه واردر. سماوه‌نك بش ساعت جنوب شرقیسنده کائندر. دراجی قریه‌سی ینه فرات نهرینك ساحل یسارنده خضر قریه‌سنك اوچ ساعت شرقیسنده التمش قدر خانه‌یی وقرق بش دکانی حاویدر. اوراده بر تلغرافخانه مرکزی واردر. دراجی قریه‌سی منتفك سنجاغی حدودنده « بطیحه » ناحیه‌سی مرکزینه و « هویشلی » مقاطعه‌سنه اوچ ساعت مسافه‌ده‌در.
سماوه قضاسی داخلنده آثار عتیقه‌دن سماوه قصبه‌سنك درت ساعت شرقنده ، الجزیره جهتنده « ورکه » [اورخ] وانك شرق جنوبیسنده درت میل مسافه‌ده صفره ، [لارسام] بلاد قدیمه‌سنك خرابه‌لری واردر.

جتمكان سلطان مرادخان رابع حضرتلرينك بغدادى تشريفلرندن صكره بغداده تعيين بيوريلان ولاة عظام حضراتنك اساميسنى وتاريخ تعيينلرى ايله مدت مأموريتلرنى مبين جدولدر .

اسامئ ولاة عظام	تاريخ تعيينلرى	مدت مأموريتلرى		
	سنه	سنه	شهر	ايام
كوچك حسن پاشا	١٠٤٨		٤	
درويش محمد پاشا	١٠٤٩	٣		١٣
دفعه (٢) كوچك حسن پاشا	١٠٥٢	٢		٥
حسين پاشا	١٠٥٤		٥	١٥
حيدر اغا زاده محمد پاشا	١٠٥٤	١		١١
كوچك موسى پاشا	١٠٥٥	١		٢٢
ابراهيم پاشا	١٠٥٦	١	٢	١٥
سميز موسى پاشا	١٠٥٨	١	١	٢١
ملك احمد پاشا	١٠٥٩		١٠	٢٨
نوغاى زاده ارسلان پاشا	١٠٥٩		٦	
حسين پاشا	١٠٦٠		١٠	
سلحدار قره مصطفى پاشا	١٠٦١	٢		٢٣
سلحدار مرتضى پاشا	١٠٦٣	٢	١١	
آق محمد پاشا	١٠٦٥	١	٤	١٥
خاصكى محمد پاشا	١٠٦٧	٢		١٧
دفعه (٢) سلحدار مرتضى پاشا	١٠٦٩	٢	٧	٢

اسامی	سنه	سنه	شهر	ایام
قنبور مصطفی پاشا	١٠٧٢	١	١٠	١٨
چوق مصطفی پاشا	١٠٧٤		٦	
دفعه (٢) سلحدار قره مصطفی پاشا	١٠٧٥		٨	٢٦
اوزونی ابراهیم پاشا	١٠٧٧	٤	٢	١
دفعه (٣) سلحدار قره مصطفی پاشا	١٠٨٢	٣	٤	٢٠
سلحدار حسین پاشا	١٠٨٥	١	١٠	١٧
عبدالرحمن پاشا	١٠٨٦	١	٩	٦
قپلان مصطفی پاشا	١٠٨٧	١	٦	
سلحدار عمر پاشا	١٠٨٨	٣	٩	
ابراهیم پاشا	١٠٩٢	٢	٥	
دفعه (٢) سلحدار عمر پاشا	١٠٩٥	٣		٢٧
کتخدا احمد پاشا	١٠٩٨	١		٢١
دفعه (٣) سلحدار عمر پاشا	١٠٩٩	١	٨	٢٣
بازرکان احمد پاشا	١١٠٢	٣		
احمد پاشا	١١٠٥	٢		
علی پاشا	١١٠٧	٣		
اسماعیل پاشا	١١١٠	١		
مصطفی پاشا	١١١١	٢	٤	
یوسف پاشا	١١١٥			٤
(٢) علی پاشا	١١١٥		٧	٤

اسامی	سنه	سنه	شهر	ایام
حسن پاشا	١١١٦	١٩		
حسن پاشا زاده احمد پاشا	١١٣٥	١٢		
اسماعیل پاشا	١١٤٧	١		
صدر اسبق محمد پاشا	١١٤٨	١		
احمد پاشا	١١٤٩	١٢		
صدر اسبق الحاج احمد پاشا	١١٦١		٥	
کسریه‌لی الحاج احمد پاشا	١١٦١		٧	
صدر اسبق الحاج محمد پاشا	١١٦٢		٨	
احمد پاشا کتخداسی سلیمان پاشا	١١٦٣	١٢		
سلیمان پاشا کتخداسی علی پاشا	١١٧٥	٢		
عمر پاشا	١١٧٧	٩		
اسپناقچی زاده مصطفی پاشا	١١٨٦	٦		
عبدی پاشا	١١٩٢			٨
عبدی پاشا کتخداسی عبدالله پاشا	١١٩٢		٦	
حسن پاشا	١١٩٢		٦	١٢
بیوك سلیمان پاشا	١١٩٣	٢٤		
سلیمان پاشا کتخداسی حافظ علی پاشا	١٢١٧	٥		
کوچك سلیمان پاشا	١٢٢٢	٣		
سلیمان پاشا خزینه داری عبدالله پاشا	١٢٢٥	٣		
سلیمان پاشا زاده سعید پاشا	١٢٢٨	٤		

اسامی	سنه	سنه	شهر	ایام
داود پاشا	١٢٣٢	١٤		
لاز علی رضا پاشا	١٢٤٦	١٤		
محمد نجیب پاشا	١٢٥٨	٦		
عبدالکریم نادر پاشا	١٢٦٤	١	٦	
وجیهی پاشا	١٢٦٦		١٠	٢١
محمد نامق پاشا	١٢٦٧		١	٥
کوزلکلی محمد رشید پاشا	١٢٦٨	٥		١٧
سردار اکرم عمر پاشا	١٢٧٣	١	٤	
سرکاتبی مصطفی نوری پاشا	١٢٧٥	١	٤	
احمد توفیق پاشا	١٢٧٧		٦	٢٢
دفعه (٢) محمد نامق پاشا	١٢٧٧	٧	٦	
تقی الدین پاشا	١٢٨٤	١		

《 تشکیل ولایتك مبدأ ندن بری بغداد ولایتی والیلکنه تعیین بیوریلان 》

《 ذوات عظام حضراتی 》

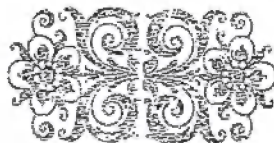
	تاریخ تعیینلری	مدت مأموریتلری			
ولاة عظامك اسامیسی	سنه	سنه	شهر	ایام	رتبه‌لری
رؤف پاشا	١٢٨٨	١			مشیر
ردیف پاشا	١٢٨٩	١	١١	١٥	مشیر
عبدالرحمن پاشا	١٢٩١	١	٧	٢٣	وزیر
عاکف پاشا	١٢٩٣		٩	٥	وزیر

ولاة عظامك اساميسى	ســنه	سنه	شهر	يوم	رتبه‌لرى
قدرى پاشا	١٢٩٤		٨	٩	وزير
دفعه (٢) عبدالرحمن پاشا	١٢٩٤	١	١٠	٢٩	وزير
دفعه (٢) تقى الدين پاشا	١٢٩٦	٦	٢	١٩	وزير
مصطفى عاصم پاشا	١٣٠٣	٢	٨	١٦	مشير
سرى پاشا	١٣٠٥	١	٦	٢١	وزير
حاجى حسن رفيق پاشا	١٣٠٧	٤	١٠	٤	وزير
عطاء الله پاشا	١٣١٢	٢	١٠	٢٢	وزير
نامق پاشا	١٣١٥	٣	٣	١٣	وزير
(وكالةً) احمد فيضى پاشا	١٣١٨	٢	١	٢٩	مشير
عبدالوهاب پاشا	١٣٢٠		١١	١٨	روم‌ايلى
والئ حالى مجيد بك	١٣٢١				بالا

﴿ بيك ايكى يوز آلتمش درت تاريخندن اعتباراً التنجى اردوى همايون ﴾
﴿ مشيريت وقوماندانلغنده بولنمش اولان ذوات عظامك اسم ﴾
﴿ وتاريخ تعيينلريله رتبه‌لرينى مبين جدولدر ﴾

اسملرى	تاريخ تعيينلرى	رتبه‌لرى
عبدالكريم نادر پاشا	١٢٦٤	مشير
وجيهى پاشا	١٢٦٦	
محمد نامق پاشا	١٢٦٧	مشير
كوزلكلى محمد رشيد پاشا	١٢٦٨	
سردار اكرم عمر پاشا	١٢٧٣	مشير

اسملری	تاریخ تعیینلری	رتبه‌لری
مصطفی نوری پاشا	١٢٧٥	وزیر
احمد توفیق پاشا	١٢٧٧	مشیر
دفعه (٢) محمد نامق پاشا	١٢٧٧	مشیر
تقی الدین پاشا	١٢٨٤	وزیر
صالح پاشا		فریق
رؤف پاشا	١٢٨٨	مشیر
ردیف پاشا	١٢٨٩	مشیر
عبدالرحمن پاشا	١٢٩١	وزیر
حسین فوزی پاشا	کانون اول سنه ١٢٩٢	مشیر
رجب پاشا	کانون ثانی سنه ١٢٩٥	فریق
عزت پاشا	تشرین اول سنه ١٢٩٦	فریق
هدایت پاشا	کانون ثانی سنه ١٢٩٧	مشیر
نافذ پاشا	تشرین اول سنه ١٣٠٢	مشیر
توفیق پاشا	اغستوس سنه ١٣٠٣	مشیر
رجب پاشا	تموز سنه ١٣١١	مشیر
احمد فیضی پاشا	حزیران سنه ١٣١٤	مشیر
قوماندان حالی سلیمان شوقی پاشا	٣ تشرین اول سنه ١٣٢٠	برنجی فریق

﴿ مركز ولايت نائبلری ﴾

اسملری	تاريخ تعيينلری	رتبه‌لری
عطاء الله افندی	٧ اغستوس سنه ١٢٨٨	بلاد خمسه
محمود روحی بك	٢٧ كانون ثانی سنه ١٢٩٠	
توفيق افندی	١٦ شباط سنه ١٢٩١	
يونس افندی	٨ ايلول سنه ١٢٩٢	
عاصم بك	١٠ شباط سنه ١٢٩٤	
محمد اسعد افندی	٢٢ كانون ثانی سنه ١٢٩٦	حرمين
عبدالقادر افندی	١٣ تشرين ثانی سنه ١٢٩٩	روم ايلی قاضيعسكری
عمر فهمی افندی	٨ ايلول سنه ١٣٠٠	حرمين
مصطفی افندی	٢٥ ايلول سنه ١٣٠٤	
عزيز افندی	٧ تشرين اول سنه ١٣٠٨	مكه پايه‌سی
نجم الدين افندی	٦ تموز سنه ١٣١١	استانبول پايه‌سی
كمال الدين افندی	٨ تشرين اول سنه ١٣١٤	استانبول پايه‌سی
ابوبكر حلمی افندی	٣٠ مارت سنه ١٣١٨	بلاد خمسه
نائب حالی نجم الدين افندی	١٨ تشرين ثانی سنه ١٣٢٠	استانبول پايه‌سی

﴿ ولايت دفتردارلری ﴾

سيفی افندی	١٨ ايلول سنه ١٢٨٩	اولی ثانيسی
هاشم افندی	٢٤ كانون ثانی سنه ١٢٩٢	اولی ثانيسی
رشدی افندی	٣١ مارت سنه ١٢٩٤	اولی اولی
حقی افندی	١٦ تموز سنه ١٢٩٩	اولی ثانيسی

اسملری	تاریخ تعیینلری	رتبه‌لری
حسن رضا افندی	٢٦ تموز سنه ١٣٠١	ثانیه
شاکر افندی	٢٣ کانون اول سنه ١٣٠٣	اولی اولی
جمال بك	١٦ تشرین ثانی سنه ١٣٠٦	متمایز
رفعت بك	١٦ تشرین ثانی سنه ١٣٠٧	اولی ثانیسی
نوری افندی	٢٦ تشرین اول سنه ١٣٠٩	اولی اولی
توفیق افندی	٢١ ایلول سنه ١٣١١	اولی اولی
حسن واهب بك	١٢ حزیران سنه ١٣١٤	اولی اولی
رفعت بك	١٣ حزیران سنه ١٣١٧	اولی ثانیسی
امین بك	٢١ مایس سنه ١٣١٨	اولی ثانیسی
نهاد بك	٤ آغستوس سنه ١٣٢٠	اولی ثانیسی
دفتردار حالی شکری افندی	١٨ آغستوس سنه ١٣٢١	متمایز

﴿ ولایت مکتوبجیلری ﴾

اسملری	تاریخ تعیینلری	رتبه‌لری
عبدالله بك	٧ آغستوس سنه ١٢٨٨	متمایز
رؤف بك	١٤ تموز سنه ١٢٩١	
تحسین افندی	٤ تشرین اول سنه ١٢٩١	متمایز
نوری افندی	٢٢ ایلول سنه ١٢٩٥	ثانیه
مختار بك	١٤ تشرین اول سنه ١٢٩٦	متمایز
مصطفی بك	٥ آغستوس سنه ١٢٩٧	متمایز
سعید بك	٧ آغستوس سنه ١٢٩٩	متمایز
رأفت بك	٢٦ تموز سنه ١٣٠١	ثانیه

اسملری	تاریخ تعیینلری	رتبه‌لری
صادق افندی	٣١ تشرین اول سنه ١٣٠٢	اولی ثانیسی
نجیب بك	١٧ آغستوس سنه ١٣٠٥	متمایز
محمود طلعت بك	٣٠ كانون اول سنه ١٣٠٥	متمایز
سلیمان فائق افندی	٣ تشرین اول سنه ١٣٠٧	اولی ثانیسی
شاكر افندی	٢٢ تشرین اول سنه ١٣٠٨	اولی ثانیسی
نجیب بك	٢٨ مایس سنه ١٣١١	متمایز
صبحی بك	١٢ تشرین اول سنه ١٣١٢	متمایز
شوكت بك	٨ ایلول سنه ١٣١٣	متمایز
محمد رؤف افندی	١٦ كانون اول سنه ١٣١٥	اولی ثانیسی
خلیل بك	١١ تموز سنه ١٣١٩	ثانیه
مكتوبیء حالی محمد طاهر بك	١٤ تموز سنه ١٣٢١	متمایز

﴿ ملفاً مركز ولایت متصرفلری ﴾

ثابت پاشا	١٨ حزیران سنه ١٢٨٨	میرمیران
آصف افندی	٢٤ تشرین ثانی سنه ١٢٩٠	اولی ثانیسی
مظهر پاشا	٢٧ اغستوس سنه ١٢٩١	میرمیران
عطاءالله افندی	١٦ تموز سنه ١٢٩٦	استانبول پایه‌سی
ناظم بك	٧ تموز سنه ١٣٠٠	اولی ثانیسی

﴿ كربلا سنجاغی متصرفلری ﴾

راشد افندی	١ مارت سنه ١٢٩٢	اولی ثانیسی
قدری بك	٦ كانون اول سنه ١٢٩٣	متمایز

اسملری	تاریخ تعیینلری	رتبه‌لری
مظهر پاشا	٢٩ تموز سنه ١٢٩٤	میرمیران
روحی افندی	١ ایلول سنه ١٢٩٦	اولی ثانیسی
محمد پاشا	٥ اغستوس سنه ١٢٩٧	میرمیران
دفعه (٢) مظهر پاشا	١٩ نیسان سنه ١٢٩٨	میرمیران
حاجی علی پاشا	٢٣ ایلول سنه ١٢٩٩	روم‌ایلی
جلال پاشا	١١ نیسان سنه ١٣٠٠	میرمیران
مصطفی پاشا	١ کانون اول سنه ١٣٠٢	میرمیران
علی رضا بك	٧ مارت سنه ١٣٠٤	اولی ثانیسی
دفعه (٢) جلال پاشا	٢٨ کانون ثانی سنه ١٣٠٥	روم‌ایلی
محمود بك	٢٦ کانون اول سنه ١٣٠٧	اولی اولی
فرید پاشا	١٩ تشرین اول سنه ١٣٠٩	میرمیران
یحیی نزهت بك	٢٧ تشرین اول سنه ١٣١١	متمایز
عبداللطیف پاشا	١٣ مایس سنه ١٣١٣	روم‌ایلی
متصرف حالی یحیی توفیق پاشا	٥ تشرین ثانی سنه ١٣٢١	روم‌ایلی

﴿ دیوانیه سنجاغی متصرفلری ﴾

شبلی پاشا	٢٣ کانون ثانی سنه ١٢٨٨	روم‌ایلی
محمد پاشا	٣ کانون ثانی سنه ١٢٩١	میرمیران
اشرف پاشا	١٥ ایلول سنه ١٢٩٥	میرمیران
عبدالغنی پاشا		روم‌ایلی
دفعه (٢) محمد پاشا	٢٩ مارت سنه ١٢٩٩	میرمیران

رتبه‌لری	تاریخ تعیینلری	اسملری
روم ایلی	٤ تشرین اول سنه ١٣٠٠	محمد رشید پاشا
متمایز	١٨ تشرین ثانی سنه ١٣٠١	صالح بك
	٥ تشرین ثانی سنه ١٣٠٣	زکی افندی
متمایز	١٤ کانون اول سنه ١٣٠٤	یحیی نزهت بك
روم ایلی	٢٨ مارت سنه ١٣٠٧	صالح پاشا
	٢٩ حزیران سنه ١٣٠٧	محمود بك
روم ایلی	٣١ کانون اول سنه ١٣٠٧	جلال پاشا
اولی ثانیسی	٢٩ کانون اول سنه ١٣٠٨	علی رضا بك
روم ایلی	١٢ کانون ثانی سنه ١٣٠٩	سعید پاشا
فریق	٢٧ نیسان سنه ١٣١١	موسی کاظم پاشا
	١٢ حزیران سنه ١٣١٢	جمیل بك
اولی اولی	١٢ شباط سنه ١٣١٢	حقی افندی
میرمیران	١٩ تموز سنه ١٣١٤	صفوت پاشا
میرمیران	٢٣ تموز سنه ١٣١٥	مصطفی پاشا
اولی اولی	٧ کانون اول سنه ١٣١٧	سلیمان فائق افندی
اولی ثانیسی	١٦ اغستوس سنه ١٣١٩	جمال بك
روم ایلی	٧ نیسان سنه ١٣٢٠	حمدی پاشا
اولی اولی	سنه ١٣٢٢	متصرف حالی خیری بك

﴿ بغداد ولايتی اشراف ومتحيزانندن رتبه ونشانی حائز اولوب بالاده ﴾
﴿ مأمورين وسائره صره سنده اسملری ذكر اولنميان ذواتك اساميسی ﴾
﴿ بروجه زير بيان اولنور ﴾

— علميه —

اسامی	رتبه	عثمانی	مجيدی
جميل زاده عيسی غياث الدين افندی	حرمين	٣	٣
راوی زاده سيدابراهيم افندی	حرمين		٣
كيلانی زاده سيد زين الدين افندی	بلادخمسه		
حيدری زاده عبدالله سالم افندی	بلادخمسه	٣	
زهاوی زاده جميل صدقی افندی	بلادخمسه		٣
اعظميه متوليسی مصطفی افندی	مخرج		
كيلانی زاده سيداحمد افندی	ازميرپايه سی		
كيلانی زاده سيدعبدالله افندی	ازميرپايه سی		
كيلانی زاده سيدمحمود افندی	ازميرپايه سی		
منتفك مفتيسی سابق سيدعبدالرحمن افندی	ازميرپايه سی		
جميل زاده عبدالرحمن نورالدين افندی	كبارمدرسين		
كيلانی زاده سيدمحی الدين افندی	موصلهٔ صحن		
آلوسی زاده حاجی علی افندی	مدرس		
آلوسی زاده سيدثابت افندی	مدرس		
آلوسی زاده سيدحسام الدين افندی	مدرس		
آلوسی زاده سيدمحمد درويش افندی	مدرس		

اسامی	رتبه	عثمانی	مجیدی
آلوسی زاده سید حسین افندی	مدرس		
کیلانی زاده سید صفاء الدین افندی	مدرس		
کیلانی زاده سید محمد حامد افندی	مدرس		
کیلانی زاده سید عبدالرزاق افندی	مدرس		
کیلانی زاده سید محمد الیاسین افندی	مدرس		
کیلانی زاده سید احمد الیاسین افندی	مدرس		
کیلانی زاده سید محمود افندی	مدرس		
کیلانی زاده سید حسام الدین افندی	مدرس		
کیلانی زاده سید عبدالمجید افندی	مدرس		
کیلانی زاده سید محمد افندی	مدرس		
جمیل زاده عبدالباقی فخر الدین افندی	مدرس		
جمیل زاده عبدالجلیل افندی	مدرس		
جمیل زاده عبدالحمید افندی	مدرس		
الالفی زاده ناجی افندی	مدرس		
سویدی زاده ابراهیم ناجی افندی	مدرس		
سویدی زاده محمد عارف افندی	مدرس		
مفتی زاده محمد عطاء الله افندی	مدرس		
— ملکیه —			
پاچه‌جی زاده حاجی عبدالرحمن افندی	اولی‌اولی	٣	
زهاوی زاده رشید پاشا	میرمیران	٤	٣

اسـنـامى	رتبـه	عثمانى	مجيدى
بابان زاده مجيد پاشا	ميرميران		
باجلانلى مصطفى پاشا	ميرميران	٢	٣
دايم قائممقام سابقى راشد پاشا	ميرميران		
خضيرى زاده عبدالقادر پاشا	ميرميران		٣
زيبق زاده سليمان افندى	اولى ثانيسى	٢	٢
دفترى زاده اسماعيل افندى	متمايز		
كتخدا زاده رؤف افندى	متمايز		
شهبندرزاده محمدصالح افندى	متمايز		
شهبندر زاده محمود افندى	متمايز		
پاچه‌جى زاده نجيب افندى	ثانيه		
شاكر افندى زاده محمد افندى	ثانيه		
پاچه‌جى زاده مصطفى افندى	ثانيه		
مركز پوسته مديرسابقى سعيد افندى	ثانيه		
بوروزنلى زاده صالح افندى	ثالثه		
اوچنجى بلديه رئيسى اسبق حاجى محمودافندى	ثالثه		٥
محمدپاشازاده شوكت بك	ثالثه		

— معتبران محليه —

ملت موسويه‌دن مناحيم صالح افندى	اولى ثانيسى		
ملت موسويه‌دن يوسف شنطوب افندى	متمايز		
ملت عيسويه‌دن يعقوب عيسايى پاشا	ميرالامرا		

اسامی	رتبه	عثمانی	مجیدی
ملت موسویه‌دن صالح کرکوکلی افندی	ثانیه		
ملت موسویه‌دن دانیال سا-وز افندی	ثالثه		
کلدانی پطریق وکیلی سابق قس نودرود افندی			٥
ارمنی ملتندن نعوم سرکیس پاپا افندی			٥
— کاظمیه قضاسی —			
کلیددار شیخ عبدالحمید افندی	ادرنه رؤسی		
— خراسان قضاسی —			
هویدر قریه‌سی متحیزاندن صالح افندی	ثالثه		
— کربلا سنجاغی —			
حکیم زاده سید حسن افندی	ادرنه پایه‌سی		
رشدی زاده سید قاسم افندی	ازمیر پایه‌سی		
— نجف اشرف قضاسی —			
کلیددار زاده سید محمد حسن افندی			٤
کلیددار زاده سید علی افندی			٤
کلیددار زاده سید عبدالهادی افندی			٤
— حله قضاسی —			
شبیب زاده عبدالکریم اغا	ثالثه		
— مشایخ و رؤسای عشایر —			
شمر شیخی مجول بك			٥

اسامی	رتبه	عثمانی	مجیدی
زبید شیخی رشید بك			٥
ربیعه رئیسی حبیب النصیف			٥
طفیل رئیسی شیخ مطلق الغیدان			٥
کریط رئیسی شیخ مندور الاوتی			٥

﴿ نفس بغدادده موجود اجازتنامه‌لی اطبای ملکیه واجزاجیلرله سائره ﴾

— اطبا وسائره —

صحیه مفتشی احمد افندی　متمایز　م ٥

مرکز بلدیه طبیبی نظام الدین بك ثانیه	طبیب انطوان افندی
طبیب باخوش افندی	طبیب بریقستوق افندی
آشی مستحضری عثمان افندی	بلدیه قابله‌سی خدیجه خانم

— اجزاجیلر —

بلدیه اجزاجیسی مفردیج افندی

آراکل افندی	یوسف افندی
اسکندر افندی	مسروب افندی
الیاهو افندی	طوماس افندی
آرتین افندی	عزره دانیل افندی

﴿ نفس بغدادده موجود مکاتب مسلمه وغیرمسلمه مأمورین ومعلمینی ﴾

(مکاتب مسلمه)

— ذکور رشدیه مکتبی —

معلم اول منحل	معلم ثانی عارف افندی

معلم ثالث نظيف افندی | خط معلمی معروف افندی خواجکان

— اناث رشدیه مکتبی —

معلمهٔ اولی ناجیه خانم | معلمهٔ ثانیه زینب خانم
معلمهٔ ثالثه کلثوم خانم | نقش معلمه‌سی مادام الیانور
مبصره فاطمه خانم

— حمیدیه ابتدائی مکتبی —

مدیر سید عثمان افندی | معلم اول عبدالرزاق افندی
معلم ثانی خلوصی افندی | معلم ثالث ومکتب کاتبی فارس افندی
معلم رابع احمد افندی | مبصر سید محمود افندی

— دارالمعلمین ابتدائی شعبه‌سی —

معلم اول عبدالله افندی
معلم ثانی محمد سعید افندی | حسن خط معلمی جمیل افندی

— عثمانی ابتدائی مکتبی —

معلم اول علی افندی | معلم ثانی محمد افندی

— فضل ابتدائی مکتبی —

معلم اول محسن افندی | معلم ثانی رؤف افندی

— قارشویقه ابتدائی مکتبی —

معلم اول سعید افندی | معلم ثانی عبدالعزیز افندی

﴿ مکاتب غیر مسلمه ﴾

— سریان مکتبی —

مدیر القس عبدالاحد جرجی افندی	ترکجه معلمی عبدالرزاق افندی
عربجه معلمی داودصیلوا افندی	فرانسزجه معلمی القس عبدالاحد جرجی افندی
سریانجه معلمی القس باسیل بشوری افندی	انکلیزجه معلمی میخائیل بصراوی افندی
معلم ومبصر جرجیس کرومی افندی	

— ارمنی مکتبی —

مدیر وارمنیجه ، فرانسزجه معلمی مهران افندی

لسان عثمانی معلمی محمود افندی	انکلیزجه معلمی احمد جمیل افندی
ارمنیجه معلمی معاونی میناس افندی	فرانسزجه معلمی معاونی عزره افندی
صبیان مکتبی معلمی اوخانس افندی	مبصر ابراهیم افندی

— ارمنی اناث مکتبی —

مدیر وارمنیجه ، فرانسزجه معلمی مهران افندی	معاونی هریب سیمه قادین
	دیکش ونقش معلمه‌سی اناستاسیاقادین

مبصره مریم قادین

— قتولیك مکتبی —

مدیر خوری میخائیل افندی

ع ٣

فرانسزجه معلم اولی قس حنا افندی	معلم ثانیسی قس جبرائیل افندی
لسان عثمانی معلمی راغب افندی	عربی معلمی داود صیلوا افندی

حساب، جغرافیا ، ریاضیه معلمی شماس فرانسیس افندی	انکلیزجه معلم اولی منحل انکلیزجه معلم ثانیسی منحل

— قتولیك ابتدائی مکتبی —

معلم اول جرجوس افندی	معلم ثانی یوسف یعقوب افندی

— اسرائیلی مکتبی —

مدیر موسیو نسیم الباله	ترکجه معلمی سلیم افندی
ترکجه معلمی معاونی موسیو والاجی	حساب ، تاریخ ، جغرافیا معلمی
قرائت ، علم اشیا ، تاریخ طبیعی معلمی	موسیو الفیه
موسیو حجاج	عبرانیجه معلمی حسقیل افندی
انکلیزجه معلمی موسیو سنکار	عربجه معلمی عبدالله افندی
ایکنجی قسم فرانسزجه معلمی	عبرانیجه ایکنجی قسم معلمی شمعون
موسیو نیهامه	افندی
قرائت معلمی معاونی صالح یهودا افندی	معاون دیکری خزام افندی

﴿ مرکز ولایتده موجود مطبعه‌لر ﴾

مطبعه‌نك اسمی	صاحب امتیازی	حروف ویا لیطوغرافیا
زوراء	رسمی	حروف ولیطوغرافیا
عسکریه	رسمی	لیطوغرافیا
دارالسلام	علی افندی	حروف ولیطوغرافیا
الشمس	شوعه بخور	حروف
دنکور	حاخام عزرا دنکور	حروف ولیطوغرافیا

﴿ ولايت داخلنده غنودهٔ خاك غفران اولان بعض انبيای عظام ﴾
﴿ وصحابهٔ كرام ايله اهل بيت فخر الانام واوليا ومشايخ ﴾
﴿ ذوی الاحترامك مراقد ومقامات شريفه‌لری ﴾

﴿ بغداد سنجاغی ﴾

نفس بغدادك جهت شرقيه‌سنده اجلهٔ اقطاب فيض مآبدن غوث ربانی السيد الشيخ عبدالقادر كيلانی قدس سره الصمدانی افندمز حضرتلری ، اولاد كراملری الشيخ عبدالوهاب والشيخ عبدالجبار ، اوليای عظامدن الشيخ سراج الدين ، الشيخ صدرالدين ، السيد سلطان علی ، امام احمد قدوری ، الشيخ احمد الوتری ، الشيخ نجيب الدين سهروردی ، الشيخ شهاب الدين سهروردی ، الشيخ ابن الجوزی ، الشيخ محاسبی ، الشيخ محمد ازهری ، الشيخ محمد الانفی ، السيد محمد رفيع ، الشيخ السيد ابراهيم ، الشيخ عبدالكريم الجيلی ، الشيخ واصل ، الشيخ محمد الجيلی ، الشيخ ظهيرالدين ، الشيخ محمد احسائی ، الشيخ نعمان ، الشيخ محمد خلانی ، الشيخ علی صحرانی ، امام محمد الفضل وبرادرعاليلری ابراهيم الفضل ، امام محمد العاقولی ، پير داود ، شهدادن كنج عثمان ، ابو سيفين ، جوانمرد قصاب ، قنبر علی ، مشايخ كرامدن الشيخ محمد مجنون ، الشيخ محمد بن محمد بن محمد الغزالی ، السيد علی البندنيجی ، الشيخ مكی ، الشيخ محمد جمل ، الشيخ عمر قزاز ، الشيخ محمد البكری ، الشيخ احمد بغدادی ، السيد فرج الله ، السيد محمد طاهر ، السيد علی افنديلرمز حضراتنك مراقد شريفه‌لری

بغدادك قارشو يقه‌سنده كرخ جهتنده خضر الياس عليه السلام افندمز حضرتلرينك مقام عاليلری ، يوشع نبی عليه السلام افندمز حضرتلرينك مرقد

شریفلری ، اولیای کرامدن الشیخ معروف کرخی ، الشیخ سری سقطی ، الشیخ جنید بغدادی ، الشیخ داود ظاهری ، حبیب العجمی ، ابوحسن علی الاشعری، الشیخ داودطائی ، الشیخ ویم بن احمد ، الشیخ نجم الدین ، بهلول دانا ، الشیخ صندل ، الشیخ موسی الجبوری ، السیدعبدالغفور ، الست زبیده حضراتنك قبر شریفلری

بغدادك جهت شرقیه سنده و بغداده بش ساعت مسافه ده اجلهٔ اصحاب کرامدن سلمان الفارسی ، حذیفة الیمانی ، عبدالله الانصاری (رضی الله عنهم) ، ائمه دن محمد تاج الدین وعبدالله الاعرج حضراتنك مراقد شریفه لری

﴿ اعظمیه قصبه سی ﴾

بغدادك جهت غربیه سنده و بغداده اون بش یکرمی دقیقه مسافه ده امام اعظم وهمام اقدم ابوحنیفه نعمان بن ثابت حضرتلری ، مجتهدین کرامدن احمد بن حنبل حضرتلری ، اولیای کرامدن بشر الحافی ، الشیخ شبلی ، الشیخ جلال الدین ، الشیخ محمد النوری ، الشیخ محمد الدباس ، الشیخ عریان (رضی الله عنهم)

﴿ کاظمیه قضاسی ﴾

بغدادك جهت غربیه سنده و بغداده یارم ساعت مسافه ده ائمهٔ اثنی عشردن امام موسی الکاظم رضی الله تعالی عنه افندمز حضرتلری ، حفیدلری محمد الجواد بن علی الرضا ، اولادندن السید ابراهیم والسید اسماعیل ، مجتهدین کرامدن امام ابی یوسف ، اولیای کرامدن نصرالله الشهیر بابن الاثیر ، الشیخ محمد الانباری ، السید مرتضی حضراتی

﴿ سامرا قضاسی ﴾

بغدادك جهت غربیه سنده و بغداده اون یدی ساعت مسافه ده ائمهٔ اثنی

عشردن امام علی الهادی (رضی الله عنه) ، امام حسن العسکری (رضی الله عنه) ، امام علی الهادی حضرتلرینك عموجه‌لری امام محمد الدور ، امام علی الهادی حضرتلرینك همشیره‌لری حلیمه ، امام حسن العسکری حضرتلرینك حرملری نرکس ، قراء سبعهٔ معتبره‌دن حفص حضراتنك مرقد عالیلری ، امام مهدی حضرتلرینك مقام عالیلری

﴿ تکریت ناحیه سی ﴾

صحابهٔ کزیندن عمر بن جندیل الغفاری (رضی الله تعالی عنه) افندمز حضرتلرینك مرقد وجامع شریفلری

عمر الفاروق (رضی الله تعالی عنه) افندمز حضرتلرینك زمان خلافتلرنده بوحوالینك فتحنه مأمور بیوردقلری جیوش اسلامیه‌دن رتبهٔ شهادته نائل اربعین حضراتنك مراقد عالیه‌لری

﴿ خراسان قضاسی ﴾

بغدادك جهت شمالیه‌سنده وبغداده طقوز ساعت مسافه‌ده واقع دانیال نبی (علیه السلام) افندمز حضرتلرینك مقام عالیلری ، صحابهٔ کرامدن مقداد ، لقمان حکیم حضرتلرینك مقام عالیلری ، اولیای کرامدن ابراهیم ادهم حضرتلری ، مشایخدن السید عبدالله ، الشیخ محمود ، الشیخ علی مدرس ابوالکریم ، الشیخ شهاب الدین ابوفیاض ، الشیخ زنکی ، الشیخ صالح ، الشیخ محمد فرزنی ، ابوخمیس ، ملاقاسم التویجری ، ابوادریس ، الشیخ عبدالحمید ، الشیخ محمد الاباریق ، الشیخ رزج ، ابومشاعل ، الشیخ علی ابوجسراوی ، الشیخ عباس ، السید سلطان علی ابوالحدید ، الشیخ سعید ، عبدالله بن علی ، محمد بن علی ، السید محمد ، الشیخ محمد السید علی ، عمران بن علی ، امام عسکر ،

الشيخ زين الدين ، دده ولى ، الشيخ صالح ، شرحبيل ، امام منصور ، الشيخ سكران حضراتنك مراقد شريفه لرى

﴿ بدره قضاسى ﴾

خليفهٔ قدسيت مآب عمر بن الخطاب (رضى الله عنه) الملك الوهاب افندمز حضرتلرينك سلالهٔ طاهره سندن شيخ سليمان ايله ائمهٔ كرامدن حسن المجتبى (رضى الله تعالى عنه) افندمز حضرتلرينك اولادندن امام على وامام موسى الكاظم افندمز حضرتلرينك اولادندن سيد حسن واوليادن شيخ عبدالله الصالح حضرتلرينك مراقد شريفه لرى

﴿ هيت ناحيه سى ﴾

بغدادك جهت غربيه سنده وبغداده يكرمى بش ساعت مسافه ده واقع خضر (عليه السلام) افندمز حضرتلرينك مقام عاليلرى ، اولياى كرامدن الشيخ عبدالله ، مخدوملرى ابو الوفا ايله احمد الخضر ، شهداى كرامدن الشيخ محمد على نور الدين ، حاجى عبدالمنعم ، الشيخ تاج الدين وبوكبى امثال شهداى كرامدن بك چوق ذوات عاليه مقبره لرى

﴿ كربلا سنجاغى ﴾

بغدادك جهت جنوبيه سنده وبغداده اون التى ساعت مسافه ده واقع كربلا قصبه سنده سيد الشهدا امام حسين (رضى الله عنه) افندمز حضرتلريله امام عباس افندمز حضرتلرى وامام حسين افندمزك مخدوملرى على اكبر وعلى اصغر حضراتى برلسكده در

بوندن ماعدا يتمش ايكى نفر شهداى كرام ايله رواق داخلنده شهدادن حبيب بن مظاهر حضرتلرينك مرقد شريفلرى موجوددر

مملكت خارجنده بر ساعت مسافه‌ده ابن الرياض والشهيد مرقدى درت بش دقيقه مسافه‌ده اعزه‌دن سيد كاظم بن حمزه واوچ ساعت مسافه‌ده اعاظم اسلاميه‌دن نوح نامنده بر ذاتك مدفنى

ايكى ساعت مسافه‌ده ابراهيم بن حسن ومملكت اتصالنده شيخ ابو الفهد قبرلرى

شفاثيه ناحيه‌سنده امام حسن (رضى الله عنه) افندمز حضرتلرينك مقام عاليلرى ، رحاليه ناحيه‌سنك خارجنده وبر ساعت مسافه‌ده موسى بن جعفر (رضى الله عنه) افندمز حضرتلرينك اولادندن سيد احمد وسيد محمد ، ينه كربلايه اون اوچ ساعت مسافه‌ده واقع نجف اشرف قصبه‌سنده امام على كرم الله وجهه و (رضى الله عنه) افندمز حضرتلرينك مرقد شريفلرى ، امام حسن (رضى الله عنه) افندمزك كريمه‌لريله على بن حسين وبنت المصطفانك تربهٔ شريفه‌لرى ايله مملكت خارجنده (وادى السلام) تعبير اولنان محلده هود وصالح پيغمبرلر (عليهما السلام) افنديلرمز حضراتيله امام مهدى حضرتلرينك ونجفه برساعت مسافه‌ده واقع كوفه ناحيه‌سنده نبى يونس (عليه السلام) افندمز حضرتلرينك مقامات عاليه‌لرى

كوفه جامعنده مسلم بن عقيل وهانى بن عروه وهنديه قضاسنده يونس نبى (عليه السلام) افندمزك مقام عاليلريله ابن الحسن وابن الحمزه وابن الحسين حضراتنك تربهٔ شريفه‌لرى

قضاء مذكوره براَيدى ساعت مسافه‌ده كاثن كفل ناحيه‌سنده ذوالكفل نبى (عليه السلام) افندمز حضرتلرى ايله امام راشد حضرتلرينك قبر شريفلرى

﴿ ديوانيه سنجاغى ﴾

ديوانيه قصبه‌سنه قريب بر مسافه‌ده امام موسى الكاظم (رضى الله عنه) افندمز حضرتلرينك اولادندن محمد ابوفضل ، دغاره‌يولنده وديوانيه‌دن ايكى ساعت مسافه‌ده شعيب نبى وعفك ناحيه‌سنه يارم ساعت مسافه‌ده يونس نبى (عليهما السلام) افنديلرمز حضراتنك ودغاره‌ده امام حسن (رضى الله عنه) افندمز حضرتلرينك اولادندن ابوفضل حضراتنك مقامات عاليه‌لرى

﴿ حله قضاسى ﴾

بغدادك شرق جنوبيسنده وبغداده اون‌سكز ساعت مسافه‌ده واقع نفس حله‌يه‌يارم‌ساعت مسافه‌ده ايوب نبى واوچ‌ساعت مسافه‌ده ابراهيم نبى (عليهما السلام) افنديلرمز حضراتنك مقامات عاليه‌لرى

بش‌ساعت‌مسافه‌ده امام‌موسى‌الكاظم (رضى‌الله‌عنه) افندمزحضرتلرينك اولادندن قاسم ودرت ساعت مسافه‌ده امام على (كرم‌الله وجهه) افندمز حضرتلرينك اولادندن معين وعون وعمران وزيدوايكى ساعت‌مسافه‌ده امام حسن (رضى‌الله عنه) افندمز حضرتلرينك اولادندن على ودرت ساعت مسافه‌ده امام حسين (رضى‌الله عنه) افندمز حضرتلرينك اولادندن على حضراتنك مقامات عاليه‌لرى

﴿ سماوه قضاسى ﴾

سماوه قضاسنده خضر نبى (عليه‌السلام) افندمزحضرتلرينك مقام عاليلرى موجود اولوب بونلرك جمله‌سى زيارتكاه انامدر .

﴿ بغداد ولايتنك برسنه‌لك واردات ومصارفات عموميه موازنه‌سنى ﴾

﴿ مبين جدولدر ﴾

غروش	[واردات]	پاره	غروش	[مصارفات]
٦٥٢٥٠٠	چادر ويركوسى	٣٠	٤٥٣٠١٧	شرعيه مأمورلرى
٥٤٣٠٠٠	بدل عسكرى	٢٠	١٩٤٧٥٤٤	داخليه »
٣٢٦٥٥٠٠	اغنام رسمى		٩١٨٤٩٨	عدليه »
١٤١٩٢٥٠٠	مقطوعى واماتى اعشار		١٢٢١٠٩١	ماليه ومأمورين عشريه
٢١٠٠٠	ايجارات		٦٠٠٥٩٥	معاشات ذاتيه
٢٧٦٨٠٠٠	رسومات		١٤٧٦٢٥٦٧	نظاميه مع سپارش
٨٢٥٠٠	اورمان		١٢٤٦٩١	بحريه
٢٥٠٠٠	معادن		٤٤٦٥٩٣٤	ژاندارمه
٦٧٥٠٠٠	املاك وطاپو		٢٧٠٠	طوپخانه
١١٩٥٠٠	محاكم حاصلاتى		٢٤٤٢٠٦	ضبطيه
١٤٧٥٠٠	حاصلات متفرقه		٣١٨٧٠	صحيه
٧٥٧٥٠٠	شخصى ويركو		١٣٠٠٠٠٠	متقاعدين وايتام
٢٣٢٥٠٠٠٠	يكون		٥٠٠٠٠٠	هنديه سد مصرفى
		١٠	٢٦٥٧٢٧١٤	يكون

﴿ مع اوقاف مندرسه معارف اداره‌سنك برسنه‌لك واردات ومصارفات تخمنه‌سى ﴾

٨٦٧٤٧٠	واردات عموميه	٣٢٦٥٥٥	معاشات ومصارفات

﴿ بغداد ديون عموميه نظارتنك برسنه‌لك واردات ومصارفات عموميه‌سى ﴾

٢٧٨٥٠٠٠	واردات	١٢٠٨٠٠٠	مصارفات

﴿ بغداد ، بصره وموصل ولايتلرى تلغراف وپوسته باش مديريتنك برسنه‌لك ﴾

﴿ واردات ومصارفاتى ﴾

	[واردات]		[مدفوعات]		
	پاره غروش	سانتيم فرانق	پاره غروش	سانتيم فرانق	
	٣٠ ١٤٢٩١٣٥	٧٠ ١٨٨٢٥٩	٢ ١٣٣٥١٩٠		تلغرافدن
	٣٠ ٥٨٩٤٢٣		١٥ ٣٢٧٦٢٢		پوسته‌دن
			٣ ٣٥٥٧٤٧	٧٠ ١٨٨٢٥٩	ارسالات
	٢٠ ٢٠١٨٥٥٩	٧٠ ١٨٨٢٥٩	٢٠ ٢٠١٨٥٥٩	٧٠ ١٨٨٢٥٩	يكون

﴿ برنجى بلديه دائره‌سنك برسنه‌لك واردات ومصارفاتى ﴾

غروش		غروش	
٨٧٨٨٤٠	واردات	٨٢٥٤٠٢	مصارفات

﴿ ایکنجی بلدیه دائره‌سنک بر سنه‌لك واردات ومصارفاتی ﴾

٣٢٣٨٢٢	واردات	٣٣٨٤٦٠	مصارفات

﴿ اوچنجی بلدیه دائره‌سنک بر سنه‌لك واردات ومصارفاتی ﴾

٢٤٦٢٤٢	واردات	٢٠٤٩٧٥	مصارفات

﴿ مع ملحقات بغداد رسومات نظارتنك برسنه‌لك واردات ومصارفاتی ﴾

پاره	غروش	[واردات]		پاره	غروش	[مصارفات]
٣٥	١٣٢٣٩٥٤٦	امتعه	ادخالات		٧٦٣٥٨٦	معاشات
٣٠	٨٧٣١٨٨	تنباكو	ادخالات		٥٧٨٨	قرطاسیه
١٠	٧٩٩٢٨٣	اخراجات			١٣٩٧٣	ایجارات
	١٨٠٢	تنباكو	صرفیات	٣٠	١١٧	اقچه نقلیه‌سی
	١١٣٤٨٤	ارضیه‌سی			٢٠٠٠	محروقات
٢٢	٩١٣٩٨	پراكنده وسائره		٢٠	١٥١٠	تعمیر وانشاآت
١٥	٧٨٦٠٦٥	تجهیزات عسكریه اعانه‌سی		٥	١٤٩١٦	متفرقه
٣٢	١٥٩٠٤٧٦٨	یكون		٥	٧٢٠٧١٠	ردیات
				٣٠	٢٧٣١	خرجراه
				١٠	١٥٣٧٢٣٣	یكون

سنجاق و قضا	جمعاً نفوس	جمعاً خانه	اسلام نفوس	اسلام خانه	يهودى نفوس	يهودى خانه	كلدانى نفوس	كلدانى خانه	يعقوبى نفوس	يعقوبى خانه	ارمنى نفوس	ارمنى خانه	ارتودقس نفوس	ارتودقس خانه	مختلف? نفوس	مختلف? خانه	پروتستان نفوس	پروتستان خانه
بغداد سنجاغى																		
مركز قضاسى	٧٠٩٩٩	١٠٨٨٥	٥٥٣٦٠	٨٧٣٧	١٤٠٠٧	١٩٩٧	٢٩٥	١٥	٤٥٦	٨	٤٤٥	٢٠	١٠٥	٩	٥٦	١١	٢٨	.
خالص «	٦٧٨٧	١٠٠٠	٦٤٤٩	٩٤٤	٢٠٢	٥٧	.	.	.	.	٦٢	.	.	.	.	.	.	.
كوت «	٥٤٩٢	١٠١٧	٥٤٤٥	١٠١٢	٥٧	٥	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
خراسان «	١١٩٧	١١٩	١١٩٧	١١٩	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	١	.	.	.
كاظميه «	٩٢٤٦	١٥٤٠	٩٤٨٠	١٠٥٤	٢٦٥	٨	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
بدره «	٦٥٢٧	٩٠٥	٦٥٢٧	٩٠٥	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
عنه «	٤١٢٥	١٨٤	٤١٢٥	١٨٤	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
دليم «	٨١٢٦	٨٢٦	٧٩١٥	٧٨٦	٢١١	٤٠	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
سامرا «	٤٢٣٤	٤٠٢	٤١٧٨	٤٠١	٥٦	١	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
فالصامرسى	٩٠٥٤	٨٦٥	٩٠٥٤	٨٦٥	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
يكون بغداد سنجاغى	٨٥٤٠	٥٥٦	٨٥٤٠	٥٥٦	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
[illegible]	١٢٩٠٠٠	١٧٥٤٧	١١٧٨٨٩	١٥٥٤٧	١١٠٩٨	١٤٨٠	٢٩٥	١٥	٤٥٦	٨	٤٤١	٢٠	١٠٥	٩	٥٦	١١	٢٨	.
كربلا سنجاغى																		
نجف «	٩٥٤٤	٧٤١	٩٤٩١	٧٤١	٢٨	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
هنديه «	٧٤٣٦	١٨٦	٧٤٣٦	١٨٣	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
ديوانيه قضاسى	٥٠٠٧	٤٠٠	٥٠٠٢	٤٩٩	١٠٥	٢	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
سماوه «	١٨٤٤	٤٠٨	١٨٠٤	٤٠٦	٤٥	٢	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
حله «	٤٦٤٧	٥٥٦	٤٥٩٢	٥٥٦	٥٥	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
[illegible]	٢٤٧٥٦	١٩٩٢	٢٤٥٢٧	٢٣٩٢	٥٢٩	٤٢	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
يكون عموم بغداد ولايتى	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	٢٩٥	١٥	٤٥٦	٨	٤٤١	٢٠	١٠٥	٩	٥٦	١١	٢٨	.

[illegible]

نمره	[illegible] و اسامیسی	رتبه	[illegible]	[illegible]	ملاحظه
٩٠	[illegible] افندی	[illegible]	..	-	..
٩٢	[illegible] افندی	[illegible]	-	[illegible]	..
٩٣	[illegible] افندی	..	..	..	..
٩٤	[illegible] افندی	[illegible]	-	-	-
٩٦	[illegible] افندی	[illegible]	-	-	-
١٠٠	[illegible] پاشا	[illegible]	..	١	..
١٠٨	[illegible] پاشا	[illegible]	-	-	-
١١٠	[illegible] پاشا	[illegible]	٢	٢	[illegible]
١٢٠	[illegible] بك	..	..	..	..
١٢١	[illegible] بك	..	..	..	..
١٢٢	[illegible] بك	...	..	-	..
١٢٣	[illegible] پاشا	[illegible]	٢	٣	[illegible]
١٢٤	[illegible] بك	[illegible]			
١٢٥	[illegible]	[illegible]			
١٢٦	[illegible] بك	-			
١٣٠	[illegible] پاشا	[illegible]	..		
١٣٢	[illegible] پاشا	[illegible]	..	..	..
١٣٤	[illegible] بك	..	..	..	
١٣٦	[illegible] پاشا	[illegible]	-	..	
١٣٨	[illegible] پاشا	[illegible]	..	..	..
١٤١	[illegible] بك	..	..	..	-
١٤٥	[illegible] افندی	[illegible]	-	-	-
١٥٨	[illegible] افندی	..	..	..	..
١٦٥	[illegible] پاشا	[illegible]	..		

صحیفه	[illegible] اسامی	رتبه	معاش	[illegible]	ملاحظه
١٦٤	[illegible] قائممقاملغی [illegible] رضا افندی		..	..	..
١٦٦	[illegible] نیابتنه [illegible] رشید افندی	..	..	..	..
١٦٨	[illegible] مال مدیرلکی [illegible] افندی	..	..	..	..
١٧١	[illegible] قائممقاملغی وکالتنه [illegible] افندی	ثالثه	..	..	—
١٧٥	[illegible] قائممقاملغی وکالتنه [illegible] افندی	ثالثه	..	..	..
١٨٣	[illegible] قائممقاملغی وکالتنه محمد افندی	ثانیه	..	..	..
١٨٧	[illegible] مال مدیرلکی عارف افندی	..	..	..	..
١٨٩	[illegible] قائممقاملغی شوکت پاشا	میرمیران	..	..	..
١٩٣	[illegible] متصرفلغی [illegible] بک	[illegible]	..	..	..
١٩١	[illegible] قائممقاملغی محمد علی بک	متمایز	..	..	..
١٩٤	[illegible] قائممقاملغی وکالتنه محمد نجیب بک	ثالثه	..	..	..
١٩٥	[illegible] نیابتنه [illegible] افندی	مدرسی	..	..	—
	[illegible] [illegible] زاده [illegible] افندی	ازمیر پایه‌سی	..	..	..
	[illegible] زاده [illegible] افندی	ادرنه مدرسی	—	—	—
	[illegible] زاده [illegible] افندی	[illegible]	..	..	..

فیآتی بر مجیدیه‌در

